

ΑΓΙΟΡΕΙΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

Περιλαμβάνον γενικῶς ἀνεκδότου ἀγιορειτικὴν κ.λ.π ὕλην, οἷον ἀνεκδότους Ἀκολουθίας ἁγίων, Κανόνας παρακλητικοὺς καὶ μὴ, καὶ ἄλλα σοφὰ ἀποφθέγματα ἁγίων ἀνδρῶν παλαιότερων καὶ νεωτέρων, εὕρισκόμενα εἰς τοὺς Κώδικας τῶν ἱερῶν Μονῶν.

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΥΠΟ
ΣΩΤΗΡΙΟΥ Ν. ΣΧΟΙΝΑ

ΕΤΟΣ Θ'. 1944 - 45

1944
ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ - ΣΩΤ. Ν. ΣΧΟΙΝΑ
ΕΝ ΒΟΛΩ

ΑΓΙΟΡΕΙΤΙΚΗ = = ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

Για τοῦτο καὶ μὲ δίκαιον
κῆπον καὶ περιβόλι,

τῆς Παναγίας Δέσποινας
τὸ ὀνομάζουν ὅλοι.
(Καισάριος Δαπόντες)

ΙΑΡΥΤΗΣ
ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΛΑΥΡΙΩΤΗΣ (†1940)
ΙΑΤΡΟΣ — ΜΟΝΑΧΟΣ

Ἐν Βόλφ
Σεπτέριος 1944 - Αὐγουστος 1945

Διευθυντής - Ἱδιοκτῆτης
ΣΩΤ. Ν. ΣΧΟΙΝΑΣ
Κοραὴ 47 ἐν Βόλφ

ΠΛΗΣΙΑΣΑΤΕ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΧΡΙΣΤΟΝ

Μία ἀπὸ τὰς πληγὰς διὰ τοὺς
χριστιανούς τῆς ἐποχῆς μας εἶναι
καὶ ὁ κομμουνισμός.

Ὁ κομμουνισμός εἶναι δύο εἰδῶν.
Ἐκεῖνος τὸν ὁποῖον ἐδημιούργησεν
ἡ σκληρότης τῶν πλουσίων, τῶν φι-
λαργύρων καὶ τῶν ἀσπλάγχων, καὶ
ὁ ἄλλος, τὸν ὁποῖον ἔφερεν ἡ ἀπι-
στία καὶ ἡ ἀπὸ τοῦ Θεοῦ ἀπομάκρυν-
σις ἡμῶν. Καὶ ὁ μὲν πρῶτος θερα-
πεύεται ἀπὸ τοὺς ἰδίους πλουσίους,
ὅταν θελήσουν νὰ γίνουν εὐσπλαγ-
χνικώτεροι πρὸς τοὺς πτωχοὺς εἴτε
ἐργάται τῶν εἶναι εἰς τὰ ἐργοστάσι-
ά των, εἴτε ξένοι, ὁ δὲ δεύτερος δὲν
θεραπεύεται ἢ δυσκόλως θεραπεύε-
ται διότι μία τοιαύτη θεραπεία θὰ
θεωρηθῇ θαῦμα οὐράνιον, θεῖον.
Ἀμφότερα ὅμως τὰ εἶδη ταῦτα εἶναι
ἀντικρὺς ἀντίθετα πρὸς τὸν Θεόν,
διότι τὸν καταπολεμοῦν ἐκ δεξιῶν
καὶ κατ' εὐθείαν.

Πῶς τὸν πολεμοῦν;

Τὸν πολεμοῦν μὲ τὴν ἀπιστίαν των
πρὸς Αὐτόν, πιστεύοντες εἰς τὴν ἀ-

νυπαρξίαν Αὐτοῦ, τὸν πολεμοῦν μὲ
τὴν ἐντονωτάτην των ἐργασίαν ἵνα
ἀποτρέψουν πάντας, εἰ δυνατόν,
νὰ ἀναφέρουν τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ
καὶ νὰ πλησιάζουν εἰς τοὺς ναοὺς,
νὰ ἀποφεύγουν δὲ παντελῶς ἀπὸ
τοῦ νὰ ἐκτελοῦν τὰ πρὸς τὸν Θεὸν
καθήκοντά των. Τὸν πολεμοῦν ὅ-
ταν δὲν παραδέχονται τὴν Πρόνοιάν
του, ἐξαρτῶντες τὰ πάντα ἀπὸ τὸν
κόσμον καὶ τοὺς ἐαυτοὺς των. Τὸν
πολεμοῦν ἀκόμη καὶ μὲ τὸ μῖσος
των πρὸς πᾶν ἱερὸν καὶ ὅσιον. Μι-
σοῦν τὸν κληρὸν ὅλον καὶ ἐργάζον-
ται ὅπως ἐξαφανίσουν καὶ ἐκμηδενί-
σουν τὴν στρατευομένην Ἐκκλησίαν,
ἣτις ἐργάζεται ἀντίθετα πρὸς αὐ-
τούς, δηλαδὴ νὰ ἐπαναφέρῃ πάντας
τοὺς ἀνθρώπους εἰς τὴν πρὸς τὸν
Χριστὸν πίστιν καὶ ὑπὸ τὰς θερμὰς
πτέρυγας αὐτῆς.

Διατὶ τὸν πολεμοῦν;

Τὸν πολεμοῦν, ἵνα, ἐξαφανίζοντες
Αὐτόν (ἔτσι νομίζουν) ἐγκαθιδρύ-
σουν τὸ ἰδικόν των κράτος (τὸ Σα-
τανικόν), παρασύροντες τοὺς ἀν-

θρώπους με τὸ μέρος των. Οὕτω θὰ αἰχμαλωτίσουν αὐτοὺς καὶ θὰ τοὺς κάμουν ὑποχείριους των, δυνάμει τῆς δῆθεν ἐλευθερίας δημοκρατίας των, τῆς ὁποίας κάμνουν πάντοτε χρῆσιν διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς ἀνθρωπότητος, ἵνα οὕτω ἐξουδετερώσουν κάθε ἀντίδρασιν εἰς τὸ ἔργον των.

Ὡς διώκται λοιπὸν τῆς θρησκείας τοῦ Ἰησοῦ εἶναι κατ' ἀνάγκην καὶ διώκται τῆς Πατρίδος, τῆς Ἑλληνικῆς Πατρίδος. Καὶ κατὰ φυσικὸν λόγον. Ἐφ' ὅσον τὰ δύο συναισθήματα τῆς Θρησκείας καὶ τῆς Πατρίδος εἶναι ἠνωμένα, πρέπει καὶ τὸ μῖσος πρὸς τὰ δύο ταῦτα σωτήρια ἰδεώδη νὰ εἶναι ἠνωμένον. Καὶ ὅπως οἱ καλοὶ συναντῶνται μεταξύ των καὶ ἐργάζονται διὰ τὸ καλὸν καὶ τὴν πνευματικὴν καὶ σωματικὴν προαγωγὴν αὐτῶν, κατ' ἀνάγκην φροντίζουν καὶ οἱ κακοὶ νὰ συναντῶνται καὶ ἐργάζονται διὰ τὸ κακὸν καὶ τὴν ἐν γένει καταστροφὴν παντὸς καλοῦ· ἀντιγράφουν ἀκριβῶς τὴν ἐργασίαν τοῦ διδασκάλου των καὶ πατρὸς των τοῦ Βελίαρ.

Ἐνα μέσον θεραπείας τοῦ δευτέρου εἶδους, περὶ οὗ γίνεται λόγος, εἶναι καὶ τὸ μέσον τῆς γλώσσης. Ἡ γλῶσσα εἶναι ἓν σωματικὸν ὄργανον, διὰ τοῦ ὁποίου συνεννοοῦνται μεταξύ των οἱ ἄνθρωποι προφορικῶς καὶ γραπτῶς καὶ κανονίζουν τὰς διαφορὰς ὑποθέσεις των. Ἡ γλῶσσα λοιπὸν, χωρὶς νὰ τὴν ἐκλάβωμεν ὡς αἰσθητήριον τῆς γεύσεως, εἶναι τὸ σπουδαιότατον δῶρον τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν ἄνθρωπον, διότι ἂν δὲν εἶχεν ὁ ἄνθρωπος τὸ μέσον τῆς ἐπικοινωνίας πρὸς τοὺς ὁμοίους του,

δὲν ἤξεύρομεν τί ἔπρεπε νὰ εἶναι, ἀφοῦ καὶ τὰ ζῶα ἀκόμη συνεννοοῦνται μεταξύ των. Διὰ τῆς γλώσσης ὁ ἄνθρωπος δύναται νὰ προσφέρῃ εἰς τὸν ἄλλον τὰ ὠραία, τὰ εὐγενῆ καὶ τὰ ὠφέλιμα, ἀλλὰ καὶ ἀγενῆ, κακά, βρωμερὰ καὶ βλάσφημα. Καὶ ὅπως τὸ ἅγιον Εὐαγγέλιον, ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ προσφέρει εἰς ἡμᾶς ὅσα ἀγνᾶ, ὅσα προσφιλῆ, ὅσα εὖφημα, ὠφέλιμα κ.λ.π. οὕτω καὶ τὰ ἀσεβῆ καὶ αἰσχροὰ βιβλία, προσφέρουν εἰς ἡμᾶς ὅ,τι βρωμερὸν καὶ ἀκάθαρτον καὶ δυσῶδες. Καὶ ὁ μὲν Χριστιανισμός, ἐργαζόμενος πάντοτε διὰ τὴν σωτηρίαν τῶν ψυχῶν ἡμῶν τῶν ἀνθρώπων, προσφέρει εἰς ἡμᾶς τὸ Εὐαγγέλιον (τὴν Καινὴν Διαθήκην, τὸν νόμον τῆς χάριτος) καὶ τὰ λοιπὰ βιβλία τῶν ἁγίων καὶ πνευματεμφόνων ἁγίων Πατέρων διὰ γλώσσης ἀγνῆς καὶ ἁγίας, Ἑλληνικῆς κατὰ πάντα, ὁ δὲ Κομμουνισμὸς ἐργαζόμενος πάντοτε ὑπὲρ τῆς ἐπικρατήσεως τοῦ σκότους καὶ τῆς ἁμαρτίας, ἀποπλανῶν τὰ ἄκακα τοῦ Χριστοῦ ἀρνία, προσφέρει εἰς ἡμᾶς βιβλία σκοτεινὰ διὰ γλώσσης οὔτε Χριστιανικῆς οὔτε Ἑλληνικῆς, ἀλλὰ βαρβάρου καὶ ἀνηθίκου γλώσσης, διὰ τῆς ὁποίας καὶ μόνον γλώσσης διοχετεύεται ἰδηλητήριον εἰς τὰς ἀπαλὰς ψυχὰς τῶν χριστιανῶν. Τὰ σκοτεινὰ αὐτοῦ διδάγματα, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ μεταδοθοῦν διὰ τῆς θείας χριστιανικῆς καὶ ἀγνῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης, ἀλλὰ θὰ παραμένουν πάντοτε ἀμετάδοτα. Παρατηρήσατε ὅτι ὅλα τὰ κομμουνιστικὰ ἔντυπα, ἐφημερίδες περιοδικὰ, προκηρύξεις, κλπ. γράφονται στὴν χυδαίαν γλῶσσαν καὶ οὐδὲν δημώσευμα καταχω-

ρεῖται ἐν αὐταῖς μὲ γλῶσσαν ἀπλὴν καθαρεύουσιν.

Ἐὰν θέλουν λοιπὸν οἱ ἀρμόδιοι νὰ κόψουν μίαν ἀπὸ τὰς κεφαλὰς τῆς Λερναίας Ὑδρας, τὴν σπουδαιότεραν, πρέπει νὰ ἀπαγορεύσουν τὴν χρῆσιν τῆς βρωμευᾶς καὶ βαρβάρου αὐτῆς γλώσσης, τὴν ὁποῖαν θέλουν Ἑλληνικὴν, ἀλλὰ δὲν εἶναι, ἀπὸ τὰ διάφορα αὐτῶν ἔντυπα, βιβλία ἢ ἐφημερίδας καὶ τότε θὰ ἰδῇτε ὅτι θὰ δυσκολευθοῦν μεγάλως νὰ μεταδώσου τὰς ἰδέας τῶν· τὸ σὺτὸ πρέπει νὰ ἀπαγορευθῇ καὶ ἀπὸ ὅλα ἐν γένει τα ἔντυπα διότι καὶ αὐτὰ τὴν ἰδίαν ζημίαν κάμουν εἰς τοὺς ἀνθρώπους, νὰ καθιερωθῇ δὲ γενικῶς ἡ ἀγνή Χριστιανικὴ γλῶσσα δι' ἧς ἐξυμνεῖται τὸ μεγαλεῖον τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ δόξα τῆς Πατρίδος μας Ἑλλάδος.

Καὶ πάλιν κάμνομεν ἔκκλησιν εἰς τοὺς πλανηθέντας κομμουνιστὰς καὶ ἀρνηθέντας τὴν πατρίδα τῶν, τὴν προσφιλεῖ μας Ἑλλάδα, νὰ ἐπιστρέψουν εἰς τὰς ἀγκάλας αὐτῆς, καὶ τὴν ὁποῖαν πατρίδα μας σκεπάζει ἡ δεξιὰ τοῦ Ὑψίστου.

Ἀπομακρυνθῆτε, ἀδελφοί μου, ἀπὸ τὸν κίνδυνον - θάνατον τοῦ κομμουνισμοῦ, ὅστις ὠνόμασε τὰ ἱερὰ καὶ ὁσιά μας, τὴν θρησκείαν μας, τὴν παρηγορίαν καὶ ἐλπίδα τῶν προπατόρων μας καὶ μέχρι σήμερον ἡμῶν αὐτῶν, ὅστις ὠνόμασε λέγω αὐτὰ ὅπιον τοῦ λαοῦ, δηλαδὴ δηλητήριον. Ὡστε ἡ ἐλπίς τῆς μελλούσης ζωῆς εἰς τὴν ὁποῖαν σήμερον ἡ αὐριον μεταβαίνομεν, πρέπει νὰ γίνῃ δηλητήριον· Ἡ ἐλπίς λοιπὸν διὰ τὴν ἐπανόρθωσιν τῶν ἀδικιῶν μας καὶ τὴν ἀδέκαστον θείαν δικαιοσύνην

εἶναι ὅπιον; Ὡ! γενοῦ ἴλεως, Κύριε, εἰς ἡμᾶς.

Διακρίνομεν ὅμως οἱ νουνεχεῖς χριστιανοὶ ποῦ βάλλουν καὶ τίνα σκοπὸν ἐπιδιώκουν οἱ ἄνθρωποι νὰ βεβηλώσουν τόσον τὴν γλῶσσαν, ὅσον καὶ τὰς θρησκευτικὰς καὶ ἱστορικὰς παραδόσεις. Ἀκολουθοῦντες τὸ παράδειγμα τοῦ πατρὸς τοῦ ψεύδους, ὑπὸ τοῦ ὁποῖου ποδηγετοῦνται, ἀποβλέπουν εἰς τὴν δημιουργίαν τῆς συγχίσεως εἰς τὴν κοινωνίαν καὶ τῆς ἀναρχίας, ἥτις εἶναι τὸ πολιτικὸν κλίμα, εἰς τὸ ὁποῖον ἐνεδύναται ὁ διδάσκαλός τῶν, διότι ῥητῶς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἐπιτάσσει: «Οὐκ ἔστιν ἀταξίας ὁ Θεός».

Φύγετε, φύγετε ἀπὸ τὸν Κομμουνισμόν.

Πλησιάσατε, πλησιάσατε εἰς τὸν Χριστόν. Σ. Σ.

ΠΩΣ ΑΠΟΚΡΟΥΕΙ Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ ΤΗΝ ΘΕΩΡΙΑΝ ΤΩΝ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΩΝ ΠΕΡΙ ΙΣΟΤΗΤΟΣ

(Ἑφεσ. δ'. 7 - 13).

Ὑπόθεσιν προβάλλει ἡ σήμερον ἀναγνωσθεῖσα ἐπιστολὴ τοῦ θεορρήμονος Παύλου, ἐναντιουμένην εἰς τὸ ψευδεπίπλαστον νεοφανὲς σύστημα τῆς μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων ἰσότητος· αὐτὸς κηρύττει φανερά, ὅτι ὁ Θεὸς κατέστησεν ἄλλους μὲν ἀποστόλους, ἄλλους δὲ προφῆτας, ἄλλους δὲ εὐαγγελιστάς, ἄλλους δὲ ποιμένας καὶ διδασκάλους· (Ἑφεσ. 4. 11.) τὰ αὐτὰ δὲ ἔγραψε πλατύτερον ἐν τῇ πρὸς Κορινθίους ἐπιστολῇ αὐτοῦ, λέγων· «Καὶ οὓς μὲν ἔθετο ὁ Θεὸς ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ

πρῶτον ἀποστόλους, δεύτερον προφῆτας, τρίτον διδασκάλους, ἔπειτα δυνάμεις, εἴτα χαρίσματα ἱαμάτων, ἀντιλήψεις, κυβερνήσεις, γένη γλωσσῶν» (α'. Κορ. ιβ'. 28.) ταῦτα δὲ εἰπὼν, ἐξελέγχει εὐθὺς τὴν ἰσότητα, λέγων· μήπως νομίζετε, ὅτι πάντες εἰσὶν ἴσοι; «Μὴ πάντες, ἀπόστολοι; μὴ πάντες, προφῆται; μὴ πάντες διδάσκαλοι; μὴ πάντες, δυνάμεις; μὴ πάντες, χαρίσματα ἔχουσιν ἱαμάτων; μὴ πάντες, γλώσσαις λαλοῦσι; μὴ πάντες διερμηνεύουσιν»; Οὐχί, λέγει· οὐχ οὕτως ἔχουσι τὰ πράγματα· ὅθεν ἔχετε ζῆλον καὶ προθυμίαν, ἵνα ἀπολαύσῃτε τὰ ἀνώτερα χαρίσματα. Ζηλοῦτε δὲ τὰ χαρίσματα τὰ κρείττονα. Ταῦτα πάντα, ὡς ἀκούετε, τὴν μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων ἀνισότητα ἐκπεφασμένως διδάσκουσι. Ποία οὖν ἐστὶν ἡ βάσις τῆς εἰς τοὺς παρόντας καιροὺς κωδωνιζομένης ἰσότητος; ποῦ θεμελιούται αὕτη; ποῦ στηρίζεται; οὐδαμοῦ. Αὕτη ἐστὶν ἐναντία τῶν νόμων τοῦ Θεοῦ, ἐναντία τῶν πολιτικῶν διατάξεων, ἐναντία πάντων τῶν ὀρωμένων κτισμάτων, ἐναντία τέλος πάντων καὶ αὐτῶν τῶν τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως ἰδιωμάτων. Ἐὰν μετὰ προσοχῆς ἰσούσητε τὰ ἐξῆς, ἴσως λάβετε περὶ τούτου τελείαν τὴν πληροφορίαν.

Βλέπομεν εἰς τὴν Παλαιὰν Διαθήκην, ὅτι ὁ Θεὸς πολλὰ ἐνομοθέτησε περὶ δεσποτῶν καὶ δούλων· ὅταν ἐλάλησε περὶ τῆς τοῦ σαββάτου ἐντολῆς, διέταξεν, ἵνα καὶ οἱ δοῦλοι μηδὲν ἐργάζωνται ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ. «Οὐ ποιήσεις, εἶπεν, ἐν αὐτῇ πᾶν ἔργον σὺ καὶ ὁ υἱός σου, καὶ ἡ θυγάτηρ σου, ὁ παῖς καὶ ἡ παιδίσκη σου». (Ἐξ. Κ' 10). Ὁμοίως δὲ καὶ ὅταν ἐνομοθέτησε τὴν τελετὴν τοῦ Πάσχα, παρήγγειλεν, ἵνα καὶ οἱ δοῦλοι ἐσθίωσι τὸ Πάσχα. «Ἄλλ' ἢ ἐναντίον Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου φαγῇ αὐτῷ ἐν τῷ τόπῳ, ᾧ ἂν ἐκλέξηται Κύριος ὁ Θεός σου αὐτῷ, σὺ

καὶ ὁ υἱός σου, καὶ ἡ θυγάτηρ σου, ὁ παῖς σου καὶ ἡ παιδίσκη σου» (Δευτ. ΙΒ' 18). Ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν ἑορτῶν ἐνετείλατο, ἵνα καὶ οἱ δοῦλοι πανηγυρίζωσιν ἐν ταῖς ἑορτασίμοις ἡμέραις· «Καὶ εὐφρανθήσῃ ἐν τῇ ἑορτῇ σου σὺ καὶ ὁ υἱός σου, καὶ ἡ θυγάτηρ σου, ὁ παῖς σου καὶ ἡ παιδίσκη σου» (Δευτ. ΙΓ' 14). Ἐπειδὴ οὖν ὁ Θεὸς ἐνομοθέτησε τὰ περὶ τῶν δούλων, φανερόν ἐστιν, ὅτι διώρισε τάξιν δεσποτῶν καὶ δούλων, καὶ ἐπομένως ἐνομοθέτησεν ἀνισότητα ὁρατὴν· διότι τίς οὐ βλέπει, ἢ τίς οὐ γνωρίζει, πόση ἀνισότης ἐστὶ μεταξὺ δεσπότης καὶ δούλου;

Ἄλλ' ὁ Θεός· λέγεις, διέταξε τὰ περὶ τῶν δούλων, ἐπειδὴ οἱ ἄνθρωποι πρὸ τῆς θείας αὐτοῦ νομοθεσίας, κακῶς μετελθόντες τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως τὸ δικαίωμα, εἶχον δούλους. Πῶς; ὁ Θεός, ὁ πανυπερτέλειος καὶ παντοδύναμος, ἔδωκε νόμους, ἵνα βεβαιώσῃ τὰς καταχρήσεις καὶ τὰς ἀδικίας τῶν ἀνθρώπων; τοῦτό ἐστιν ἀτοπώτατον καὶ βλάσφημον. Ὁ πανυπεράγαθος νομοθέτης διὰ τοῦτο παρέδωκε τοὺς θεῖους αὐτοῦ νόμους, ἵνα διορθώσῃ τὰς καταχρήσεις καὶ ἀδικίας, καὶ φανερώσῃ τὰ θεῖα καὶ ἀνθρώπινα δικαιώματα· αὐτὸς ὡς παντεξούσιος ἠδύνατο νομοθετῆσαι τὴν διόρθωσιν ταύτης τῆς ἀδικίας· εἶχεν ὡς δημιουργὸς πᾶσαν τὴν ἐξουσίαν εἰπεῖν· ἄνθρωποι, πάντες ἐστὲ ἴσοι ἵνα τί ἄλλος μὲν γίνεται δεσπότης, ἄλλος δὲ δούλος; ἀπολύσατε τοὺς δούλους, μηδεὶς ἔχτω δούλον, ἀλλὰ καθὲς ὑπηρετείτω ἑαυτόν· καὶ ὅμως αὐτὸς οὐ μόνον οὐδὲν τοιοῦτον εἶπεν, οὐ μόνον διέταξε τὰ περὶ τῶν δούλων, ἀλλὰ καὶ ἐνομοθέτησεν, ἵνα κτήσωνται δούλους· ἄκουσον, πόσον φανερῶς περὶ τούτου ἐλάλησε: «Καὶ παῖς καὶ παιδίσκη, ὅσοι ἂν γένωνταί σοι, ἀπὸ τῶν ἐθνῶν, ὅσοι κύκλῳ σου εἰσὶν, ἅπ' αὐτῶν κτήσεσθε

δοῦλον καὶ δούλην» (Λευϊτ. ΚΕ'. 44). Πρὸς τούτοις δὲ τί ἄλλο, εἰμὴ ἀνισότη-
τα, σημαίνει ἡ τόση ἐξουσία ὅσην ἔδω-
κεν ὁ Θεὸς εἰς τὸν Μωϋσῆν, ἔπειτα εἰς
τὸν Ἰησοῦν τοῦ Ναυῆ, ἔπειτα εἰς τοὺς
Κριτὰς; Τί ἄλλο δὲ ἐφάνέρωσεν, εἰμὴ ἀ-
νισότητα, ὅταν ἔδωκε βασιλικὴν ἐξου-
σίαν εἰς τὸν Σαοὺλ κατὰ τὴν αἴτησιν τοῦ
λαοῦ, ἔπειτα ἐκλεξεν, αὐτὸς τὸν Δαβίδ,
καὶ κατέστησεν αὐτὸν βασιλεῖα τοῦ Ἰσ-
ραήλ; πόση δὲ ἀνισότης ἐστὶ μεταξὺ
πλουσίων καὶ πτωχῶν; καὶ ὅμως ἡ θεία
Γραφὴ διδάσκει, ὅτι ὁ ποιητὴς ταύτης
τῆς ἀνισότητός ἐστιν ὁ Θεός· «Πλου-
σιος, λέγει, καὶ πτωχὸς συνήνετησαν ἁλ-
λήλοις ἀμφοτέροισι δὲ ἐποίησεν ὁ Κύ-
ριος» (Παροιμ. ΚΒ' 2).

Ἐὰν δὲ ἀνοίξῃς τὸ ἱερὸν εὐαγγέλιον,
(Ματθ. Κ' 1, 8, καὶ Λουκ. ΙΒ' 42) βλέ-
πεις οἰκοδεσπότας καὶ μισθωμένους ἐρ-
γάτας, κυρίους τοῦ ἀμπελῶνος καὶ ἐπι-
τρόπους· βλέπεις κυρίους καὶ οἰκονόμους
καὶ δούλους· βλέπεις βασιλεῖς αἰρόντας
λόγον μετὰ τῶν δούλων αὐτῶν, (Ματθ.
ΙΘ' 23 καὶ Ματθ. ΚΒ' 2, 3 κτ.) καὶ βα-
σιλεῖς ποιοῦντας γάμους, καὶ δούλους
προσκαλοῦντας τοὺς κεκλημένους, καὶ
στρατεύματα πεμπόμενα πρὸς τιμωρίαν
τῶν ἀπειθησάντων· τί ἄλλο δὲ ταῦτα ση-
μαίνουσιν εἰμὴ ἀνισότητος; βλέπεις
τέλος πάντων καὶ αὐτὸν τὸν πανυπερά-
γαθον καὶ δικαιοτάτον Θεὸν μετὰ ἀνισό-
τητος διαμερίζοντα τὰ τάλαντα «Καὶ ὃ
μὲν ἔδωκε, λέγει, πέντε τάλαντα, ὃ δέ,
δύο, ὃ δέ, ἓν, ἐκάστῳ κατὰ τὴν ἰδίαν δύ-
ναμιν» (Ματθ. ΚΕ' 15) Εἴτι δ' ἂν νοή-
σῃς ἀντὶ τάλαντου, ἢ πλοῦτον, ἢ δόξαν,
ἢ ἐπιστήμην, ἢ τέχνην, ἢ κάλλος, ἢ ἐπι-
τηδειότητα, τὰ πέντε καὶ δύο, καὶ ἓν, ἀ-
νισότητα σημαίνουσιν· ἐπιβεβαίωτο δὲ οὗ-
τος ὁ εὐαγγελικὸς λόγος, ὅτι καὶ αὐταὶ
αἱ δυνάμεις τῶν ἀνθρώπων οὐκ εἰσιν ἴ-

σαι, ἀλλ' ἄνισοι· διότι λέγει: «ἐκάστῳ
κατὰ τὴν ἰδίαν δύναμιν». Μετὰ δὲ ταῦτα
ἀκούεις αὐτὸν τὸν Θεὸν ζητοῦντα πολὺ
παρ' ἐκείνου, εἰς ὃν ἔδωκε τὸ πολὺ, καὶ
περισσότερον παρ' ἐκείνου, εἰς ὃν ἔδωκε
τὸ περισσότερον· «Παντὶ δέ, ὃ ἐδόθη
πολὺ, πολὺ ζητηθήσεται παρ' αὐτοῦ· καὶ
ὃ παρέθεντο πολὺ, περισσότερον αἰτή-
σουσιν αὐτόν» (Λουκ. ΙΒ' 48). Ἐπειδὴ
οὖν ὁ Θεὸς ἐστὶν ὁ ποιητὴς τῆς ἀνισότη-
τος, ἔδωκε δὲ περὶ αὐτῆς νόμους. τίς οὐ
βλέπει, ὅτι ἡ ἰσότης ἐκ διαμέτρου ἐναν-
τιοῦται εἰς τοὺς θείους αὐτοῦ νόμους;
ἐπειδὴ ὁ πάνσοφος καὶ φιλανθρωπότα-
τος Θεὸς κατέστησεν ἀνίσους τοὺς ἀν-
θρώπους, τίς οὐ βλέπει, ὅτι οἱ κηρύττον-
τες τὴν ἰσότητα, ἀντιφέρονται κατὰ τῶν
νόμων τοῦ δημιουργοῦ τῆς κτίσεως, καὶ
βούλονται ἐξουθενῶσαι τὴν θείαν αὐτοῦ
νομοθεσίαν;

Ἀλλὰ μήπως ἡ μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων
ἰσότης συμφωνεῖ μετὰ τῶν πολιτικῶν δια-
τάξεων; Ἡ χρεῖα καὶ ἡ ἀνάγκη τῆς με-
ταξὺ ἀλλήλων βοηθείας συγκροτεῖ τὰς
πόλεις· ἡ αὐτὴ δὲ ἀνάγκη διδάσκει τὰς
ἐν αὐταῖς διαταγὰς· ὁ Κἄιν πρῶτος φο-
βούμενος καὶ τρέμων, μήπως θανατώσω-
σιν αὐτόν, καθὼς αὐτὸς ἐθανάτωσε τὸν
ἀδελφὸν αὐτοῦ τὸν Ἀβελ, ὃκοδόμησε
πόλιν, ἵνα, ὑπὸ τῶν ἐν αὐτῇ πολιτῶν
βοηθούμενος, φύγῃ τοῦ θανάτου τὸν κίν-
δυνον. «Γίνεται τοίνυν, λέγει ὁ φιλόσο-
φος Πλάτων, πόλις, ὥς ἐγὼμαι, ἐπειδὴ
τυγχάνει ἡμῶν ἕκαστος οὐκ αὐτάρκης,
ἀλλὰ πολλῶν ἐνδεὴς» (Πλάτ. Β' 2 περὶ
Πολιτ.) Ἀκούεις; πᾶς ἄνθρωπος οὐ δύ-
ναιτο ἐπαρκέσαι ἑαυτῷ, ἀλλὰ χρεῖαν ἔχει
πολλῶν βοηθημάτων· διὰ τοῦτο πολλοὶ
συνερχόμενοι συνιστῶσι πόλιν, ἵνα ὑπ'
ἀλλήλων βοηθούμενοι, προφθάνωσι τὰς
ἑαυτῶν ἀνάγκας· ἀληθῶς δὲ ἀναγκαῖα ἡ με-
ταξὺ ἀλλήλων βοήθεια, οἱ ἄτεργοι χρεῖαν

ἔχουσι τεχνίτου, ἵνα οἰκοδομήσῃ αὐτοῖς οἶκον, καὶ ῥάψῃ ἐνδύματα, καὶ τεχνιτεύσῃ τὰ ἐκ τῆς τέχνης ἀναγκαῖα· οἱ ἀγρόμαυτοι χρεῖαν ἔχουσι διδασκάλου, ἵνα διδάξῃ αὐτοὺς γράμματα· οἱ ἄρῳστοι χρεῖαν ἔχουσιν ἱατροῦ, ἵνα ἱατρεύσῃ, ἢ κἄν παρηγορήσῃ τὰς ἀσθενείας αὐτῶν· οἱ τυφλοὶ χρεῖαν ἔχουσι χειραγωγοῦ· οἱ παράλυτοι κηδευτοῦ· οἱ ἐν κλίνῃ καυακείμενοι, ὑπηρετοῦ· οἱ ἀσύμφωνοι, κριτοῦ· οἱ ἄτακτοι, ἄρχοντος τιμωροῦ· πᾶσα ἡ πόλις χρεῖαν ἔχει φυλάκων, ἵνα ἐπαγρυπνοῦντες, φυλάττωσιν αὐτὴν ἐκ τῆς τῶν ἐχθρῶν ἐπιβουλῆς.

Ἐκ τούτου δὲ φανερόν ἐστιν, ὅτι πᾶσα πόλις ὁμοία ἐστὶ σῶματι ἀνθρώπου, διάφορα μέλη ἔχουσα, ὑπ' ἀλλήλων βοηθούμενα, καὶ τὴν ὅλην ὁμήγυριν συνδέοντα, καὶ διαφυλάττοντα. Ἐχει ἡ πόλις βασιλέα ἀντὶ κεφαλῆς, ἄρχοντας ἀντὶ ὀφθαλμῶν, κριτὰς ἀντὶ ὠτίων, στρατιώτας ἀντὶ στήθους, πραγματευτὰς καὶ τεχνίτας ἀντὶ χειρῶν, δούλους ἀντὶ ποδῶν. Ἐὰν καταστήσῃς πάντας τοὺς πολίτας ἴσους, γίνεταί ἡ πόλις ὥσπερ ἀνθρώπινον σῶμα, ἢ ὅλον κεφαλὴ, ἢ ὅλον ὀφθαλμοί, ἢ ὅλον ὦτα, ἢ ὅλον στήθος, ἢ ὅλον χεῖρες, ἢ ὅλον πόδες· τοῦτο δὲ τότε οὐκ ἐστὶ σῶμα ἀνθρώπου, ἀλλὰ τέρας ἀλλόκοτον· ὅταν ποιήσῃς πάντας τοὺς πολίτας ἴσους, τότε διὰ τὸ δικαίωμα τῆς ἰσότητος ἔσονται ἢ πάντες βασιλεῖς, ἢ πάντες ἄρχοντες, ἢ πάντες κριταί, ἢ πάντες στρατιῶται, ἢ πάντες πραγματευταί, ἢ πάντες τεχνίται ἢ πάντες δοῦλοι· ποῦ δὲ τότε εἰς τὴν πόλιν ἐκείνην βασιλεὺς, ἵνα μετὰ πληρεξουσιότητος ἐμποδίσῃ τὰς ἀταξίας, καὶ παιδεύῃ τοὺς ἀτάκτους, προφθάνῃ εὐθύς τὰς κατεπειγούσας ἀνάγκας, καὶ ἀπαρεμποδίστως διευθύνῃ ὅλον τὸ ὑπῆκοον· ποῦ ἄρχοντες ἀγρυπνοῦντες ὑπὲρ τῆς τῶν νόμων διατηρήσεως· ποῦ κριταί, ἵνα

κρίνωσι τὰς τῶν πολιτῶν κρισολογικάς ὑποθέσεις· ποῦ στρατιῶται, διαφυλάττοντες τὴν πόλιν ἀπὸ τῆς τῶν ἐχθρῶν ἐφόδου· ποῦ πραγματευταί, μεταφέροντες ἀλλαχόθεν ὅσα ἀναγκαῖα καὶ χρησίμα, μὴ εὐρισκόμενα δὲ ἐν ἐκείνῃ τῇ πόλει· ποῦ τεχνίται, τεχνιτεύοντες καὶ τὰ πρὸς τὴν χρεῖαν, καὶ τὰ πρὸς τὴν ἀνάπαυσιν· ποῦ δοῦλοι ὑπηρετοῦντες, τοὺς μὴ δυναμένους ὑπηρετῆσαι ἑαυτούς· τοιαύτη πόλις οὐδὲ ἐφάνη πώποτε, οὐδὲ ἐστίν, οὐδὲ δύναται στήναι, ἀλλὰ ἐστὶ τέρας ἀλλόκοτον καὶ θυνύπαρχον· διότι ἡ ἰσότης φέρει εἰς αὐτὴν τὴν ἀνυποταξίαν, τὴν αὐτονομίαν, τὴν ἀναρχίαν, ἐπομένως δὲ καὶ τὸν διασκορπισμὸν αὐτῆς καὶ τὴν τελείαν ἐξουδέϊωσιν. Τὰ αὐτὰ δὲ συμβαίνουσιν εἰς πᾶσαν κώμην καὶ χώραν, καὶ εἰς πᾶσαν ἀνθρώπων ὁμήγυριν, καὶ εἰς αὐτὰς τὰς ὁλοκλήρους μεγάλας βασιλείας, ὅταν εἰσέλθῃ εἰς αὐτὰς ἡ ἰσότης· διότι καὶ βασιλεία ὥς μία πόλις ἐστίν, ἐκ πολλῶν συγκειμένη πόλεων, ὑπ' ἀλλήλων βοηθουμένων καὶ ἀσφαλιζομένων. Αἰτὴ οὖν ἡ φύσις, ἵν' οὕτως εἴπω, τῆς πόλεως γεννᾷ τὴν ἀνισότητα, καὶ ὑπογορεύει τοὺς πολιτικούς νόμους τῶν ἀνωτάτων, καὶ μέσων, καὶ κατωτάτων βαθμῶν καὶ τάξεων τῆς ἀνισότητος· τόσον δὲ ἀναγκαῖα εἰσιν αἱ τοιαῦται ἀνισότητες πρὸς σύστασιν καὶ διαμονὴν τῶν πόλεων, ὥστε, ὅσοι ἐναντιοῦμενοι εἰς τὰς πολιτικὰς διατάξεις, σπουδάζουσι ποιεῖσαι ἴσους πάντας τοὺς πολίτας, ἐκείνοι εἰσιν ἐπίβουλοι καὶ φθορεῖς τῶν βασιλειῶν, καὶ τῶν πόλεων καὶ πάσης ἀνθρωπίνης ὁμηγύρεως.

Ἄλλ' αὐτοί, λέγεις, οἱ πολῖται ἴσοι ὄντες, ἐκλέγουσι, καὶ διορίζουσι καὶ ἄρχοντας, καὶ κριτὰς, καὶ στρατιώτας, καὶ τοὺς λοιπούς, ὅσοι ἀναγκαῖοί εἰσι πρὸς σύστασιν τῆς κοινότητος· ἀλλὰ τοῦτο τί ἄλλο ἐστίν, εἰμὴ τὸ ὅτι οἱ ἴσοι ἐξ ἀνάγκ-

κης γίνονται ἄνισοι ; πολεμεῖς τὴν ἀνισότητα, ἔπειτα γίνεσαι ποιητὴς αὐτῆς καὶ δημιουργός· διὰ λόγου ἐπιβεβαιοῖς, ὅτι πάντες ἔσμεν ἴσοι, διὰ δὲ τῶν ἔργων ἀποδεικνύεις, ὅτι ἔσμεν ἄνισοι· φάσκεis, καὶ ἀντιφάσκεis, καὶ σεαυτῷ ἀντιλέγεις καὶ οὐ διακρίνεις, οὐδὲ τί λέγεις, οὐδὲ τί πράττεις. Ἐπειδὴ οὖν λέγεις, ὅτι οἱ ἴσοι πολῖται ἐκλέγουσιν ἄρχοντας, καὶ κριτάς, καὶ τοὺς ἐξῆς ἀξιωματικούς, ἐκ τούτων σου τῶν λόγων ὁμολογεῖς, ὅτι ἡ ἰσότης εἰς τὰς πολιτείας οὐκ ἔχει τόπον, ἀλλ' ἀναγκαία ἐστὶν ἡ ἀνισότης.

Ἐρευνήσατε νῦν καὶ παρατηρήσατε τὰ βλεπόμενα κτίσματα· ὑψώσατε πρῶτον τὰ ὄμματα εἰς τὸν οὐρανόν· βλέπετε ἐκεῖ ἰσότητα ; οὐδεμίαν· ἐκεῖ ἀστέρες ἀπλανεῖς, ἐκεῖ πλανῆται πρῶτοι καὶ δεύτεροι, ἐκεῖ κομήται· αὐτοὶ δὲ διαφέρουσιν ἀλλήλων κατὰ τὸ μέγεθος, κατὰ τὴν λαμπρότητα, κατὰ τὰ ἀπὸ τῆς γῆς ἀποστήματα, κατὰ τὰς περιοδικὰς αὐτῶν κινήσεις· καταβιβάσατε ἔπειτα τὰ ὄμματα εἰς τὴν γῆν· ποῦ βλέπετε ἰσότητα ; οὐδαμοῦ· οὐδὲ εἰς τὰ δένδρα, οὐδὲ εἰς τοὺς θάμνους, οὐδὲ εἰς τοὺς χόρτους, οὐδὲ εἰς τὰ φύλλα, οὐδὲ εἰς τὰ ἄνθη, οὐδὲ εἰς τοὺς σπόρους, οὐδὲ εἰς τοὺς καρπούς. Πόση ἡ διαφορὰ τῶν λίθων ; πόσον διαφέρουσιν ἀλλήλων τὸ μέγεθος, τὸ πυρρίτης, τὸ ἀλάβαστρον, ὁ ἀδάμας, ὁ ἄνθραξ, ὁ σάπφειρος, ὁ σμάραγδος καὶ οἱ λοιποί ; πόση ἡ διαφορὰ τῶν μετάλλων ; πόσον διαφέρουσιν ἀλλήλων τὸ χρυσίον, τὸ ἀργύριον, ὁ σίδηρος, ὁ μόλυβδος, ὁ κασίτερος, ὁ ὀρείχαλκος καὶ τὰ λοιπά ; πόση ἡ διαφορὰ τῶν ζώων ; πόσον διαφέρουσιν ἀλλήλων τὰ πετεινά, τὰ τετράποδα, τὰ ἐρπετά, τὰ χερσαῖα, τὰ ἔνυδρα τὰ ἀμφίβια, τὰ ἄγρια, τὰ ἡμερα ; Πόση δὲ ἡ διαφορὰ καὶ μεταξὺ αὐτῶν τῶν τεσσάρων στοιχείων, ἐξ ὧν πάντα τὰ σώματα σύγ-

κείνται ; διαφέρουσιν δὲ ἀλλήλων οὐ μόνον τὰ ἑτεροειδῆ, ἀλλὰ καὶ αὐτὰ τὰ ὁμοειδῆ, διότι καὶ ἀστὴρ ἀστέρος διαφέρει, καὶ πλανήτης πλανήτου, καὶ κομήτης κομήτου· μετὰ βίας εὐρίσκεις δύο κυπαρίσσους, ἡ δύο ῥόδα, ἡ δύο κόκκους σίτου, ἡ δύο μῆλα, ἡ δύο σμαράγδους, ἡ δύο τμήματα χρυσίου, ἡ δύο περιστερὰς, ἡ δύο βόας, ἡ δύο θφεις, ἡ δύο σμαρίδας, ἡ δύο νήσας, ἡ δύο λέοντας, ἡ δύο πρόβατα κατὰ πάντα, καὶ διὰ πάντα ἴσα. Εἶδη διάφορα ἔχει καὶ τὸ πῦρ· πῦρ ἡλιακόν, πῦρ ἡλεκτρικόν, πῦρ καμινιαῖον, πῦρ ἀστραπιαῖον· καὶ ὁ ἀήρ· ἀήρ ψυχρός, θερμός, ὑγρός, ξηρός· καὶ τὸ ὕδωρ· ὕδωρ ἄλμυρόν, γλυκύ, πικρόν, ὀξύ, στυφόν· καὶ ἡ γῆ· γῆ μέλαινα, κόκκινη, πηλώδης, ἀμμώδης, λιπαρά, ξηρά, πολύκαρπος, ὀλιγόκαρπος.

Στρέψατε νῦν τὰ ὄμματα πρὸς τοὺς ἀνθρώπους καὶ παρατηρήσατε πρῶτον τὰ ἐν αὐτοῖς βλεπόμενα. Πᾶς ἄνθρωπος ἔχει χαρακτῆρας προσώπου ἰδίου, ἴδιον ἀνάστημα, ἰδίαν φωνήν, ἴδιον χρῶμα, ἴδιον περιπάτου σχηματισμόν, ἰδίαν ποσότητα δυνάμεως, ἰδίαν ταχύτητα κινήσεως, ἰδίαν χειρῶν ἐπιτηδειότητα· ἐκ τούτου ὁ μὲν ἐστὶν ὠραῖος, ὁ δὲ δυσειδής· ὁ μὲν ἔχων τὰ μέλη σύμμετρα, ἐστὶν εὐμορφος· ὁ δὲ ἔχων αὐτὰ ἀσύμμετρα, ἐστὶ δύσμορφος· ὁ μὲν ἐστὶ καλόφωρος, ὁ δὲ κακόφωρος· οὗτος μὲν δυνατός, ἐκεῖνος ἀσθενής· οὗτος εὐκίνητος, ἐκεῖνος δυσκίνητος· οὗτος ἐπιτήδειος, ἐκεῖνος ἀνεπιτήδειος. Παρατήρησον καὶ τὰ ἔσω τῶν ἀνθρώπων· πάντες μὲν ἔχουσι νοῦν· πλὴν πόσον διαφέρει νοῦς νοὸς κατὰ τὴν ὀξύτητα, κατὰ τὴν ἀντίληψιν, κατὰ τὴν διάκρισιν, κατὰ τὴν φρόνησιν ; πάντες ἔχουσι μνήμην· ἀλλὰ πόσον διαφέρει μνήμη μνήμης ; ἄλλος μὲν μνημονεύει εὐκόλα, πλὴν καὶ εὐκόλα ἀμνημονεῖ· ἄλλος δύσκολα μνη-

μονεύει, πλὴν καὶ δύσκολα ἀμνημονεῖ· ἄλλος δύσκολα μνημονεύει καὶ εὐκολα ἀμνημονεῖ· ἄλλος καὶ εὐκολα μνημονεύει καὶ δυσκολώτατα ἀμνημονεῖ· αὕτη δὲ ἐστιν ἡ τελειότερα μνήμη. Ἐκ τούτων βλέπομεν, ὅτι ἐκεῖνος μὲν ἐστὶν ὀξύνους, οὗτος δὲ βραδύνους· ἄλλος ἀντιλαμβάνει μετὰ εὐκολίας, ἄλλος μετὰ δυσκολίας· ἄλλος διακρίνει ἐντελῶς, ἄλλος ἀτελῶς· ἄλλος ἔχει φρόνησιν πολλήν, ἄλλος ὀλίγην· ἄλλος μνημονεύει πολλῶν, ἄλλος ὀλίγων. Ἐὰν εἰσέλθῃς διὰ τοῦ νοός σου καὶ εἰς τὰς ἐνδοτέρας τῶν ἀνθρώπων διαθέσεις, βλέπεις καὶ εἰς αὐτὰς ἀνισότητα μεγάλην· ὁ μὲν ἐστὶ πρῶτος, ὁ δὲ θυμῶδης· οὗτός ἐστι ταπεινόφρων, ἐκεῖνος ὑπερήφανος· οὗτός ἐστι συμπαθής, ἐκεῖνος ἀσπλαγχνος· οὗτος ἡμερος, ἐκεῖνος ἄγριος· οὐδὲ τὰ ἐκ τοῦ αὐτοῦ πατρὸς καὶ τὰ ἐκ τῆς αὐτῆς μητρὸς γεννηθέντα δίδυμα τέκνα καὶ ὁμοῦ τραφέντα, καὶ τῆς αὐτῆς ἀνατροφῆς καὶ παιδαγωγίας ἀπολαύσαντα, ἔχουσι τὰς αὐτὰς διαθέσεις· ἐκ τοῦ αὐτοῦ πατρὸς Ἰσαάκ καὶ ἐκ τῆς αὐτῆς μητρὸς τῆς Ῥεβέκκας δίδυμοι ἐγεννήθησαν ὁ Ἡσαΰ καὶ ὁ Ἰακώβ, ὑπὸ τῶν αὐτῶν γονέων ἐπαιδαγωγήθησαν, τὰς αὐτὰς εἶχον συναναστροφάς, τὴν αὐτὴν δίαιταν, τὸ αὐτὸ πολίτευμα· καὶ ὁμως πόση τοῦ ἡθους αὐτῶν ἡ διαφορὰ; «Ἡὺ ξήνηθησαν δέ, λέγει ἡ θεία Γραφή, οἱ νεανίσκοι· καὶ ἦν Ἡσαΰ ἀνθρώπος εἰδὼς κυνηγεῖν, ἄγροικος· Ἰακώβ δέ, ἀνθρώπος ἄπλαστος, οἰκῶν οἰκίαν» (Γεν. ΚΕ' 27).

Μετὰ δὲ τὰς τοσαύτας καὶ τοιαύτας ἀνισότητας, ὅσας ἐποίησε καὶ ἐνομοθέτησεν ὁ Θεός, ὅσας ἐξ ἀνάγκης διέταξαν οἱ πολιτεῖαι, ὅσας δεικνύουσι πάντα τὰ κτίσματα, ὅσας βλέπομεν ἐξόχως εἰς τοὺς ἀνθρώπους, ἐγείρονται ἀνθρώποι τυφλοί, κωφοί, ἀνόητοι, ἀναισχύντως ἐπιχειροῦν-

τες πείσαι τοὺς ἀνθρώπους, ὅτι εἰσὶν ἴσοι. Ἀλλὰ ποῦ ἴσταιται καὶ ποῦ στηρίζεται ἡ τοιαύτη ἰσότης; εἰς τοὺς ἔξω χαρακτηρισμοὺς τῶν ἀνθρώπων ἢ εἰς τοὺς ἔσω; ἢ εἰς τὰς ἐνδοτέρας αὐτῶν διαθέσεις; ἀλλ' ὅσοι ἀνθρώποι, τόσαι καὶ τῶν ἔξω χαρακτηρισμῶν ἀνισότητες· ὅσοι ἀνθρώποι, τόσαι καὶ αἱ τοῦ νοός αὐτῶν διαφοραὶ· ὅσοι ἀνθρώποι, τόσαι καὶ αἱ τούτων διαθέσεις· ὁ νόμος, ὁ λόγος, τὰ πράγματα, ἡ φύσις, ἡ αἴσθησις πείθει, ὅτι ἐσμὲν ἄνισοι· πῶς οὖν καὶ κατὰ τί ἐσμὲν ἴσοι; Μήπως λέγουσιν αὐτοί, ὅτι ἐσμὲν ἴσοι, ἐπειδὴ τὰ σώματα πάντων ἐκ τῆς γῆς εἰσιν, ἀλλ' ἐκ τῆς γῆς ἐστὶ καὶ τὸ χρυσίον, καὶ ὁ ἀδάμας, καὶ ὁ σίδηρος, καὶ ὁ μόλυβδος, καὶ ὁ ὑδράργυρος· ἴσα ἄρα γε λέγουσι καὶ αὐτὰ; Ἐκ τοῦ αὐτοῦ πληοῦ ὁ κεραμεὺς πλάττει σκεύει μικρά, μεγάλα, πολυτελῆ, εὐτελῆ, κεχρυσωμένα, περικυρωμένα, πρὸς διαφόρους ὑπηρεσίας χρήσιμα· ἄρα γε καὶ αὐτὰ νομίζουσιν ἴσα; Ἐπὶ τούτοις, ἐν ὅσῳ ζῶμεν, τὸ σῶμα ἡμῶν οὐκ ἐστὶ γῆ, ἀλλ' ὅστέα, νεῦρα, φλέβες, σὰρξ, αἷμα, ζωτικὸν πνεῦμα, καρδιά, πνεύμων, ἥπαρ καὶ τὰ λοιπὰ· ἀλλὰ ταῦτα πάντα μετὰ θάνατον γίνονται γῆ, ἀλλ' αὐτοὶ λέγουσιν, ὅτι οἱ ζῶντες εἰσιν ἴσοι· ὥστε τὸ τούτων ἐπιχείρημα φαίνεται τοιοῦτον· ἐπειδὴ τὰ σώματα τῶν ἀνθρώπων μετὰ θάνατον γίνονται γῆ· ἄρα οἱ ἀνθρώποι οἱ ζῶντες εἰσιν ἴσοι. Ποῖον τούτου τοῦ σοφίσματος ἡ παραλογώτερον ἢ πανουργότερον;

Ὁ Θεὸς ἐποίησε πάντα τὰ ἐαυτοῦ κτίσματα ἄνισα, ἵνα ἐκ τῆς συνδρομῆς τῶν ἀνίσων καὶ ἐκ τῆς τούτων ποικιλίας, καταρτίζεται καὶ καθωραύζεται τοῦτο τὸ πάνσοφον καὶ υπερθαύμαστον σύστημα τοῦ παντός. Βλέπει δὲ ταύτην τὴν ἀλήθειαν, ὅστις ἀκριβῶς παρατηρεῖ, ὅτι ἡ ἀνισότης συνδέει καὶ ἡ ποικιλία καλλωπί-

ζει τὰ σύμπαντα. Ὁ Θεὸς ἐπλασε τοὺς ἀνθρώπους ἀνίσους, ἵνα ἡ τούτων ἀνισότης ἀναγκάζῃ αὐτοὺς, ἵνα ὁμοῦ συζῶσι καὶ συμπολιτευῶνται· ἡ ἀνισότης ἀναγκάζει αὐτοὺς ὁμοῦ συμβιοτεῖν, ἵνα τὸ ὑστέρημα τοῦ ἐνὸς ἀναπληροῦται ὑπὸ τοῦ πλεονάσματος τοῦ ἄλλου. Ἐὰν πάντες οἱ ἄνθρωποι ἦσαν κατὰ πάντα ἴσοι, οὐδεὶς χρεῖαν εἶχε τῆς τῶν ἄλλων βοηθείας· ὅθεν ἐλύετο τῆς ἐνώσεως ὁ δεσμός, καὶ ἐφθείροντο αἱ βασιλεῖαι, καὶ ἐξηφανίζοντο αἱ πόλεις, καὶ ἐξουδενοῦντο παῖσαι αἱ τῶν ἀνθρώπων ὁμηγύρεις.

Ἐκ τούτων τίς οὐ βλέπει, ὅτι τὸ σύστημα τῆς ἰσότητός ἐστι πλάσμα τῆς φαντασίας ἀνύπαρκτον καὶ οὐχὶ δικαίωμα τοῦ τῶν ἀνθρώπων γένους; Αὐτὸ ἐστὶν ἐφεύρημα βλαβερωτάτης πονηρίας, ἐξαφανίζον τὰ ἀληθινὰ καὶ ὑπαρκτικὰ τῶν ἀνθρώπων δικαιώματα· ἀπάτη ἐστίν, ἥ τις ἀναποδίδει πάντας τοὺς νόμους καὶ πᾶσαν εὐταξίαν· πληροὶ δὲ ὑπερηφάνειας τὸν νοῦν τῶν εὐτελεστέρων ἀνθρώπων, ἐξαλείφει τὴν πρὸς ἀλλήλους ἀναγκαίαν εὐλάβειαν καὶ ὑπακοήν, καὶ συμφορὰς προξενεῖ ἀναριθμήτους καὶ ὑπερβολικὰς δυστυχίας· διότι ἡ φαντασία τῆς ἰσότητος ἐγείρει τὸν δούλον κατὰ τοῦ δεσπότη, καὶ τοὺς ἰδιώτας κατὰ τῶν ἀρχόντων, καὶ τὸ ὑπήκοον κατὰ τοῦ βασιλέως· ἐγείρει τὸν υἱὸν κατὰ τοῦ πατρὸς, καὶ τὴν θυγατέρα κατὰ τῆς μητρὸς αὐτῆς, καὶ φυτεύουσα εἰς τὰς καρδίας τῶν ἀνθρώπων τῆς ἀκαταστασίας καὶ ἀποστασίας τὸ πνεῦμα, ἐξολοθρεύει οὐ μόνον τὰς πόλεις καὶ χώρας, ἀλλὰ καὶ αὐτὸ τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων. Τὸ σύστημα τῆς ἰσότητός ἐστιν ὁ φθορεὺς τῆς Ἐκκλησίας· διότι, ἐὰν αὐτὸ εἰσέλθῃ εἰς τὰς καρδίας τῶν πιστῶν, μὴ γένοιτο, Κύριε, ἐξουδενοῖ καὶ αὐτὴν τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἱεραρχίαν, ἐξ ἧς διευθύνονται καὶ σώζονται

αἱ τῶν ἀνθρώπων ψυχαί· αὐτὸ τὸ σύστημα ἐστὶν ὁ διδάσκαλος τῆς ἀπιστίας· διότι ὅστις πιστεύει, ὅτι οἱ ἄνθρωποι εἰσιν ἴσοι, ἐκείνος ἀρνεῖται τὴν ἀληθῆ διδασκαλίαν τῶν θείων Γραφῶν καὶ γίνεταί ἀσεβὴς καὶ ἄπιστος. Αἱ θεῖαι Γραφαὶ διδάσκουσιν, ὅτι ὁ Θεὸς χειροτονεῖ τοὺς ἐξουσιαστὰς καὶ ἀρχοντας· «Οὐκ εἶχες ἐξουσίαν οὐδεμίαν κατ' ἐμοῦ, εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τὸν Πιλάτον, εἰμὴ ἦν σοι δεδομένον ἄνωθεν» (Ἰωάν. ΙΘ' 11)· καὶ ὅτι συντάσσω τὰ δικαιώματα αὐτοῦ μετὰ τῶν δικαιωμάτων τῶν βασιλέων. θέλει, ἵνα ἀποδίδωμεν εἰς τοὺς βασιλεῖς, ὅσα πρέπεισιν εἰς αὐτοὺς, καθὼς ἀποδίδωμεν, ὅσα πρέπεισιν εἰς αὐτόν· «Ἀπόδοτε οὖν, εἶπε, τὰ Καίσαρος Καίσαρι, καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ, τῷ Θεῷ» (Ματθ. ΚΒ' 21). Πᾶσα ψυχὴ, εἶπεν, ἐξουσίαις ὑπερεχούσαις ὑποτασσέσθω· οὐ γάρ ἐστιν ἐξουσία, εἰμὴ ἀπὸ Θεοῦ· αἱ δὲ οὐσαι ἐξουσίαι, ὑπὸ τοῦ Θεοῦ τεταγμέναι εἰσίν, ὥστε, ὁ ἀντιτασσόμενος τῇ ἐξουσίᾳ, τῇ τοῦ Θεοῦ διαταγῇ ἀνθέστηκεν· οἱ δὲ ἀνθεστηκότες, ἑαυτοῖς κρίμα λήψονται» (Ῥωμ. ΙΓ' 1, 2). Τί δὲ ἄλλο διδάσκει ταῦτα, εἰμὴ τὴν ὑπεροχὴν καὶ τὴν μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων ἀνισότητα; τί ἄλλο, εἰμὴ ὅτι ὁ Θεὸς καθιστᾷ τοὺς βασιλεῖς εἰς τὸν θρόνον τῆς ἐξουσίας; τί ἄλλο, εἰμὴ ὅτι ὅστις ἐναντιοῦται εἰς ταύτην τὴν ἀνισότητα, ἐκείνος ἐναντιοῦται εἰς τὸν Θεόν, τὸν ταύτην ποιήσαντα; τίς δὲ ἄλλος ἐναντιοῦται εἰς ταύτην τὴν ἀνισότητα, εἰμὴ ὅστις οὐ μόνον κηρύττει ἰσότητα μετὰ τῶν ἀνθρώπων, ἀλλὰ καὶ ἐπαγγέλλεται μῖσος ἄσπονδον καὶ παντελεῖ ἀφανισμόν τῶν βασιλέων καὶ ἀρχόντων; ὅτι δὲ ὁ τοιοῦτός ἐστιν ἀσεβὴς καὶ ἄπιστος, οὐδεμιᾶς ἀποδείξεως ἔχει χρεῖαν.

Ἀδελφοί μου χριστιανοί, προσέχετε ἑαυτοῖς καὶ διακρίνατε πόσον παράλογός

ἔστι τῆς ἰσότητος τῶν ἀνθρώπων ἡ διδασκαλία· κατανοήσατε καὶ γνῶτε, ὅτι ὁ σκοπὸς αὐτῆς ἐστὶν ἡ καταστροφή τῆς πίστεως καὶ ἡ οἰκοδομὴ τῆς ἀσεβείας· ἐμβλέψατε καὶ ἴδετε, ὁποῖά εἰσι τὰ ἐλεεινὰ αὐτῆς ἀποτελέσματα. Τὴν τῶν ἀνθρώπων ἀνισότητα ᾠκονόμησεν αὐτὸς ὁ δημιουργὸς τῆς κτίσεως, ἵνα ὁ καθείς χρειαν ἔχῃ τῆς τῶν ἄλλων βοηθείας· ἐκ τούτου δὲ πάντες πλησιάζουν ἀλλήλοις καὶ ἀγαπῶσιν ἀλλήλους, καὶ συνιστῶσι τὰς πόλεις καὶ τὰς βασιλείας καὶ τὰς κοινὰς τῶν ἀνθρώπων ὁμηγύρεις, ἐν αἷς αὐτὸς ὁμοφώνως ἐν γῇ δοξάζεται ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων, καθὼς καὶ ἐν οὐρανῷ ὁμοθυμαδὸν ὑπὸ τῶν ἁγίων ἀγγέλων· καθὼς δὲ διὰ τῆς ἀνισότητος πάντων τῶν λοιπῶν κτισμάτων ἐτεχνίτευσεν ἡ σοφία τοῦ Θεοῦ τὸ ὠραῖον καὶ πάντερπνον σύστημα τοῦ κόσμου, οὕτω διὰ τῆς ἀνισότητος τῶν ἀνθρώπων ἐσύστησε καὶ ἐστερέωσεν οὐ μόνον τὰς πόλεις, ἀλλὰ καὶ αὐτὴν τὴν ἁγίαν αὐτοῦ Ἐκκλησίαν. Ἀδελφοί μου, μνημονεύετε, τί εἶπε ῥητῶς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον· «Ἐν ὑστέροις καιροῖς, εἶπεν, ἀπο-

στήσονται τινες τῆς πίστεως, προσέχοντες πνεύμασι πλάνης καὶ διδασκαλαῖς δαιμόνων» (1. Τιμ. δ' 1). Μὴ οὖν πλανᾶσθε ὑπὸ τῆς δαιμονικῆς διδασκαλίας τῶν ἀποστησάντων ἀπὸ τῆς προτέρας αὐτῶν πίστεως καὶ κηρυττόντων τὴν πλάνην τῆς τῶν ἀνθρώπων ἰσότητος· μὴ πλανηθῆτε, νομίζοντες, ὅτι πάντες ἐσμέν ἴσοι καὶ οὐδεὶς ἐστὶν ἡμῶν ἀνώτερος· ἀλλὰ βλέποντες τὰς ὑπ' αὐτοῦ τοῦ παντοκράτορος Θεοῦ διορισθείσας μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων ἐπισήμους ἀνισότητος, ἀποστρεφόμενοι τὸ πανόλεθρον τῆς ἰσότητος σύστημα, «ὑποτάγητε πάσῃ ἀνθρωπίνῃ κτίσει διὰ τὸν Κύριον, εἴτε βασιλεῖ, ὡς ὑπερέχοντι, εἴτε ἡγεμόσιν, ὡς δι' αὐτῶν πεμπομένοις εἰς ἐκδίκησιν μὲν κακοποιῶν, ἐπαινον δὲ ἀγαθοποιῶν» (Β'. Πέτρ. β'. 13, 14, 15) ὅτι οὕτως ἐστὶ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ· ἀπόδοτε πᾶσι τὰς ὀφειλάς· τῷ τὸν φόρον, τὸν φόρον, τῷ τὸ τέλος, τὸ τέλος· τῷ τὸν φόβον, τὸν φόβον· τῷ τὴν τιμὴν, τὴν τιμὴν» (Ρωμ. ΙΓ' 7). Γένοιτο.

Νικ. Θεοτόκης.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΜΑΚΕΔΟΝΟΣ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΟΣ ΡΩΜΑΙΩΝ

Παραίνεσις πρὸς τὸν ἑαυτοῦ υἱὸν Λέοντα τὸν σοφόν.
ἧς ἡ ἀκροστοιχίς ὧδε πως ἔχει.

«Βασίλειος ἐν Χριστῷ Βασιλεὺς Ρωμαίων, Λέοντι τῷ πεποθημένῳ υἱῷ καὶ συμβασιλεῖ».

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 36 τοῦ Η'. ἔτους).

Κεφ. ΛΑ' Περὶ σκέψεως καὶ βουλῆς.

Ὡς περ τῷ ἑαυτῷ συμφωνεῖν ἔμφρονα καὶ ἐπαινετὸν τὸν ἄνδρα χαρακτηρεῖ, οὕτω τοῖς οἰκείοις δια-

μάχεσθαι λόγοις καὶ πράγμασι ψεκτόν τι χρηματίζει καὶ ἀγενὲς καὶ οὐκ ἀγαθῆς ὑπολήψεως ἐστὶν ἐγγύς· ἅπερ οὖν ἡ λέγειν ἢ πράττειν βού-

λει, μηδέποτε ἀπερισκέπτως προβάλλης καὶ οὐδαμῶς σεαυτῷ μαχόμενος φωραθῆς, εἴςα γὰρ τοῦ τοιούτου πάθους ἡ ἀβουλία, εἰ δὲ μετὰ βουλῆς ἅπαντα πράττεις τὴν εἴσαν προεκτομήν, οὐδέποτε σεαυτῷ μαχόμενος ἔσῃ.

Κεφ. ΑΒ'. Περὶ εὐνομίας

Νόμον ἄγραφον τὸν σεαυτοῦ τρόπον τοῖς ὑπηκόοις παρέξεις καὶ τὴν μνήμην ἄληκτον τῆς βασιλείας διατηρήσεις, ἔαν καὶ αὐτὸς τοῖς καλῶς κειμένοις νόμοις τῶν πρὸ σοῦ βασιλέων ἀκολουθήσεις καὶ τούτους ἀπαραβάτως πολιτεύεσθαι διατηρήσεις, ἃ γὰρ ἂν τοὺς ὑπὸ χεῖρα φυλάττειν ἀναγκάσης, ταῦτα πολλῷ μᾶλλον τηρεῖν σεαυτῷ τὴν ἀνάγκην ἐτίθεσο· εἰ γὰρ αὐτὸς τῶν πρὸ σοῦ τοῖς νόμοις οὐ πολιτεύσῃ, οὐδὲ τοῖς σοῖς ἐτέροις θεσπίσμασιν ἔψονται καὶ οὕτως οἱ νόμοι ὑπ' ἀλλήλων ἀνατρεπόμενοι, ταραχῆς καὶ συγχίσεως τὸν βίον ὅλον ἐμπλήσουσι, δι' ὧν πολλάκις ὁλόκληρα ἔθνη πρὸς καταστροφὴν ὥλισθησαν.

Κεφ. ΑΓ'. Περὶ σκαιῶν ἀνδρῶν

Λοιμοὺς ἀνδρας τῆς πολιτείας ἐξόριζε καὶ μηδέποτε τοῖς τοιούτοις ἀρχὴν κατεμπιστεύσῃ, ἵνα μὴ καὶ αὐτὸς ὁμοίος ἐκείνοις εἶναι δότης καὶ χαίρων ἐπὶ τοῖς ἐκείνων ἀδικίαις, ἃ γὰρ ἂν ἐκεῖνοι πράξωσι κακά, σοὶ τούτων τὰς αἰτίας ἀναθήσουσι καὶ τοῖς ἐκείνων φαύλης γνώμης κοινωνοῦσι νομίσουσι· καὶ λόγον ὑφ' ἐξῆς περὶ αὐτῶν τῷ Θεῷ, ἡ γὰρ τῶν φαύλων ἀνθρώπων προαγωγή τῶν προαγόντων ἐστὶν ἔλεγχος ἀκριβῆς καὶ τὰ ἐκείνοις πεπραγμένα πονηρὰ τοῖς προχειριζομένοις αὐτὰ ἅπαντες ἐπιγράφονται· σπούδαζε

οὖν μάλιστα τοὺς ἀγαθοὺς ἀνδρας προβάλλεσθαι ἄρχοντας, ἵνα αἱ καὶ αὐτῶν φῆμαι σοὶ γένωνται κόσμος καὶ ἅπερ ἐκεῖνοι πράττουσιν ἀγαθὰ σοὶ ταῦτα τὸ ὑπήκοον ὑπογράφεται· Πολλῶν γὰρ χρημάτων κρείττων ὁ παρὰ τοῦ πλήθους ἔπαινος.

Κεφ. ΑΔ'. Περὶ ἐλέους

Ἔρα χρημάτων μὴ χάριν ἡδονῆς, ἀλλὰ χρείας ἔνεκα τῆς ἀναγκαίας, ἡ ἵνα τοῖς σχοῦσι βοηθῆς, ἡ ἵνα τοῖς ὑπὲρ ἀλλήλων θνήσκειν αἰρουμένοις χορηγῆς, ἡ γὰρ ἄλλως φιλοχρηματία οὐ μόνον ὠφέλειαν ποιεῖ, ἀλλὰ καὶ βλάβην προξενεῖ· πλοῦτος μὲν γὰρ μὴ δι' ἀρετὴν ὑπάρχων, κακὰς μᾶλλον, ἀλλ' οὐκ ἀρετῆς ὑπηρέτης ἐστίν, ὁ δὲ χάριν ἀρετῆς προσῶν τοῖς κεκτημένοις μεγάλα δύναται ὠφελεῖν καὶ τὰς ψυχὰς αὐτῶν καὶ σώματα, τὸ μὲν τοῖς δεομένοις δαψιλεύόμενος, τὸ δὲ τοῖς ἀγαθοῖς τῶν φίλων ἐπιχορηγούμενος, εὐποιῖα γὰρ ἀμφοτέρω, καὶ διαφόροις τοῖς ὀνόμασιν ἐπιγράφεται.

Κεφ. ΑΕ'. Περὶ ἀγάπης τῶν φίλων

Οὐδὲν ἀγάπης ὥς ἔοικε κραταιότερον, φίλου γὰρ ἀληθοῦς οὐκ ἔστιν ἀντάλλαγμα καὶ οὐκ ἔστι σταθμὸς τῆς καλλονῆς αὐτοῖς, φύλαττε οὖν τὴν φιλίαν ἐν παντὶ καιρῷ καὶ τόπῳ πρὸς τοὺς γνησίους σου φίλους, ἵνα καὶ αὐτὸς ἀνύποπτόν σοι καὶ βεβαίαν τὴν ἀγάπην διατηρῶσι· καὶ μὴ γίνου τῇ γνώμῃ ἀχάριστος, ἀλλ' ἔσο τοῖς τρόποις εὐχάριστος, μέρος γὰρ εὐσεβείας τὸ ἀνταποδιδόναι τοῖς εὖ ποιοῦσι τὰς χάριτας, ὁ γὰρ ἀχάριστος ἑαυτῷ ὑπάρχει πολέμιος, χάρις μὲν γὰρ ἀνταποδιδομένης πλεονάζεται, μὴ ἀνταποδιδομένης

δὲ τὴν καταβληθεῖσαν προσαπόλλυσιν· εὐχάριστος τοίνυν γενόμενος πολλὰς ἔξεις τὰς χάριτας, ἀχάριστος δὲ ὑπάρχων οὐδένα κτήσῃ φίλον, μεθ' οὗ συμβιώσεις ἡδέως, καὶ ἅπαντες ἄνθρωποι τὴν πρὸς σὲ φιλίαν ὑποκριθῶσι.

Κεφ. ΛΣΤ'. Περὶ λόγου καὶ σιωπῆς

Νουνεχὴς ἔσο καὶ φρόνιμος ἐν τῷ ἐκάστου ἡθὸς καταμανθάνειν καὶ τῶν σπουδαίων τὰς γνώμας ἀποδέχεσθαι, τῶν δὲ φαύλων ἀποστρέφασθαι· ἀλλὰ καὶ ὅπερ ἂν μέλλης εἰρεῖν προεπισκόπει τῇ γνώμῃ, ἵνα μὴ ἢ γλῶσσα προτρέχουσα τοῦ νοῦ ἀτάκτως βαίνειν ὀνειδισθῇ, σκοπήσας μὲν γὰρ τοῦ ἐν συλλόγῳ πρὸ τοῦ τί εἰπεῖν κύριος εἴ ὧν μέλλεις εἰπεῖν, ἢ που καὶ μετὰ τὴν προτέραν γνώμην, ἢ δευτέραν κρείττων ἀναφανῇ, λαλήσας δὲ ἅπαξ οὐ δυνήσῃ τοῦ λαλήθentos ἐναντία προσεπειπεῖν· εἴ γε μῶμου χωρὶς τὰς ὁμιλίας ποιεῖσθαι ποθεῖς, λέγε δι' ἀναγκαῖον ἢ περὶ ὧν ἀκριβῶς γινώσκεις, ἢ περὶ ὧν ὁ καιρὸς ἀπαιτεῖ, ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν κρείττων τοῦ λέγειν, ἢ σιωπῇ.

Κεφ. ΛΖ' Περὶ ἐλεημοσύνης

Ἐλεον δαψιλεύου τοῖς δεομένοις ἵνα ἔλεον ἐπισπάσῃ παρὰ τοῦτων ὅλων Βασιλέως· εὐσέβεια γὰρ κυρίως καὶ τῶν δεομένων ἐστὶ μετάδοσις καὶ μηδὲν ἡγοῦ τὴν ἡμέραν ἐκείνην, ἐν ἣ μηδὲν εὐεργετήσεις, ὑπὲρ ὧν καὶ αὐτὸς παρὰ Θεοῦ εὐεργετήσας, κτήσας οὖν τὴν ἐλεημοσύνην, ἵνα τὸ ὁμοιον παρὰ Θεοῦ ἀντιδέξῃ· κλῖνον τὸ οὖς σου τοῖς ἰκετεύουσι, δυσωπήθητι ὁμματι ἱλαρῶ τοὺς δυσωποῦντας, οἴκιτρον δάκρυα χήρας καὶ στεναγμοὺς ὀρφανῶν μὴ ἀπόση, ἃ γὰρ ἂν ποιήσωμεν ταῦτα (πάθοι-

μεν) καὶ ὡς ἀκούομεν, ἀκουσθησόμεθα καὶ ὡς ὁρῶμεν, ὁραθησόμεθα καὶ οἷον εὐχῇ τὸν Θεὸν γενέσθαι περὶ σέ, τοιοῦτος περὶ τοὺς οἰκέτας γενοῦ καὶ αὐτός, ἐν ᾧ γὰρ μετρήσης ἀντιμετρηθήσεται σοι.

Κεφάλαιον ΛΗ'.

Ὅτι πρόσκαιρα τὰ τῇ δε πάντα

Ἰσθὶ τέκνον ἐμὸν ὡς οὐδὲν ὁ βίος ἔχει τὸ στάσιμον, οὐδὲ τὸ βέβαιον ἢ ἀμετάβλητον, ἄλλοτε γὰρ ἄλλως ἀμείβει τὰ πράγματα καὶ τροχοῦ δίκην, τὰ μὲν ἄνω κάτω φέρεται, τὰ δὲ κάτω φέρεται ἄνω, διὸ μήτε ἐν ταῖς εὐτυχίαις ἐπαίρου, μήτε ἐν ταῖς δισπραγίαις καταφέρου, ἀλλ' ἔσοκατ' ἄμφω σταθερὸς καὶ ἀμετάπτωτος, μόνῳ τῷ καλῷ σπουδάζων, τὰ δ' ἄλλα προσανατιθεῖς τῷ Θεῷ· ὅταν δὲ εὐτυχῇς τῇ ἐλπίδι τῆς δυστυχίας ἐπαλεῖσθαι οὐκ ὀφείλεις, μηδὲ ὅποτε δυστυχῇς τῇ ἐλπίδι τῆς εὐτυχίας καταφέρεισθαι παρενεχθῇς, μικροψυχία γὰρ τὸ τοιοῦτον καὶ ἀνάξιον βασιλεῖ ἀρετῆς, διότι τὸ μέλλον ἀόρατον· μήτε οὖν στυγνάζων ποτέ, μήτε γελοιάζων αὐθαδῶς φωραθῇς, οὕτω γὰρ καὶ φρόνιμός τε δόξης καὶ τὰ ἐξ ἐκατέρου πάθη διαφύγῃς καὶ οἱ τὰ σὰ λογοπραγοῦντες οὐδεμίαν ἔξουσιν λαβὴν τοῦ μέμφεσθαι τὰ προσπίπτοντα.

Κεφ. ΛΘ'. Περὶ ἐπιμελείας

Ταύτην σεαυτῷ ἀνάγκην ἐπίθες τὸ πάντα μὲν ὀφείλεις ἀφορᾶν, μηδὲν δὲ καταδέχεσθαι παρορᾶν, ἐπεὶ Βασιλεὺς ὑπάρχων οὐδένα ἔχεις ἐπὶ γῆς ὑπὲρ σέ, ὅς ἀναγκάσει σε δύναται, ἀλλ' εἰ καὶ πάντων Βασιλεὺς τῶν ἐπὶ γῆς, ἀλλ' ἔχεις αὐτὸς τὸν ἐν οὐρανοῖς Βασιλέα· εἴγ' οὖν ἐκείνῳ πάντων μέλλει ὡς Θεῷ, οὕτω

χρή και σοὶ μηδὲν παρορᾶν ὡς ὑπὸ Θεῷ Βασιλεῖ, ὥσπερ γὰρ τὰ παρὰ σοῦ ἐπιμελῶς ὁρώμενά τε καὶ διοικούμενα μεγάλης ἀπολαύει τῆς ὠφελείας, οὕτω καὶ τὰ παρορῶμενα πρὸς μεγάλην κατολισθαίνει ἀπώλειαν, εἰ γὰρ ἐπὶ πάντων οὐ μικρόν, ἀλλ' οὖν ἐπὶ Βασιλεῖ τὸ σοφὸν τοῦτο ἀρμόσειε.

Κεφ. Μ'. Περὶ φυλακῆς.

Ὡς ἀγαθὴ λίαν σώματι βασιλεικῇ φυλακὴ ἢ παρὰ τῶν ὑπηκόων εὐνοία σὺν Θεῷ καὶ τὸ πάντα εὐποιεῖσθαι παρ' αὐτοῦ καὶ μηδὲν ὑ-

φορᾶσθαι τυραννικὸν καὶ παθεῖν, ἀλλ' ὥσπερ δεῖ σου τὴν Βασιλείαν φυλάττειν ἐκ τῶν ἐχθρῶν ἀνεπιβούλευτον, οὕτω χρή τηρεῖν καὶ τοῖς πάθεσιν ἀνεπιβούλευτον, ἀμφοτέρως γὰρ ἐπιβουλὴν ὁ λόγος ὀρίζειται καὶ ἐν ἑκατέροις μέγας ὁ κίνδυνος· ἀλλ' ἢ μὲν τοῦ σώματος ἐπιβουλὴ, παρὰ τῶν ἐχθρῶν πρόσκαιρον ἔχει τὸν θάνατον, ἢ δὲ κατὰ τῆς ψυχῆς ἐπιβουλὴ παρὰ τῶν παθῶν τιμωρίαν προξενεῖ καὶ μετὰ θάνατον τὴν ἀθάνατον.

(Ἀκολουθεῖ)

ΤΟΥ ΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΘΕΟΦΟΡΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ

ΣΥΜΕΩΝ

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΕΥΧΑΪΤΩΝ

Ἐπιστολὴ πρὸς Ἰωάννην Μοναχὸν καὶ ἔγκλειστον.

(Αὕτη δὲ ἀρμόζει καὶ παντὶ Μοναχῷ καθημένῳ κατὰ μόνας ἐν ἡσυχίᾳ.)

Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 27 τοῦ Η'. ἔτους.

Εἰσὶ δὲ ὑπερβολαὶ μὲν, ἐπιτεταμένη νηστεία καὶ ἀγρυπνία καὶ γυμνότης καὶ σιδηροφορία καὶ τὰ λοιπά. Μεσότης δέ, τὸ καθημέραν μεταλαμβάνειν τροφῆς καὶ μὴ κορένυσθαι, ὁ σύμμετρος ὕπνος καὶ κόπος, καὶ τὸ πάντα ποιεῖν κατὰ τὴν ἀκριβῆ παραδόσιν τῶν Ἁγίων Πατέρων, ἧτοι τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Μοναχικῆς καταστάσεως. Εἶπε γάρ τις τῶν Πατέρων, ὅτι τὰ ἄκρα τῶν δαιμόνων εἰσὶν. Εἰ δὲ καὶ τινες τῶν ἀγωνιστῶν διὰ τῆς πρὸς Θεὸν ἐλπίδος καὶ ἀγάπης δυναμωθέντες, ἄκρως ἐπολιτεύσαντο, ἀλλὰ τὸ σπανίως γινόμενον μὴ κατ' ἐντολήν καὶ κανόνα, οὐκ ἔστιν ἀποδεκτὸν τοῖς Πατράσι, ὡς ἐπισφαλὲς καὶ

παράβουλون καὶ βλάβης πολλάκις αἴτιον γενόμενον τοῖς μιμεῖσθαι θέλουσι. Ἡ δὲ ὁντως καθ' ὑπερβολὴν δόδος καὶ ἡ τῆς ἀρετῆς ἀκρόπολις καὶ ἡ πρὸς Θεὸν ἐξομοίωσις, αὕτη ἐστίν· ἐὰν τοὺς ἐχθροὺς ἀγαπᾶς, ἐὰν τοὺς μισοῦντας φιλῆς, ἐὰν τοὺς κακοποιοῦντας εὐεργετῆς καὶ τὰ πάντων βαστάζης ἁέρη καὶ λοιδορούμενος καὶ κακολογούμενος εὐλογῆς καὶ πάντας ἀνθρώπους ὡς σεαυτὸν, μᾶλλον δὲ ὑπὲρ σεαυτὸν ἀγαπᾶς, ὥσπερ ὁ Χριστὸς ἠγάπησεν ἡμᾶς καὶ χαίρεις μετὰ χαिरόντων καὶ κλαίεις μετὰ κλαίωντων, καὶ ἐν πᾶσι πάντοτε εὐχαρίστης καὶ ἀδιαλείπτως προσεύχῃ εἰς τὸν Θεὸν ἐξ ὅλης ψυχῆς καὶ καρδίας ἀγαπᾶς καὶ δουλεύῃς. Ταῦτα εἰσὶ τὰ ὑπὲρ φύσιν

κατορθώματα, οὔτοι εἰσὶν οἱ καρποὶ τοῦ Πνεύματος, δι' ὧν ὅμοιοι τῷ Θεῷ γινόμεθα. Τὰ δὲ λοιπὰ πάντα ὅσα δι' ἐγκρατείας καὶ κακοπαθείας ἐπιτηδεύομεν, ὁδοὶ εἰσὶ καὶ ῥίζαι καὶ ἐργαλεῖα καὶ πράξεις πρὸς ταῦτα ἀγούσαι καὶ κατευθύνουσαι. Τί γὰρ ὠφελεῖ τὸν γεωργὸν ὁ σπόρος καὶ ἡ τῆς γῆς καὶ ἀμπέλου καὶ τῶν δένδρων ἐπιμέλεια, εἰ μὴ τὸν σῖτον, τὸν οἶνον καὶ τὸ ἔλαιον καρπώσῃ; τί δὲ ἡ ἀξίνη τὸν οἰκοδόμον; καὶ οἱ τοὺς ἀλειτουργοὺς αἱ κῶπαι καὶ οἱ κόποι, τὸ σκάφος καὶ τὰ δίκτυα, ἐὰν μὴ τὸ οἰκεῖον ἕκαστον κέρδος αὐτῶν ἀποδῇ; Καὶ εἰ ταῦτα τοῦτον ἔχει τὸν τρόπον καὶ πρὸς τὸ τέλος εἰτ' οὖν τὸ κέρδος καὶ τὴν ὠφέλειαν ἀφορῶντες ἐργαζόμεθα, οὐδὲ τοῖς Μοναχοῖς πάντως ὀφελὸς τι ἐκ τοῦ πονεῖν προσγίνεται, εἰ μὴ πρὸς αὐτὸ τὸ καλὸν καὶ δι' αὐτὸ τρέχουσι.

Δεῖ οὖν, πάτερ, πάντα ποιεῖν διὰ τὸν Θεὸν καὶ κατὰ Θεὸν καὶ μὴ διὰ τι παρερχόμενον ἢ ἀνθρώπινον. Οἱ γὰρ τοιοῦτοι ἀπέχουσι τὸν μισθὸν αὐτῶν, ὥς ὁ Κύριος ἔφη. Καὶ διὰ τῶν σωματικῶν ἀρετῶν οἰκοδομεῖν τὰς ψυχὰς τῶν σκανδαλιζομένων εἰς σέ, κἄντε μοναχοὶ εἰσὶ, κἄντε μὴ, παντοίως θεράπευε, καὶ μέφου καὶ ἀτάκρινε σεαυτὸν ὡς πταίοντα καὶ εὐχου ὑπὲρ αὐτῶν ὅση σοὶ δύναμις. Ὅρατε γὰρ φησὶν ὁ Κύριος, μὴ σκανδαλίσθητε ἓνα τῶν μικρῶν τούτων· καὶ οἱ πατέρες λέγουσιν: ἐκ τοῦ πλησίον ἐστὶν ἡ ζωὴ καὶ ὁ θάνατος, καὶ οὐδέποτε ἔβαλον θέλημά μου ἐμπροσθεν τοῦ ἀδελφοῦ μου. Τοὺς χάριν ὠφελείας ἐργαζομένους εἰς σέ, ἐν διακρίσει κυβέρνα, ἵνα κἀκεῖνοι οἰκοδομοῦνται καὶ σεαυτὸν μὴ καταλύῃς. Τοῖς γὰρ ἡσυχάζουσιν ἀρμόδιος ἡ παντελής ἀμεριμνία τῶν ἔξω καὶ ἀφροντισία, τοῖς δὲ παραδόξουσιν ἡ ὁμιλία καὶ ἡ νοουθεσία. Ἐπεὶ οὖν δεῖ καὶ ἐαυτὸν μὴ καταδράπτειν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς ὠφελεῖν θέλεις, τύπωσον ἡμέ-

ρας τῆς ἐβδομάδος τρεῖς πρὸς τὴν ἡσυχίαν καὶ τέσσαρας πρὸς τὴν ὁμιλίαν. Καὶ ἡσυχάζων μὲν, ἔχε ἐργασίαν ἐν τῷ κελίῳ σου ἀνάγνωσιν, εὐχὴν καὶ ψαλμωδίαν, ἴσως καὶ ἐργόχειρον.

Δίδου μελέτην ἐν τῷ νῷ μνήμην θανάτου, μνήμην τῶν πρώην ἀμαρτιῶν, τῶν καθ' ἡμέραν σφαλμάτων, τὰς κατὰ τὴν εὐχὴν καὶ ψαλμωδίαν καὶ τὰς λοιπὰς ἀρετὰς ἀμελείας καὶ παράδοξαις, τὰ τῆς γλώττης ὀλισθήματα, τοῦ θυμοῦ καὶ τῆς ἐπιθυμίας τὰ παράλογα κινήματα, τὰς πλάνους τῆς διανοίας, τοὺς ἐπιδολαβεῖς λογισμούς, τὰ κλέμματα τῆς ἀνθρωπαρεσκείας, τοὺς χρωματισμοὺς τῆς κενοδοξίας. Ταῦτα πάντα ψηλάφα καὶ εὐρίσκων ποιεῖ τὴν διόρθωσιν καὶ ἐκρίζων ἀπόρριπτε τῆς διανοίας μακρὰν, μήπως ὥς ζιζάνια συμπνίξῃ τὸν σῖτον τῆς ἀρετῆς καὶ ἀκαρποὶ γενώμεθα. Δίδου πάλιν ἐργασίαν τὴν μνήμην τοῦ θανάτου, τῆς μελλούσης κρίσεως, τῆς αἰωνίου κολάσεως, τῶν Μαρτύρων τὰς ἀριστείας, τῶν ἀσκητῶν τὰς ἀνδραγαθίας, πάντων τῶν Ἀγίων τὰ κατορθώματα.

Δὸς σεαυτὸν μελέτην καὶ αὐξήσιν τῆς τοῦ Θεοῦ ἀγάπης, τὴν συγκατάβασιν ἐννοεῖν τοῦ Χριστοῦ, τὰ Πάθη, τὸν Σταυρὸν, τὸν θάνατον, ὅσα ἐποίησε δι' ἡμᾶς, ὅσα καὶ οἷα ἐπηγγέειλατο καὶ ὅτι ἐκεῖνος μὲν ταῦτα, ἡμεῖς δὲ οὐδεμίαν ἐντολήν αὐτοῦ, οὔτε ἐποιήσαμεν, οὔτε ποιοῦμεν. Καὶ ὁμῶς κατὰ τὴν αὐτοῦ φιλανθρωπίαν, ἐκ μυρίων ἀναγκῶν καὶ θλίψεων καὶ ἀπὸ τῆς τῶν δαιμόνων ἐπιβουλῆς καὶ πλάνης καὶ τῆς τῶν ἀνθρώπων ἐπηρείας ἐβρύσατο πολυτάκως καὶ καθ' ἑκάστην ῥύεται ἡμᾶς. Ἡμεῖς δὲ καθ' ὥραν καὶ δι' ἔργων καὶ διὰ λόγων καὶ ἐννοιῶν πονηρῶν παραπικραίνομεν τὴν ἀγαθότητα αὐτοῦ· τὸν δὲ ἐχθρὸν ἡμῶν διάβολον ἀγαπῶμεν καὶ ἔλκομεν πρὸς ἐαυτοὺς. Ταῦτα εἰς ποῖαν ἡμᾶς ταπείνω-

σιν καὶ συντριβὴν καὶ κατάνυξιν καὶ δάκρυα οὐκ ἂν νύξωσιν ἐννοούμενοι; Πρὸς τοῦτοις ἐννοῶ τὰς ἀρετὰς τῶν Θεοφόρων Πατέρων καὶ ὅσον τούτων ἀπολειπόμεθα, οἶον τὴν τελείαν ταπεινῶσιν, τὴν ὑπακοήν, τὴν ἀπάθειαν, τὴν ἀγγελίαν, τὴν ὑπερέχουσιν πάντα νοῦν εἰρήνην, τὴν σοφίαν, τὴν διὰ προσευχῆς πρὸς Θεὸν ἔνωσιν, τὴν ἐν πάσαις ταῖς ἀρεταῖς δικαιοσύνην καὶ συμμετρίαν. Διὰ γὰρ τούτων πᾶσα ταπεινώσις προσγενήσεται σοι καὶ διὰ τῆς ταπεινώσεως ἐνοικίησει ὁ Θεὸς ἐν σοὶ καὶ ἐμπεριπατήσῃ κατὰ τὴν αὐτοῦ ὑπόσχεσιν. Λέγε τοῖς ἐμπαθέσι λογισμοῖς, ἀπόστητε ἀπ' ἐμοῦ πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν καὶ μὴ ποιήτε τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ, οἶκον ἐμπορίου. Ἐπίστησον καθηγούμενόν σου τοῦ λογισμοῦ διδασκαλον τὸν Χριστόν. Καθαρισθεὶς γοῦν ἀπὸ τῶν παθῶν ὁ νοῦς, ἐτέρου διδασκαλίας οὐ χρῆζει· καὶ λέγε τῇ ψυχῇ σου καθ' ἐκάστην· πῶς παρηλθεῖς τὴν ἡμέραν; πῶς τὴν νύκτα; Καὶ ἐφ' οἷς μὲν κατώρθωσας, λέγε μετὰ ταπεινοφροσύνης εὐχαριστῶν, οὐκ ἐγὼ, ἀλλ' ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ, ἡ σὺν ἐμοί, ἐφ' οἷς δὲ πάλιν ὡς ἄνθρωπος ἐσφαλές, ἀπαίτει σε αὐτὸν εὐθύνας πνευματικὰς, ἥτοι τιμωρίας, ὥσπερ οἱ δικασταὶ τοὺς ἐν κόσμῳ σωματικῶς μαστίζοντες. Καὶ πολλάκις ἐνοχλήσῃ σε λογισμὸς οὐ καλός, πρὸς ὃν θαρρεῖς καὶ πιστεύεις ὠφεληθῆναι, μὴ κρύψῃς τοῦτον, ἀλλ' ἐκκάλυψον ἐμφωλεύοντα καὶ θριάμβευσον, μῆσως σε πληγῇ καὶ δι' ἔργου θανατώσῃ. Οὐαί, φησί, τῷ ἐνί, ὅτι ἐὰν πέσῃ, οὐκ ἔστιν ὁ ἐγείρων αὐτόν. Καὶ οἷς μὴ ὑπάρχει κυβέρνησις, πίπτουσιν ὥσπερ φύλλα, σωτηρία δὲ ὑπάρχει ἐν πολλῇ βουλῇ. Ταῦτα μὲν ἐν ταῖς τριοῖς τῆς ἡσυχίας ἡμέραις, καθ' ἑαυτὸν πολυπραγμόνει καὶ στρέφε καὶ μελέτα, ἵνα μὴ ἄχρηστα καὶ ἀνωφελῇ νοήματα προσεμβάλῃς ὁ ἀντικείμενος, σκοτίσῃ τὸ

ἐν σοὶ φῶς, καὶ ὡς ἐν σκοτομήνῃ κατατοξεύσῃ σου τὸ εὐθεὲς τῆς ψυχῆς.

Ἐν δὲ ταῖς λοιπαῖς τέσσαρσι τῆς ἐβδόμαδος ἡμέραις, τοῖς ἐρχομένοις πρὸς σὲ καὶ θέλουσιν ἀποκαλύπτειν τοὺς λογισμοὺς αὐτῶν, λάλει τὰ πρὸς σωτηρίαν, ἵνα μετὰ τὴν ἀποφυγὴν τῆς κακίας, μὴ πάλιν περιπέσωσι τοῖς οὗτοις ἁμαρτήμασιν. Εἰ δὲ καὶ συμβῇ πάλιν αὐτοὺς ὡς ἀνθρώπους σφαλῆναι, διδάσκει τρέχειν αὐτοὺς ταχὺ πρὸς ἐξαγόρευσιν καὶ τὴν μετάνοιαν. Καὶ τοῦτο δὲ παράγγελλε ἵνα τὰς διδομένας παρὰ σοῦ φυλάττειν ἐντολάς, ἵνα τῶν συνάξεων καὶ τῶν ἐθίμων ψαλμῶδων μὴ ἀπολιμπάνωνται, κἄντε ἔσωθεν ἴστανται τῆς Ἐκκλησίας, κἄντε ἔξωθεν. Ἵνα καὶ τῆς ἐλεημοσύνης τῆς πρὸς τοὺς πένητας καὶ τῆς εἰς ἀλλήλους ἀγάπης μὴ ἐπιλανθάνωνται, ἵνα συγχωρῶσιν ἀλλήλοις τοὺς γινομένους ἐν τῷ μέσῳ παραπικρασμούς. Αὕτη γάρ ἐστιν ἡ ὁδὸς πρὸς συγχώρησιν ἁμαρτιῶν εὐκόλως· «ἐν ᾧ γὰρ μέτρῳ μετρεῖτε ἀντιμετρηθήσεται ὑμῖν, καὶ ἄφετε καὶ ἀφεθήσεται ὑμῖν, καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν». Οὐδὲν γὰρ ταύτης τῆς μεθόδου πρὸς ἄφεςιν ἁμαρτημάτων ἐλαφρότερον. Οὐ χρεῖα νησιείας, οὐ κόπου τινός, ἀλλ' ἄφες μόνον καὶ ἀφεθήσεται φησιν.

Ἐπιμελεῖσθαι δὲ τούτους, νουθετεῖ καὶ τῆς κατὰ δύναμιν ἐγκρατείας, καὶ διὰ τὰς φυσικὰς καὶ διὰ τὰς ἐπικτήτους τοῦ σώματος κινήσεις.

Ἐάν τινες πρὸς ἐτέρους καλογήρους ὑπετάγησαν καὶ ἐξηγόρευσαν, τούτους εἰς τὴν σὴν ὑποταγὴν μὴ προσδέχου Πάτερ, διὰ τὰ σκάνδαλα καὶ τοὺς φθόνους. Δίδασκει δὲ μᾶλλον ὑπακούειν τοῖς πατράσιν αὐτῶν καὶ ταῖς ἐκείνων διδασκαλαῖς στοιχεῖν. Εἰ δέ τι ἔχωσιν ἐρώτημα ἀπορούμενον ἐκείνης καὶ φωτίσῃ σε ὁ Χριστὸς,

μετάδος αὐτοῖς ἀφθόνως τὴν λύσιν τοῦ ἐρωτήματος. Γυναῖκες δὲ προσδέχεσθαι καὶ ταύταις προσομιλεῖν ἐξαγορευσάσαις καὶ διδασκωμέναις, παντελῶς ἀνάρμοστον καὶ ἀσύμφωνον, καὶ μάλιστα τοῖς νέοις τῶν μοναχῶν. Οὐτε γὰρ ἀπαθῶς τοὺς λόγους τῶν γυναικῶν ἀκούονται, οὔτε τῆς φωνῆς αὐτῶν τὴν ἀκοήν, οὔτε τῆς ὀψεως τὴν δρασιν ἀδλαδῶς παρελεύσονται. Πρέπον οὖν ἐστὶν ἀποτρέπεσθαι ταύτας παντελῶς καὶ πρὸς μοναζούσας ἐναρέτους, εἴπερ εἰσὶν αὐτόθι, ταύτας παραπέμπειν καὶ δι' ἐκείνων ἀκούειν σε, ἅπερ ἐκεῖναι θεράπευσαι ἀδυνατοῦσι. Εἰ δέ ποτε ἀνάγκη κατεπείγει τις τοῦ ἰδεῖν γυναῖκας, μὴ πυκνῶς ταύτας, ἀλλὰ δι' ἡμερῶν προσδέχου πολλῶν, μὴ πρόσωπον αὐτῶν ὁρῶν μήτε μὴν παρ' αὐτῶν ὁρώμενος, καὶ ὀλίγα πρὸς αὐτάς εἰπών, καὶ ὀλιγώτερα παρ' αὐτῶν ἀκούσας, ἀπόπεμπε ταύτας ἐν τάχει ἀπὸ τῆς κέλλης σου, ἵνα μὴ καὶ τοῖς μετὰ σοῦ οὔσι δλάβῃς παραίτιοι γίνωνται. Εἰ δέ εἴ τινα δλάβῃς μικράν, εἴτε ἐν σοί, εἴτε ἐν τοῖς οὔσι μετὰ σοῦ φύεσθαι νοήσης ἐκ τῶν τοιούτων προσώπων, παντελῶς αὐτάς ἀπόστησον ἀπὸ τῆς πρὸς σὲ φερούσης ὁδοῦ. Τὰς δὲ ὑπὸ δαιμόνων ὀχλουμένας ἢ κατὰ ἀλήθειαν ἢ κατὰ προσποίησιν, διόλου ἐκτρέπου καὶ ἀποδίωκε. Μὴ συγχώρει πλησιάζειν ἐν τῇ κελλίᾳ σου. Πολλοὶ γὰρ δι' αὐτῶν, οὓς καὶ ἡμεῖς εἶδομεν, κατεβλήθησαν καὶ ἀπώλλοντο. Ὅνειρα καὶ φαντάσματα καὶ προφητείας καὶ προαγορεύσεις παντελῶς παραιτοῦ, πολλῆς γὰρ ταῦτα καὶ πλάνης καὶ καταγνώσεως αἷτια τοῖς πειθομένοις αὐτῶν γεγονόσι μοναχοῖς· καὶ ἐκ τούτων τῶν προαγορεύσεων μυρίαι ταραχαὶ καὶ ἀκαταστασίαι καὶ πολλοὶ πόλεμοι καὶ σφαγαὶ προέβησαν.

Φυλάττου οὖν ἐκ τῶν τοιούτων διὰ τὸν Κύριον ὅση δύναμις, καὶ κάθου ἐν τῇ κελλίᾳ σου ὡς περ εἰρηταί ἐν τῇ κρυπτῇ καὶ

κατὰ μόνας τὸ σίμβολον τῆς ἀρετῆς ὡς τοῦ Χριστοῦ κατεργαζόμενος μέλι. Τὰ διδόμενα παρὰ τινων φιλοχρίστων, εἰ μὲν οὐκ ἔχῃς τροφὰς καὶ σκεπάσματα, κατὰ τὸν Ἀπόστολον, λάμβανε, μὴ πλεόν τῆς ἀναγκαιᾶς σου χρειᾶς καὶ τῶν σὺν σοί. Ἐὰν δὲ ἔχῃς, μὴ λάβῃς, εἰ δυνατόν, ἀλλ' ἔσο τῆς ἀρετῆς ἐργάτης ἁμισθος. Εἰ δὲ λαμβάνῃς, μὴ εἰς οἰκοδομὰς καὶ καλλωπίσματα, μὴ εἰς κτήσεις γῆς ἢ ἄλλων τινῶν φθαρτῶν ταῦτα παραναλίσκεις· μὴ εἰς φίλους καὶ συγγενεῖς, μηδὲ εἰς τραπεζὰς μακρὰς καὶ πολυτελεῖς, ἵνα μὴ σκανδάλων γίνῃ παραίτιος καὶ διαβολῆς τοῖς ἀδικαίρτως τὰ πράγματα κρίνουσι, ὡς οἰκοδομῶν πάλιν ἃ κατέλυσας. Ἀλλὰ τὸ δέον καὶ αὐταρκές μόνον παρ' αὐτῶν, τὸ περιττεῦον ἅπαν, χήραις διδου καὶ ὀρφανοῖς καὶ πτωχοῖς.

Εὐχου ὑπὲρ εἰρήνης τοῦ κόσμου παντός, ὑπὲρ τῆς τῶν χριστιανῶν σωτηρίας καὶ ὑπὲρ πάντων ἀνθρώπων. Εὐχου ὑπὲρ τῆς ἐμῆς ἀναξιοτήτος ὅτι μηδὲν ποιήσας ποτὲ ἀγαθόν, μηδὲ ἔχων τίποτε ἀρετῆς λείψανον, ἀλλὰ θρύων ἔλκεσι καὶ τοῖς πάθεσι, γράφω καὶ διδάσκω τοῖς χάριτι Θεοῦ πάσης ἀρετῆς καὶ γνώσεως πεπληρωμένοις.

Συγχώρησον δὴ μοι διὰ τὸν Κύριον καὶ ἐν τούτῳ, εἰς ἃ πολλάκις ἐξ ἀφροσύνης καὶ ἀγνοίας ἐλάλησα καὶ οὐ δεόντως ἔγραφα. Σὲ δὲ Κύριος ὁ Θεὸς σκεπάσει ἀπὸ πάσης ὁρατῆς καὶ ἀοράτου κακώσεως καὶ ἐνισχύσει εἰς τὸ θέλημα αὐτοῦ Ἀμήν.

Ἐκ τοῦ Λαυριωτικοῦ κώδικος

Μ 54 τοῦ ΙΗ' αἰῶνος

Γ. Π. Λαυριώτης

Σημ. Ὁ ὁσιος πατὴρ Συμεὼν, ἤκμασε κατὰ τὸν Θ'. αἰῶνα.

ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ ΤΩΝ ΕΝ ΚΥΠΡΩ ΑΓΙΩΝ

Συντεθείσα ὑπὸ Γερασίμου Μοναχοῦ Ἀγιορείτου Μικραγιαννανίτου, ὑμνογράφου.

Σταλεῖσα πρὸς ἔκδοσιν τύποις ὑπὸ τοῦ Γέροντος Παντελεήμονος μοναχοῦ Λαυριώτου.

(Ἐκδίδεται πρὸς τιμὴν τῶν ἀδελφῶν Κυπρίων Χριστιανῶν Ἑλλήνων).

Τῇ πρώτῃ Κυριακῇ τοῦ μηνὸς Δεκεμβρίου μνήμην ἐπιτελοῦμεν πάντων τῶν ἐν τῇ Νήσῳ Κύπρῳ διαλαμπάντων Ἀγίων.

ΕΝ Τῷ ΜΕΓΑΛῷ ΕΣΠΕΡΙΝῳ

Εἰς τὸ Κύριε ἐκέκραξα ἱστῶμεν στίχους ι'. καὶ ψάλλομεν στιχηρὰ Ἀναστάσιμα δ'. τοῦ τιχόντος ἡχου καὶ σί' προσόμοια τῶν Ἀγίων.

Ἦχος α'. Τῶν Οὐρανίων Ταγμάτων.

Δεῦτε Κυπρίων οἱ δῆμοι ἀνευφημήσωμεν, τοὺς ἐν τῇ νήσῳ Κύπρῳ, πολιτεία ἀμέπτῃ, ἐκλάμπαντας Ἀγίους περιφανῶς, Ἀποστόλους καὶ Μάρτυρας, σὺν Ἱεράρχαις Ὁσίοις καὶ Ἀσκηταῖς, ὧν εὐχαῖς διασωζόμεθα.

Η νῆσος Κύπρος εὐφραίνου ὡς κοσμουμένη φαιδρῶς, θεοειδεῖ χορεία, θεοφόρων Ἀγίων Μαρτύρων Ἀποστόλων, Ἱεραρχῶν, καὶ Ὁσίων ἐν Πνεύματι, καὶ τὰς αὐτῶν νῦν ἀνύμνησον ἀρετάς, δι' ὧν φίλοι Θεοῦ ὠφθησαν.

Ωσπερ πολύφωτα ἄστρα βίου λαμπρότητι, ἐν πόλεσι καὶ κώμαις, καὶ χωρίοις τῆς Κύπρου, ἐκλάμπουσιν ἀδύτως οἱ ἐν αὐτῇ, ἱερῶς διαπρέψαντες, ἐν διαφόροις τοῖς χρόνοις πολυειδῶς, καὶ Θεῷ εὐαρεστήσαντες.

Τὸν θεηγόρον Βαρνάβαν σὺν Μάρκῳ τῷ εὐκλεεῖ, Σπυρίδωνα τὸν μέγαν, Ἐπιφάνιον ἄμα, Λάζαρον τὸν φίλον τοῦ Ἰησοῦ, καὶ Νεόφυτον ἐγκλειστον, σὺν Ἡρακλείδει τιμῇσωμεν τῷ κλεινῷ, τὰ τῆς Κύπρου καλλωπίσματα.

Ο Ἰωάννης ὁ μέγας ὁ τοῦ ἐλέους Ἀκροπόδας, Μακάριος ὁ Πάφου, καὶ Πανάρετος ἄμα, Τύχων Ἀμαθοῦντος ὁ δδηγός, καὶ Θεράπων καὶ Μάρκελλος, οἷα φωστῆρες τῆς Κύπρου θεοφεγγεῖς, δημοφρόνως ἐπαινείσθωσαν.

Η Ἀποστόλων χορεία καὶ Ἀθλητῶν ἡ πληθὺς, σὺν Ἱεράρχαις ἅμα, καὶ Ὁσίοις Πατρᾶσι, γνωστοῖς καὶ ἀνωνύμοις οἱ εὐσεβῶς, ἐν τῇ Κύπρῳ ἐμπρέψαντες, πάσης ἀνάγκης τὴν νῆσον ταύτην αἰεὶ, δασώζετε ἀλώβητον.

Δόξα. Ἦχος πλ α'.

Σήμερον εἰς ἐν συνέλθωμεν, τὰ τῶν Κυπρίων συστήματα, καὶ πνευματικῶς πανηγυρίσωμεν· ἡμέρα γὰρ ἑόρτιος ἡμῖν ἐπέστη, τοὺς ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ πάλαι τε καὶ νῦν, θεοφιλεῖ πολιτεία, καὶ ποικίλοις εὐσεβείας τρόποις, Θεῷ εὐαρεστήσαντας. εἰς ἐν συ-

νάπτουσα· οἷς ὁμοφρόνως βοήσωμεν. Χαίρετε Ἀπόστολοι ἔνδοξοι, οἱ τὴν Κυρίαν χθόνα, θεογνωσίας λόγοις κατανεύσαντες· χαίρετε Ἱεράρχαι σοφοί, οὖν Ἀθληταῖς καὶ Ὅσοις, οἱ πολλὰ ἡμᾶς εὐεργετήσαντες· χαίρετε τῆς Ἐκκλησίας θεμέλιοι, τῆς εὐσεβείας φωστῆρες, καὶ τῆς περιφήμου Κύπρου, περιφανῆ κλεῖσματα· ἦν περιέπετε ἀπαύστως ταῖς πρὸς Θεὸν ὑμῶν παρακλήσεσι.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον, τὸ τοῦ ἡχοῦ, δογματικόν. Εἵσοδος. Φῶς ἱλαρόν, τὸ προκείμενον, καὶ τὰ ἀναγνώσματα.

Προφητείας Ἡσαΐου τὸ Ἀνάγνωσμα.

Κεφ. Τάδε λέγει Κύριος. Πάντα τὰ ΜΓ'. 9 ἔθνη συνήχθησαν ἅμα, καὶ συναχθήσονται ἄρχοντες ἐξ αὐτῶν· τίς ἀναγγελεῖ ταῦτα ἐν αὐτοῖς; ἢ τὰ ἐξ ἀρχῆς τίς ἀκουσὰ ποιήσει ὑμῖν; ἀγαγέτωσαν τοὺς μάρτυρας αὐτῶν, καὶ δικαιωθήτωσαν, καὶ ἀκουσάτωσαν, καὶ εἰπάτωσαν ἀληθῆ. Γένεσθέ μοι μάρτυρες, καὶ ἐγὼ μάρτυς Κύριος ὁ Θεός, καὶ ὁ παῖς μου δὴν ἐξελεξάμην· ἵνα γνῶτε καὶ πιστεύσητέ μοι, καὶ συνῆτε ὅτι ἐγὼ εἰμι. Ἐμπροσθέν μου οὐκ ἐγένετο ἄλλος Θεός, καὶ μετ' ἐμὲ οὐκ ἔσται. Ἐγὼ εἰμι ὁ Θεός, καὶ οὐκ ἔστι πάρεξ ἐμοῦ ὁ σῶζων. Ἐγὼ ἀνήγγειλα καὶ ἔσωσα· ὠνεῖδισα, καὶ οὐκ ἦν ἐν ὑμῖν ἀλλότριος. Ὑμεῖς ἐμοὶ μάρτυρες, καὶ ἐγὼ μάρτυς, λέγει Κύριος ὁ Θεός. Ἐτι ἀπ' ἀρχῆς ἐγὼ εἰμι καὶ οὐκ ἔστιν ὁ ἐκ τῶν χειρῶν μου ἐξαιρούμενος· ποιήσω, καὶ τίς ἀποστρέψει αὐτό; Οὕτω λέγει Κύριος ὁ Θεός, ὁ λυτρούμενος ἡμᾶς, ὁ ἅγιος Ἰσραὴλ.

Σοφίας Σολομώντος τὸ Ἀνάγνωσμα.

Κεφ. Δικαίων ψυχὰι ἐν χειρὶ Θεοῦ, Γ'. 1 καὶ οὐ μὴ ἄφηται αὐτῶν βάσανος. Ἐδοξαν ἐν ὀφθαλμοῖς ἀφρόνων

τεθνάναι, καὶ ἐλογίσθη κάκωσις ἡ ἔξοδος αὐτῶν καὶ ἡ ἀφ' ἡμῶν πορεία σὺντριμμα· οἱ δὲ εἰσιν ἐν εἰρήνῃ. Καὶ γὰρ ἐν ὄψει ἀνθρώπων ἐὰν κολασθῶσιν, ἡ ἐλπίς αὐτῶν ἀθανασίας πλήρης. Καὶ ὀλίγα παιδευθέντες, μεγάλα εὐεργετηθήσονται· ὅτι ὁ Θεὸς ἐπέειπεν αὐτοὺς καὶ εὗρεν αὐτοὺς ἀξίους ἑαυτοῦ. Ὡς χρυσὸν ἐν χωνευτηρίῳ ἐδοκίμασεν αὐτοὺς, καὶ ὡς ὁλοκάρπωμα θυσίας προσεδέξατο αὐτοὺς καὶ ἐν καιρῷ ἐπισκοπῆς αὐτῶν ἀναλάμψουσι, καὶ ὡς σπινθήρες ἐν καλάμῃ διαδραμοῦνται. Κρινοῦσιν ἔθνη καὶ κρατήσουσι λαῶν, καὶ βασιλεύσει αὐτῶν Κύριος εἰς τοὺς αἰῶνας. Οἱ πεποιθότες ἐπ' αὐτῷ συνήσουσιν ἀλήθειαν, καὶ οἱ πιστοὶ ἐν ἀγάπῃ προσμενοῦσιν αὐτῷ· ὅτι χάρις καὶ ἔλεος ἐν τοῖς Ὅσοις αὐτοῦ, καὶ ἐπισκοπὴ ἐν τοῖς ἐκλεκτοῖς αὐτοῦ.

Σοφίας Σολομώντος τὸ Ἀνάγνωσμα.

Κεφ. Δίκαιοι εἰς τὸν αἰῶνα ζῶσι, Ε'. 16 καὶ ἐν κυρίῳ ὁμισθὲς αὐτῶν, καὶ ἡ φροντίς αὐτῶν παρὰ Ὑψίστῳ. Διὰ τοῦτο λήφονται τὸ βασίλειον τῆς εὐπρεπείας, καὶ τὸ διάδημα τοῦ κάλλους ἐκ χειρὸς Κυρίου· ὅτι τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ σκεπάσει αὐτοὺς, καὶ τῷ θραχίονι ὑπερασπιεῖ αὐτῶν. Διήσεται πανοπλίαν τὸν ζῆλον αὐτοῦ, καὶ ὀπλοποιήσει τὴν κτίσιν εἰς ἄμυναν ἐχθρῶν. Ἐνδύσεται θώρακα δικαιοσύνης, καὶ περιθήσεται κόρυθα, κρίσιν ἀνυπόκριτον. Διήσεται ἀσπίδα ἀκαταμάχητον δοσιότητα· ὀξυνεῖ δὲ ἀπότομον ὀργὴν εἰς ῥομφαίαν· συνεκπολεμήσει αὐτῷ ὁ κόσμος ἐπὶ τοὺς παράφρονas. Πορεύονται εὐστοχοὶ βολίδες ἀστραπῶν, καὶ ὡς ἀπὸ εὐκύλου τόξου τῶν νεφῶν ἐπὶ σκοπὸν ἀλοῦνται· καὶ ἐκ πετροβόλου θυμοῦ πλήρεις ῥιφήσονται χάλαζαι. Ἀγανακτήσει κατ' αὐτῶν ὕδωρ

θαλάσσης, ποταμοὶ δὲ συγκλύσουσιν ἀποτόμῳ. Ἀντιστήσεται αὐτοῖς πνεῦμα δυνάμεως, καὶ ὡς λαΐλαφ ἐκλικμῖσει αὐτούς, καὶ ἐρημώσει πᾶσαν τὴν γῆν ἀνομία, καὶ ἡ κακοπραγία περιτρέφει θρόνους δυναστῶν. Ἀκούσατε οὖν βασιλεῖς καὶ οὐνετε, μάθετε δικασταὶ περάτων γῆς· ἐνωτίσασθε οἱ κρατοῦντες πλήθους, καὶ γεγυρωμένοι ἐπὶ ὄχλοις ἐθνῶν, ὅτι ἐδόθη παρὰ Κυρίου ἡ κράτησις ὑμῖν καὶ ἡ δυναστεία παρὰ Ὑψίστου.

ΕΙΣ ΤΗΝ ΛΙΤΗΝ

Ἰδιόμελα. Ἦχος α'.

Εὐφραίνου ἐν Κυρίῳ, ἡ μεγαλόνησος Κύπρος, ἡ Ἐκκλησία Ἀγίων δολόκληρον, τῇ Θεῷ ἀναδειξασα. Ἀποστόλους γὰρ καὶ Μάρτυρας, Ἱεράρχας καὶ Ὀσίους, ὥσπερ μήτηρ καλλιτέκνος, θεοφιλῶς ἐτιθηνήσω, καὶ τούτους εὐσεβείας τοῖς δόγμασι, καὶ ἀθλητικαῖς ἀριστεταῖς, ἄνδρας τελείους παρέστησας, τῆς ἐν Χριστῷ τελειότητος· ὧν τοῖς ἀγῶσι λαμπρυνομένη, σύμφωνον αὐτοῖς τὸν ὕμνον, ἐν ἐτησίῳ πανηγύρει, προσάγαγε βοῶσα. Κύριε πρεσβεύεις τῶν ὁσιν θεραπόντων, παράσχου τῷ λαῷ σου, εἰρήνην ἀδιάπτωτον καὶ τὸ μέγα ἔλεος.

Ἦχος β'.

Παρεμβολὴ Ἀγίων θεοσύλλεκτε, τέκνα Θεοῦ ἀμώμητα, οἱ τὴν Κύπρον πᾶσαν ἀγιάσαντες, καὶ τὸν Χριστὸν δοξάσαντες, ὑμεῖς ἐν διαφόροις καιροῖς ἀκμάσαντες, ἐπὶ μίαν χορείαν συνήφθητε, ὡς ἀδελφοὶ τῷ πνεύματι· τὸν Θεὸν γὰρ ἐλοφύχως ἀγαπήσαντες, σεαυτοὺς τελείως ἡρνήσασθε. Καὶ οἱ μὲν, ἐν δοσιότητι καὶ δικαιοσύνῃ, τὸν βίον ἐκοσμήσατε· οἱ δέ, μαρτυρικοῖς παλαίσμασι, καὶ εὐσεβείας στερεῶν ἐν τῇ ἀντικειμένῃ ἀρχῇ ἐτροπώσασθε.

Καὶ νῦν, τοῖς Ἀσωμάτοις συνόντες δήμοις, ἀπαύστως πρεσβεύετε ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Ἦχος γ'.

Υποφῆται τῆς χάριτος, Βαρνάβα θεόσοφε Χριστοκλήρυς ἐνδοξε, ὁ τὸν λόγον τῆς πίστεως, γεωργήσας ἐν Κύπρῳ, τέρπου καὶ χόρευε· πολυπλάσιον κερπὸν γὰρ ἀπέδωκε, τοὺς νῦν παρ' ἡμῶν ἐν μιᾷ ὁμηγύρει τιμωμένους, Ἱεράρχας καὶ Μάρτυρας, καὶ Ὀσίων τὸ σύστημα, τοὺς ἐν ἀρετῶν ποιικιλίᾳ, καὶ δογμάτων ὀρθότητι, καὶ θαυμάτων χαρίσμασι, τὴν δε τὴν νήσον λαμπρύναντας. Αὐτῶν ταῖς ἱκεσίαις Χριστέ, τὴν Ἐκκλησίαν σου φύλαττε ἀσινῇ καὶ ἀπήμαντον, ἐκ πάσης ἐναντιότητος.

Δόξα. Ἦχος δ'.

Τὴν θεοπρεπῇ πανήγυριν τῶν ἐν Κύπρῳ Ἀγίων, τὰ τῶν Κυπρίων συστήματα, χαρμονικῶς τελέσωμεν· χαρὰς γὰρ πρόξενοι ἡμῖν, καὶ σωτηρίας ἀσφαλοῦς, οἷα θεράποντες Θεοῦ, καὶ ἀρετῶν ἐκφάντορες ὤφθησαν· εὐσεβείας γὰρ ταῖς πράξεσι, πολυειδῶς καὶ πολυτρόπως διαπρέψαντες, ποικίλων χαρίτων ταμεῖα, καὶ θησαυροὶ θεοσυργικῶν δωρημάτων, ἀληθῶς ἀνεδείχθησαν. Ὅθεν, σωματῶν μὲν ἰῶνται τὰ νοσήματα, τὰς δὲ ψυχὰς ἡμῶν ἰθύνουσι, πρὸς θεῖον ἔρωτα, καὶ ἀνάδασιν κρείττονα, καὶ πρεσβεύουσιν ἀπαύστως, τῷ ἐν Τριάδι Θεῷ, δωρηθῆναι τῷ κόσμῳ εἰρήνην, καὶ ἡμῖν χάριν καὶ ἔλεος.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον

Ἐκ παντοίων κινδύνων.

ΑΠΟΣΤΙΧΑ

Τὸ πρῶτον Ἀναστάσιμον, εἶτα τῶν Ἀγίων.

Ἦχος πλ. α'. Χαίροις ἀσκητικῶν.

Στίχ. Θαυμαστός ὁ Θεὸς ἐν τοῖς Ἀγί-

οις αὐτοῦ.

Χαίροις Ἀγίων Κύπρου πληθὺς, οἱ διαφέρεις διαλάμπαντες ἔσσι, φρονήματι στερρότατοι καὶ ἀκλινεῖ λογισμῷ, τοῖς τῆς εὐσεβείας κατορθώμασιν· οἱ μὲν δι' ἀθλήσεως, τὸν Χριστὸν μεγαλύναντες. οἱ δὲ ἐν πόνοις ἐναρέτοις ἀσκήσεως, τὴν ἀπάθειαν ἱερῶς στολισάμενοι· χαίρετε ἱερώτατοι, Ποιμῖνες θεόφρονες, Ἱεραρχῶν αἱ εἰκόνες, τῆς νήσου Κύπρου κοσμήτορες· Χριστὸν δυσωπεῖτε, ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν δοθῆναι τὸ μέγα ἔλεος.

Στίχ. Τοῖς Ἀγίοις τοῖς ἐν τῇ γῇ αὐτοῦ ἐθαυμάστωσεν ὁ Κύριος.

Χαίροις Ἀγίων Κύπρου πληθὺς, θεοειδέστατοι Ἀπόστολοι πάνσοφοι, Βαρνάβας ὁ θεηγόρος, σὺν Μάρκῳ τῷ εὐκλεεῖ, καὶ Ἀριστοβούλῳ τῷ θεόφρονι· ἀήτητοι Μάρτυρες, Ἀθανάσιε ἐνδοξε, σὺν Ἡρακλείδῃ, Μνάσῳ ἅμα καὶ Μάρκελλος, καὶ Θεόδοτος, καὶ Θεράπων σὺν Μύρωνι. Χαίρετε Νεομάρτυρες, τρισμάκαρ Πολύδωρε, σὺν τῷ στερρῷ Γεωργίῳ, τῆς νήσου Κύπρου οἱ ἔφοροι· Χριστὸν δυσωπεῖτε, ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν δοθῆναι τὸ μέγα ἔλεος.

Στίχ. Ἄσατε τῷ Κυρίῳ ᾄσμα καινόν.

Χαίροις Ἀγίων Κύπρου πληθὺς, Ἱεραρχῶν ἡ θεοφόρος συνέλευσις, Ἀδξίβιος σὺν Λαζάρῳ, καὶ Ἰωάννης ὁμοῦ, ἐλεημοσύνης ὁ ἐπώνυμος· σοφὲ Ἐπιφάνιε, καὶ Σπυρίδων πολύδοξε, σὺν Ἱρηγορίῳ, Νέστωρ ἅμα Ἀρκάδιε, καὶ Πανάρετε, Τριφυλλίῳ καὶ Τύχωνι· χαίρετε ὁσιώτατοι, Νεόφυτε ἔγκλειστε, σὺν Διομήδῃ τῷ θείῳ, τῆς νήσου Κύπρου γεννήματα. Χριστὸν δυσωπεῖτε, ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν δοθῆναι τὸ μέγα ἔλεος.

Δόξα. Ἦχος πλ. β'.

Διελθόντες νομίμως, καιροῖς ἰδίοις, τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς τὸ στάδιον, πάντες οἱ ἐν Κύπρῳ Ἀγιοί, ἰδίῳ τέλει ἕκαστος, πρὸς Χριστὸν ἐξεδήμησε· καὶ νῦν ἅπαντες ὁμοῦ, ἐν τῇ θαυμαστῇ σκηνῇ τῆς θείας δόξης, ἐν τῇ ἄνω Σιών, τὰς ἀμοιβὰς τῶν καμάτων καὶ ἐπάθλων τὰς δωρεάς, κατὰ τὸ μέτρον τῆς ἀξίας ἐκκληρώσαντο. Αὐτοῖς καὶ ἡμεῖς βοήσωμεν· χορεῖα τετρασύνθετε, ἡ ἐξ Ἀποστόλων καὶ Μαρτύρων, Ἱεραρχῶν καὶ Ὁσίων συγκροτουμένη, μὴ παύσησθε δυσωποῦντες, ὑπὲρ ταύτης τῆς νήσου, σὺν παντὶ τῷ κόσμῳ, τῆς χαρμοσύνης τελοῦσης ὑμῶν τὴν πανήγυριν.

Καὶ νῦν, Θεοτοκίον

Ὁ ποιητὴς καὶ λυτρωτὴς μου Πάναγνε.

Νῦν ἀπολύεις. Τὸ Τρισάγιον. Ἀπολυτίκιον Ἀναστάσιμον καὶ τῶν ἁγίων.

Ἦχος α'. Τῆς ἐρήμου πολίτης

Τοὺς ἐν Κύπρῳ Ἀγίους Ἀποστόλους καὶ Μάρτυρας, καὶ σὺν Ἱεράρχαις Ὁσίοις κατὰ χρέος οἱ Κύπριοι, χορεῖαν συγκροτήσαντες καινὴν τιμῆσωμεν ᾧδαῖς πνευματικαῖς, ὡς τῆς νήσου καλλωπίσματα εὐκλεῆ, καὶ ἀρωγούς κραυγάζοντες. Δόξα τῷ ἐνισχύσαντι ὑμᾶς, δόξα τῷ στεφανώσαντι, δόξα τῷ χορηγοῦντι δι' ὑμῶν, ἡμῖν θεῖα δωρήματα.

Θεοτοκίον

Τοῦ Γαβριὴλ φθεγγαμένου.

ΕΙΣ ΤΟΝ ΟΡΘΡΟΝ

Καθίσματα. Μετὰ τὴν α'. στιχολογίαν. Πρῶτον τὸ Ἀναστάσιμον, εἶτα τῶν Ἀγίων

Ἦχος δ'. Κατεπλάγη Ἰωσήφ.

Εὐρτὴν πνευματικὴν. ἐπιτελέσωμεν φαιδρῶς, τοὺς ἀγῶνας τοὺς

σεπτούς, καὶ ἀριστείας τὰς λαμπράς, ἀνευφημοῦντες οἱ Κύπριοι ὁμοφρόνως τῶν βίῳ εὐχαγεῖ, καὶ θεοῖς θαύμασι, καὶ ἔργοις ἀγαθοῖς, καὶ τρόποις κρείττοσι, διαλαμπάντων ἐν τῇδε τῇ νήσῳ, καὶ πρεσβευόντων ἐκάστοτε πάσης ἀνάγκης, ἡμᾶς ῥυσθῆναι τοὺς ὑμᾶς μακαρίζοντας.

Θεοτοκίον

Θεοχώρητε σκηνή, θεοχαρίτωτε Ἀγνή, ἡ τεκοῦσα ἐν σαρκὶ τὸν ὑπερουσίον Θεόν, χαῖρε Παρθένε ἀνθρώπων ἡ σωτηρία· πάσης γὰρ ὁργῆς, τῇ ἀντιλήφει σου, ἅπαντες ἡμεῖς ἀπολυτρούμεθα, οἱ ἀδιστάκτῳ καρδίᾳ ἐλπίζοντες, τῇ κραταιᾷ προστασίᾳ σου· διδὺ ὑμνοῦμεν, Θεογεννήτορ, τὴν πρὸς ἡμᾶς σου χρηστότητα.

Μετὰ τὴν β' στιχολογίαν. Κάθισμα Ἀναστάσιμον καὶ ἰῶν Ἀγίων.

Ἦχος πλ. δ'. Τὴν Σοφίαν καὶ Λόγον.

Αποστόλων χορεῖαν τὴν εὐκλεῆ, καὶ Μαρτύρων τὸν δῆμον τὸν ἀβραγῆ, Ὅσιων τὸ σύστημα, καὶ Ποιμένων τὸν σύλλογον, τῆς Κύπρου τοὺς ἐφόρους καὶ λύχνους ἐκλάμποντες, τὰς μυστικὰς ἐκφάνσεις ἀγάπης τῆς κρείττονος, πάντες ὁμοφώνως μεγαλύνομεν ὕμνοις, ὡς ἂν ταῖς δεήσεσι, ταῖς αὐτῶν πάσης θλίψεως, ἐν τῷ βίῳ ῥυώμεθα· πρεσβεύουσιν αἰεὶ γὰρ Χριστῷ, τῶν πταισμάτων ἄφεσιν δωρήσασθαι, τοῖς ἐορτάζουσι πόθῳ, τὴν ἁγίαν μνήμην αὐτῶν.

Θεοτοκίον

Υψηλὸν μυστηρίων περιοχὴ, ἀπορρήτων πραγμάτων πλοῦτος ζωῆς, θείας ἀγαθότητος, ἀνεξάντλητον πέλαγος, θεαρχικῶν χαρίτων ταμεῖον ἀκένωτον, ἐδείχθης Θεοτόκε, Θεὸν σωματώσασα· τίς οὖν ἀνυμνήσει τὰ πολλὰ μεγαλεῖα τῆς μεγαλοπρεπείας σου

καὶ τῆς δόξης σου Ἀχραντε Μαριὰμ ὑπερένδοξε; Ἀλλὰ τοὺς μετὰ πόθου Ἀγνή, ἀφορῶντας ταῖς σαῖς ἀντιλήψεσιν, ἀπὸ πάσης ἀνάγκης, ἀτρώτους διάσωζε.

Μετὰ τὸν Πολυέλεον, κάθισμα Ἀναστάσιμον καὶ τῶν Ἀγίων

Ἦχος πλ. δ'. Τὸ προσταχθέν.

Η νῆσος Κύπρος ἐπαγάζεται καὶ χαίρει, ὁμῶν τὴν μνήμην ἐορτάζουσα τὴν θείαν, Ἀθλοφόροι Μάρτυρες καὶ Ὅσιοι Πατέρες· ἐν ταύτῃ γὰρ ἐναθλήσαντες εὐσεβῶς, μυρίων αὐτὴν ἐπλήσατε ἀγαθῶν· ἥς καὶ νῦν προΐσταμενοι, ἀνιαρῶν ἐπιφοράς, ἐκ ταύτης ἀποτρέπετε καὶ εἰρήνην βραβεύετε.

Θεοτοκίον

Σὺν τοῖς Ἀγίοις τοῖς ἐν Κύπρῳ Θεοτόκε, ἀκαταπαύστως ἐκδύσῃ· περὶ τὸν Υἱόν σου, οἰκτειρήσῃ ἅπαντας τοὺς σὲ ὑμνολογοῦντας, καὶ δοῦναι ἡμῖν πταισμάτων ἀπαλλαγὴν καὶ βίου Κόρη εὐστάθειαν ἀκλινῇ· ὡς ἂν βίον θεάρεστον, πολιτευθέντες εὐσεβῶς, τῆς ὑπὲρ νοῦν λαμπρότης, καὶ ζωῆς ἐπιτύχωμεν.

Οἱ ἀναβαθμοὶ τοῦ ἤχου. Τὸ προκείμενον. Πᾶσα νιοή. Εὐαγγέλιον ἐωθινόν. Ἀναστασιν Χριστοῦ καὶ ὁ Ν' (καὶ τὸ παρὸν ἰδιόμελον εἰ οὐκ ἔστι Κυριακή).

Ἦχος β'.

Περιφανῆς χορεία ὤφθητε, πεποι- κилμένη τῇ χάριτι, πάντες οἱ ἐν Κύπρῳ Ἀγιοι· εἰ γὰρ καὶ διαφόροις καιροῖς ἡριστεύσατε, ἀλλ' ἡνωμένοι ἤδη πέλετε, κατοικιοθέντες ἐν ἀπροσίτῳ φωτί. Διὸ αἰτοῦμεν ὑμᾶς, τῇ Ὑπερβίῳ Τριάδι πρεσβεύσατε, πάσης ἀνάγκης ῥύεσθαι, τοὺς ὑμᾶς μακαρίζοντας.

Εἶτα οἱ κανόνες, ὁ Ἀναστάσιμος εἰς δ', τῆς Θεοτόκου εἰς δ' καὶ τῶν Ἀγίων εἰς σ'

Ὁ κανὼν τῶν Ἀγίων, ἔχων ἀκροστιχίδα
τήνδε :

Ἀγίων σύστημα Κυπρίων μέλπω.
Γερασίμου.

Ῥδὴ α' ἤχος α'. Σοῦ ἡ τροπαιοῦχος

Αναρχε Τριάς Μοναδική, τῶν ἐν
τῇ Κύπρῳ λαμπάντων Ἀγίων
σου, ἱεραῖς δεήσεσι, τὴν σκοτισθεῖ-
σαν ψυχὴν μου καταύγασσον, ὥς ἂν
τούτων μέλπῳ τὴν μακαρίαν συνέ-
λευσιν.

Γνώμη ἐναθλήσας ἀκλινεῖ, ὁ ἱεράρ-
χης Ἀπρίων ἡγώνισται, καὶ ὁ
Ἀθανάσιος, ὁ ἀναγνώστης Χριστὸν
ἐμεγάλυνεν, οἷς συνευφημείσθω Ἀρι-
στοκλῆς ὁ πρεσβύτερος.

Ιᾶσιν βραβεύων ταῖς ψυχαῖς, ὁ τοῦ
Χριστοῦ μαθητῆς Ἀριστόβουλος,
ἐν τῇ Κύπρῳ ἔλαμψεν, οὐ μιμηταὶ ὁ
θεόφρων Αὐξίδιος, σὺν τῷ Ἀρκαδίῳ
τῷ Τριμυθοῦντος ἐδείχθησαν.

Θεοτοκίον

Ωφθης πλατυτέρα Οὐρανῶν, ἐν τῇ
γαστρὶ σου χωρήσασα Πάναγνε,
τὸν τῶν ὄλων Κύριον, τὸ καθ' ἡμᾶς
προσλαβόμενον φύραμα, ἐκ τῶν σὼν
αἱμάτων, δι' εὐσπλαγχνίαν ἀμέτρητον.

Καταβασία. Χριστὸς γεννᾷται

Ῥδὴ γ'. Ὁ μόνος εἰδώς.

Νομίμως βίψας καὶ σοφῶς, Ἀρκά-
διος ὁ ἐνθεος, τῆς Ἀρσινόης ἐ-
δείχθη Πρόεδρος, ὡσπερ δὲ ἥλιος χρυ-
σαυγέστατος, Βαρνάβας ὁ ἐνδοξος, ὁ
Χριστοῦ Ἀπόστολος, νοητῶς ἐν τῇ
Κύπρῳ ἐξέλαμψε.

Στερρότητι ἤθλησε ψυχῆς, ὁ ἀθλη-
τῆς Γεώργιος, καὶ τοὺς τῆς Ἀ-
γαρ υἱοὺς κατήσχυνεν, ἱεραρχίας δὲ
φέγγει ἔλαμψεν, ὁ θεῖος Γρηγόριος, ὁ
κλεινὸς ἐπίσκοπος, γρηγορῶν ἐν τῷ
θεῷ θελήματι.

Υμνεῖσθω ἐν ὕμνοις ἱεροῖς, ὁ ἱερὸς
Γεννάδιος, ὁ Βυζαντίου ποιμὴν
πανάριστος, ἐν Κισσοπτέροις τῆς Κύ-
πρου κείμενος· ἐν αὐτοῖς τὸ πνεῦμα
γάρ, τῷ Θεῷ παρέθετο, ἱαμάτων βλυ-
στάνων δωρήματα.

Θεοτοκίον

Σαρκὸς μου τὴν ἐκλυσιν Ἀγνή, καὶ
τῆς ψυχῆς τὰ τραύματα, καὶ τοῦ
νοῦς μου τὴν ἀμαυρότητα, τῇ ῥωστικῇ
σοῦ ἴασαι χάριτι, καὶ φωτὶ με λάμπρυ-
νον, τῆς σῆς ἀγαθότητος, τῶν παθῶν
μου τὸν ζόφον σκεδάζουσα.

Καταβασία. Τῷ πρὸ τῶν αἰώνων.

Κάθισμα. ἤχος δ'.

Ἐπεφάνης σήμερον.

Ιεράρχαι Ὅσιοι, καὶ ἀθλοφόροι, οἱ
ἐν Κύπρῳ λάμπαντες, σὺν ἀνωνύμοις
τοῖς σεπτοῖς, πάσης ἀνάγκης λυτρώ-
σασθε, τοὺς ἐκτελοῦντας ὑμῶν τὴν
πανήγυριν.

Θεοτοκίον.

Θεοτόκον ἄχραντον, ἐμολογοῦντες,
οἱ ἐν Κύπρῳ Ἅγιοι, σὲ τὴν τε-
κοῦσαν τὸν Θεόν, πᾶσαν διήλεγξαν αἰ-
ρεσιν, Θεογεννήτορ, πιστῶν ἡ βοήθεια.

Ῥδὴ δ'. Ὅρος σε τῇ χάριτι.

Τέτρωται ὁ δόλιος, τοῖς σοῖς ἀρι-
στεύμασι, Διάκονε τοῦ Ἰησοῦ καὶ
Μάρτυς Δημητριάνα, Χριστὸς δὲ δεδό-
ξασται, τῷ ἐναρέτῳ Διόμηδες βίῳ σου,
ὁ σὲ δοξάσας πλουσίως ἐν θαύμασιν.

Ηστράφας ἐν δόγμασι, σοφὲ Ἐπι-
φάνιε, ὀρθοδοξίας ἀκραιφνοῦς,
ὡς Ἱεράρχης εὐκλεῆς, στερρῶς δὲ ἡ-
γώνισαι ὁ Ἡρακλείδης αἰσχύνας τὸν
δράκοντα καὶ ὁ Θεράπων ὁμοῦ καὶ
Θεόδοτος.

Μόνον ἐπεπόθησας Χριστὸν ἐκ καρ-
δίας σου, ὅθεν καὶ τούτου τὸν
Σταυρόν, ἥρας Θεόδουλε σοφέ, πηγὴ
δὲ ἀειρρύτος, ὦ Ἰωάννη ἐλέους γεγέ-

νησαι, τῶν οἰκτιρμῶν πελαγίζων τὰ ρεύματα.

Θεοτοκίον

Α΄χραντε Πανάμωμε, Θεοῦ ἡ λο-
χεύτρια, ἡ ἀνωδίνως τὸν Χριστὸν
κυοφορήσασα ἡμῖν, ψυχῆς μου τὴν
πώρωσιν καὶ τῆς σαρκὸς τὰς ὁδύνας
θεράπευσον καὶ τὴν ζωὴν μου ὡς οἴ-
δας βελτίωσον.

Καταβασία. Ράβδος ἐκ τῆς ῥίζης Ἰεσσαί
'Ωδὴ ε'. Ὁ φωτίσας τῇ ἐλλάμψει.

Καθαίρετῃς Ἱεράρχα Ἰσαάκιε πέ-
φηνας, τῶν πνευμάτων τῆς κα-
κίας τῇ τοῦ Πνεύματος χάριτι, θεὸς
δὲ τῆς Πάφου ὁδηγός, καὶ πρὸς Θεὸν
μεσίτης, Μακάριε παμμακάριστε.

Υποφῆτης τῶν ἀρρήτων ὡς τοῦ
Λόγου Ἀπόστολος, ἀνεδείχθης.
θεῖς Μάρκε σὺν Βαρνάβᾳ τῷ μάκαρι,
θεὸς δὲ Χριστοῦ ἱεουργός καὶ Μάρ-
τυς νικηφόρος, Μάρκελλε μύστα τῆς
χάριτος.

Πρὸς ἀγῶνας μαρτυρίου ἀνδρικῶς
ἀπεδύσασθε, Μάρτυρες οἱ δύο ἅμα
καὶ γενναίως ἠβλήσατε, Μύρων δὲ καὶ
Μνάσων οἱ κλεινοί, Κυρίου Ἱεράρχαι,
ἀθλητικῶς ἠγωνίσασθε.

Θεοτοκίον

Ράβδος ἔντιμος ἐδείχθης ἀληθῶς
καὶ θεόβλαστος, ἀποτίστως ἡ τὸ
ἄνθος τῆς ζωῆς ἐκβλαστήσασα, οὐ τῇ
εὐωδίᾳ ἀγαθῇ, παθὼν ἐκ τῆς ψυχῆς
μεν, τὴν δυσωδίαν ἀπέλασον.

Καταβασία. Θεὸς ὢν εἰρήνης.

'Ωδὴ στ'. Ἐκύκλωσεν ἡμᾶς.

Ιέρευσαν ὁσίως τῷ Παντάνακτι, ὡς
Ἱεράρχαι ὄσιοι, Μελέτιος ὁ ἐνθεὸς
ποιμὴν καὶ Νέστωρ Τριμυθοῦντος ὁ ἐ-
πίσκοπος· ὅθεν ζωῆς τῆς οὐρανοῦ κα-
τηξιώθησαν.

Ως ἄρνες τῷ ποιμένι σοι ἐπόμενοι
Χριστὲ κατηκολούθησαν, τοῖς

ἔχνεσι τοῖς σοῖς ἀσκητικῶς, Πατέρες
οἱ ἐννέα καὶ τριάκοντα, σὺν τοῖς λοι-
ποῖς, ἐν Κρήτῃ ἀνδραγαθήσαντες.

Νεκρὸν σε ἀναστήσας τετραήμερον
Χριστὸς ὡς φίλον Λάζαρε, ποι-
μένα σε Κιτίου εὐκλεῆ, ἀνέδειξεν ὁ
μόνος Πολυέλεος· ὅθεν αὐτῷ θεοπρε-
πῶς ἱεράτευσας.

Θεοτοκίον

Μητέρα σε Κυρίου ἀδιάκθορον,
Παρθένε ἐπιστάμενοι, πάντες οἱ
ἐν Κύπρῳ τῷ Θεῷ, βίῳ ἱερῷ εὐαρε-
στήσαντες θεοπρεπῶς, τῷ σῷ Ἰῶ ἡ-
κολούθησαν.

Καταβασία. Σπλάγχων Ἰωάν.

Κοντ. Ἦχος πλ. δ'. Τῇ Ὑπερμάχῳ.

Τοὺς ἐν τῇ Κύπρῳ ὡς ἀστέρας δια-
λάμπαντας, σὺν Ἀποστόλοις Ἱε-
ράρχας τε καὶ Μάρτυρας, καὶ Ὅσιους
μακαρίσωμεν δημοφρόνως, διαφόροις
γὰρ ἐν χρόνοις διαπρέψαντες, νῦν εἰς
μίαν συνηρμόσθησαν ὁμήγυριν. Οἷς
βοήσωμεν, χαίροις ἅγιον σύστημα.

Ὁ Οἶκος

Α΄ πάντες οἱ ἐν Κύπρῳ συνελθόντες
ἐνθέως, αἰνέσωμεν τοὺς ἐν ταύτῃ
τῇ νήσῳ διαφόροις χρόνοις καὶ καιροῖς,
ἐν ἀθλήσει καὶ βίου καθαρότητι, ὁσί-
ως διαλάμπαντας, βοῶντες πρὸς αὐτοὺς
τοιαῦτα.

Χαίρετε Κύπρου οἱ πολιῶχοι, χαί-
ρετε Μάρτυρες τροπαιοῦχοι.

Χαίρετε Ἀπόστολοι θεοειδέστατοι,
χαίρετε νεόαθλοι καρτερικώτατοι.

Χαίρετε ποιμένες ἐνδοξοὶ καὶ σοφοὶ
Ἀρχιερεῖς, χαίρετε πατέρες Ὅσιοι
τοῦ Σωτῆρος κοινωνοί.

Χαίρετε ἐν Κυρίῳ οἱ ἀνώνυμοι πάν-
τες, χαίρετε θεοφόροι οὐρανόφρονες
ἄνδρες.

Χαίρετε Κύπρου τὰ ὠραίσματα,
χαίρετε κόσμου τὰ ἐντροφήματα.

Χαίρετε πρέσβεις ἡμῶν πρὸς τὸν Κτίστην, χαίρετε σκέπη κάμου ἐν κινδύνοις.

Χαίροις ἅγιον σύστημα.

Συναξάριον, πρῶτον τὸ τοῦ Μηναίου καὶ εἶτα τὸ ἐξῆς:

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ Κυριακῇ πρώτῃ τοῦ Μηνὸς Δεκεμβρίου μνήμην ἐπιτελούμεν πάντων τῶν ἐν τῇ νήσῳ Κύπρῳ διαλαμφάντων Ἀγίων, Ἀποστόλων, Μαρτύρων, Ἱεραρχῶν καὶ Ὁσίων.

Στίχοι.

Ἡ Κύπρος ἐόρταζε εὐφραινομένη.

Ἐν σοὶ γὰρ διέλαμψε πληθὺς Ἀγίων.

Κύπρος θεοειδῇ δμήγυριν Χριστοῦ ἐτάρων κυδαίνει.

Ταῖς αὐτῶν ἀγίαις πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον καὶ σῶσον ἡμᾶς. Ἀμήν.

ᾠδὴ Ζ'. Σε νοστήν.

Ἐν τῇ φωτὶ, ἀρετῶν ἀσκήσεως, ὡς περ λαμπάδες φαειναί, Θεοσέβιος ὁ κλεινός, ὁμοῦ καὶ Νεόφυτος, ὁ θεόφρων ἐγκλειστος, καὶ λείλος ὁ ἱερώτατος, ὁ ποιμενάρχης Ταμάσου, πνευματικῶς ἀνέλαμψαν.

Λύχνος λαμπρός, Ἐκκλησίαι πέφη-
νεν, ἐν τοῖς ἐσχάτοις τοῖς καιροῖς, ἐκ τῆς Κύπρου λαμπαδουχῶν, ἀρετῶν τὴν ἑλλαμψιν, ὁ θεὸς Πανάρετος, τοῖς εὐσεβῶς μεγαλύνουσι, τὸν αἰνετὸν τῶν Πατέρων, Θεὸν καὶ ὑπερένδοξον.

Πρὸς ἀσεβεῖς, ψυχῆς παραστήματι, ἀνδρικοτάτῃ ἀληθῶς, Πολύδωρος ὁ ἀθλητής, ἀντιπαρετάξατο, καὶ τούτους κατήσχυνε, Χριστὸν κηρύξας λαμπρότατα, τὸν αἰνετὸν τῶν Πατέρων, Θεὸν τὸν ὑπερένδοξον.

Θεοτοκίον

Ὡφθης Θεοῦ, θρόνος ὑψηλότατος, Ὡφθης παλάτιον τερπνόν, Κεχαρι-

τωμένη Ἀγνή, τοῦ ἐκ τῆς νηδύος σου, ἡμῖν ἀναλάμπαντος, Χριστοῦ τοῦ πάντων δεσπύζοντος· ὃν ἐκδυσώπει ἀπαύστως, σωθῆναι τοὺς ὑμνοῦντάς σε.

Καταβασία. Οἱ παῖδες εὐσεβεῖα.

ᾠδὴ Η'. Ἐν καμίνῳ Παῖδες Ἰσραὴλ.

Γνώσει θεῖα καὶ θεοειδεῖ, ἐκλάψας πολιτεία, Σπυρίδων θαυματοφόρε, παραδόξων αὐτουργός, θαυμάτων γεγένησαι, εὐλογεῖτε κραυγάζων πάντα τὰ ἔργα, τὸν Κύριον ὑμνεῖτε, καὶ ὑπερυψοῦτε εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Ἐντολῶν τῶν θείων πληρωτής, Σωφρόνιε Ἱερόρχα, ἐδείχθης ἐν σωφροσύνῃ καὶ ἀπάσῃ ἀρετῇ, βιώσας ὡς Ἄγγελος, εὐλογεῖτε πάντα τὰ ἔργα κραυγάζων, τὸν Κύριον ὑμνεῖτε, καὶ ὑπερυψοῦτε εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Ρείθροις θείων ὄντως διδασχῶν, Πέτρου τοῦ κορυφαίου, Φιλάγγρι θεοφόρε, ἀρδευθεὶς πνευματικῶς, ἐν Κύπρῳ ἀνέβλυσας, τὸ ἀλλόμενον ὕδωρ καὶ ἄφθαρτον, καὶ διψώσας καρδίας, ἐπότισας πλουσίως, εἰς δόξαν τοῦ Σωτήρος.

Θεοτοκίον.

Ἀνωτέρα ὥφθης Χερουβεὶμ, κύησα-
σα ὑπὲρ λόγον, τὸν πάντα ἐκ τοῦ μη ὄντος, ῥήματι τῷ ἑαυτοῦ, σοφῶς ὑποστήσαντα· διὸ ὑπέρτερον δεῖξον τὸν νοῦν μου, Κεχαριτωμένη, τῆς τῶν παθῶν ἱλύος, καὶ κοσμικῶν φροντίδων.

Καταβασία. Θαύματος ὑπερρυοῦς.

ᾠδὴ Θ'. Τύπον τῆς ἀγνῆς λοχείας σου.

Σκευὸς ἱερὸν τοῦ Πνεύματος, ὁ Φιλονείδης ὥφθης ὁ ἀξιάγαστος, δσίως Χριστῷ, ἱερεύσας τὸ πρότερον, καὶ ἀθλήσει ἐκλάμψας τὸ ὕστερον· καὶ νῦν τὰ τῶν καμάτων, γέρα ἀξίως ἐκομίσατο.

Ἰνα τοῦ Χριστοῦ τῆς χάριτος, τὰς ἱμυστικὰς ἐλλάμψεις καταπλουτήσητε, ἀμέμπτως ἐν γῇ τὴν πολιτείαν ἡ-

νύσατε, Ἱεράρχαι καὶ μύσται θεόφρονες, Φίλων σὺν Τριφυλλίῳ, τῆς νήσου Κύπρου ὠραῖατατα.

Μύστης ἀκριβῆς τῆς χάριτος, ὡς ἀρετῶν ἐργάτης θεοειδέστατος, Τύχων ἱερέ, ὡς ἀληθῆς ἐχρημάτισας, καὶ ποιμὴν Ἀμαθοῦντος περὶδοξος· διὸ ἡ νήσος Κύπρος, τῇ θείᾳ δόξῃ σου σεμνύνεται.

Ομιλε Ἀγίων ἔνθεε, μνημονευθέντες ἅπαντες καὶ ἀνώνυμοι, ἐκ πάσης ὁργῆς, τὴν νήσον Κύπρον φυλάττετε, τὴν ὑμᾶς χαρμολύτως γεραίρουσαν, καὶ δὲ σεσωσμένον τῷ Ζωοδότῃ προσαγάγετε.

Θεοτοκίον

Υψος τῆς ἀρρήτου δόξης σου, καὶ τὸ τοῦ τόκου σου Κόρη μυστήριον πίστει ἀκλινεῖ, πάντες ἡμεῖς μεγαλύνομεν, τὸν Θεὸν γὰρ ἀφράστως γεγέννηκας, τὸν σῶζοντα Παρθένε, τοὺς προσκυνοῦντας τὴν εἰκόνα σου.

Καταβασία. Μυστήριον ξένον.

Ἐξαποστειλάριον.

Τοῖς Μαθηταῖς συνέλθωμεν.

Χαρμονικῶς ὑμνήσωμεν, τῶν Κυπρίων οἱ δῆμοι, τοὺς ἐν τῇ νήσῳ λάμψαντας, τῇ ἡμῶν ἐναρέτῳ, καὶ δοξασιθέντας θεόθεν, θαύμασι καὶ σημείοις, γνωστοὺς καὶ ἀνώνυμους τε, πρὸς αὐτοὺς ἐκδοῶντες θεοπρεπῶς, οἱ τῆς Κύπρου χαίρετε λαμπαδοῦχοι, καὶ πρεσβευταὶ πρὸς Κύριον, καὶ ἀμάραντα ἄνθη.

Θεοτοκίον.

Σωματωθεὶς Πανάμωμε, ἐξ ἀγῶν σου αἱμάτων, ὁ Ποιητὴς τῆς κτίσεως, καὶ Θεὸς τῶν ἀπάντων, συνανέστραφῃ ἀνθρώποις, καὶ ἐδοὺς ἀφθαρσίας, σαφῶς ἡμῖν ὑπέδειξεν, ἃς ἐδεύσαντες Μάρτυρες εὐκλεεῖς, καὶ Ὁσίων δῆμοι καὶ Ἱερέων, τῆς παρ' αὐτῷ ἡξίων-

ται, εὐκκληρίας καὶ δόξης.

Εἰς τοὺς Αἰνοὺς

Ἰστῶμεν στίγους ἡ' καὶ ψάλλομεν στιχηρὰ Ἀναστάσιμα δ'. καὶ τῶν Ἀγίων τὰ ἐξῆς δ'. προσόμοια.

Ἦχος πλ. δ'. Τί ὑμᾶς καλέσωμεν.

Τί ὑμᾶς καλέσωμεν Ἅγιοι; τοῦ Σωτῆρος κοινωνοὺς, καὶ τῶν ψυχῶν χειραγωγούς, εὐσεβεῖς θησαυρούς, καὶ ὑποφῆτας ἀληθεῖς, τῆς Κύπρου, ἀρωγούς καὶ ἀντιλήπτορας, καὶ πάσης Ἐκκλησίας ἀγλαίσματα, Χριστὸς ὑμᾶς γὰρ ἐδόξασεν, ὥσπερ οἰκείους θεράποντας· πρεσβεύσατε, τοῦ σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Υμνοῖς ἱεροῖς εὐφημήσωμεν, Βαρνάβαν τὸν θεοειδῆ, καὶ Λάζαρον τὸν εὐκλεῆ, Σπυρίδωνα τὸν θαυμαστόν, καὶ Ἐπιφάνιον ὁμοῦ, τὸν μέγαν, Ἰωάννην ἐλεήμονα, τὸν δοσιον, Νεόφυτον τὸν ἐγκλειστον, σὺν Παναρέτῳ Ἀδελφίον, καὶ Τύχωνα καὶ Θεράποντα· πρεσβεύουσι, τῷ Χριστῷ γὰρ ὑπὲρ πάντων ἡμῶν.

Μάρκελλος ὁμοῦ καὶ Μακάριος, σὺν Μελετίῳ τῷ σοφῷ, καὶ Θεοδότῳ ἱερῷ, Μνάσων καὶ Μύρων οἱ σοφοί, σὺν Ἀρκαδίοις τοῖς δυσίν, Ἰσαάκιος, ὁ δοσιος Ἐπίσκοπος, Πολύδωρος, ὁ νέος ἐν τοῖς Μάρτυσι, καὶ Ἡρακλείδης σὺν Νέστορι, καὶ τοῖς λοιποῖς ἀνυμνεῖσθωσαν· πρεσβεύουσι, τῷ Χριστῷ γὰρ ὑπὲρ πάντων ἡμῶν.

Κύπρος ἡ περίφημος τέρπεται, ἐορτάζουσα ὑμῶν, τὴν σεβασμίαν ἐορτήν, καὶ σεμνύνεται φαιδρῶς, ταῖς ἀριστέαις ταῖς ὑμῶν, Ἀπόστολοι, καὶ Μάρτυρες καὶ Ὅσιοι, καὶ θεοὶ, Ἱεράρχαι καὶ ἀνώνυμοι, ἦν περιέπετε πάντοτε, θερμαῖς ὑμῶν ἀντιλήψεσιν, ὡς ἔχοντες, παρῆρσιαν πρὸς τὸν Κύριον.

Δόξα. Ἦχος πλ. δ'.

Τῇ Ἐκκλησίᾳ τοῦ Χριστοῦ, ἡ ἐν νήσοις ἑνδοξος Κύπρος, χορὸν Ἀγίων περίπυστον, εὐσεβῶς ἀναδείκνυσιν. Ἀποστόλους γὰρ καὶ Μάρτυρας, Ἱεράρχας καὶ Ὅσιους, περιφανῶς πλουτοῦσα, ἐν μιᾷ τούτους ἡμέρᾳ, μακαρίζει κρᾶζουσα· μακάριοί ἐστε, οἱ ἐν δοσιότητι καὶ δικαιοσύνῃ, καὶ ἄθλοις εὐσεβείας, τὸν Θεὸν ἐν ἡμῶι δοξάσαντες· καὶ νῦν τῆς ἁνω δόξης τρυφῶντες, τῶν ἐπηγγελμένων ἀγαθῶν, κληρονόμοι γεγόνατε, αἰτούμενοι πᾶσι τὸ μέγα ἔλεος.

Καὶ νῦν. Ὑπερευλογημένη.

Δοξολογία μεγάλη κα' ἀπόλυσις. Τὸ δὲ Ἑωθινὸν ἀναγινώσκεται εἰς τὴν πρώτην ὥραν.

Εἰς τὴν Λειτουργίαν

Οἱ Μακαρισμοὶ καὶ ἐκ τοῦ Κανόνος τῶν Ἀγίων, ᾧ δὴ γ'. καὶ στ'.

Ἀπόστολον καὶ Εὐαγγέλιον τῶν Ἀγίων Πάντων.

Κοινωνικόν.

Εἰς μνημόσυνον αἰώνιον.

Μεγαλυνάριον.

Τοὺς ἐν Κύπρῳ λάμψαντας εὐσεβῶς, Μάρτυρας Ὅσιους, Ἀποστόλους τοὺς εὐκλεεῖς, καὶ οὖν Ἱεράρχαις, χορὸν τῶν ἀνωνύμων, Κυπρίων αἱ χορεῖται ὕμνοις τιμήσωμεν.

Δίστιχον.

Γεράσιμος ὕφαινε τοὺς δε τοὺς ὕμνους τοῖς ἐν Κύπρῳ λάμψαι φίλοις Κυρίου

Πίναξ ἀλφαβητικὸς τῶν ἐν Κύπρῳ Ἀγίων.

1. Ἀθανάσιος Ἀναγνώστης Μάρτυς Ἰουνίου 23.
2. Ἀπρίων Ἐπίσκοπος Φεβρίου 7.
3. Ἀριστόβουλος Ἀπόστολος ἀδελ-

φὸς Βαρνάβα Ἀποστ. μαθητῆς Ἀποστόλου Παύλου.

4. Ἀριστοκλῆς πρεσβύτερος, μάρτυς Ἰουνίου 23.
5. Ἀρκάδιος Ἐπίσκοπος Ἀρσινόης τῆς Πάφου Αὐγούστου 29.
6. Ἀρκάδιος Ἐπίσκοπος Τριμυθοῦντος Μαρτίου 7.
7. Αὐξίβιος Ἐπίσκοπος Σόλων κατηχηθεὶς ἐν Ῥώμῃ ὑπὸ Μάρκου τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Φεβρουαρίου 17.
8. Βαρνάβας ὁ Ἀπόστολος Ἰουν. 11.
9. Γεώργιος Νεομάρτυς ἀθλήσας ἐν Πτολεμαίῳ Ἀπριλίου 23.
10. Γρηγόριος Ἐπίσκοπος Μαρτίου 4.
11. Δημητριάδης Διάκονος Μάρτυς Ἰουνίου 23.
12. Διομήδης Ὅσιος μαθητῆς Τριφυλίου Ὀκτωβρίου 28.
13. Ἐπιφάνιος Ἐπίσκοπος Κωνσταντίας Μαΐου 12.
14. Ἡρακλείδης Ἱερομάρτυς Σεπτεμβρίου 17.
15. Θεόδοτος Ἱερομάρτυς Μαρτίου 2.
16. Θεόδουλος Ὅσιος Δεκεμβρίου 3.
17. Θεοσέβιος Ὅσιος ἀδελφὸς Ἀρκαδίου Ἐπισκόπου Ἀρσινόης Ὀκτ. 12.
18. Θεράπων Ἱερομάρτυς Μαΐου 14.
19. Ἰσαάκιος Ἐπίσκοπος Σεπτερίου 21.
20. Ἰωάννης ὁ Ἐλεήμων Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας Νοεμβρίου 12.
21. Κενδέας Ὅσιος Ὀκτωβρίου 6.
22. Λάζαρος ὁ φίλος τοῦ Χριστοῦ Ἐπίσκοπος Κιτίου.
23. Μακάριος Ἐπίσκοπος Πάφου Ὀκτωβρίου 25 καὶ Φεβρίου. 8.
24. Μάρκελλος Ἱερομάρτυς Φεβρουαρίου 25 καὶ Αὐγούστου 14.
25. Μάρκος Ἀπόστολος ἐκ τῶν 70 ἀνεψιὸς Βαρνάβα Ἀποστ. Ὀκτ. 30.
27. Μάρτυρες δύο ἀνώνυμοι Ἰουν. 18.
28. Μελέτιος Ἐπίσκοπος Σεπτερίου 20.

29. Μνάσων Ἱερομάρτυς Ὀκτ. 18.
30. Μύρων Ἱερομάρτυς Σεπτρίου 17.
31. Νεῖλος Ἐπίσκοπος Ταμάσου ἡ Ταμασσού.
32. Νεόφυτος δ' Ἐγκλειστος Ἀπρ. 12.
33. Νέστωρ Ἐπίσκοπος Τριφυθοῦντος Μαρτίου 7.
72. Ὅσοι Πατέρες 39 μετὰ τῶν 199 τῶν ἐν Κρήτῃ Ὀκτ. 7.
73. Πανάρετος Μητροπολίτης Πάφου Ματου 1.
74. Πολύδωρος Νεομάρτυς μαρτυρή-

- σας ἐν τῇ Νέᾳ Ἐφέσῳ Σεπτ. 3.
75. Σπυρίδων δ' θαυματουργὸς Ἐπίσκοπος Τριφυθοῦντος Δεκεμβρ. 12.
76. Σωφρόνιος Ἐπίσκοπος Δεκεμ. 8.
77. Φιλάγγριος ἡ Φαλάγγριος Ἐπίσκοπος μαθητῆς Πέτρου Ἀποστόλου Φεβρουαρίου 9.
78. Φιλονείδης Ἱερομάρ. Ἰουνίου 17.
79. Φίλων Ἐπίσκοπος Ἰανουαρ. 24.
80. Τριφύλλιος Ἐπίσκοπος Ἰουν. 13.
81. Τύχων Ἐπίσκοπος Ἀμαθοῦντος (Δεμεσοῦ) Ἰουνίου 16.

ΔΙΑΦΟΡΑ

(Ἐκ τοῦ Λαυριωτ. κώδικος B 43 αἰῶνος ιβ'.)

ΚΥΡΙΛΛΟΥ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ

Περὶ ψυχῆς.

Ἀθάνατός ἐστιν ἡ ψυχὴ καὶ ὁμοίαι πᾶσαι αἱ ψυχαὶ ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν· τὰ γὰρ μέλη τοῦ σώματος διακρίνεται μόνον. Οὐκ ἔστι τάγμα ψυχῶν κατὰ φύσιν ἀμαρτανουσῶν καὶ τάγμα ψυχῶν κατὰ φύσιν δικαιοπραγουσῶν, ἀλλ' ἐκ προαιρέσεως ἀμφοτέρα.

ΕΙΡΗΝΑΙΟΥ ΠΟΥΓΔΟΥΝΩΝ

Ποῦ ἀπέρχονται αἱ ψυχαὶ μετὰ θάνατον.

Αἱ ψυχαὶ ἀπέρχονται εἰς τὸν τόπον τὸν ὀρισμένον αὐταῖς παρὰ τοῦ Θεοῦ, καθεὶ μέχρι τῆς ἀναστάσεως φοιτῶσι, περιμένουσαι τὴν ἀνάστασιν.

Ἔπειτα ἀπολάβουσαι τὰ σώματα καὶ ὁλοκλήρῳ ἀναστᾶσαι, τουτέστι σωματικῶς, καθὼς καὶ ὁ Κύριος ἀνέστη καὶ οὕτως ἐλεύσονται εἰς ὅψιν τοῦ Θεοῦ.

Περὶ βροντῆς καὶ ἀστραπῆς.

Αἱ βρονταὶ καὶ αἱ ἀστραπαὶ κατὰ τοῦτον τὸν λόγον γίνονται. Τῶν ἀνέμων ἐν τῷ ἀέρι περιφερομένων αἱ νεφέλαι κολπωσάμεναι τοὺς ἀνέμους ἐν ταῖς κοιλότησι περικλείουσι καὶ περισφίγγουσιν ἕσω τὸν ἄνεμον καὶ τῇ βίᾳ τῆς κινήσεως καὶ τῆς παρατρίψεως ἐξαίφνης διαρρησοόμεναι, ψοφέουσι καὶ ποιοῦσι τὰς ἀστραπὰς καὶ τὰς βροντάς.

Καὶ τὴν μὲν ἀστραπὴν τῇ παρατρίψει καὶ τῇ ἐκθλίψει γίνεσθαι, τὴν δὲ βροντὴν τῇ διαρρηξίᾳ καὶ τῷ φόφῳ γίνεσθαι. Καὶ ὅτι πολλάκις ἀστραπὴ χωρὶς βροντῆς ἐγένετο· ἡ μὲν ἀστραπὴ τῇ βίᾳ τῆς κινήσεως τοῦ πνεύματος, τῇ παρατρίψει καὶ τῇ ἐκθλίψει τοῦ νέφους γίνεται, οὐ διαρρησσεται καὶ οὐδὲ ψοφεί, οὐδὲ ποιεῖ βροντὴν, καὶ οὕτως γίνεται ἀστραπὴ χωρὶς βροντῆς.

Ἡ δὲ βροντὴ τῇ βίᾳ τῆς κολώσεως καὶ ἀποκλείσεως τοῦ πνεύματος ἐν ταῖς κοιλότησι τοῦ νέφους διαρρησσεται καὶ ψοφεί αἰφνίδιον καὶ ποιεῖ βροντὴν χωρὶς ἀστραπῆς. Καὶ ὅτι πολλάκις ἀστραπὴ ἐγένετο

καὶ βροντὴ οὐκ ἐγένετο, καὶ πολλάκις βροντὴ ἐγένετο καὶ ἀστραπὴ οὐκ ἐγένετο, ὅτι ἡ παρὰ τριψις τοῦ νέφους ἄνωθεν ἐγένετο καὶ ἡμῖν ἀστραπὴ οὐκ ἐφάνη. Ὅμοίως δὲ καὶ ἡ διάρρηξις καὶ ὁ ψόφος ἄνωθεν τοῦ νέφους ἐγένετο καὶ ἡμῖν βροντὴ οὐκ ἠκούσθη.

Περὶ νέφους.

Ὅτι μὲν ἀπὸ τῆς ὑγρᾶς ἀναθυμιάσεως γίνονται ὀμίχλαι, δρόσοι, πάγοι, νέφη, ὄμβροι, χιόνες, χάλαζαι, ἀπὸ δὲ τῆς ξηρᾶς βρονταί, ἀστραπαί, πρησιτῆρες, κεραυνοὶ καὶ τὰ ὅμοια. Καὶ περὶ τῶν νεφελῶν ὁ προφήτης Δαβὶδ λέγει : « Ἀνάγων νεφέλας ἐξ ἐσχάτων τῆς γῆς ». Τίς εἰ μὴ ὁ Θεός; οὐ προαποκειμένας ταύτας ἔχων, ἀλλ' ὅτι βούλεται ταύτας ἀνάγων αὐθωρεῖ. Τοῦτο δὲ φησιν ὁ ψαλμωδός, ἐπειδὴ ἐξωθεν τὴν γῆν πᾶσαν περιέχουσιν αἱ θάλασσαι καὶ ἀπὸ τούτων τὰς νεφέλας ἀνάγει· ταύτας γὰρ καλεῖ τῆς γῆς ἔσχατα.

Καὶ ἄλλως:

Ἔστι τοίνυν ἡ νεφέλη ἀήρ παχὺς ἐκ τῆς ὑγρᾶς κατὰ γῆν ἀναθυμιάσεως συνισταμένης.

Γ. Π. Α.

ΑΠΟΦΘΕΓΜΑΤΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΙ
ΕΚ ΤΩΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΩΝ
ΙΩΣΗΦ ΠΡΩΗΝ ΤΥΡΝΟΒΟΥ
ΜΕΡΟΣ Β'.

(Ἐκ τοῦ Λαυρ. Κώδικος Α 197)

Ἄτερος λόγος εἰς τὴν ἑορτὴν
τοῦ Ἁγίου Νικολάου

Καὶ εἰς τὸ ρητὸν « ἔσθη ὁ Ἰησοῦς ἐπὶ τόπου πεδινού ». (Λουκ. κεφ. ΣΤ').

Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 23 τοῦ Η'. ἔτους

Ὅσοι λοιπὸν ἐξ ἀρχῆς τῆς γεννήσεως εἶχαν τὰς λάμπεις τῆς ἀγιότητος, παρο-

μοιάζουν τὸν ἥλιον, γνήσιον ἔχοντες τὸ φῶς καὶ οἰκεῖον· ὅσοι δὲ ὕστερον ἔλαβον κατὰ μετοχὴν εἰκονίζουσι τὴν σελήνην. Ἀναφέρομαι λοιπὸν εἰς τὸν Ἀβραάμ καὶ εὐρίσκω αὐτὸν νὰ ἔχη τὸ φῶς ὕστερογενὲς καὶ παρόμοιον τῆς σελήνης, ἐξ ἀπιστίας εὐσεβῆς γενόμενος. Κατέρχομαι εἰς τὸν Μωϋσῆν καὶ βλέπω τὰ τέλη τῆς πικρᾶς τοῦ ἀντιλογίας ὅπου τοῦ ἐτίναξαν ἀθρόως ὅλας τὰς θεοσημείας ἐκείνας, λαμβάνοντας τέλος ἀκατάλληλον τῆς ἀρχῆς. Μεταφέρομαι εἰς τὴν Εὐαγγελικὴν χάριν καὶ εὐρίσκω τὸν πρωτόθρονον Πέτρον καὶ κορυφαῖον Ἀπόστολον σφαλλόμενον εἰς τὴν πίστιν καὶ πικραμένον ἐλπεινὰ καὶ ἀπαρηγόρητα. Ἀφορῶ εἰς τὸν μέγαν Παῦλον καὶ τὸν βλέπω πρότερον διώκτην τῆς Ἐκκλησίας, εἰς ὅλα αὐτὰ πρότερον ὁ δίσκος ἐστερημένος φωτός, ἔπειτα φωτισθέντα, ὅπου παρομοιάζουν τὸν ἐλάσσω φωστήρα τὴν σελήνην. Στρέφω πολλοαυτὸν μὲ τὸν λογισμὸν, ἐρευνῶ τὰς τάξεις καὶ τὰς ἀρχὰς τῶν φωστήρων νὰ εὕρω εἰκόνα παρομοίαν τοῦ ἡλίου, ὅπου νὰ ἔχη ἐξ ἀρχῆς καὶ ἰδικόν της τὸ φῶς καὶ εὐρίσκω μόνον σχεδὸν τὸν μέγαν Νικόλαον τὸν παρ' ἡμῶν ἑορταζόμενον σήμερον, ἅμα δίσκος καὶ φῶς, καὶ φωστὴρ γνωριζόμενος, καὶ ἀληθῶς τέκνον φωτός, καὶ ἓνα ἀπαύγασμα τῆς τρισηλίου ἀκτίνος, ὅπου μὲ τὰς ἀντανακλάσεις τῶν θεϊκῶν ἐπιλάμψεων ἐφώτισε τὸν νοητὸν οὐρανὸν καὶ ἐκρύφθησαν οἱ ἄλλοι ἀστέρες ἀπὸ τὴν φαῦσιν τούτου καὶ τὴν λαμπρότητα. Καὶ τόσον λαμπρός, ὅπου αὐτὸς ὁ νοητὸς καὶ ἄδυτος ἥλιος τῆς δικαιοσύνης Χριστὸς ὁ Θεὸς ἠρώσθη τοῦ κάλλους του· καὶ ἐξελέξατο αὐτὸν εἰς περιουσιασμόν ἑαυτῷ καὶ εἰς αἰδίδιον κατοικίαν, εἰς τὴν ὁποίαν κατέφυκε καὶ ἐστάθη ὁ Κύριος, ὡς λέγει ὁ θεῖος Λουκᾶς : « Ἔσθη ὁ Ἰη-

σοῦς ἐπὶ τόπου πεδινού».

Ναὶ ἀληθῶς εἰς τοῦτον καὶ τοιοῦτον τόπον ἴσιον καὶ ὁμαλὸν καὶ πεδιάδα εὐ-
θεῖαν κατοικεῖ ὁ Χριστός, Χριστοῦ λαὸς
περιούσιε, εἰς τὸν ὁποῖον δὲν εὐρέθη κα-
νένα Ἰσκολιόν, ἢ τραχὺ τῆς κηλίδος καὶ
δυπαρότητος, ἀλλὰ ἀκηλίδωτον ἔσοπτρον
καὶ ἄμωμον σκεῦος κατεσκευάσθη ὁ ἰσα-
πόστολος· διὰ τοῦτο δὲν ἔστρεψε νὰ τοῦ
εἰπῇ ὁ Χριστός ὡσάν τῶν ἀποστόλων,
πορεύομαι ἐτοιμάσαι ὑμῖν τόπον, ἀλλ'
αὐτὸς φιλοτιμεῖται καὶ ἐτοιμάζει τόπον
τοῦ Χριστοῦ, εἰς τὸν ὁποῖον ἤλθεν ὁ
Κύριος μετὰ τοῦ Πατρὸς καὶ μονὴν ἐ-
ποιήσαντο· καὶ ἔστη ἀληθῶς ἐπὶ τόπου
πεδινού. Ἀκούομεν εἰς τὴν θείαν Γρα-
φὴν ὅτι στύλος πυρὸς ὠδήγησε τὸν πα-
λαιὸν Ἰσραήλ, καὶ εἰς τὸ μέσον τοῦ δρό-
μου τὸν ἄφησε καὶ ἐφθάρη· οὗτος δὲ ὁ
φωτοειδὴς καὶ πυρίμορφος στύλος ἑστά-
θη ἀνέσπερος ἕως οὔτου ἐφθασεν ὁ λαὸς
του εἰς τὴν οὐράνιον Ἱερουσαλήμ· καὶ ἀ-
νίσως καὶ ὠνομάσθη πέτρα, ὁ ἀπόστολος
Πέτρος ὅπου ἐταράχθη περὶ τὴν πίστιν,
πῶς δὲν πρέπει νὰ ὀνομασθῇ ὁ θεῖος
Νικόλαος πέτρα καὶ βάσις καὶ θρυγγίον
τῆς πίστεως, ὅπου δὲν ἐσαλευθῇ ἀπὸ ὅ-
λους τοὺς ποταμοὺς καὶ ἀνέμους τῆς ἀ-
πιστίας; Καὶ ὄντως ποιμὴν ὁ καλός, ὁ
τιθεὶς τὴν ψυχὴν ὑπὲρ τῶν προβάτων
καὶ ὄχι μισθωτὸς ὡς ὁ Πέτρος, ὅπου πρὸ
τοῦ νὰ ἰδῇ τὸν λύκον ἐρχόμενον φεύγει
καὶ ἀφίνει τὰ πρόβατα· τούτου ἡ μάχαιρα
ἔκοψε τὰ στίφη τῶν ἀλλοφύλων καὶ ἡ
σφενδόνη ἐγκρέμισε τὸν Γολιάθ· διὰ
τοῦτο ἃς παύσουν αἱ πολύφθογγοι γλῶσ-
σαι καὶ τῶν διδασκάλων τὰ εὐλαλα στό-
ματα καὶ ἃς ἔλθῃ ὁ προφήτης Δαβὶδ νὰ
τὸν μαρτυρήσῃ, λέγοντας ὅτι αὐτὸν ἐξε-
λέξατο Κύριος εἰς περιουσιασμόν· ἐαυτῷ
καὶ ἐξαίρετον κατοίκημα, εἰς τὸ ὁποῖον
ἔστη ὁ Ἰησοῦς ἐπὶ τόπου πεδινού. "Ε-

πειτα ἃς ἔλθῃ τὸ στόμα τοῦ Κυρίου ὁ
Παῦλος, νὰ τὸν περιγράψῃ πρεπόντως,
λέγοντας· τοιοῦτος ἡμῖν ἔπρεπεν ἀρχιε-
ρεὺς. Τί λογῆς ἀπόστολε Παῦλε; Ἀκου-
σον, λέγει, τὰ χαρακτηριστικὰ ἰδιώματα
τοῦ ἀρχιερέως. Ἡ τάξις τῆς ἱερωσύνης
εἶναι κατὰ μίμησιν τῆς οὐρανίου ἱεραρ-
χίας ὅπου τὴν ἐρμήνευσεν ὁ Θεὸς εἰς τὸν
Μωϋσῆν πῶς νὰ διαλέξῃ τοὺς ἱερεῖς καὶ
λευῖτας νὰ μὴν ἔχουν κανέναν μῶμον ἢ
σαρκῶδες καὶ γήϊνον φρόνημα, ὅτι εἰσὶ
λειτουργοὶ τοῦ Θεοῦ. Πρῶτον θεμέλιον
βάνει τὴν μίμησιν τῶν Ἀγγέλων, ὅσιος,
λέγει, ἡ ὁποία ὁσιότης ὑπερβαίνει πάντα
νόμον φυσικὸν καὶ γραπτόν· καὶ ἔρχεται
εἰς τὸν εὐαγγελικόν, ὅπου εἶπεν ὁ Κύ-
ριος· τῷ θέλοντι τὸν χιτῶνα σου λαβεῖν
ἄφε; αὐτῷ καὶ τὸ ἱμάτιον. Ἐδῶ ἐλέγ-
χονται οἱ ἀρχιερεῖς καὶ ἱερεῖς, ὅπου πέρ-
νουν τόκους διαφόρετα καὶ προβέντια καὶ
ἐκεῖ ὅπου ἱεροφορένει ὁ ἱερεὺς καὶ λέγει
τὸ ρητὸν τοῦ Δαβίδ· Οἱ ἱερεῖς σου ἐν-
δύσονται δικαιοσύνην, ἃς μὴν ψεύδεται
καὶ κάμει δύο ἁμαρτίας, μόνον ἃς ἀντι-
στρέψῃ τὸν προφητικὸν λόγον καὶ ἃς
εἰπῇ τὴν ἀλήθειαν· οἱ ἱερεῖς σου ἐνδύ-
σονται ἀδικίαν. Εἰς τὸ δεύτερον τῆς ἱε-
ρατικῆς περιγραφῆς εἶναι ἄκακος, μὲ τὸ
ὁποῖον ἐλέγχει τοὺς δολίους καὶ ὑποκρι-
τὰς καὶ πανούργους, τῶν ὁποίων οἱ λό-
γοι φαίνονται ἀπαλοὶ ὡσάν ἔλαιον, καὶ
αὐτοὶ εἰσὶ βολίδες, ὅπου σφάζουν ὡσάν
δίστομον μάχαιραν. Ἡ τρίτη καὶ φρι-
κωδεστάτη βαθμίδα, ἀμίαντος, φοβερός
ὁ λόγος, ὅλη ἡ τήρησις τῆς ἱερωσύνης
εἰς τὸ ἀμίαντος στέκει· ἐπειδὴ ὅτι ἄλλο
ἁμάρτημα πράξῃ μὲ τὴν ἀποχὴν μένει
πάλιν ἱερεὺς ὁ δὲ μιανθεὶς ἔχασε τὴν ἱε-
ρωσύνην, ἀπώλεσε τὴν χάριν καὶ πρέπει
νὰ· ἀπέχῃ μακρὰν, ἀκούοντας
ὅπου εἶπε τοῦ Μωϋσέως ἐπὶ τῆς βάτου·
Μωϋσῆ, Μωϋσῆ μὴ ἐγγίσης ὧδε· καὶ ὁ

Χριστὸς τῆς Μαρίας : μὴ μου ἄπτου. Εἰς δὲ τὴν ἀνακεφαλαιώσιν τῆς Γραφῆς λέγει κεχωρισμένος ἀπὸ τῶν ἁμαρτωλῶν καὶ ὑψηλότερος τῶν οὐρανῶν γενόμενος . Γροικᾶτε ἀκροαταί μου ἀδελφοί, εἰς ποῖον τόπον καὶ βαθμόν, καὶ στάσιν ἀνέβη ὁ μέγιστος ἱεράρχης ; εἰς τὸν τόπον τοῦ Θεοῦ, ἐπειδὴ αὐτὸς ἠτοίμασε τοῦ λόγου του καθαρὸν τόπον εἰς κατοίκησιν τοῦ Χριστοῦ καθὼς εἶπεν ὁ θεῖος Λουκᾶς : ἔστη ὁ Ἰησοῦς ἐπὶ τόπου πεδινού. Διὰ τοῦτο ἐστάθη καὶ αὐτὸς ὄχι ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων, ἢ ἀρχαγγέλων, ἢ κυριοτήτων, ἢ δυνάμεων, ἢ χερουβὶμ, ἢ Σεραφίμ, ἀλλ' εἰς τὸν θρόνον τοῦ Θεοῦ, καθὼς εἶπεν ὁ Χριστός : «ὅπου εἰμί ἐγώ, ἔκεῖ καὶ ὁ διάκονος ὁ ἐμὸς ἔστω » Εἰς τέτοιους τόπους κατοικεῖ ὁ Θεός, εἰς καρδίαις ἴσαις καὶ καθαρισμέναις ἀπὸ παντὸς μολυσμοῦ σαρκὸς καὶ πνεύματος. Καρδίαν καθαρὰν κτῆσον ἐν ἐμοὶ ὁ Θεός. Ἡ οὐκ οἶδατε, λέγει ὁ ἀπόστολος Παῦλος, ὅτι τὰ σώματα ὑμῶν ναὸς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐστίν. Εἰς τὸν ὅποιον, λέγει ὁ Χριστός, ἐγὼ καὶ ὁ Πατὴρ ἐλευσόμεθα καὶ μονὴν παρ' αὐτῷ ποιήσωμεν. Ἐγνωρίσατε τὸν ἐπιτήδειον τόπον τοῦ Χριστοῦ ; Τοῦτος εἶναι ὅπου φανερώνει ὁ εὐαγγελιστής : «ἔστη ὁ Ἰησοῦς ἐπὶ τόπου πεδινού» ἢ καθαρὰ καρδίᾳ καὶ ὄχι διεστραμμένῃ, ἢ εὐθεῖα καὶ ὄχι ἢ σκολιά, ἢ ἀγαθὴ καὶ ὄχι ἢ δολία, ἢ δικαία καὶ ὄχι ἢ ἀδικος.

Εἰς ταύταις ταῖς καρδίαις ἀναπαύεται καὶ κατοικεῖ ὁ Θεός, ταπειναῖς, εἰρηνικαῖς, παστρικάς ἀπὸ τύφον καὶ ὑπερηφάνειαν ὅτι οἱ ὑπερήφανοι πίπτουν εἰς τὸ κατάκριμα τῶν δαιμόνων, ὡς λέγει ὁ ἀπόστολος Παῦλος, «τὸν τυφωθέντα εἰς κρίμα ἐμπίπτειν τοῦ διαβόλου» δὲν ἔχουν ἰσότητα καὶ πεδιάδα, ἢ πονηραῖς καὶ μεμολυσμέναις καρδίαις διὰ τὰ σταθῇ ὁ

Χριστὸς εἰς αὐταῖς ἐπειδὴ εἶναι φάλεοι καὶ κατοικητήρια πονηρῶν πνευμάτων, καθὼς λέγει ὁ Κύριος· «αἱ ἀλώπεκες φάλεους ἔχουσι καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνώσεις, ὁ δὲ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἔχει ποῦ τὴν κεφαλὴν κλίνει.» Ποῦ τόπος πεδινὸς καὶ ἴσιος αἱ πολυάσχολοι μέριμναι καὶ φροντίδες τοῦ μαμωνᾶ νὰ σταθῇ ὁ Χριστὸς εἰς αὐταῖς, ὅπου εἶναι ἀνώμαλοι καὶ ἐστρωμένοι ἀκάνθαις, συμπνίγουσαι κάθε ἀγαθὸν βλάστημα τοῦ Θεοῦ ; Ποῦ τόπος ἴσιος καὶ πεδινὸς ἢ ἀκόρεστος καρδίᾳ τοῦ πλεονέκτου νὰ σταθῇ ὁ Χριστὸς εἰς αὐτήν, ὅπου εἶναι γεμάτη ἀπὸ τόκους καὶ δόλους, πέτραις τραχεῖαις, καὶ σκληρότατα μάρμαρα καὶ παρόμοια μὲ τὰ σπήλαια τῶν ληστών; ἢ δὲν λέγει καὶ εἰς αὐτοὺς μετὰ θυμοῦ ὁ Χριστός, «μὴ ποιεῖτε τὸν οἶκον τοῦ Πατρὸς μου οἶκον ἐμπορίου;» Οἶκος τοῦ Θεοῦ εἶναι οἱ ἱερεῖς, ὅπου δέχονται τὸν Χριστὸν εἰς τὴν καρδίαν τους μαθεκάστην, διὰ τοῦτο δὲν ἔπρεπε νὰ κάμουν τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ οἶκον ἐμπορίου μὲ τόκους καὶ δόλους, μὲ φαῖντέδες καὶ διαφόρετα καὶ προβέντια ἀδίκᾳ· ἀλλὰ ἔπρεπε νὰ ἐρευνοῦν τὰς Γραφὰς καὶ ἠθέλιν εὖρη φοβερώτατον λόγον τοῦ Θεοῦ ὅπου λέγη εἰς τὸν προφήτην Ἰεζεκιήλ : «Υἱὲ ἀνθρώπου σκοπὸν σὲ δέδωκα τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ καὶ ὕψει τὴν δομαίαν,» μὲ τὸ ὅποιον φανερώνει ὅτι φύλακα ἔβαλε τὸν ἱερέα καὶ ἐπιτηρητὴν τοῦ λαοῦ, νὰ περισκοπῇ καὶ νὰ κοιτάξῃ θπὸ κάθε μέρος, ἵνα μὴ ἀρπάσῃ ὁ δαίμων, ὁ νοητὸς λύκος, καμμίαν ψυχὴν, ὅπου περιέρεχεται ὡς λέων ὠρνόμενος ζητῶντας τίνα καταπίει. Καὶ ἂν ὁ Θεὸς ἔδωκε λύχνον τὸν ἱερέα καὶ φῶς διὰ τὰ φωτίξῃ τοὺς ἄλλους καθὼς λέγει ὁ Κύριος : «Ὑμεῖς ἐστέ τὸ φῶς τοῦ κόσμου,» καὶ τοῦ ἔδωκε τοῦτον τὸν εὐαγγελικὸν νόμον νὰ διδάσκῃ τοὺς ἄλ-

λους νὰ μὴ δίδωσι τὸ ἀργύριον ἐπὶ τόκῳ καὶ αὐτὸς ὄχι μόνον καλύπτει τὸν λῦχον ὑπὸ τὸν μόδιον, ὄχι μόνον κρύπτει τὸ τάλαντον ὡς πονηρὸς δοῦλος, ὄχι μόνον γίνεται ὀκνηρὸς εἰς τὴν θεϊκὴν ἐντολήν, ἀλλὰ καὶ ὁδηγὸς τοῦ κακοῦ κρεμνισμοῦ τῶν προβάτων, καὶ σύρει τὰ πρόβατα, ὄχι καθὼς ὁ Χριστὸς ἐπὶ τόπου πεδινοῦ ἀλλ' ἐπὶ κατωτάτου κρεμνισμοῦ.

Ποῦ εἶναι τώρα ὁ προφήτης Μαλαχίας, ὅπου λέγει: «ἐκ στόματος ἱερέως ἐξελεύσεται νόμος, ὅτι ἄγγελός ἐστι Κυρίου Παντοκράτορος;» τοῦτον τὸν νόμον διδάσκει τὸν λαόν του νὰ ἀποκτείνουν χήραν καὶ ὀρφανόν; Ποῦ εἶναι τώρα ὁ προφήτης Δαβὶδ ὅπου βάνει τὸ ἔνδυμα τοῦ ἱερέως δικαιοσύνην; ἄραγε δικαιοσύνη εἶναι νὰ βαρῇ, νὰ θλίβῃ καὶ νὰ πνίγῃ τὸν πτωχὸν εἰς τὸ βάρος τοῦ τόκου; νὰ τὸν βλέπῃ εἰς βάθος δυστυχιῶν καὶ νὰ μὴ τὸν ἐλαφρώῃ, ἀλλὰ μάλιστα νὰ τοῦ ἀνγατίξῃ ταῖς συμφοραῖς; καὶ μάλιστα ὅπου ἀναγινώσκῃ συνεχῶς τὸν προφήτην λέγοντα: «ὄλην τὴν ἡμέραν ἐλεεῖ καὶ δανεῖζει ὁ δίκαιος;» ἀποκρίνεται ὁ δόλιος τόκος λέγοντας: καὶ ἐγὼ δανειὰ καὶ τὰ δίδω· κακὰ καὶ ὀλέθρια τὰ δίδεις, παράνομα καὶ ἄθεα τὰ δανεῖζεις· χειρότερα ἀπὸ τοὺς ἁμαρτωλοὺς καὶ τελῶνας, ὅπου περιγράφῃ ὁ Κύριος· διατί κἂν ἐκεῖνοι ὅσα δίδουν ἀπολαμβάνουσι· καὶ γὰρ ἁμαρτωλοὶ ἁμαρτωλοῖς δανεῖζουσιν, ἵνα ἀπολάβωσι τὰ ἴσα. Γροικᾶτε τὸ Εὐαγγέλιον, ὅπου ἐσεῖς οἱ ἱερεῖς ἀναγινώσκετε καὶ ἐσεῖς οἱ ἄρχοντες τὸ ἀκούετε; τὰ ἴσα λέγει καὶ ὄχι παραπάνω καὶ ἄνισα· οἱ ἁμαρτωλοὶ πέρνουν τὰ ἴσα καὶ οἱ διδάσκαλοι τὰ ἄνισα; οἱ τελῶναι τὰ ὁμοῖα καὶ οἱ νομικοὶ τὰ ἀνόμοια; οἱ ἄδικοι δικαιοτέροι ἀπὸ τοὺς δεκαίους; οἱ κλέπται μετριώτεροι ἀπὸ τοὺς φύλακας; οἱ λύκοι σπλαγχνικώτεροι ἀπὸ τοὺς ποι-

μένας; καὶ ἐκείνους ἐλέγχει ὁ Κύριος, διότι δὲν τὰ χαρίζουν, ἀλλὰ ὅσα ἔδιδαν ἀπελάμβαναν τὰ ἴσα, τί ἄρα θέλει εἰπεῖ εἰς τοὺς πιστοὺς, ὅπου ὄχι δὲν δανεῖζουν καθὼς τοὺς λέγει ὁ Χριστὸς νὰ μὴ ἐλπίζουν νὰ ἀπολαύσουν, οὐδὲ τὰ ἴσα πέρνουν καθὼς οἱ ἁμαρτωλοὶ καὶ τελῶναι, ἀλλὰ περισσότερα πέρνουν ἀπὸ ὅ,τι ἔδωσαν· δύστηνοι πτωχοὶ καὶ ἐλεεινοὶ ὅτι ἦλθαν ἐλευθεροὶ εἰς τοὺς βοηθούοντας, καὶ γυμίζουσιν δεδεμένοι χεῖρας καὶ πόδας μὲ ταῖς ἁδικαῖς συγγραφαῖς καὶ παρανομαις ὁμολογίαις καὶ πόλτευσιν, στραγγαλιὰς βιαιῶν συναλλαγμάτων, ὅπου ἐλέγχει ὁ μεγαλοφώνωτάτος Ἡσαΐας: "Ἐτρεξαν εἰς τὸν λιμένα διὸ νὰ γλυτώσουν ἀπὸ τὴν φουρτοῦνα καὶ ἀπὸ τὸν κίνδυνον καὶ τὴν ζάλην καὶ ταραχὴν τῆς στενοχωρίας, καὶ ἐκεῖ μέσα εἰς τὸν λιμένα ἐναυάγησαν καὶ ταῖς ὑφαλαῖς πέτραις ἐτῆκίσθησαν οἱ ταλαίπωροι καὶ εἰς τὸν βυθὸν τῆς ἀσπλαγχνίας καὶ ἀρπαγῆς ἀπενήγησαν· ὦ καταστροφή τῶν πραγμάτων· ὦ ἀνωμαλία καὶ ἀνομοιότης καὶ ἄγνοια καὶ πόρωσις, ὅπου κατέλαβε τὸ ἀνθρώπινον γένος· ἔπρεπεν, εἰπὲς μου ἁχροατά, ἔπρεπε τώρα εἰς τέτοιαις ἀσπλαγχναῖς καὶ πετρῶδεις καρδίαις, εἰς ταῖς ὁποῖαις συντρίβονται οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Κυρίου, οἱ ὁμόφυλοι, οἱ ὁμόκτιστοί μας νὰ κατοικήσῃ ὁ Χριστὸς εἰς αὐταῖς; "Ὀχι ποτέ, δὲν ἔχει ποῦ νὰ κλίνη τὴν κεφαλὴν, ὅτι εἶναι σπήλαια ληστῶν, εἶναι ἀνδρες αἱμάτων καὶ δολιότητος· διὰ τοῦτο φεύγει καὶ ἀπέχει μακρὰν ἀπ' αὐτοὺς, ὅμως ἂν ἤθελαν νὰ ξεριζώσουν τοὺς λίθους τῆς ἀσπλαγχνίας καὶ νὰ κόψουν τὰς ἀκάνθας τῆς πονηρίας, καθαρίζοντες μὲ τὴν καλὴν μετάνοιαν τὴν καρδίαν τους ἀπὸ πάθης καὶ μολυσμόν, καὶ νὰ ἰσάσουν ταῖς γνώμας εἰς εὐθεΐαν καὶ καθαρότητα, τότες ἔρχονταν καὶ ὁ Χριστὸς εἰς

αὐτοὺς καὶ ἔσπεκεν ἀληθῶς ἐπὶ τόπου πε-
δινού, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς
αἰῶνας ἀμήν.

(Εἴρηται μοι Ἰωσήφ Ἱερομονάχῳ
ἐν τῇ βασιλευούσῃ τῶν πόλεων αἰφίβ')

ΠΕΡΙ ΘΛΙΨΕΩΝ ΚΑΙ ΠΕΙΡΑΣΜΩΝ

(Ἐκ τοῦ λατινικοῦ)

Ὅς γὰρ ἂν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ
σῶσαι ἀπολέσει αὐτήν.

Τὰ καλὰ ἔργα κόπῃ κτώνται, καὶ πό-
νῳ κατορθοῦνται, εἶπεν ἕνας σοφός· θέ-
βαια δὲν ἤθελεν εὐρεθῆ τινὰς ποτὲ νὰ ἀν-
τιτείνῃ εἰς τοῦτο, ἐπειδὴ καὶ δὲν θεωρεῖ-
ται μόνον εἰς τὰ ἔμπυχα πράγματα, κατὰ
τὸ φιλοσοφικὸν τοῦτο λόγιον, ἀλλὰ καὶ
εἰς τὰ ἀψύχα· Ὁ κόκκιος τοῦ σίτου δταν
δὲν σπαρθῇ εἰς τὴν γῆν, αὐτὸς μόνος μέ-
νει, ὅμως ἄτιμος καὶ πάντῃ ἄχρηστος, δι-
ταν δὲ σπαρθῇ αὐξάνει καὶ πληθαίνει καὶ
γίνεται ἄξιος τῆς βασιλικῆς τραπέζης.
Τὸ ὄρατον ἔαρ δηλ. ἡ ἀνοιξὶς δὲν εἶναι
μόνον ἐπιθυμητὴ καὶ ἀναγκαία εἰς τοὺς
ἀνθρώπους, οὔτε εἰς αὐτὰ τὰ ἄλογα ζῶα,
ἀμὴ ἀκόμη εἶναι ἐπιθυμητὴ καὶ εἰς αὐ-
τὴν τὴν ἀναίσθητον γῆν, ἐπειδὴ καὶ τὴν
κατασταίνει ὥσάν μίαν νύμφην στολίζων-
τάς τιν με διάφορα χόρτα καὶ ἄνθη, ἐν-
δύει τὰ δένδρα τῆς με φύλλα καὶ καρ-
πούς, λύει τὰ δεσμὰ τῆς σιωπῆς τῶν που-
λίων καὶ τῶν ὀρνέων, χαρίζωντας εἰς αὐ-
τὰ τὴν φυσικὴν φωνήν, καὶ τέλος πάντων
δλα αὐτὰ λαμβάνουν τὸν φυσικὸν καλλω-
πισμὸν ἀπὸ τὴν ἀνοιξιν διὰ νὰ εὐφραί-
νουν ὅχι αὐτὰ καθ' ἑαυτά, ἀμὴ τὸ λογικὸν
ζῶον τὸν ἀνθρώπον, δλα αὐτὰ ὡς αἰτιατὰ
ἀκολουθοῦν τὸν φυσικὸν δρόμον διὰ τὸ αἰ-
τιον ὅπου εἶναι ὁ μικρὸς κόσμος ὁ ἀνθρω-
πος. Μὰ πότε γίνονται αὐτὰ ; ὅχι προτή-
τερα, ὅχι, ἀμὴ ὕστερα ἀπὸ τόσας ταρα-
χὰς τῶν ἀνέμων, ἀπὸ τόσας ἀστραπὰς,

ἀπὸ τόσας βροντὰς, ἀπὸ τόσα χιόνια, ἀπὸ
τόσας βροχὰς καὶ τέλος πάντων ἀπὸ τό-
σῃ υπερβολικῇ θλίψιν καὶ ψυχρότητα
τοῦ χειμῶνος. Ἔτοι καὶ ὁ καλὸς χριστι-
νός, ὁ γενναῖος ἄνθρωπος, ἐὰν δὲν πέσῃ
εἰς πειρασμούς, ἂν δὲν σκεπασθῇ ἀπὸ λύ-
πας, ἂν δὲν ταλαιπωρηθῇ ἀπὸ πολλὰς
θλίψεως ποτὲ, ποτὲ δὲν ἀξιοῦται τοῦ θείου
δείπνου τῆς βασιλικῆς καὶ οὐρανίου τρα-
πέζης· ἀλλ' οὔτε τινὸς ἐφετοῦ τοῦ παρόν-
τος αἰῶνος. Ὅσοι σχεδὸν ἡξιώθησαν τό-
σον τῶν ἀθανάτων ἐκείνων ἀγαθῶν τῆς
αἰωνίου ζωῆς, ὅσον καὶ τῆς κατὰ Θεὸν ἀ-
ξίας τοῦ παρόντος κόσμου, πρῶτον ἀπό-
λεσαν τὴν ζωτικὴν ψυχὴν ἥτοι τὰς ὁρέξεις
τῆς σαρκὸς με πολλὰς θλίψεις καὶ στενο-
χωρίας, καὶ τελευταῖον ἀπέθανον ὑπὲρ
Χριστοῦ καὶ ἐπειτα ἔσωσαν τὴν λογικὴν
ψυχὴν. Εἰδὲ κατὰ τὰς θεοπνεύστους μαρ-
τυρίας, ἀδύνατον ἦτον νὰ εἰσέλθουν εἰς
τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν «δεῖ ἡμᾶς διὰ
πολλῶν θλίψεων εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασι-
λείαν τῶν οὐρανῶν» λέγει ὁ μέγας Παῦ-
λος· εἰς τὸν ἴδιον καιρὸν μοῦ δεδαιώνει
τὸν λόγον καὶ ὁ ἀδελφός Θεός· Ἰάκωβος· «κα-
λότυχος, λέγει, εἶναι ἐκεῖνος, ὅπου ὑπο-
μένει πειρασμούς, διότι ἂν τὰς ὑπομένη
με σταθερότητα ψυχῆς, θέλει λάβει τὸν
στέφανον τῆς αἰωνίου ζωῆς»· ἐπειδὴ καὶ
τὸ ὑπέσχετο ὁ Θεὸς εἰς τοὺς ἀγαπῶντας
αὐτόν : «μακάριος ἀνὴρ ὃς ὑπομένει πει-
ρασμὸν ὅτι δοκιμὸς γενόμενος λήψεται
τὸν στέφανον τῆς ζωῆς ὃν ἐπηγγείλατο
ὁ Κύριος τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν», καὶ διὰ νὰ
ἀξιωθῇτε, προσέχετε.

Ἀπυροῦσι τινὲς διδάσκαλοι τῆς Ἐκκλη-
σίας μας λέγοντες : διὰ ποίαν αἰτίαν ὁ
προφήτης Μωϋσῆς γράφει ὅτι πνεῦμα
Θεοῦ ἐπεφέρετο ἐπάνω τοῦ ὕδατος τῆς ἀ-
βύσσου ; καὶ ἄβυσσος θέλει εἰπεῖ συνάθροι-
σις πολλῶν ὑδάτων· ὡς τόσον τὸ Πνεῦμα
τὸ ἅγιον, ὁ Θεὸς δέβαια, δὲν ἔχει καθέ-

δραν ὠρισμένην, ἀλλ' εἶναι πανταχοῦ πα-
ρών, μέλον, τοῦτο οἰκειότερος τόπος αὐ-
τοῦ φαίνεται ὁ οὐρανός : « Ὁ οὐρανός μοι
θρόνος, ἡ δὲ γῆ ὑποπόδιον ». Καὶ ὁ προ-
φήτης : « Ἐν τῷ οὐρανῷ αὐτὸς κατοικεῖς
καὶ ὁ οὐρανός τοῦ οὐρανοῦ τῷ Κυρίῳ τὴν
δὲ γῆν ἔδωκε τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων ».
Πῶς λοιπὸν λέγει ὁ Μωϋσῆς τὸ πνεῦμα
ἐπεφέρετο ἐπάνω τῆς ἀδύσσου ; " Ἄλλοι δ-
μως ἐρμηνευταὶ τῶν θεοπνεύστων Γραφῶν
λύουσι τὴν ἀπορίαν ταύτην, ὅτι τὰ ὕδατα
ἐννοοῦνται πολλάκις εἰς τὴν θεῖαν Γρα-
φὴν καὶ λαμβάνονται ἀντὶ τῶν θλίψεων,
καθὼς καὶ ὁ προφήτης μαρτυρεῖ : « Πε-
ριεχύθη μοι ὕδωρ ἕως ψυχῆς μου », αὐτοὶ
ἐξηγοῦσι μὲ τοῦτο τὸν πειρασμόν καὶ τὴν
μεγάλην θλίψιν, ὅπου προϋξένησαν εἰς ἐ-
κείνον ὁ υἱὸς τοῦ Ἀβεσαλώμ. Ἐπειδὴ
λοιπὸν τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον εἶναι ἡ παρά-
κλησις καὶ ἡ παραμυθία τῶν θλιβομένων
χριστιανῶν, φανερώνει διὰ τὰ ἐχθρὰ κατέ-

δραν τοῦ τὰς ὑπὲρ τῆς εὐσεβείας καὶ ψυ-
χικῆς σωτηρίας πειρασμοῦ καὶ θλίψεις
τῶν πιστῶν· διατὶ ὅλα αὐτὰ γίνονται ὁδὸς
καὶ κλίμαξ τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν·
ὥστε ὅπου μὲ δίκαιον τρόπον καὶ ὁ Πα-
ροιμιαστὴς ἐπιθυμεῖ νὰ ἀξιωθῇ ὁ υἱὸς τοῦ
τῆς τοιαύτης χάριτος καὶ νὰ γίνῃ τοιαύτη
καθέδρα : μὴ ὀλιγώρει, λέγει, παιδείας
Κυρίου υἱέ μου κτλ. μακάριος γὰρ ἀνθρω-
πος ὃν ἂν παιδεύσῃ Κύριος· ὃν γὰρ ἀγα-
πᾷ Κύριος παιδεύει· ὁμοίως καὶ ὁ Σει-
ρᾶχ γνωρίζοντας τὴν ὠφέλειαν καὶ τὸ
μέγα κέρδος ὅπου προξενοῦσιν αἱ θλίψεις
εἰς ἡμᾶς : « ἐτοίμασον, λέγει ἀνθρωπε τὴν
ψυχὴν σου εἰς πειρασμόν· διὰ γὰρ θλί-
ψεων τὰ ἀγαθὰ τοῖς ἀνθρώποις χορηγοῦν-
ται. Καὶ ὁ θεὸς Γρηγόριος γράφει : « ἡ
θλίψις φάρμακον σωτηρίῳ ἐστὶν οὐ μόνον
ψυχῆς ἀλλὰ καὶ τοῦ σώματος ».

(Ἐκ τοῦ Λαυρ. Κώδικος Δ. 197)

ΣΑΒΒΑ ΜΟΝΑΧΟΥ ΦΙΛΟΘΕΪΤΟΥ

ΕΡΜΗΝΕΙΑ

Εἰς τὴν Περικοπὴν τῆς πρὸς Γαλάτας ἐπιστολῆς τοῦ
Ἀπ. Παύλου τοῦ Ε'. κεφαλ. 22, 23, 24.

« Ἀδελφοί, ὁ καρπὸς τοῦ Πνεύματος ἐστὶν ἀγάπη,
χαρὰ, εἰρήνη, μακροθυμία, χρηστότης, ἀγαθωσύνη, πίστις
πρᾶξις, ἐγκράτεια· κατὰ τῶν τοιούτων οὐκ ἔστι νόμος.
Οἱ δὲ τοῦ Χριστοῦ, τὴν σὰρκα ἐσταύρωσαν σὺν τοῖς πειθή-
μασι καὶ ταῖς ἐπιθυμίαις. » (Γαλάτ. Ε'. 22, 23, 24.)

Περὶ εἰρήνης. (1)

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 57 τοῦ Η'. ἔτους)

(1) Ὅρα εἰς τὴν ἐρμην. τοῦ ΠΔ. Ψαλμ. εἰς
τὸ αὐτὸ βιβλίον σελὶς 46 Ζ'. ἔτους.

Καί τοι περὶ εἰρήνης ἀρ-

κετὰ ἐλέχθη ἐν τῇ ἐρμη-
νείᾳ τοῦ ΠΔ. Ψαλμοῦ, αἱ εἴ-
πωμεν ὁμῶς ὀλίγα κ' ἐνταῦθα περὶ
αὐτῆς ἀκολουθοῦντες τὴν σειρὰν
τῶν στίχων.

Πᾶσαι αἱ ἀρεταὶ ἀγαπητοί, πρῶ-
την πηγὴν ἔχουσι τὸν Θεόν, ἀλλὰ
καὶ αὕτη ἡ μεγάλη ἀρετὴ πηγάζει ὡς ἐκ
κρήνης τινος ἐκ τοῦ Αὐτοῦ Σωτῆρος
ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅτι οὗτος εἶ-
νε ὁ μόνος εἰρηνοποιὸς καὶ πάροχος
τοῦ θείου καὶ οὐρανίου τούτου δώ-
ρου, καὶ δίδεται μόνον εἰς τοὺς πι-
στοὺς ὁπαδοὺς Του, ἥτοι εἰς τοὺς
Χριστιανούς οἵτινες μετ' εὐλαβείας
φυλάττουσι τὰς θείας Αὐτοῦ ἐντο-
λάς· «εἰρήνη πολλὴ τοῖς ἀγαπῶσι τὸν
νόμον μου, καὶ οὐκ ἔστιν αὐτοῖς σκάν-
δαλον.» (Ψλμ ΡΙΗ.) Καὶ αὕτη ἡ ἀ-
ρετὴ εἶναι βλάστημα ἐκ τοῦ καρποῦ
τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ὡς διασαλ-
πίζει ὁ Μακάριος Παῦλος· «ὁ καρ-
πὸς τοῦ Πνεύματός ἐστιν ἀγάπη,
χαρὰ, εἰρήνη.»

Ἄς δώσωμεν μίαν εἰκόνα τῶν
τριῶν ἀρετῶν τούτων.

Οὕτως ἡ μὲν Ἀγάπη λογίζεται ὡς
δένδρον καὶ ρίζα αὐτοῦ, ἡ δὲ χαρὰ
καὶ ἡ εἰρήνη εἶναι κλάδοι τῆς Ἀγά-
πης.

Διαιρέσεις τῆς Εἰρήνης

Ἡ εἰρήνη λοιπὸν διαιρεῖται εἰς δύο·

Εἰρήνη ἐξωτερικὴ, καὶ εἰρήνη ἐσω-
τερικὴ ἢ καρδιακὴ.

Ἐξωτερικὴ εἰρήνη

Ἡ ἐξωτερικὴ εἰρήνη εἶνε ἐκείνη ἣν
διατάσσει καὶ ἐπιβάλλει ὁ νόμος, πρὸς
εἰρήνευσιν καὶ ἡσυχίαν τῆς πολιτείας,
πρὸς δέ, καὶ πρὸς εἰρήνευσιν τῶν φι-
λονεικούντων· πρὸς ἐξάσκησιν ἡσυ-
χίας καὶ διαβιώσεως τῶν ἀνθρώπων
ἀσφαλῶς καὶ ἐναρέτως. Πρὸς τὸν
σκοπὸν τοῦτον ἐξεφώνησε καὶ ὁ Κύ-
ριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς τὸν Μα-
καρισμόν, οἱ δὲ μετὰ ζήλου φροντί-
ζοντες πρὸς εἰρήνευσιν τῶν ἀδελ-

φῶν, ἀξιοῦνται τοῦ Μακαρισμοῦ καὶ
βραβεύονται παρὰ τοῦ Θεοῦ. «Μα-
κάριοι οἱ εἰρηνοποιοὶ ὅτι υἱοὶ Θεοῦ
κληθήσονται.» (Ματθ. Ε'. 9)

Ἐσωτερικὴ ἢ καρδιακὴ εἰρήνη.

Ἄλλ' ἡ ἐσωτερικὴ ἢ καρδιακὴ εἰ-
ρήνη ὅπως τὴν ὀνομάζομεν, ἔχει τό-
σην διαφορὰν ἀπὸ τὴν ἐξωτερικὴν,
ὅσην διαφορὰν ἔχει ὁ οὐρανὸς ἀπὸ
τὴν γῆν.

Οἱ ἔνδεκα Μαθηταὶ καὶ Ἀπόστο-
λοι τοῦ Κυρίου εἰς τόσον βάθος λύ-
πης καὶ καρδιακῆς ταραχῆς εἶχον βυ-
θισθῆ, ὅτε εἶδον τὸν Σωτῆρα καὶ
Διδάσκαλόν των συλληθέντια ὑπὸ
τῶν Ἰουδαίων, φραγγελοῦμενον, μα-
στιζόμενον καὶ σταυρωθέντα ὡς κα-
κοῦργον ἐν μέσῳ δύο ληστῶν, καὶ
τελευταῖον ἀποθανόντα ἐπὶ τοῦ σταυ-
ροῦ καὶ ταφέντα ὡς ψιλὸν ἀνθρω-
πον, εἰς τόσον βάθος, λέγω, λύπης
εἶχον βυθισθῆ, ὥστε ἡ λύπη καὶ ἡ
καρδιακὴ ταραχὴ προσήγγισεν αὐτοὺς
εἰς τὰ ὅρια τῆς ἀπελπισίας. Ἦρχον-
το οἱ στοχασμοὶ τῆς οὐρανόθεν διδα-
σκάλιας καὶ τῶν ἀπείρων θαυμάτων
τοῦ Διδασκάλου των εἰς τὸν νοῦν
αὐτῶν, ἀλλ' ὅτε ἀντίκρυζον τὰ πά-
θη καὶ τὸν θάνατον τοῦ Σωτῆρος,
τὰ πάντα διελύοντο ὡς φάσματα καὶ
ὄνειρα ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν αὐ-
τῶν. Αὐτοὶ ἥλπιζον ἀνθρωπίνως ὡς
καὶ τὸ πλεῖστον μέρος τῶν Ἰουδαί-
ων νὰ ἴδουν τὸν Χριστὸν καθεζό-
μενον εἰς θρόνον βασιλικὸν ὡς Βα-
σιλέα ἐπίγειον τῆς Ἰερουσαλὴμ, τὰ
δὲ ἐναντία γεγονότα διέψευσαν πά-
σας τὰς ἐλπίδας αὐτῶν. «Καὶ προσ-
πορεύονται αὐτῷ Ἰάκωβος καὶ Ἰω-
άννης οἱ υἱοὶ Ζεβεδαίου, λέγον-
τες· Διδάσκαλε, θέλομεν ἵνα, ὃ ἐὰν

αιτήσωμεν, ποιήσης ἡμῖν. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς. Τί θέλετε ποιῆσαί με ὑμῖν; Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ. Δὸς ἡμῖν ἴνα εἰς ἐκ δεξιῶν σου καὶ εἰς ἐξ εὐωνύμων σου καθίσωμεν ἐν τῇ δόξῃ σου.» (Μάρκ. Ι. 35, 36, 37)

Ὅτε ὁμως μετὰ τὰ συμβάντα καὶ τὴν Ἀνάστασιν εἶδον τὸν Σωτῆρα καὶ Διδάσκαλόν των ἐξαίφνης ἐνώπιόν των δύο φορὰς, μίαν μὲν λείποντος τοῦ Θωμᾶ, καὶ τὴν ἄλλην παρόντος καὶ τοῦ Θωμᾶ, καὶ ἄλλοτε πολλάκις, ὅστις ἐνέσταξεν ὡς ἐκ πηγῆς ἀενάου τοῦ οὐράνιου τοῦτο δῶρον (τῆς εἰρήνης) πλήρως εἰς τὰς καρδίας τῶν λυπημένων Μαθητῶν του διὰ τῆς φράσεως «εἰρήνη ὑμῖν» καὶ παρακατιὸν ἐπαναλαμβάνει «εἰρήνη ὑμῖν, καθὼς ἀπέσταλκέ με ὁ Πατήρ καὶ γὰρ πέμπω ὑμᾶς» καὶ τοῦτο εἰπὼν, ἐνεφύση καὶ λέγει αὐτοῖς· λάβετε Πνεῦμα Ἅγιον.» (Ἰωάνν. Κ. 22) Ὅποια ἄρα γε χαρὰ καὶ εἰρήνη ἐπλημμύρισε τὰς καρδίας τῶν Ἀποστόλων, ὅτε εἶδον τὸν ἐκ νεκρῶν ἀναστάντα Διδάσκαλον καὶ Σωτῆρα καὶ Θεὸν αὐτῶν; Δὲν εἶνε δυνατόν νὰ περιγράψῃ τις τὰ ἀποτελέσματα τῶν θεοπέμπτων τούτων δώρων, τῆς χαρᾶς, λέγω, καὶ τῆς εἰρήνης. Ὁ ἀναγνώστης ὅς ἀναγνώσῃ τὰς πράξεις τῶν Ἀποστόλων καὶ ἐκεῖ θὰ ἴδῃ τὰ κατορθώματα καὶ τὴν παρησῖαν αὐτῶν. Ἀλλὰ τὸ παράδοξον εἶνε ὅτι, τὸ οὐράνιον τοῦτο δῶρον κατακτιᾷ τὴν καρδίαν καὶ ὅταν τις πάσῃ καὶ ὑποφέρει ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ὅτε οἱ μάρτυρες ἐμασίζοντο καὶ ἐβασανίζοντο ὑπὸ τῶν τυράννων ἴσταντο ἀτάραχοι καὶ εἰρηνικοί, χαίροντες καὶ εὐχαριστοῦντες τοὺς βα-

σανίζοντας αὐτούς· δι' ὃ καὶ ἀποροῦντες οὗτοι ἔλεγον· οὗτοι οἱ ἀνθρώποι τὰς ἀτιμίας νομίζουσι τιμὰς, καὶ ἀτάραχοι καὶ εἰρηνικοὶ εὐχαριστοῦντες ἀποθνήσκουσι.

Τὸ οὐράνιον καὶ θεόπεμπτον τοῦτο δῶρον τῆς εἰρήνης ἐδόθη ὑπὸ τοῦ μόνου εἰρηνοποιοῦ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ μετέπειτα τῆς ἐποχῆς τῶν Ἀποστόλων καὶ Μαρτύρων καὶ εἰς τοὺς Ὀσίους Πατέρας τῆς Ἐκκλησίας, καὶ Ἀσκητὰς, εἰς μέγαλον βαθμόν. Οἵτινες διὰ τῆς ἀσκητικῆς αὐτῶν ζωῆς καὶ ἐγκρατείας καθάραντες τὸν ἑαυτῶν τῶν ἀπὸ τὰ σωματικά καὶ ψυχικά πάθη, καὶ φθάσαντες εἰς τελείαν ἀπάθειαν, ἔχοντες τὴν σινειδῆσιν αὐτῶν καθαρὰν, ἀπελάμβανον πλήρως τὸ θεόσδοτον τοῦτο δῶρον τῆς εἰρήνης. «Εἰρήνη πολλὴ τοῖς ἀγαπῶσι τὸν νόμον σου, καὶ οὐκ ἔστιν αὐτοῖς σκάνδαλον.» Ἐπανερχόμεθα εἰς τὴν σειρὰν τοῦ κειμένου τῆς περικοπῆς τοῦ Ἀποστόλου.

Κατὰ συνέχειαν ἀπαριθμῇ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ὅλην τὴν σειρὰν τῶν κλάδων τούτων τοῦ καρποῦ τοῦ Πνεύματος, οἵτινες ἐξαρτῶνται ἐξ αὐτοῦ ὥσπερ τις κρῖκος ἀλύσσεων. Εἰσὶ δὲ οὗτοι (οἱ κλάδοι) «μακροθυμία, χρηστότης, ἀγαθωσύνη, πίστις, πραότης, ἐγκράτεια.» Ἐπειδὴ δὲ πολυπραγμονοῦντες ἐπὶ τῶν λέξεων τούτων θέλει ἀποβῇ ὁ λόγος μακροσκελὲς καὶ προσκορῆς, ἄλλως τε καὶ ἡ ἔννοια ἐκάστης τῶν ἀνωτέρω λέξεων, εἶναι σαφὲς, καὶ ὅτι πολλοὶ συγγραφεῖς ἔχουν διευκρινίσει περὶ αὐτῶν τὰ πρέποντα, διὰ τοῦτο παρατρέχομεν ταῦτα, ἵνα καταλήξωμεν εἰς τὸ συμπέρασμα μας.

Μετὰ τὴν ἀπαρίθμησιν τῶν κλάδων τούτων τοῦ καρποῦ τοῦ Πνεύματος, ἐπάγει ὁ Ἀπόστολος τὸ ἐξῆς πόρισμα. «Κατὰ τῶν τοιούτων, λέγει, οὐκ ἔστι νόμος.» Τί ἔννοιαν ἔχει τοῦτο; Διὰ τὰ γίνῃ καταληπτόν, ὅς τὸ εἰπωμεν μὲ δικὰ μᾶς λόγια. Δι' ἐκείνους, λέγει, οἵτινες κατώρθωσαν τὰ ἄποκλήσουσιν τὰ ὧς ἄνω πνευματικὰ προσόντα, καὶ ἔγινον κατακτηταὶ τῶν χαρισμάτων τούτων καὶ ἐνεργοί, ἥτοι μακρόθυμοι, χρηστοί, ἀγαθοί, πρῶτοι καὶ ἐγκρατεῖς ἀπὸ σωματικῶν καὶ ψυχικῶν μολυσμάτων, διὰ τοὺς τοιούτους, λέγει ὁ Παῦλος δὲν ὑπάρχει Νόμος· «οὗτοί εἰσι νόμος·» αὐτοὶ εἰς ἑαυτοὺς εἰσι νόμος· «Νόμος δικαίους οὐ κεῖται.» Οὗτοι ἔμπροσθεν εἰς τὰ ὄμματα τῶν ἀνθρώπων εἶναι νόμος καὶ φῶς· «οὕτω, λέγει ὁ Κύριος, λαμπράτω τὸ φῶς ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων ὅπως ἴδωσι τὰ καλὰ ὑμῶν ἔργα, καὶ δοξάσωσι τὸν Πατέρα ὑμῶν τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς.» (Ματθ. Ε' 16) Πῶς, καὶ διατὶ τοῦτο; διότι «οἱ τοῦ Χριστοῦ τὴν σὰρκα ἐσταύρωσαν σὺν τοῖς παθήμασι καὶ ταῖς ἐπιθυμίαις.» (Γαλάτ. Ε' 24) Ποῖοι εἶναι οἱ τοῦ Χριστοῦ; εἶναι οἱ ὁπαδοὶ τοῦ Χριστοῦ. Ἐκεῖνοι οἱ μεγάλοι ἥρωες, τῆς ἀσκητικῆς ζωῆς· οἱ ἄγρυπνοι φύλακες τῶν ἐντολῶν τοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν πατρικῶν παραδόσεων· οἱ κατατήξαντες διὰ τῆς νηστείας καὶ ἐγκρατείας τὰ σώματα αὐτῶν· οἱ, οὐ μόνον τὰ σωματικὰ ἀλλὰ καὶ τὰ ψυχικὰ πάθη θανατώναντες τῇ ἐγκρατεῖα καὶ κακουχίᾳ· οἱ Βασίλειοι, λέγω, οἱ Χρυσόστομοι, οἱ Γρηγόριοι, οἱ Ἀθανάσιοι, οἱ

Ἀντώνιοι, οἱ Παχώμιοι, οἱ Εὐθύμιοι, καὶ ἅπας ὁ χορὸς τῶν ἐν ἀσκήσει λαμπάντων ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν. Οὗτοι εἶναι «οἱ τοῦ Χριστοῦ τὴν σὰρκα σταυρώσαντες σὺν τοῖς παθήμασι καὶ ταῖς ἐπιθυμίαις.»

«Οἱ τοῦ Χριστοῦ τὴν σὰρκα σταυρώσαντες.» Πῶς, ἐσταύρωσαν τὴν σὰρκα αὐτῶν; καὶ τί σημαίνει ὁ σταυρός; Σταυρὸς ἀγαπητοὶ κατὰ τὴν γνώμην τῆς Ἐκκλησίας, εἶναι πᾶς ἀγὼν τοῦ πιστοῦ Χριστιανοῦ ὑπὲρ τῆς πίστεως· ἀγὼν τῆς φυλάξεως τῶν ἐντολῶν τοῦ Χριστοῦ, ἀγὼν κατὰ τοῦ ἐγώ, ἀγὼν κατὰ τῶν παθῶν τῆς σαρκός, ἀγὼν καὶ κάθαρσις «ἀπὸ παντὸς μολυσμοῦ σαρκὸς καὶ πνεύματος,» ἀγὼν κατὰ τῶν αἰρετικῶν δοξασιῶν, καὶ πᾶσα συμφορὰ καὶ παιδεία διδομένη μυστικῶς παρὰ Κυρίου πρὸς κάθαρσιν σωματικοῦ καὶ ψυχικοῦ μολυσμοῦ, ἀγὼν καὶ νίκη κατὰ τῶν ἀοράτων καὶ ὁρατῶν ἐχθρῶν τοῦ νέου ἀνθρώπου. «Πρὸς τὸ δύνασθαι ὑμᾶς στήναι πρὸς τὰς μεθοδείας τοῦ Διαβόλου· ὅτι οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἡ πάλη πρὸς αἷμα καὶ σὰρκα, ἀλλὰ πρὸς τὰς ἀρχὰς πρὸς τὰς ἐξουσίας, πρὸς τοὺς κοσμοκράτορας τοῦ σκότους τοῦ αἰῶνος τούτου.» (Ἐφεσ. Γ' 11, 12)

Διὸ καὶ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς μετὰ τοσαύτης ἐμφάσεως λέγει πρὸς τοὺς ἀκούοντας Αὐτοῦ τὴν διδασκαλίαν Ἰουδαίους· «Ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἔλθειν, ἀπονησάσθω ἑαυτόν, καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καὶ ἀκολουθεῖτω μοι.» (Μάρκ. η' 34) Καὶ ἀλλαχοῦ, «ὅς οὐ λαμβάνει τὸν σταυρὸν αὐτοῦ

καὶ ἀκολουθεῖ ὀπίσω μου, οὐ δύναται μου εἶναι μαθητής.» Δηλαδή ὅστις θέλει μὲν τὴν σωτηρίαν του, ἀλλ' ἀποφεύγει καὶ ἀρνείται νὰ βαστάσῃ ἐν ὑπομονῇ τοὺς πειρασμοὺς καὶ τὰ σκάνδαλα διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ, ἐκεῖνος ἐξ ἁπαντος θὰ ἐκπέσῃ τῆς ψυχικῆς του σωτηρίας, διότι θέλει νὰ πετάξῃ μὲ ἐν μόνον πτερόν.

«Οἱ τοῦ Χριστοῦ τὴν σάρακα ἐσταύρωσαν σὺν τοῖς παθήμασι καὶ ταῖς ἐπιθυμίαις.» Οὗτοι λοιπόν, οἱ ἐν ἀσκήσει λάμπαντες καὶ καταπατήσαντες πάσας τὰς σαρκικὰς ἐπιθυμίας, ὅσας ὁ Παῦλος προλαβὼν ἀναφέρει, ἀπελάμβανον πάντα τὰ ὡς ἄνω χαρίσματα τὰ ἐκ τοῦ καρποῦ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἀπορρέοντα, καὶ γενόμενοι δοχεῖα τοῦ αὐτοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἀνυψώθησαν εἰς τὸ ὕψος τῆς ἀγιωσύνης, «εἰς ἄνδρα τέλειον τοῦ πληρώματος τοῦ Χριστοῦ,» ἥτοι εἰς τελείαν ἀπάθειαν, ζήσαντες ὡς ἄσαρκοι ἄγγελοι ἐπὶ τῆς γῆς. Διὸ καὶ ἡ Ὁρθόδοξος ἡμῶν Ἐκκλησία ἀρμοδιώτατα ἐθέσπισε τὴν ὡς ἄνω περικοπὴν τῆς πρὸς Γαλάτας ἐπιστολῆς τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, ἵνα ἀναγινώσκηται εἰς τὴν λειτουργίαν παντὸς ὁσίου ἐν ἀσκήσει λάμπαντος.

Ἐπίλογος

Τούτων τῶν ὁσίων τὸ σχῆμα φέρομεν καὶ ἡμεῖς οἱ ταπεινοὶ καὶ εὐτελεῖς, οἵτινες ἐτάχθημεν ἵνα κατὰ τὸ δυνατόν μιμώμεθα τὴν πολιτείαν αὐτῶν· ἔχοντες ὡς πρωτότυπα καὶ εἰκόνας ζώσας τὴν ἀσκητικὴν αὐτῶν ζωὴν. Ἀλλ' ἐνταῦθα γεννᾶται τὸ ἐρώτημα· διατὶ ἡμεῖς σήμερον

δὲν δυνάμεθα νὰ προσεγγίσωμεν κατ' ἐλάχιστον εἰς τὰ ἀγιαστικά μέτρα αὐτῶν; (Ἐνταῦθα δὲν θὰ ἐπεκτείνωμεν τὴν ὑπόθεσιν ταύτην ἐπὶ πολὺ, ἐπιφυλασσόμενοι.)

Εἶναι πολλὰ τὰ αἷτια ἀγαπητοὶ πρὸς τὴν ἀπάντησιν ταύτην. Ἀπὸ ὅλα τὰ πάθη τὰ τε σωματικά καὶ ψυχικά, ἅτινα κατακυριεύουσι καὶ δυνάμειν τοῦ μοναχὸν νὰ ὑψωθῇ ἀπὸ τῆς ζωόδους ῥοπῆς, μεγαλυτέραν κυριαρχίαν ἔχει ἡ φιλαυτία.

Τοῦτο τὸ κατηραμένον πάθος, δηλαδή ἡ ἀγάπη τοῦ ἐγώ, ὁ ἐγωϊσμός καὶ ἡ οἷσις ἀποκρούουσι τὴν φιλοπονίαν καὶ ἐπιφέρουσι τὴν φυγοπονίαν, ἣτις ἐναγκαλίζεται τὴν ἀμέλειαν καὶ τὴν ἀδιαφορίαν· ἡ δὲ ἀμέλεια κατὰ τὴν γνώμην τῶν Ἁγίων Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας προπρότως συγκαταλέγεται μετὰ τῶν ἐπτὰ θανάσιμων ἁμαρτημάτων, μάλιστα νομίζεται καὶ μῆτηρ αὐτῶν, διότι ἐξ αὐτῆς γεννῶνται ὅλα τὰ ἐπακόλουθα πάθη. Ὅθεν ὁ μοναχὸς ἀποφεύγων τὴν κόπον καὶ τὴν κατὰ Θεὸν ζωὴν τῶν Πατέρων μας, καὶ ἀπορρίπτων τὴν ἀκρίβειαν αὐτῶν εἰς πάσας τὰς περιστάσεις τῆς ζωῆς αὐτοῦ, εὐκόλῃ πίπτει εἰς τὰ δεινάσματα τῆς σαρκός, ἅτινα καταποντίζουσι τοῦτον εἰς τὴν ὀλιγοπιστίαν καὶ τὴν ἀσέβειαν. Διὸ καὶ βλέπομεν σήμερον νὰ ἀναχωρῇ ὁ μοναχὸς ἐκ τοῦ κόσμου τούτου ἀτελῆς, καὶ νὰ πίπτῃ ὥσπερ ὁ ἄωρος καὶ καχεκτικὸς κωπὸς ἐκ τοῦ δένδρου.

Μία παραλλήλῃσις

Αἱ ψυχαὶ τῶν μοναχῶν τοῦ καιροῦ ἐκεῖνου ἐξερχόμεναι ἐκ τοῦ κόσμου τούτου ὁμοιάζουσι μὲ τὸν ὦ-

ριμαν καρπὸν τοῦ δένδρου, ὅστις εἶναι νοστιμότητος καὶ γλυκύτατος, καίεις τὴν γεῦσιν καὶ εἰς τὸν ὄργανισμὸν ὠφέλιμος. Αἱ δὲ ψυχαὶ τῶν μοναχῶν τοῦ Κ. αἰῶνος ἀναχωροῦσαι ἐκ τοῦ κόσμου τούτου, ὁμοιάζουσι μὲ τοὺς καρποὺς τοὺς ἁγίους, οἵτινές εἰσι ὄξυντοι, στυφοί, πικροὶ καὶ ἄνοστοι εἰς τὴν γεῦσιν καὶ ἀνωφελεῖς καὶ βλαπτεροὶ εἰς τὸν ὄργανισμόν· δι' ὃ καὶ ὁ γεωργὸς πολλὰ ὀλίγους χρησιμοποιεῖ εἰς βρώσιν, τοὺς δὲ λοιποὺς ἀπορρίπτει ὡς ἀνωφελεῖς καὶ ἀχρήστους. Οὕτω καὶ ὁ Ἐπουράνιος Γεωργὸς θὰ ποιήσῃ τοὺς μὲν ὠρίμους καρποὺς θὰ θέσῃ εἰς τὴν οὐράνιον αὐτοῦ ἀποθήκην, τοὺς δὲ ὀξύνους καὶ πικροὺς θὰ ἀπορρίψῃ ἔξωθεν τῆς οὐρανίου ἀποθήκης του, ὡς ἀχρήστους καὶ βλαπτερούς.

Ὅθεν ἀγαπητοὶ μου ἀδελφοί, ἄς βιάσωμεν τὸν ἐσυτὸν μας, ἕκαστος ἐξ ἡμῶν, πρὸς κατόρθωσιν ἔργων καλῶν, καὶ ἐφοδίων διὰ τὴν ἄλλην ζωὴν· διότι «ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ βιάζεται καὶ βιασται ἀρπάζουσιν αὐτήν.»

Ἡρώτησέ τις ποτὲ τῶν Πατέρων. Τί ἐστὶ Μοναχός; καὶ ἀποκριθεὶς ἕτερος εἶπε. Μοναχός ἐστι βία τῆς φύσεως διηνεχής. Ἐπὶ παραδείγματι· ἴδετε τὸν μύλον, πῶς οὐδέποτε σταματᾷ (ἐὼν ἡ δεξαμενὴ εἶναι γεμάτη ὕδαρι) ἵνα μεταβάλλῃ τὸν σίτον εἰς ἄλευρον. Οὕτω καὶ ὁ μοναχὸς οὐδέποτε σταματᾷ ἐργαζόμενος τὸ ἀγαθὸν πρὸς σωτηρίαν τῆς ψυχῆς του. ἐὰν ἔχῃ τὸν πύρινον ζῆλον καὶ αἰσθησῇ ὅτι ὁ Θεὸς εὐρίσκεται ἐνώπιόν του καὶ ἀπαριθμεῖ πάσας τὰς κινήσεις του. «Προωρώμην τὸν Κύριον ἐνώπιόν μου διὰ παντός, ὅτι ἐκ

δεξιῶν μου ἐστίν, ἵνα μὴ σαλευθῶ.» (Ψαλμ. ΙΕ. 8)

Διὸ ἄς νεκρώσωμεν ἀγαπητοί, τὰ ψυχοφθόρα πάθη τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος, φυλάττοντες τὰς ἐντολὰς τοῦ Κυρίου ἡμῶν μὲ πᾶσαν ἀκρίβειαν· «ὅτι αἱ ἐντολαὶ τοῦ Κυρίου βαρεταὶ οὐκ εἰσι.» (Ἰωάν. Α. ἐπιστ. Ε. 4) «Ὁ γὰρ ζυγὸς μου χρηστὸς καὶ τὸ φορτίον μου ἐλαφρόν ἐστι.» (Ματθ. ΙΑ. 30)

Τὸ κυριώτερον δὲ μέσον τὸ ὁποῖον ἐμποδίζει τὴν τελειοποίησιν ἡμῶν καὶ τὴν ὠρίμανσιν τοῦ καρποῦ τοῦ δένδρου, εἶναι ἡ ψύχρανσις τῆς ἀγάπης πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὸν πλησίον. Ἡ ἐντολὴ τῆς ἀγάπης εἶναι τὸ κορύφωμα τοῦ εὐαγγελικοῦ νόμου πρὸς σωτηρίαν παντὸς πιστοῦ. Ἄνευ τῆς ἐντολῆς ταύτης ἀδύνατον εὐαρεστῆσαι Θεῷ. Ἐλλειψεν ἡ ἀγάπη καὶ ἰδοὺ ὑπεισήλθε τὸ μῖσος, τὸ κατηραμένον τοῦτο πάθος τὸ ὁποῖον εἶναι πολύτεκνον. Ἐκ τοῦ μίσους γεννᾶται ὁ φθόνος, ὁ φόνος, ἡ ἐκδίκησις, ἡ περιφρόνησις καὶ πᾶσα ἄλλη κακία, ἥτις κατασκοτίζει τὴν συνείδησιν ἡμῶν καὶ ἐπομένως μένομεν πνευματικῶς ἀτελεσφόρητοι (παρουσιάζοντες καρπὸν ἄωρον καὶ ἄνοστον) πρὸς πνευματικὸν καταρτισμόν.)

Ἄς κινήσωμεν ἀγαπητοί, τὴν προθυμίαν καὶ ἐπιμέλειαν ἡμῶν, πρὸς ἐργασίαν πνευματικὴν, ἔχοντες τόσα παραδείγματα τοὺς ὡς ἄνω ὁσίους, ἵνα ἀξιωθῶμεν καὶ ἡμεῖς οἱ ταπεινοὶ καὶ εὐτελεῖς τῆς σωτηρίας τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Ὅθεν ἀγαπητοί, καιρὸς ἐστὶ κατὰ τὸν Ἀπόστολον «ἤδη ἐξ ὕπνου—τῆς ἀμελείας—ἐγερθεῖναι... ἀποθώμεθα

οὖν τὰ ἔργα τοῦ σκότους καὶ ἐνδυσώμεθα τὰ ὄπλα τοῦ φωτός· ὡς ἐν ἡμέρᾳ εὐσχημόνως περιπατήσωμεν μὴ κόμοις καὶ μέθαις, μὴ κοίταις καὶ ἀσελγείαις, μὴ ἔριδι καὶ ζήλῳ, ἀλλ' ἐνδυσώμεθα τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν.» (Ρωμ. ΙΓ' 11, 12, 13)

Ἔως ἔχομεν ἡμέραν τῆς ζωῆς ἡμῶν, ἃς ἐργασθῶμεν διὰ τὴν σωτηρίαν τῶν ψυχῶν ἡμῶν, διότι κατὰ τὸν λόγον τοῦ Κυρίου «ἐρχεται νῦν καὶ οὐδεὶς δύναται ἐργάζεσθαι» Ἐργασθῶμεν λοιπὸν ἀδελφοὶ προθύμως, ἵνα καταξιωθῶμεν τῆς αἰωνίου ἐκείνης ζωῆς μετὰ τῶν σωζομένων, ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος, εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων Ἀμήν.

ΤΕΛΟΣ

Ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ Φιλοθέου
τῇ 3ῃ Ὀκτωβρίου 1946
Σάββας Μ. Φιλοθεΐτης

ΙΩ. ΣΠΗΘΑΡΗ - ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΕΚ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 15 τοῦ Η' ἔτους)
Ἀντιβολὴ ἀγιορειτικῶν ἱστορημένων
χειρογράφων πρὸς ἄλλα

Μετὰ τὴν παρέχασιν περὶ τῆς πρακτικῆς καὶ ἐπιστημονικῆς ὠφελείας τῶν συγγραμμάτων παρομοίου εἶδους, προβαίνομεν εἰς τὴν καθ' ἕκαστον ἐξέτασιν τῶν χαρακτηριστικῶν τῶν ἔργων τούτων, ἵνα τηροῦντες τὰς ἀρχὰς τῆς μεθόδου τοῦ Κοντακῶφ ὡς πρὸς τὰ ἱστοριογραφημένα χειρόγραφα, ταξινομήσωμεν ταῦτα εἰς τὴν ὁμάδα ἐκείνην, ἣτις παρουσιάζει πε-

ρισσοτέραν συγγένειαν καὶ πλείονα κοινὰ χαρακτηριστικά Ἐὰν κρίνωμεν ἀπὸ τὸ χειρόγραφο τοῦ Διοσκοουρίδου τὸ ἀπωκείμενον εἰς τὴν βιβλιοθήκην τῆς Βιέννης, δυνάμεθα ἀσφαλῶς νὰ συμπεράνωμεν καὶ περὶ τοῦ Διοσκοουρίδου τῆς Δαύρας, ἔργου βεβαίως κατὰ πολὺ μεταγενεστέρον, ὅτι τὰ συγγενῆ ταῦτα χειρόγραφα εἶναι ἀντίγραφα παλαιότερων ἔργων. Τώρα ἂν τὸ πρωτότυπον ἐξετελέσθη ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἢ ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ, τοῦτο ὀλίγον ἐνδιαφέρει· ἐκεῖνο τὸ ὅποιον προέχει εἶναι ὅτι θεωρεῖται ὡς προῦδν τῆς ἑλληνιστικῆς τέχνης. Τὰ κοινὰ χαρακτηριστικά αὐτῶν συνίστανται εἰς τοῦτο, ὅτι παρουσιάζουν ἐπίδρασιν καταφανῆ τῆς ἀλεξανδρεωτικῆς ἐποχῆς. Τὰ ἱματικά φυτά, τῶν ὁποίων αἱ εἰκόνες παριστάνουν ἐπὶ τὸ ζωηρότερον ἐντὸς τοῦ κειμένου τὰ διάφορα μέρη αὐτοῦ, ὁδηγοῦν εἰς τὴν τελείαν ταύτισιν καὶ ἀναγνώρισιν τῶν φυτῶν τούτων σήμερον καὶ μᾶς παρέχουν κάποιαν ἰδέαν τῆς ἐπιστημονικῆς καὶ μεθοδικῆς μελέτης τῶν βοτάνων τῶν καλλιεργουμένων ἐπὶ τούτῳ εἰς τοὺς βοτανικοὺς κήπους τῆς Ἀλεξανδρείας καὶ τῆς Περγάμου. Εἰς τὸ χειρόγραφον μάλιστα τῆς Βιέννης· μία μικρογραφία τῆς θαλασσίας δρυὸς (εἶδους κοραλλίου) συνοδεύεται ὑπὸ μυθολογικῆς μορφῆς, ἣτις παριστάνει τὴν Θέτιν ἐστεμμένην με πόδας ἀσταχοῦ καὶ στηριζομένην ἐπὶ θαλασσίου τέρατος. Τὸ χειρόγραφον τοῦτο ἐξετελέσθη ἐν Κωνσταντινουπόλει χάριν τῆς περιγρηπίσεως Ἰουλιανῆς Ἀνικίας, ἣτις ἀπέθανε κατὰ τὸ 524, καὶ ἀκριβῶς ἡ προσωπογραφία αὐτῆς θεωρεῖται ἔργον τεχνίτου τοῦ 6ου αἰῶνος. Κατ' αὐτὸ εἰκονίζεται ἡ περιγρηπίσις Ἰουλιανῆς ἐν τῷ μέσῳ κύκλῳ διατεμονόμην ὑπὸ διασταυρουμένων τετραγώνων, κάθηται ἐπὶ θρόνου περιβεβλημένη ὁμφίσειν πολυ-

τελή, παρακάθηνται δὲ δύο νεάνιδες ἡ Μεγαλοψυχία καὶ ἡ Σκέψις, ἐνῶ εἰς τοὺς πόδας τῆς ἐν πτερωτῶν πνεῦμα συμβολίζει τὴν δίψαν τῆς δημιουργικῆς σοφίας καὶ μία νεαρὰ γυνὴ τὴν εὐγνωμοσύνην τῆς τέχνης. Εἰς τὰ τρίγωνα τεχνῖται ἀσχολοῦνται περὶ τεχνικὰ ἔργα· ἡ ἐκτέλεισις εἶναι κομψή, αἱ στάσεις φυσικαὶ καὶ ἀπλαῖ, τὸ δὲ βάθος χρώματος ἀνοικτοῦ κυανοῦ, ὅπου ἐξαίρονται αἱ μορφαί, ἐμποιοῦσαι ἐντύπωσιν εὐχάριστον. Τὸ ἔργον ὅπως ἔχη, μὲ τὰς προσωποποιήσεις, μὲ τὰ πτερωτὰ πνεύματα, τὰς σκηνὰς τῆς ῥωπογραφίας, ἐμπνέεται ἀπὸ τὴν ἀλεξανδρεωτικὴν καλαισθησίαν. Οὕτω ἡ τέχνη ἡ βυζαντινὴ κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ βίου αἰῶνος διετῆραι μὲν πιστῶς τὰς παραδόσεις τῆς ἑλληνιστικῆς τέχνης, ἀλλὰ καὶ ἤρchiσε νὰ προσλαμβάνη νέα στοιχεῖα εἰς τὴν τεχνικὴν ἐπεξεργασίαν, οἷα ἡ χρῆσις τοῦ χρυσοῦ καὶ τῶν ἀνοικτῶν χρωμάτων, ἰδίων μέσων τῆς βυζαντινῆς τεχνοτροπίας.

Πολὺ ἀργότερον τάσσεται ὁ κύκλος τῶν γεωγραφικῶν συγγραμμάτων, εἰς τὸν ὅποιον ἐξάπαντος ὑπάγεται καὶ τὸ ἔργον τοῦ Πτολεμαίου τοῦ Βατοπεδίου. Ὅπως δὲ ὀρθῶς παρατηρήθη ὑπὸ τοῦ σοφοῦ Βυζαντιολόγου Diehl Ch. ὡς πρὸς τὴν μικρογραφίαν κατὰ τὸν 9ον αἰῶνα, ἀναφαίνεται μεγάλη ὄρεξις διὰ τὴν εἰκονογράφησιν τῶν ἐπιστημονικῶν χειρογράφων. Οὕτω τὸ ἐν Βατικανῷ ὑλ' ἀριθ. 1291 ἔργον τοῦ Πτολεμαίου, ἱστορηθὲν μεταξὺ τοῦ 813 καὶ 820 ἐν Κων)πόλει χάριν Αὐτοκράτορος ἡ μεγάλου ἄρχοντος, παρουσιάζει περιέργους τῷ ὄντι μικρογραφίας· Ἐπὶ σφαίρας π. χ. κυανοῦ βαθέος χρώματος ζωᾷ εἰκονίζονται τοὺς διαφόρους ἀστερισμούς· ἀλλαχοῦ προβάλλεται ἡ πορεία τοῦ ἡλίου διὰ μέσου τοῦ ζῳδιακοῦ κύκλου· ὑπὸ ἕκαστον δὲ ζῳδιον

κάθεται ἀνὰ εἰς θεός· εἰς τὸ κέντρον ἐντὸς ἐγκολπίου μὲ βάθος χρυσοῦν, παριστάνεται ὁ ἥλιος μὲ χαρακτηριστικὰ νέου, φέροντος χρυσοῦν στέμμα, ὁπόθεν ἐξακοντίζονται ἀκτίνες χρυσαῖ· ἐπιβαίνει δὲ οὗτος ἄρματος χρυσοῦ, συρομένου ὑπὸ 4 ἵππων. Ἀλλαχοῦ εἰκονίζεται ἡ σελήνη ἐφ' ἄρματος, συρομένου ὑπὸ 2 ἵππων καὶ μὲ μίαν δᾶδα εἰς ἑκάστην χεῖρα. Εἰς τὰς γωνίας τῆς μικρογραφίας εἶναι τοποθετημένοι ἡ ἡμέρα καὶ ἡ νύξ. Εἶναι προφανὲς ὅτι τὸ ἀντίγραφον τοῦτο προέρχεται ἐκ πρωτοτύπου ἀρχαιότερου, ἴσως μάλιστα κατὰ τὸν Ἀϊναλώφ, ἐκ τοῦ πρωτοτύπου τὸ ὁποῖον ἐξηλθεν ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ ζωγράφου καὶ ἀστρονόμου Πτολεμαίου. Ἡ ἐκτέλεισις τοῦ χειρογράφου τούτου ἀποδεικνύει, κατὰ τὸν Ἀϊναλώφ, ὅτι κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἀνεφάνη ἐπὶ Βυζαντινοῦ ἐδάφους πραγματικὴ ἀναγέννησις τῆς ἀλεξανδρεωτικῆς τέχνης, ἐνῶ παρὰ τὴν ἀρχαίαν παράδοσιν, σημειοῦται ἡ ἀνατολικὴ ἐπίδρασις εἰς τὴν διακοσμητικὴν, ἣτις ἀποτελεῖ κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην τὸ κύριον χαρακτηριστικὸν τῆς Βυζαντινῆς μικρογραφίας.

Ἑκκλησιαστικὰ χειρόγραφα

Μεταξὺ τῶν ἱερῶν κειμένων, οἱ ψαλμοὶ ἐφείλκυσαν ἰδίᾳ τὸ ἐνδιαφέρον καὶ τὴν προσοχὴν τῶν πιστῶν. Ὅθεν δὲν εἶναι ἀπορίας ἄξιον ἂν τὸ ψαλτήριον, τὸ ὁποῖον ἐκτὸς τῶν ψαλμῶν περιλαμβάνει καὶ τὰς ψόδας, ἔγινε ἐξαιρετικῶς λαοφιλὲς καὶ τὰ ἱστορημένα χειρόγραφα τοῦ ἔργου τούτου καταλαμβάνουν ἐξέχουσας θέσιν εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Βυζαντινῆς μινυογραφίας. Τὰ χειρόγραφα ταῦτα κατατάσσονται εἰς 2 εἶδη λίαν διακεκριμένα, τὰ ὁποῖα διαφέρουν καὶ ὡς πρὸς τὴν τεχνοτροπίαν, τὴν σύλληψιν καὶ τὴν διάταξιν. Ἀφ' ἑνὸς μὲν ἡ ὁμάς «ἡ ἀριστοκρατικὴ» χαρακτηρίζεται ἀπὸ τὰς ὁλοσε-

λίδους μικρογραφίας ταύτας δὲ ὀλίγας καὶ τῶν ὁποίων τὰ θέματα προέρχονται ὡς τὰ πολλὰ ἀπὸ τὴν ἱστορίαν τοῦ Δαυὶδ, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἡ ὁμὸς ἡ «μοναχικὴ καὶ θεολογικὴ», ἥτις περιέχει μικρογραφίας εἰς τὸ περιθώριον πολὺ πλουσιωτέρας καὶ ποικιλωτέρας παρὰ εἰς τὸ πρῶτον εἶδος τῶν χειρογράφων.

Τοῦ πρώτου εἶδους κατ' ἐξοχὴν ἀντιπροσωπευτικὸς τύπος, εἶναι τὸ ψαλτήριον τῆς ἐθνικῆς βιβλιοθήκης τῶν Παρισίων ὑπ' ἀριθ. 139, χρονολογούμενον ἀπὸ τοῦ 10ου αἰῶνος, καὶ τὰ εἰς τὴν αὐτὴν οἰκογένειαν τασσόμενα χειρογράφα τῆς Μονῆς τοῦ Παντοκράτορος καὶ τῆς Μονῆς τοῦ Βατοπεδίου (τοῦ 11ου αἰῶνος). Ἐκ τῶν πᾶσιν μικρογραφίαις, αἱ ὁποῖαι προῦκάλεσαν τὴν προσοχὴν τῶν ἐρευνητῶν, διακρίνεται εἰς τὸ ψαλτήριον τῶν Παρισίων ἡ σκηνὴ τοῦ Δαυὶδ, παίζοντος λύραν ἐν τῷ μέσῳ τοπίου ἀγροτικού· εἰς τὸ πλευρόν του μία κομπή φυσιογνωμία γυναικὸς· εἰκονίζει τὴν μελωδίαν, ἐνῶ εἰς τὸ βάθος, ὀπισθεν κίονος, μία νύμφη, ἡ Ἥχώ, προβάλλει κατὰ τὸ ἥμισυ, εἰς μίαν δὲ γωνίαν εἰς νεαρὸς θεὸς, ἡμίγυμνος καὶ κατακεκλιμένος ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, προσωποποιεῖ τὸ ὄρος τῆς Βηθλεέμ. Ὅλα, εἰς αὐτὸν τὸν γραφικὸν καὶ εἰδυλλιακὸν πίνακα, ἀποκαλύπτουν τὴν ἀπομίμησιν ἀλεξανδρινῶν προτύπων, ὡς οἱ κυανοὶ καὶ ῥόδινοι χρωματισμοὶ τοῦ οὐρανοῦ, τὸ σκοτεινὸν χρῶμα τῶν ἐρυθρῶν ἀποχρώσεων, τὰ θαυμασίως διατεταγμένα ἐνδύματα, αἱ ἀλληγορικαὶ καὶ τὸ τοπτεῖον, τὸ πλήρες δροσερότητος καὶ σκιᾶς. Καὶ εἰς τὰ δύο προμνημονευθέντα ἀγιορειτικὰ χειρογράφα δνευρίσκομεν τὴν αὐτὴν τεχνοπρίαν καὶ τὸ αὐτὸ ὕφος οἷον εἰς τὰς παραστάσεις τοῦ Δαυὶδ ὡς ποιμένος ἢ παλαίνοντος μετὰ τὸν Γολιάθ, ἢ καὶ στεφομένου βασιλέως, ἢ τὰς ἰδεώδεις

προσωποποιήσεις ὅπως ἐπὶ παραδείγματι τοῦ Ἡσαίου μεταξὺ δύο γυναικῶν, παριστανουσῶν τὸν ὄρθρον καὶ τὴν νύκτα. Ἐκ τῆς ἀντιβολῆς τῶν δύο τούτων ἀγιορειτικῶν χειρογράφων πρὸς τὸ Παρισινὸν καταφαίνεται ἡ στενὴ συγγένεια τόσον ἀπὸ ἀπόψεως ἐκφράσεως τῶν μορφῶν, ὅσον καὶ ἀπὸ ἀπόψεως διατάξεως τῶν θεμάτων τῶν μινυογραφίων, εἰς τὰς ὁποίας οἱ θερμοὶ χρωστικοὶ τόνοι τοῦ καλλιτέχνου χύνουν ὀλόκληρον τὴν ἰδιοφρίαν του εἰς τὰ εἰκονιζόμενα διὰ νὰ ἐξάρουν καὶ διαφωτίσουν τὴν ψυχὴν τοῦ χριστιανοῦ διὰ τῆς ζωγραφικῆς ἐξηγήσεως τῶν κειμένων.

Ἐκ τῶν μοναχικῶν δὲ ψαλτηρίων ἀμέσως διὰ τὸν πλοῦτον τῶν μικρογραφίων προκαλεῖ τὴν προσοχὴν μας τὸ ὑπ' ἀρ. 61 τῆς Μονῆς τοῦ Παντοκράτορος, ὅπου τὰ σπουδαιότερα χωρία τῶν ψαλμῶν διαφωτίζονται καὶ ἐξηγοῦνται μετὰ ἀριστοτεχνικὰς μινυογραφίας, οἷα ἡ πτώσις τοῦ μάννα εἰς τὴν ἔρημον καὶ ἡ ἐρμηνεία δογματικοῦ περιεχομένου στίχων ὡς τὸ «καταβήσεται ὡς ὑετὸς ἐπὶ πόκον», στίχων, τῶν ὁποίων τὸ περιεχόμενον καθίσταται ἀντιληπτὸν καὶ εἰς τὸν ἀμύητον ἀπὸ ἀπόψεως δογματικῆς πιστόν.

(Ἀκολουθεῖ)

ΕΠΙΣΗΜΑ ΕΓΓΡΑΦΑ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΟΝΗΣ Μ. ΛΑΥΡΑΣ

Περὶ τοῦ ἐν Κρήτῃ Λαυριωτικοῦ Μετοχίου

«Παρθένιος ἐλέφ Θεοῦ Ἀρχιεπίσκοπος Κων)πόλεως, Νέας Ρώμης καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης.

† Ἱερῶτατε Μητροπολίτα Κρήτης, ὑπέρτιμε καὶ ἔξαρχε πάσης Εὐρώπης, ἐν Ἀγίῳ Πνεύματι ἀγαπητὴ ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργέ, χάρις εἴη σου τῇ

ιερότητι καὶ εἰρήνῃ παρὰ Θεοῦ.

Γράμμα ἀνέγνωμεν τῆς σῆς ιερότητος, δι' οὗ ἔγνωμεν λέγοντος, ὡς τὰ καλῶς καὶ νομίμως ἔκπαλαι γεγραφέντα, διὰ προνομίων ὑπὸ τῶν μακαρίων καὶ ἀοιδίμων (1) εὐσεβῶν (2) βασιλέων, καὶ θεβαιωθέντα καὶ διὰ Πατριαρχικῶν καὶ οἰγίλλιδων γραμμάτων, ἔχουσι τὸ κύρος, καὶ θεβαίον καὶ ἀμετάθετον καὶ ἀδιάσπαστον μέχρι τερμάτων αἰῶνος (3). Λοιπὸν καὶ τὸ μετόχιον (4) τῆς ἀγίας καὶ βασιλικῆς καὶ Πατριαρχικῆς μονῆς Λαύρας, τῆς ἐν τῷ ἁγίωνύμφῳ ὄρει (5) τοῦ Ἀθωνος (6) τὸ ἐν τῇ περιοχῇ τοῦ χωρίου Μουρνιῆς τῆς Κυδωνίας, ἐπονομαζόμενον ἁγία μονὴ τοῦ Σαρακηνοῦ, εἴη καὶ διαμένει ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν καὶ διοίκησιν καὶ δεσποτείαν τῆς αὐτῆς ἀγίας μονῆς τῆς βασιλικῆς καὶ Πατριαρχικῆς Λαύρας, ἀδούλωτον, ἀδέσποτον καὶ ἀκαταπάτητον, παντελεύθερον πάσης δόσεως ἐκκλησιαστικῆς, μηδεὶς μηδὲν ὀφείλων (7) δοῦναι μηδ' ὀβολόν, ἢ τοῦ μνημονεύειν μόνον κατὰ πᾶσαν ἐκκλησιαστικὴν συνέλευσιν καὶ ιεροτελεσίαν, παρῤῥησία ἐπ' ἐκκλησίας τοῦ Πατριαρχικοῦ ὀνόματος εἰς δῆλωσιν καὶ θεβαίωσιν τῆς πρὸς τὴν καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλῃν Ἐκκλησίαν ὑποταγῆς. Ἐπὶ γὰρ τῇ τούτου δηλώσει καὶ διηγεκῇ (8) ἀποφάσει ἐγράφη καὶ τὸ παρὸν τῆς ἡμῶν μετριότητος θεβαιωτήριον καὶ ἀμετάθετον καὶ ἀδιάλωδον γράμμα καὶ ἐπεδόθη τῷ Καθηγουμένῳ τῆς ἀγίας βασιλικῆς, πατριαρχικῆς καὶ σταυροπηγιακῆς μονῆς Λαύρας τῆς ἐν τῷ Ἀθωνι (9) Ὁ-

ρει (10). Οὕτως ἀπεφηνάμεθα. Ἄν δέ τις τῶν πάντων βουλευθεὶς τε ποιῇσαι παρὸ γράφομεν, ἀρχων ἢ ἀρχόμενος, ἀφωρισμένος εἴη παρὰ τῆς Ἀγίας καὶ Ὁμοουσίου καὶ Ζωοποιοῦ καὶ ἀδιαιρέτου Τριάδος, καὶ κατηραμένος καὶ ἀσυγχώρητος καὶ ἄλυτος μετὰ θάνατον ἐν τῷ νῦν αἰῶνι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι, οἱ κόποι αὐτοῦ εἴησαν πυρίκαυστοι καὶ προκοπὴν οὐ μὴ ἴδοι πώποτε, ἕως οὗ ἐμμένει τῇ ἀποφάσει τοῦ παρόντος γράμματος.

Ἐν ἔτει αχρν' (1659) ἐν μηνὶ Φεβρουαρίου Ἰνδικτιῶνος ιβ'.

Ἐπονται 12 ὑπογραφαὶ Ἀρχιερέων.

Ἀντεγράφη ἀπαράλλακτως ἐκ τοῦ πρωτοτύπου ὑπ' ἀριθ. 262.

Τὸ ἱστορικὸν τοῦ ἐν Κρήτῃ Λαυριωτικοῦ Μετοχίου

«Αὕτη ἡ ἁγία μονὴ ἡμῶν ἀμεταθέτως ὑπὸ τῆς Λαύρας ἡμῶν δεσποζομένη εἰς Κυδωνίαν τῆς Κρήτης τῶν καλουμένων Χανίων, πατρικὸς ἐτύγχανε κληρὸς ἀδελφῶν τινῶν κατὰ σάρκα Κωνσταντίνου καὶ Μάρκου τῆς αὐτῆς πόλεως Κυδωνίας, οἵτινες πρὸ ἐκατὸν καὶ πεντήκοντα ἐτῶν (1729—150=1579 ἦτοι τῷ 1579) εἰς προσκύνησιν ἐλθόντες τοῦ Ἀγίου Ὁρους, ἀνέθεντο ταύτην τῇ καθ' ἡμᾶς ἁγίᾳ Λαύρᾳ, οὐχ ὀλόκληρον μέντοι, διὰ τὸ καὶ ἕτερον ἔχειν ὁδελφὸν Μανώλη ἐκεῖσε, οὗ ἡ μερὶς ἔμεινε τούτῳ ἀπροσήλωτος ἐνταῦθα. Οὐ πολὺ τὸ ἐν τῷ μέσῳ καὶ οἱ δύο ἐκεῖνοι ἀδελφοὶ ἀπεδιώχθησαν τῆς πατρίδος αὐτῶν καὶ ἐλθόντες εἰς τὴν νῆσον τῆς (...μία λέξις δυσανάγνωστος) ἐκατοικίηθησαν ἐκεῖσε ἔνθα καὶ τὸ τοῦ βίου ἐδέξαντο τέλος, καὶ τὸ γένος αὐτῶν διέμεινεν ἐν αὐτῇ. Τὴν δὲ ἁγίαν μονὴν ἐπεστάτουσιν τινὲς ἐντόπιοι μοναχοὶ τῆς Κυδωνίας καὶ ἡ

Αἱ ἀνορθογραφίαι τοῦ πρωτοτύπου : (1) ἀοιδίμων, (2) εὐσεβῶν, (3) αἰῶνος, (4) μετόχειον, (5) ὄρει, (6) ἁθωνος, (7) ὀφείλων, (8) διηγεκῇ, (9) ἁθωνι, (10) ὄρει.

συνοδοία τῆς Λαύρας, ἥτις ἐπορεύετο κατὰ τὸ ἔθος εἰς Κρήτην ταξιδεύειν. Ἐποιεῖτο μὲν ἐκεῖσε τὸ ἑαυτῆς κατάλυμα, πλὴν ἄνευ τινὸς προετοιμασίας ἢ κατοικίας ἰδίας ἐνδον τῆς μονῆς, ὡς ἀλλοτρῶν προστατούντων αὐτῆς μοναχῶν καὶ οὐκ ἦν ἐν χρήσει καὶ τάξει μετοχίου ὡς ἔχει τανῦν, ἕως οὗ ὁ προηγούμενος παπᾶ-Ἀντώνιος ἐκ Τήνου(;) πορευθεὶς ἐκεῖσε καὶ ἐνωθεὶς μετὰ τοῦ παπᾶ-Μελχισεδέκ καὶ τῶν μολυμπάρων, οἵτινες ἦσαν κουράτῃς ἰδίας Λαύρας καὶ ἐκτιζον εἰς τὸν κάθο μιλέχα τὴν Ἀγίαν Τριάδα.

Παρασταθεὶς ἅμα σὺν αὐτοῖς εἰς κρίσιν περὶ τῆς ἁγίας μονῆς ἔλαβε τελείως τὰ προαφιερωθέντα δύο μερτικὰ αὐτῆς καὶ κατεστήσατο προεστὸν ἐν αὐτῇ τὸν Παπᾶ-Μελχισεδέκ πρὸ τριῶν ἑτῶν τοῦ πολέμου τῶν Τούρκων καὶ τῆς τελείας ἀλώσεως. Ἀποθανῶν δὲ ὁ τρίτος ἀδελφός, ὁ Μανώλης, κατέλιπε τὸ μερίδιον αὐτοῦ εἰς τοὺς λεγόμενους θυδάλιδες, πονηροὺς ὧως καὶ ἀχρεῖους ἀνθρώπους, ὅσον ἀρρηρέθη καὶ ἐξ αὐτῶν βίᾳ καὶ ἀποφάσει τοῦ ζενεράλε, τὸ ἐναπολειφθὲν τρίτον μερτικὸν καὶ ἀποκατέστη ὅλη ἡ ἁγία μονὴ μετόχιον τῆς Λαύρας ἡμῶν.

Εἶτα πάλιν ἐπειδὴ ἐμελέτησαν φωνεῦσαι τὸν ῥηθέντα παπᾶ-Ἀντώνιον οἱ θυδάλιδες, ἐπορεύθη εἰς Βενετίαν καὶ ἔμεινεν ἐκεῖσε χρόνους τρεῖς, ἐκδεχόμενος καὶ προκαλῶν εἰς κρίσιν τοὺς αὐτοὺς. Καὶ ἐπειδὴ οὐκ ἀπῆρχοντο κριθῆναι, λαβὼν παρὰ τῆς ἀριστοκρατίας ἀποδεικτικὰ καὶ ἐξοφλητικὰ γράμματα ἐστράφη εἰς Κρήτην, καὶ πόλεμος ἦν μέγας εἰς τὰ Χανιά, καὶ εἰς τὸ μέγα κάστρον ἀνελθὼν εὗρεν αὐτὸν ὁ θάνατος. Ἀποθανῶν δὲ καὶ ὁ παπᾶ-Μελχισεδέκ, ἔμεινεν ἡ ἁγία μο-

νὴ εἰς τὸν μαθητὴν αὐτοῦ Σκανδάλη Μιχαῆλ, ὅστις ἔγραφε συνεχῶς εἰς Λαύραν ἀποστεῖλαι προεστῶτα ἐν αὐτῇ. Καὶ ἐπέμφθησαν ὁ παπᾶ-Μισαήλ, ὁ παπᾶ-Νικηφόρος, παπᾶ-Ἰωακείμ καὶ ὁ γέρων Ἀθανάσιος καὶ ἔστρεψαν ὁμοῦ ὅλοι ἀπρακτοί. Εἰς δὲ τοὺς χιλίους ἐξακοσίους ἐβδομήντα πέντε (1675) ἀπὸ Χριστοῦ ἀπῆλθεν ὁ Πελοποννήσιος παπᾶ-Διονύσιος καὶ εὗρεν ἐν αὐτῇ πάμπολλα σκάνδαλα ἐξ αἰτίας τῶν Ἀγιοτριαδιτῶν, οἵτινες μετὰ παραδρομὴν χρόνων ἐξεληθόντες ἀπὸ Κυδωνίας εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἔλαβον αὐτὴν πανιελῶς εἰς τὴν ἑαυτῶν ἐπικράτειαν καὶ εἶχον αὐτὴν χρόνους πάλιν ἑξ. Καὶ τότε πεμφθεὶς ὁ προηγούμενος παπᾶ Μητροφάνης ἐκ νήσου Πάρου καὶ γεννηθέντων κρίσεων καὶ ἐξόδων ἕως χιλιάδων τεσσάρων ἀργυρίων πρὸς τὰ ἔξω σκορπισθέντων, ἐξέβαλὲν αὐτὴν ἀπὸ τοῦ τευτερίου τῆς Ἀγίας Τριάδος καὶ ἐχώρισεν αὐτὴν ὁλοτελῶς ἀπ' αὐτῆς, καὶ ἀπὸ τότε παρέμεινε κτῆμα καὶ μετόχιον τῆς Λαύρας ἀναφαίρετον εἰς τοὺς αἰῶνας. Καὶ ἡ τῶν μουρτάρων μονὴ κατέστη ἀμέτοχος εἰς τοὺς διηνεκεῖς χρόνους, βοηθήσας καὶ συμμοχθήσας ἐπὶ τούτοις καὶ ὁ ῥηθεὶς παπᾶ-Διονύσιος ὁ προηγούμενος, καὶ ἀλληλοδιαδόχως ἀπῆρχοντο εἰ τῆς Λαύρας προεστῶτες ἐκτοτε καὶ μέχρι τοῦ νῦν ἐν αὐτῇ τῇ ἁγίᾳ μονῇ καὶ ψάλλουσιν ἐν αὐτῇ καὶ ποιοῦντες τὴν κατοίκησιν αὐτῶν ἐκεῖσε καὶ χρῶνται αὐτῇ ἱερῷ μετοχίῳ».

Ἐν ἀρχῇ τοῦ ἐγγράφου προηγούνται τὰ ἑξῆς : « Ἐπεβλήθη ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ κώδικος ἡμῶν τῷ ἀψκθ' ἔτει Περὶ τῆς ἐν Κυδωνίᾳ Σταυροπηγιακῆς ἡμετέρας ἐκεῖσε Μονῆς σύντομος διὰ γνωσις».

Καὶ ἐν τέλει : «Διὰ θείας εὐδοκίας
καὶ ἐνεργείας ὑπὸ Διονυσίου τοῦ προη-
γουμένου ἐκομίσθη ἐνθάδε ταύτῃ τῇ
ἱερᾷ καὶ ἁγίᾳ Μονῇ τὸ παρὸν ἶσον τοῦ
ἡμετέρου κώδικος τῆς Μεγίστης Λαύ-
ρας, ὅς καὶ προεστὼς χρηματίσας ἐν

ταύτῃ ἐλέφ ἀπείρω Θεοῦ».

Καὶ ὅπισθεν τοῦ ἐγγράφου εὑρηται
σημείωμά τι παρόμοιον,

Γέρων. ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ ΛΑΥΡΙΩΤΗΣ
Βιβλιοφύλαξ

ΔΙΑΛΟΓΟΣ

Ἐνῷ ὁ ἁμαρτωλὸς τῇ Θεοτόκῳ διαλεγόμενος καὶ τυχεῖν
σωτηρίας δεόμενος.

ΚΑΤ' ΑΛΦΑΒΗΤΟΝ

ΑΜΑΡΤΩΛΟΣ

Ἀνύμφευτε, Θεόνυμφε, οὐρανοῦ γῆς Κυ-
[ρία,
Σῶσον με τὸν ταλαίπωρον Θεοῦ Μήτηρ
[Μαρία.

ΘΕΟΤΟΚΟΣ

Βέβαια ἤθελες σωθῆ, εἰ μὲν μετανόῃσεις,
εἰδὲ μὴ εἰς τὴν κόλασιν θέλεις νὰ καταν-
[τήσης.

ΑΜΑΡΤΩΛΟΣ

Γνωρίζεις, Παναγία μου, πόσον σὲ ἀγα-
[ποῦσα,
μὲ πόθον καὶ εὐλάβειαν, πόσο σὲ προ-
[σκυνοῦσα.

ΘΕΟΤΟΚΟΣ

Δὲν προξενεῖ ἡ εὐλάβεια, καὶ ἡ ἀγάπη
[σωτηρίαν,
χωρὶς τὰ ἔργα τὰ καλὰ, ψυχῆς τὴν ἰα-
[τρέϊαν,

ΑΜΑΡΤΩΛΟΣ

Ἐλέησόν με κράζω σοι κατὰ τὸ ἔλεός σου
εὐσπλαγχνος, πολυέλεος εἶναι γὰρ ὁ Υἱός
[σου.

ΘΕΟΤΟΚΟΣ

Ζητεῖς πρᾶγμα ἀδύνατον, εἶναι δὲ ὁ Υἱός
[μου,
εὐσπλαγχνος, ἀλλὰ καὶ δίκαιος ὑπάρχει ὁ

[Θεός μου.

ΑΜΑΡΤΩΛΟΣ

Ἡθέλησα πολλαῖς φοραῖς, ἵνα μετανόσω,
ὁ κόσμος δὲ εἶναι γλυκύς καὶ σὺρνομαι
[ὀπίσω.

ΘΕΟΤΟΚΟΣ

Θέλησε ἀποφάσισε τὴν γνώμην σου διάζου,
τὴν βασιλείαν οὐρανῶν, οἱ διασταὶ ἀρπά-
[ζουν.

ΑΜΑΡΤΩΛΟΣ

Ἰλάσθητί μοι Δέσποινα εἰς σὲ μόνον ἐλ-
[πίζω,
μετὰ Θεὸν ὁ ἄθλιος ἐκ μήτρας σὲ γνωρίζω.

ΘΕΟΤΟΚΟΣ

Καλὴ εἶναι κ' ἡ ἐλπίς, καὶ σώνει τὴν ψυ-
χὴν σου
καὶ ἔργα ὅμως πρόσθεσε καλὰ εἰς τὴν ζω-
[ὴν σου.

ΑΜΑΡΤΩΛΟΣ

Λύτρωσαί με Πανάχραντε πυρὸς τοῦ αἰω-
[νίου,
ὅσα γὰρ θέλεις δύνασαι ὡς Μήτηρ τοῦ
[Κυρίου.

ΘΕΟΤΟΚΟΣ

Μὴ μ' ἐνοχλεῖς ταλαίπωρε, μὲ τὴν πολυ-
[λογίαν,
εἰς ἄνθρωπον ἁμαρτωλὸν δὲν δίδω εὐλογίαν.

ΑΜΑΡΤΩΛΟΣ

Νινευίτας ὁ Κύριος ἔσωσε καὶ τὴν πόρνην,
σώσον καὶ ἐγὼ Κυρία μου κράζω ὡς τὸν τε-
|λώνην.

ΘΕΟΤΟΚΟΣ

Εὐπνήσῃ ἀπ' τὰ κακά, πρόσπεσε ὡς ἐ-
|κείνος,
καὶ θέλει σώσει καὶ ἐσέ, Θεοῦ ἡ καλὴ
|σύνη.

ΑΜΑΡΤΩΛΟΣ

Ὅλας τὰς ἁμαρτίας μου συγχώρησον Κυ-
|ρία,
ἔχεις γὰρ ὑπακούοντα τὸν Θεὸν Παναγία.

ΘΕΟΤΟΚΟΣ

Πολὺ καλὰ συγχώρησιν δίδει ἁμαρτη-
|μάτων
ὁ Κύριός μου, πλὴν ζητεῖ ἀποχὴν τῶν
|πταισμάτων.

ΑΜΑΡΤΩΛΟΣ

Ρεῖθρα θερμῶν δακρῶν μου, μὴ ἀποσιω-
|πήσης,
μετανοοῦντα δοῦλόν σου δέξαι με μὴ μ'
|ἀφίσης.

ΘΕΟΤΟΚΟΣ

Σὲ δέχομαι ὑπήκουσα, τὴν παρακάλεσίν
|σου,
πρόσεχε ὅμως μὴ στραφῇς ἀπ' τὴν ὑπό-
|σχασίν σου.

ΑΜΑΡΤΩΛΟΣ

Τὴν χάριν σου Κυρία μου φθέγγομαι καὶ
|οὐ κρύπτω,
εὐχαριστῶ, εὐχαριστῶ στοὺς πόδας σου
|προσπίπτω.

ΘΕΟΤΟΚΟΣ

Ὑμνησον, εὐχαρίστησον Θεὸν τὸν λυτρω-
|τὴν σου,
καὶ δούλευε καὶ λάτρευε, αὐτὸν τὸν Ποιη-
|τὴν σου.

ΑΜΑΡΤΩΛΟΣ

Φωνὰς εὐχαριστήριους, Θεῷ καὶ σοὶ Κυρία,
ἀναπέμπω ἐκάστοτε, Θεοτόκε Μαρία.

Η ΘΕΟΤΟΚΟΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΧΡΙΣΤΟΝ

Χάριν τὴν σὴν κατάπεμψον, παμφίλτατε
|Γιέ μου,
τούτῃ μετανοοῦντί σοι, φιλόανθρωπε Θεέ
|μου.

ΑΜΑΡΤΩΛΟΣ

Ψάλλω, κηρύττω καὶ λαλῶ ἐξ ὅλης τῆς
|καρδίας
τὴν δόξαν σου Θεόνομφε καὶ τὰς εὐεργε-
|σίας.

ΑΜΑΡΤΩΛΟΣ

Ὡ κόσμε τετραπέρατε, ἄλλα δὲν σὲ φυ-
|λάττει,
εἰμὴ παρθένος ἐκ Θεοῦ, δόξα. Αὐτῇ τῇ
|κράτει.

Ἐκ τοῦ Κώδικος Μ. Λαύρας τοῦ 18'.
αἰῶνος.

ΑΝΑΛΕΚΤΑ

—Ἐὰν ὅλοι εἴμεθα τέλειοι, τί λοιπὸν ἡ-
θελεν ὁ εἰς πρὸς δόξαν Θεοῦ νὰ ὑποφέ-
ρη ὑπὲρ τοῦ ἄλλου; οὐ γὰρ ἔστιν οὐκ ἔστι
λόγῳ παραστήσαι τὴν ἡδονὴν ὅσην ἔχουσι
οἱ διὰ Χριστὸν πάσχοντές τι δεινόν, μάλ-
λον γὰρ οὗτοι χαίρουσιν ἐν τοῖς δεινοῖς ἢ
ἐν τοῖς ἀγαθοῖς.

—Ψυχῆς τὸ τριμερὲς καθάραντες οἱ Ἅ-
γιοι Πατέρες, ἀρετῶν τῇ Τριάδι, ναοὶ τῆς
ὑπερθέου Τριάδος ἀνεδείχθησαν ἥτοι τὸ
λογιστικὸν ἐκαθάρισαν διὰ τῆς προσευχῆς,
τὸ θυμικὸν διὰ τῆς ἀγάπης καὶ τὸ ἐπιθυ-
μητικὸν διὰ τῆς ἐγκρατείας.

Τὸ τριμερὲς τῆς ψυχῆς ἐστί:

Τὸ λογιστικόν.

Τὸ θυμικόν.

Τὸ ἐπιθυμητικόν.

Ἡ τριάς τῶν ἀρετῶν:

Προσευχή.

Ἀγάπη.

Ἐγκράτεια.

ΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ

Ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως

ΕΠΙΣΤΟΛΗ

Πρὸς τινὰ Ἑγούμενον περὶ κανόνος καὶ πνευματικῆς
διδασκαλίας τῶν Μοναχῶν.

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 30 τοῦ Η'. ἔτους)

Μακάριοι οἱ ἀγαπῶντες τὸν Κύριον καὶ τὸν πλησίον, ὅτι αὐτοὶ ἐλεηθήσονται. Ὁ γὰρ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ἑαυτὸν ἀγαπᾷ· καὶ ὁ μισῶν τὸν ἀδελφόν, ἑαυτὸν μισεῖ· ἐν τῷ ἀδελφῷ γὰρ κεῖται, τὰ αἰώνια ἀγαθὰ κληρονομήσαι.

Μιμηταὶ οὖν γινώμεθα τῶν Ἀγίων καθὼς αὐτοὶ ἐν πείνῃ, ἐν δίψῃ, ἐν ψύχει καὶ γυμνότητι· καὶ διὰ πυρὸς καὶ ξίφους καὶ διὰ πάσης θλίψεως, προθύμως παρηλθόν· καὶ ἡμεῖς οὖν ἕως θανάτου μιμησώμεθα αὐτούς. Ἐὰν δὲ θελήσητε ἀναιδῶς ζῆσαι, τοῦτο θέλημα τοῦ Θεοῦ οὐκ ἔστι. Ἀδιαλείπτως προσεύχεσθαι χωρὶς ὀργῆς καὶ διαλογισμῶν, πᾶς γὰρ λογισμὸς χωρίζων τὸν νοῦν ἀπὸ τοῦ Θεοῦ, εἰ καὶ δοκεῖ ἀγαθὸς εἶναι, ὁλος διάβολός ἐστιν, ἵνα μὴ εἴπω, ὅτι τοῦ διαβόλου ἐστίν, ἵνα μόνον ἀποπλανήσῃ τὸν νοῦν ἀπὸ τοῦ Θεοῦ. Καθὼς καὶ ἐντολὰς καὶ εὐποιίας ὑπαγορεύει ἔσθθαι ἐν τῇ καρδίᾳ, καὶ ἄλλας τινὰς εὐλόγους ἢ ἀλόγους, φαντασίας, οἷς οὐδὲ προσέχειν ὅλως προσήκει. Ὅλος γὰρ ὁ ἀγὼν τοῦ διαβόλου ἐστίν, ἀποχωρῆσαι καὶ ἀποδοκολῆσαι τὸν νοῦν ἀπὸ τῆς προσευχῆς τοῦ Θεοῦ καὶ εἰς τὰς κοσμικὰς παρασύρειν ἡδονάς. Καὶ ὁλος ὁ ἀγὼν ἐστὶ τῆς ψυχῆς, τοῦ μὴ χωρίζειν τὸν νοῦν ἀπὸ τῆς προσευχῆς τοῦ Θεοῦ, μηδὲ συν-

δυάζειν καὶ συμφωνεῖν τοῖς ἀκαθάρτοις λογισμοῖς, μηδὲ προσέχειν, οἷς εἰκονογραφεῖ ἐν τῇ καρδίᾳ, ὁ παντομίμητος καὶ παλαιὸς ζωγράφος διάβολος, ποτὲ μὲν τύποις, ποτὲ δὲ τρόποις, ποτὲ δὲ πρόσωπα καὶ σχήματα· μετὰ δὲ ταῦτα πάντα ὁ διάβολος μεταμορφοῦται. Καὶ ὁ ἄθλιος ἄνθρωπος, ἐν ἐνὶ τόπῳ ἑστώς, νομίζει ἀλλαχοῦ πόποτε εἶναι, ἀπατῶμενος· καὶ δοκεῖ βλέπειν τινὰς καὶ προσώποις λαλεῖν καὶ διατάσσεσθαι πράγματα ἅπερ πάντα πλάνης ἐστὶ διαβολικῆς. Χρὴ οὖν ἀσφαλίζεσθαι καὶ ἡνιοχεῖν τὸν νοῦν, καὶ χαλιναγωγεῖν αὐτὸν καὶ πάντα λογισμὸν, καὶ πᾶσαν ἐνέργειαν κολάζειν, διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ αἵροντος τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου. Καὶ ὅπου τὸ σῶμα ἵσταται, ἐκεῖ καὶ ὁ νοῦς ἔστω, ἵνα μέσον Θεοῦ καὶ ἀναμέσον τῆς καρδίας, μηδὲν ἕτερον εὐρίσκεται εἰμὴ ἡ Προσευχή. Εἰδὲ ἕτερον εὐρεθεῖν, ὥς περ μεσότηχον ἢ ὥς φραγμὸς ἐπισκοτῶν τὴν καρδίαν, οὐκ ἔξ μόνῃ λαλεῖν τῷ Κυρίῳ, Ἐὰν δὲ καὶ ποτε συναρπάσῃ τὸν νοῦν, οὐ χρὴ τοῖς λογισμοῖς ἐγχνονίζειν, ἵνα μὴ ἡ συγκατάθεσις τῶν λογισμῶν, εἰς πράξιν αὐτῷ λογισθεῖν ἐνώπιον Κυρίου ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως· ὅτε κρινεῖ ὁ Θεὸς τὰ κρυπτὰ τῶν ἀνθρώπων· «καὶ ὅτι ἐνθύμιον ἀνθρώπου ἐξο-

μολογήσεται σοι». Ἀδύνατόν τινα ἐπιτυχεῖν τῆς Βασιλείας, ἐὰν μὴ πρῶτον ἀρνησῇται τὸ ἑαυτοῦ θέλημα, καὶ τὰ ἐπιτασσόμενα αὐτῷ παρὰ τοῦ Ἑγουμένου, ἀγούστως ποιῇ μετὰ φόβου Θεοῦ· καθὼς ὁ Κύριος, λέγει, οὐκ ἤλθον ποιῆσαι τὸ θέλημα τὸ ἐμόν, ἀλλὰ τοῦ πέμψαντός με Πατρός· ὁ οὖν οὐ θέλει τις ἐὰν πάσῃ καὶ ὑπομένῃ, σταύρωσις αὐτῷ λογίζεται καὶ γίνεται τέκνον τῆς Ἀναστάσεως καὶ τῆς αἰωνίου ζωῆς. Μακάριος ἄνθρωπος, ὃς ὑπομένει πειρασμόν, ὅτι δοκιμὸς γενόμενος. λήψεται τὸν ἀμαράντινον· καὶ γενήσεται ναὸς τοῦ Μεγάλου Βασιλέως Χριστοῦ καὶ ἐνοικήσω καὶ ἐμπεριπατήσω, λέγει Κύριος, καὶ μονὴν παρ' αὐτῷ ποιησόμεθα.

Τοιαύτας οὖν ἔχοντες ἐπαγγελίας, σχολάσατε διὰ παντός καὶ παραμείνατε Κυρίῳ τῷ Θεῷ ἡμῶν ἕως οἰκτιρήσῃ ὑμᾶς καὶ μηδὲν ἕτερον ζητήσητε, εἰμὴ μόνον ἔλεος παρὰ τῷ Κυρίῳ τῆς δόξης καὶ ἀρεκῆς ἡμῖν. Ζητοῦντες δὲ ἔλεος, ἐν ταπεινῇ καὶ ἐλεεινῇ καρδίᾳ ζητεῖτε· λοιπὸν δοᾶτε ἀπὸ πρῶτ' ἕως ἑσπέρας, εἰ δυνατόν καὶ ὅλην τὴν νύκτα, λέγοντες ἀκαταπαύστως, Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ Υἱὲ τοῦ Θεοῦ ἐλέησον· Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ Υἱὲ τοῦ Θεοῦ ἐλέησον. Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ Υἱὲ τοῦ Θεοῦ ἐλέησον ἡμᾶς.

Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς διάξεσθε· πάλιν λέγω διάξεσθε ἑαυτοὺς ἕως θανάτου. Πολλῆς δίας γὰρ χρεῖαν ἔχει τὸ ἔργον τοῦτο, ὅτι στενὴ ἐστὶ καὶ τεθλιμμένη ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν θύραν τῆς ζωῆς καὶ οἱ διαζόμενοι εἰσέρχονται ἐν αὐτῇ. Βιασθῶν γὰρ ἐστὶν ἡ Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν. Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς μὴ χωρίζεσθε ἀπὸ τοῦ Θεοῦ τὰς καρδίας ὑμῶν, ἀλλὰ παραμένετε καὶ φυλάττετε αὐτὴν πάντοτε μετὰ τῆς μνήμης τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· αὐτό, καὶ αὐτὸ πάντοτε, ἕως οὗ ἐμφυτευθῇ τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου ἔσω ἐν τῇ καρδίᾳ

ὑμῶν καὶ μηδὲν ἕτερον, ἄχρις οὗ μεγαλυνη Χριστὸς ἐν ὑμῖν. Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς τὸν κανόνα ταύτης τῆς προσευχῆς μηδέποτε καταπαύσητε.

Ἦκουσα γὰρ ποτε τῶν Ἀγίων Πατέρων, λεγόντων, ὅτι ποῖος ἐκεῖνος ὁ Μοναχὸς ἐὰν κανόνα καταπαύσῃ; ἀλλὰ ὀφείλει εἴτε ἐσθίει, εἴτε πίνει, εἴτε ὀδεύει, εἴτε διακονεῖ, ἀδιαλείπτως κράζειν. Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ Υἱὲ τοῦ Θεοῦ ἐλέησον με ἵνα αὕτη ἡ μνήμη τοῦ ὀνόματος Κυρίου ἡ μῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐρεθίσῃ πρὸς πόλεμον τοῦ ἐχθροῦ. Πάντα γὰρ, διὰ τῆς μνήμης τοῦ Κυρίου ἔχει εὐρεῖν ἡ διαζομένη ψυχὴ, εἴτε πονηρὰ, εἴτε ἀγαθὰ. Πρῶτον δὲ τὰ κακὰ ἔχει ἰδεῖν ἔσω ἐν τῇ καρδίᾳ καὶ τότε τὰ καλὰ. Ἡ γὰρ μνήμη ἔχει κινήσαι τὸν δράκοντα· καὶ ἡ μνήμη ἔχει αὐτὸν ταπεινῶσαι. Ἡ μνήμη ἔχει ἐλέγξαι τὴν ἐν ἡμῖν οἰκοῦσαν ἀμαρτίαν καὶ ἡ μνήμη ἔχει αὐτὴν δαπανῆσαι· ἡ μνήμη ἔχει νικῆσαι πᾶσαν τὴν δύναμιν τοῦ διαβόλου ἐν τῇ καρδίᾳ· καὶ ἡ μνήμη ἔχει αὐτὴν νικῆσαι καὶ ἐκριζῶσθαι τελείως, ἵνα τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, κατερχόμενον εἰς τὸν θυτὸν τῆς καρδίας, τὸν μὲν δράκοντα, τὸν κρατοῦντα τὰς νομάς, ταπεινώσῃ, τὴν δὲ ψυχὴν σώσῃ καὶ ζωοποιήσῃ. Ἀδιαλείπτως παραμένειν τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ κράζειν, ἵνα καταπίῃ ἡ καρδία τὸν Κύριον, καὶ ὁ Κύριος τὴν καρδίαν· καὶ γενήσεται τὰ δύο ἓν, ἀλλὰ τὸ ἔργον τοῦτο, οὐκ ἐστὶ μίας ἡμέρας, ἢ δύο, ἀλλὰ χρόνων πολλῶν, καὶ καιροῦ πολλοῦ· πολλοῦ γὰρ ἀγῶνος χρεῖα καὶ πόνων, ἕως οὗ ἐκβληθῇ ὁ ἐχθρὸς, καὶ ἐνοικήσῃ ὁ Χριστός. «Οὐκ ἐστὶ γὰρ ἡμῖν ἡ πᾶλη πρὸς αἷμα καὶ σάρκα, λέγει ὁ Ἀπόστολος ἀλλὰ πρὸς τὰ πνευματικὰ τῆς πονηρίας. Οἱ οὖν ἀποτασσόμενοι καὶ σπουδάζοντες εὐαρεστήσαι τῷ Κυρίῳ ὀφείλουσιν ἑαυτοὺς εἰς πάντα ταπεινώσαι

καὶ θλιβῆναι, ἵνα μόνον ἐπιτύχωσι τῶν μελλόντων ἀγαθῶν καὶ τῆς ἀτελευτήτου ἀπολαύσεως.

Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς, προσέχετε πῶς μεταλαμβάνετε τῆς τροφῆς· λέγει γὰρ ὁ Προφήτης· δουλεύσατε τῷ Κυρίῳ ἐν φόβῳ· τοῦτο εἶπεν ἐν καιρῷ Προσευχῆς· καὶ ἀγαλλιᾶσθε αὐτῷ ἐν τρόμῳ· τοῦτο εἶπεν ἐν καιρῷ τῆς τροφῆς· οὐκ εἶπεν ἐν γέλωτι καὶ ἀδιαφορίᾳ, ἀλλ' ἐν φόβῳ καὶ τρόμῳ· τίς γὰρ τολμήσῃ ποτέ, Βασιλέως παρόντος γελάσαι καὶ ἀγανάκτησιν ἑαυτῷ ἀπενέγκασθαι, καὶ τιμωρίαν; Καὶ ὅταν ψάλλητε, νηφόντως ψάλλατε, ἐν αἰσθήσει καρδίας, ἵνα γεύσηται ἡ καρδία καὶ νοήσῃ τὰ λεγόμενα ἐν διακρίσει εἰς δόξαν Χριστοῦ· μὴ χαύνως, ἀλλὰ ζεόντως, ἵνα καὶ ὁ νοῦς διεγείρηται, καὶ τὸ σῶμα πρὸς τὴν ἀγρυπνίαν· ἵνα πανταχόθεν ἡ ψυχὴ τρέφεται καὶ προκόπῃ καὶ μὴ θελήσῃτέ ποτε τροπάρια πολυσύθετα λέγειν· ἵνα μὴ πλάνην ὑπομένητε, τερπόμενοι ταῖς φωναῖς. Καὶ περὶ τῆς διακονίας τῆς εἰς τοὺς ἀδελφοὺς πρόσεχε, ποῖον Κελλάρην προχειρίζεις· τὸν δυνάμενον συνείδησιν φυλάξαι τῷ Θεῷ καὶ τῇ συνοδίᾳ· μὴ νεόφυτον μὴ ποτε εἰς κρίμα ἐμπέσῃ καὶ παγιῖδα τοῦ διακόλου, ἢ λαθροφάγον, ἢ νοσφιζόμενόν τι, καὶ ἀπολέσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ· ὁμοίως καὶ τὰς διακονίας ἐκάστῳ, κατὰ τὴν συνείδησιν ἐγχειρίζε· οἱ γὰρ καλῶς διακονήσαντες, παρὰ τοῦ Χριστοῦ λήφονται. Ταῦτα πάντα μετὰ τῆς μνήμης ποιεῖ τοῦ Κυρίου, καὶ παρακάλει αὐτὸν Κύριον τὸν Θεόν σου, ἵνα αὐτός σοι γένηται ὁδηγός ἐφ' οἷς ἂν πράττης. Ὅπου γὰρ Χριστός καλεῖται καὶ ὅπου Χριστός παροικῇ, πάντα ἅγια ἐκεῖ, πάντα εὐλογημένα· ἐκεῖ Χριστός εὐφραίνεται. Καὶ μακάριοι οἱ αὐτὸν πεινῶντες, καὶ οἱ αὐτὸν διψῶντες, καὶ οἱ αὐτὸν τρώγοντες, καὶ οἱ αὐτὸν πίνοντες, καὶ οἱ αὐτὸν ἀγαπῶντες.

Τίς γὰρ ἡμᾶς χωρίσει ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ; θλίψεις ἢ στενοχωρία· ἢ διωγμός· ἢ κίνδυνος· ἢ μάχαιρα· ἢ θάνατος; ἢ γὰρ γλυκύτης τοῦ Χριστοῦ, καὶ τὸ θεῖκόν Αὐτοῦ φίλτρον, πάντων ὁμοῦ περιγίνεται. Καθὼς καὶ οἱ Ἅγιοι Μάρτυρες, κατεφρόνησαν θανάτου διὰ τὴν ἀγάπην καὶ τὴν γλυκύτητα τοῦ Χριστοῦ· ἵνα Αὐτὸν μόνον κερδίσωσι· καθὼς καὶ ὁ Ἅγιος Παῦλος κηρύσσει· «εἴ τις οὐκ ἀγαπᾷ τὸν Κύριον Ἰησοῦν, ἦτω ἀνάθεμα μαρὰν ἄθᾶ» τὸ δὲ μαρὰν ἄθᾶ ἐδραῖστί ἐστιν, εἶδον τὸν Κύριον· καὶ εὐθέως ὦφθη αὐτῷ ὁ Κύριος· καὶ λέγει αὐτῷ· Ἐπειδὴ ἀγαπᾷς με Παῦλε, ἴδε ποῦ εἰμι· ἀπὸ χαρᾶς οὖν λέγει ὁ Παῦλος τὸ μαρὰν ἄθᾶ· εἶδον τὸν Κύριον· ἴδε ἦλθεν ὁ Κύριος· ἴδε ποῦ ἐστιν. Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς μισήσατε τὸν καλλωπισμὸν τῶν ἱματίων καὶ ἀγαπήσατε ταπεινοφροσύνην καὶ πτωχείαν καὶ πᾶσαν θλίψιν ἀντὶ χαρᾶς, ἵνα ἀγαπήσῃ ὑμᾶς ὁ Κύριος. Φεύγετε τὰς συντυχίας τῶν γυναικῶν, εἴτε κοσμικῶν, εἴτε κανονικῶν, χαλαιπὸν γὰρ καὶ ταῖς Μοναζούσαις συντυγχάνειν· ὁ Κύριος τῆς δόξης ἐξελεῖται ἡμᾶς ἐκ τοιαύτης ἀγάπης.

Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς τέκνα, ἐν τῷ ἐσχάτῳ μου τούτῳ καὶ τελευταίῳ κεφαλαίῳ, ἵνα ἕκαστος πρὸ ὀφθαλμῶν ἔχῃ τὴν ἐξοδὸν τῆς ἑαυτοῦ ψυχῆς, καθ' ἑκάστην ἡμέραν καὶ ὥραν καὶ νύκτα. Οἶδε γὰρ τὸ μέρος τοῦτο, παιδεῦσαι τὴν ψυχὴν πρὸς ἀσφάλειαν καὶ ὁδηγήσαι πρὸς σωτηρίαν, ἵνα μὴ τὰ τῆς αὐρίου μεριμνᾷ καὶ φαντάζεται, ἀρκετὸν γὰρ τῇ ἡμέρᾳ ἢ κακία αὐτῆς. Ἴνα ὅταν ἔλθῃ ὁ Κύριος ἐπὶ τὴν ψυχὴν ἡμῶν ἐν ὥρᾳ, ἣ οὐκ οἶδαμεν· ἐτοιμοὺς ἡμᾶς εὕρῃ, πρὸς τὴν αἰώνιον ἐκείνην καὶ ἀπέραντον ὁδόν.

Ταῦτα ἔγραψα τέκνα μου καὶ ἀδελφοί, ἐν πολλῇ ὁδύνῃ τῆς καρδίας μου· οὐκ ἀπὸ σκέψεως δὲ ἢ μελέτης, μαρτυρεῖ μοι ὁ Κύ-

ριος· ἀλλ' εἴτι αὐτὸς ὑπηγόρευσε διὰ τῆς πονηρᾶς καρδίας, τοῦτο καὶ ἔγραφα, πρᾶγμα οὐκ ἔχω. Αὐτὸς γάρ ἐστιν ὁ καὶ ἐν ἀλόγοις ζώοις, ἐν καιρῷ εὐθέτῳ ἀνθρωπίνην φωνὴν χαρισάμενος, ὡς καὶ ἐν Ρώμῃ τῷ κυνί, ἐπὶ Πέτρου τοῦ Ἀποστόλου, οὐ διὰ τὴν ἀγνότητα τοῦ κυνός, ἀλλὰ διὰ τὴν πίστιν τῶν ἀκουόντων. Ὁ δὲ Κύριος τῆς δόξης ὁ διδάσκων ἀνθρώπων εἰς γνῶσιν, ἐδηγῆσει ἡμᾶς εἰς τὸ Αὐτοῦ θέλημα. Ὁ Κύριος τῆς δόξης στηρίξει τὰς ψυχὰς ἡμῶν εἰς τὴν πίστιν αὐτοῦ ἕως τέλους. Ὁ Κύριος τῆς δόξης, χαρίσαιο ὑμῖν αἰ τὴν Αὐτοῦ εἰρήνην, καὶ τὴν Αὐτοῦ ἀγάπην. Ὁ Κύριος τῆς δόξης εἶθε φυλάξαι τὰς ψυχὰς ὑμῶν. Ὁ Κύριος τῆς δόξης ἔσται μεθ' ἡμῶν, ὁ βασιλεύων πρὸ τῶν αἰώνων, νῦν καὶ αἰ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων Ἀμήν.

Πληρώσας εἶπον, Δόξα τῷ Κυρίῳ καὶ αὐθις εἶπον, Δόξα σοι Κύριέ μου καὶ τρίτον εἶπον, Δόξα Θεῷ τῶν ὅλων.

Ἀντεγράφη ἐκ χειρογράφου
Κώδικος τῆς Ἱ. Μ. Διονυσίου

ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΑΙ ΛΕΗΣΕΙΣ

ΜΕΤΑ ΔΣΜΑΤΙΩΝ

ΔΕΗΣΙΣ Γ'.

Ὅπως τελειοποιῶμεν ἡμᾶς αὐτούς.

«Ἐσεσθε οὖν ὑμεῖς τέλειοι, ὡς ὁ Πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς Οὐρανοῖς τέλειός ἐστι», παρήγγειλας ἡμῖν πανάγαθε Σῶτερ.

Ἰδοὺ ὁ σκοπὸς τῆς ἐπιγείου ἡμῶν ὑπάρξεως. Ἰδοὺ τὸ μέγα καθήκον, ὅπερ ἐν τῇ βίῳ πρόκειται νὰ ἐκπληρώσωμεν. Ἰδοὺ διατὶ ψυχὴν λογικὴν καὶ ἀθάνατον ἐχάρισας ἡμῖν, ὦ Θεέ, καὶ ἐπιδεκτικούς ἀπείρου τελειοποιήσεως κατ' ἐξαίρεσιν ἀπάντων τῶν ἄλλων ἐ-

πιγείων πλασμάτων σου ἐποίησας ἡμᾶς.

Ἄς ἐξαγνίζωμεν λοιπὸν καὶ τελειοποιῶμεν ἡμᾶς αὐτούς, καθ' ἐκάστην, τὴν θεῖαν τελειότητα Σοῦ τῷ παναγάθου καὶ πανσόφου Θεοῦ πρὸ ὀφθαλμῶν αἰέποτε ἔχοντες, ὅπως εἰκόνες ζῶσαι τῆς ἀπείρου ἀγαθότητός Σου ἐπὶ τῆς γῆς ἀναφανθῶμεν, καὶ τέκνα ἄξια Σοῦ, τοῦ οὐρανοῦ ἡμῶν Πατρός, πάντες ἀναδειχθῶμεν.

Σύ, Θεάνθρωπε Σῶτερ, σοφία καὶ ἡλικία καὶ χάριτι παρὰ Θεῷ καὶ ἀνθρώποις προκόπτων, τὴν ἐπιμέλειαν καὶ τελειοποίησιν τῆς τε διανοίας καὶ τοῦ σώματος καὶ τῆς καρδίας ἐδίδαξας ἡμᾶς, ὅπως τὴν μὲν ψυχὴν φωτίζοντες καὶ ἐξαγιάζοντες, τὸ δὲ σῶμα ἐξαγνίζοντες, τῆς χάριτος τοῦ Ὑψίστου καὶ τῆς ἀγάπης τῶν ἀνθρώπων ἀξιωθῶμεν.

Σύ, πανάγαθε Σῶτερ, διὰ τοῦ ἐπιγείου Σοῦ βίου, παράδειγμα τέλειον ἔδωκας ἡμῖν.

Τὸ θεῖόν Σου τοῦτο παράδειγμα ἀπαρεγκλίτως ἀκολουθοῦντες, μιμηταὶ καὶ πιστοὶ ὁπαδοὶ Σοῦ ἄς γίνωμεν, ἵνα Χριστιανοὶ ἀληθεῖς ἀναδειχθῶμεν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ τὴν οὐράνιον βασιλείαν οὕτως ἐλπίσωμεν.

Ἄλλ' ἐπειδὴ πᾶν δώρημα τέλειον ἀνωθέν ἐστι καταβαῖνον, ἐνίσχυσον καὶ φωτίσον ἡμᾶς, Κύριε, ὅπως τὰς θείας Σου ἐντολὰς ἐκπληροῦντες, καὶ πᾶσαν Χριστιανικὴν ἀρετὴν ἀσπαζόμενοι, καὶ πᾶσαν κακίαν ἀποκρούοντες, καὶ τὰς ἡμέρας ἐν εὐεργεσίαις διανύοντες, ἀξιωθῶμεν νὰ προσεγγίσωμεν εἰς τὴν τελειότητα Σοῦ τοῦ ἀπειροτελείου Πατρός τῶν φώτων, Σοῦ τοῦ δικαίου καὶ παναγά-

θου καὶ πολυευσπλάγχνου Θεοῦ, ἵνα τῇ
θείᾳ Σου χάριτι εὐδαίμονες ἐν τῷ πα-
ρόντι καὶ μακάριοι ἐν τῷ μέλλοντι βίῃ
διαβιώσωμεν. Ἀμήν.

Πιστάς σου εἰκόνας, Θεέ, Σὺ θέλεις,

Τελείους μᾶς θέλεις ἐπὶ τῆς γῆς.

Τὴν θείαν δὲ χάριν Σου ἀποστέλλεις

Πρὸς ἀναγέννησιν πάσης ψυχῆς.

Χάριν τὴν θείαν κ' ἐγὼ ἱκετεύω,

Τελείαν θέλων ἁγίαν ψυχὴν,

Ἵνα ἀξίως, Θεέ, Σοὶ λατρεύω

Καὶ γίνω πιστὴ εἰκὼν σου. Ἀμήν.

ΟΜΙΛΙΑ

ΠΡΟΣ ΦΥΛΑΚΙΣΜΕΝΟΥΣ

Θλίψεις καὶ στενοχωρίαι ἀνέτειλαν
πρὸς ὀλίγου ἀνὰ πᾶσαν τὴν Οἰκουμέ-
νην. Σφαγαί, ἀπειλαί, βομβαρδισμοὶ
καὶ τυφεισμοὶ πανταχοῦ ἀκούονται.
Σεισμοί, καταποντισμοί, πραγματο-
ποιῶνται, ἀστραπαὶ ἐκλάμπουσι καὶ
βρονταὶ διαρκῶς ἀκούονται. Ἡ πείνα
μαστιγίζει τοὺς πτωχοὺς. Ὁ θάνατος
θερίζει διαρκῶς. Ὅλοι φωνάζουν. Ἀ-
μάν! Μὴ χειρότερα! Ὅλοι μας φωνά-
ζουμε φθάνει. Φθάνει πιά! Δὲν χρειά-
ζεται ἄλλη ταλαιπωρία, θλίψις καὶ
στενοχωρία.

Ἀλλ' ἰδοὺ τί φωνάζει καὶ τὸ Ἀ-
γίον Πνεῦμα διὰ τοῦ Ἀποστόλου Παύ-
λου, «καυχώμεθα ἐν ταῖς θλίψεσιν, εἰ-
δότες ὅτι ἡ θλίψις ὑπομονὴν κατεργά-
ζεται.» Θὰ καυχώμεθα, διότι ἡξειώθη-
μεν διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ νὰ γίνω-
μεν τέκνα Θεοῦ. Θὰ καυχώμεθα διότι
ὁ Θεὸς ἠθέλησε καὶ μᾶς ἤνοιξε τὸν
Παράδεισον. Θὰ καυχώμεθα διότι ὁ
Θεὸς χάριν ἡμῶν τῶν εὐτελῶν, ἔλαβεν
ἀνθρώπου μορφὴν, καὶ περιεπάτησεν
εἰς τὴν γῆν, καὶ συνέφαγε μεταξὺ ἡ-
μῶν κλπ., ἀλλὰ θὰ καυχώμεθα ἐπίσης

καὶ διὰ τὰς τυχοῦσας ἐπερχομένας
θλίψεις. Ἐχομεν θλίψιν, στενοχωρίαν,
λύπην. Ἀδιάφορον, ἡμεῖς θὰ καυχώ-
μεθα. Μᾶς ὑβρίζουν, μᾶς συκοφαντοῦν
μᾶς ἀπειλοῦν, μᾶς εἰρωνεύονται; ἡ-
μεῖς θὰ καυχώμεθα. Μᾶς ἔρριψαν εἰς
τὰς φυλακάς; ἀσχετον, θὰ καυχώμεθα.
Μᾶς ἀπειλοῦν ὅτι θὰ μᾶς σκοτώσουν;
μὴ φοβηθῶμεν. Μᾶς ἐφόνευσαν; ἄς εἴ-
ναι εὐλογημένον τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου.
Τὸ σῶμα ἐφόνευσαν, ἡ ψυχὴ ἔμεινεν ἀ-
βλαβής, ζωντανή, αἰωνία. «ὁ πιστεύων
εἰς ἐμέ, κἂν ἀποθάνῃ ζήσεται.» (Ἰω.
ια.' 26) λέγει ὁ Κύριος. Ἀς καυχώ-
μεθα, διότι εὐρισκόμεθα ὑπὸ δοκιμῇ.
Ὅλα αὐτὰ τὰ ὅποια, χωρὶς νὰ σκε-
φθῶμεν, τὰ ὑπολογίζομεν ὡς κακὰ,
ἀπ' ἐναντίας, ἔδει νὰ καυχώμεθα, διό-
τι ὁ Κύριος ἐπέτρεψε νὰ δοκιμασθῶ-
μεν. Δοκιμὴ ἴσον ἐξέτασις. Προκειμέ-
νου ἑναὶς ἐπιστήμων νὰ λάβῃ πτυχίον
θὰ τύχῃ δοκιμῆς, ἐξετάσεως. Θὰ κα-
ταγίνῃ εἰς τὴν μελέτην. Νύκτα καὶ
ἡμέραν θὰ ἀγρυπνῇ. Θὰ ἐξοδεύσῃ χρή-
ματα, πρὸς ἀγορὰν βιβλίων. Ἐνῷ θὰ
νυστάζῃ, θὰ ἐξακολουθῇ μελετῶν, νὰ
παραμένῃ ἄυπνος. Ἐνῷ θὰ πεινᾷ, θὰ
κάθῃται νηστικὸς διὰ νὰ μὴ διακόψῃ
τὴν μελέτην καὶ φύγῃ ἢ προσοχὴ τοῦ
ἀπὸ τὴν πνευματικὴν τοῦ ἐργασίαν.

Κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον ἀγαπητοί
μου ἀκροαταί, καὶ ἐκεῖνος ὁ στρατιώ-
της, ποῦ λαμβάνει βραβεῖον, ἀψηφᾷ
τοὺς κινδύνους, τὰς θλίψεις, στενοχω-
ρίας, κρυοπαγήματα, πείναν, δίψαν,
ψυχὸς ὑπερβολικόν, ζέστην ὑπερβολι-
κὴν, ἐγκαταλείπει καὶ τὴν οἰκογένειαν,
θυσιάζει ἀκόμη ὅ,τι πολυτιμότερον ἔ-
χει, καὶ μετὰ τὸ ἄκουσμα τοῦ πολέμου,
προσφέρει γενναίως, ἔτι περισσότερον
ἀκόμη, τὸ αἷμα καὶ τὴν ζωὴν. Ὑπέ-
μειναν οἱ Ἀπόστολοι προσκαίρως τοὺς

κινδύνους, βραβεύονται αιώνιως. «Οὐ θλίψις, οὐ στενοχωρία, οὐ διωγμός» κλπ. Ὁ Παῦλος ἐν φυλακῇ εὕρισκόμενος, ἐκήρυττε, λέγων. «Ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ οὐ δέδεται.» Ὁ Πέτρος καὶ αὐτὸς ἐν φυλακῇ εὕρισκόμενος, ὑπέμεινε χωρὶς νὰ ὀργισθῇ. Διὰ θαύματος ἤνοιξαν αἱ πύλαι τῶν φυλακῶν καὶ αὐτὸς δὲν ἠθέλησε νὰ δραπετεύσῃ.

Καθ' ὅμοιον τρόπον καὶ ἡμεῖς τώρα δοκιμαζόμεθα. Δίδομεν ἐξετάσεις, διὰ νὰ λάβωμεν βραβεῖον. Ὁ χρυσοχόος ὅταν θέλῃ νὰ δοκιμάσῃ τὸν χρυσόν, τὸν θέτει ἐντὸς μεγάλης φωτιᾶς, καὶ ἂν τὸ χρυσίον διατηρηθῇ ἀμίαντον, καὶ ἐξέλθῃ ἐκ τῆς φωτιᾶς καθαρὸν καὶ ἀβλαβές, τὸ κρατεῖ καὶ τὸ κάμει διάφορα τιμαλφῇ ἀντικείμενα (βραχιόλια σκουλαρίκια κλπ.) Ἄν ὅμως τὸ χρυσίον ἐξέλθῃ μὲ κάποιαν ἐλάβδην, τότε ὁ χρυσοχόος τὸ πετᾷ. Καθ' ὅμοιον τρόπον δοκιμάζεται καὶ ὁ ἄνθρωπος. Ὁποῖος ἀνθέξῃ εἰς τὰς θλίψεις καὶ τὰς στενοχωρίας, θὰ εὕρῃ ἀνοικτὴν τὴν θύραν τοῦ παραδείσου, ὁ δὲ ἄλλος, ὁ μὴ ὑπομένων, θὰ εὕρῃ ἀνοικτὴν τὴν κόλασιν. Νὰ πῶς λέγει καὶ ἡ Ἁγία Γραφή διὰ τὴν δοκιμὴν. «Ὡς χρυσὸν ἐν χωνευτηρίῳ ἐδοκίμασεν αὐτούς, καὶ ὥς ἐλοκάρπωμα θυοίας προσεδέξατο αὐτούς. (Σοφ. Σολομ. γ. 6.)» Ὁ δὲ Ἀπόστολος Ἰάκωβος γράφων καὶ αὐτὸς ἐν Ἀγίῳ Πνεύματι, εἰς τὸ α' τῆς ἐπιστολῆς του, στίχ. 12, λέγει τὸ ἐξῆς διὰ τὸ ὑπομονητικόν. «Μακάριος ἀνὴρ, ὃς ὑπομένει πειρασμόν· ὅτι δοκιμὸς γενόμενος λήφεται τὸν στέφανον τῆς ζωῆς, ὃν ἐπηγγέλματο ὁ Κύριος τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν.»

Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον καὶ ἡμεῖς δοκιμαζόμεθα.

Σεῖς τώρα εὕρισκεσθε ἐν φυλακῇ.

Νομίζετε ὅτι εἴσθε ἄδικοι. Αὐτὸ μόνον ὁ Θεὸς τὸ γνωρίζει. Κανεῖς δικαστὴς δὲν ἐδίκασεν ἄδικοι. Ἀνθρωποὶ ἄδικοι εἰς τὰς φυλακὰς ὑπάρχουν. Ἀλλ' ὁ δικαστὴς δικαίως τοὺς ἐτιμώρισε. Τί πταίει ὁ δικαστὴς, ὁ ὁποῖος οὐδὲν γνωρίζει τὸν κατηγορούμενον; Οὐδεμίαν διαφορὰν ἔχει μεταξὺ κατηγορουμένου καὶ μνηστοῦ. Ἀλλ' ἀφοῦ οἱ μάρτυρες ψευδοῦν, τί νὰ κάμῃ ὁ δικαστὴς, ὅστις κατὰ νόμον καὶ κατὰ λογικὴν πρέπει νὰ στηριχθῇ εἰς τοὺς μάρτυρας; Καὶ τοῦτο ἂν συμβαίνει, ἀγαπητοί μου, πάλιν ὑπομονήν. Ὑπομονήν, πίστιν πρὸς τὸν Θεόν, ἐλπίδα καὶ προσευχήν.

Ἄς ψευδωρکیσθησαν οἱ ἄνθρωποι εἰς ἄνθρωποις. Σεῖς νὰ τοὺς συγχωρήσητε. Τὸ ἴδιον ἔκαμε καὶ ὁ Χριστὸς εἰς τοὺς σταυρωτάς Του. «οὐ γὰρ οἶδασιν τί ποιοῦσι.» Συγχωρήσατέ τους, διὰ νὰ συγχωρήσῃ καὶ ὁ Θεὸς τὰς ἰδικὰς ἁμαρτίας «οὐδεὶς γὰρ ἀναμάρτητος εἰμὶ εἰς, ὁ Θεὸς» Δὲν πταίουν αὐτοὶ ποὺ σὰς ἐτιμώρησαν, δὲν πταίετε καὶ σεῖς ὅπου πέσατε εἰς παράπτωμα.

Δὲν πταίει κανεὶς.

Τὸ πρᾶγμα εἶναι γενικόν. «Πάντες ἐξέκλιναν ἅμα ἡχρειώθησαν

Τοῦτο συμβαίνει διότι ἀπεμακρύνθημεν ἐκ τοῦ Θεοῦ, καὶ ὁ Θεὸς στέλλει τὴν ὀργὴν καὶ τὴν δοκιμασίαν.

* * *

Ἰδοὺ ὁ καιρὸς ἤγγικεν. Ἄς μετανοήσωμεν. Ἄς ἐπανέλθωμεν πρὸς τὸν Θεόν, διὰ νὰ εὕρωμεν σωτηρίαν αἰώνιον. Ἄς τὸν προσκυνήσωμεν μετὰ πίστεως, ἵνα ἀκούσωμεν ἐκ τοῦ στόματός του. «Δεῦτε πρὸς με πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι, κἀγὼ ἀναπαύσω ὑμᾶς.» Ἀμήν.

Κ. Γωγοβίτης ἱερεὺς.

ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ ΤΟΥ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΥ (1)

Ὁ ἱερεὺς μετὰ τὸν εὐλογητόν,
ἄρχεται τοῦ ἡ' (90) ψαλμοῦ.

Ο ἡ κατοικῶν ἐν βοήθειά τοῦ Ὑψίστου, ἐν σκέπῃ τοῦ Θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ αὐλισθήσεται. Ἐρεῖ τῷ Κυρίῳ· ἀντιλήπτωρ μου εἶ καὶ καταφυγή μου ὁ Θεός μου καὶ ἐλπιῶ ἐπ' αὐτόν. Ὅτι αὐτὸς ῥύσεται σε ἐκ παγίδος θηρευτῶν, καὶ ἀπὸ λόγου παραχώδους. Ἐν τοῖς μεταφρένοις αὐτοῦ ἐπισκιάσει σοι καὶ ὑπὸ τὰς πτέρυγας αὐτοῦ ἐλπιεῖς· ὅπλῳ κυκλώσει σε ἡ ἀλήθεια αὐτοῦ. Οὐ φοβηθήσῃ ἀπὸ φόβου νυκτερινοῦ, ὑπὸ βέλους πετομένου ἡμέρας. Ἀπὸ πράγματος ἐν σκότει διαπορευομένου, ἀπὸ συμπτώματος δαιμονίου μεσημβρινοῦ. Πεσεῖται ἐκ τοῦ κλίτους σου χιλιάς καὶ μυριάς ἐκ δεξιῶν σου, πρὸς σὲ δὲ οὐκ ἐγγιεῖ. Πλήν τοῖς ὀφθαλμοῖς σου κατανόησεις καὶ ἀνταπόδοσιν ἁμαρτωλῶν ὄψει. Ὅτι σὺ, Κύριε, ἡ ἐλπίς μου τὸν Ὑψίστον ἔθου καταφυγὴν σου. Οὐ προσελεύσεται πρὸς σὲ κακὰ καὶ μάστιξ οὐκ ἐγγιεῖ ἐν τῷ τικνῶματί σου. Ὅτι τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντελεῖται περὶ σοῦ, τοῦ διαφυλάξαι σε ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς σου. Ἐπὶ χειρῶν ἀρουσά σε, μή ποτε προσκόψῃς πρὸς λίθον τὸν πέδᾳ σου. Ἐπὶ ἀσπίδα καὶ θασιλίσκον ἐπιθήσῃ καὶ καταπατήσεις λέοντα καὶ δράκοντα. Ὅτι ἐπ' ἐμέ ἤλπισε καὶ ῥύσομαι αὐτόν· σκεπάσω αὐτόν, ὅτι ἔγνω τὸ ὄνομά μου. Κεκραῖνεται πρὸς με καὶ ἐπακούσομαι αὐτοῦ· μετ' αὐτοῦ εἰμι ἐν θλίψει· ἐξελοῦμαι αὐτόν καὶ δοξάσω αὐτόν. Μακρότητα ἡμερῶν ἐμπλήσω αὐτόν καὶ δείξω αὐ-

τῷ τῷ σωτήριόν μου.

Καὶ μετὰ τούτου φάλλομεν τὴν στάσιν τοῦ Ἀμώμου. Ἦχος πλ. β'.

Ἀμωμοὶ ἐν ὁδῷ Ἀλληλοῦῖα

Εὐλογητὸς εἶ Κύριε, διδάξόν με τὰ δικαιώματά σου. Ἀλληλοῦῖα.

Ἐπεπόθησεν ἡ ψυχὴ μου τοῦ ἐπιθυμεῖσαι τὰ κρίματά σου ἐν παντὶ καιρῷ. Ἀλληλοῦῖα.

Ἐνύσταξεν ἡ ψυχὴ μου ἀπὸ ἀκηδίας, θεθαίλωσόν με ἐν τοῖς λόγοις σου. Ἀλληλοῦῖα.

Κλίνον τὴν καρδίαν μου εἰς τὰ μαρτύριά σου καὶ μὴ εἰς πλεονεξίαν. Ἀλληλοῦῖα.

Ἀθυμία κατέσχε με ἀπὸ ἁμαρτωλῶν, τῶν ἐγκαταλιμπανόντων τὸν νόμον σου. Ἀλληλοῦῖα.

Μέτοχος ἐγὼ εἰμι πάντων τῶν φθοιμένων σε καὶ τῶν φυλασσόντων τὰς ἐντολάς σου. Ἀλληλοῦῖα.

Δόξα καὶ νῦν Ἀλληλοῦῖα.

Στάσις β'. Ἦχος πλ. α'.

Αἱ χεῖρές σου ἐποίησάν με καὶ ἔπλασάν με, συνέτισόν με καὶ μαθήσομαι τὰς ἐντολάς σου. Ἐλέησόν με Κύριε.

Ὅτι ἐγεννήθην ὡς ἄσκης ἐν πάχνῃ τὰ δικαιώματά σου οὐκ ἐπελαθόμην. Ἐλέησόν με Κύριε.

Σὺς εἰμι ἐγώ, σῶσόν με, ὅτι τὰ δικαιώματά σου ἐξεζήτησα. Ἐλέησόν με Κύριε.

Ἀπὸ τῶν κριμάτων σου οὐκ ἐξέκλινά, ὅτι σὺ ἐνομοθέτησάς με. Ἐλέησόν με Κύριε.

Ἐκλίνα τὴν καρδίαν μου, τοῦ ποιῆσαι τὰ δικαιώματά σου εἰς τὸν αἰῶνα δι' ἀντάμειψιν. Ἐλέησόν με Κύριε.

Καιρὸς τοῦ ποιῆσαι τῷ Κυρίῳ, διασκέδασον τὸν νόμον σου. Ἐλέησόν με

(1) Ἀπὸ τὸ χειρόγραφον βιβλίον τοῦ Ἀρχιμ. Γαβριὴλ Σταματελάτου, διασαφίζοντος κανονικῶς τὴν τάξιν τοῦ μνημοσύνου.

Κύριε.

Δόξα και νῦν.

Ἐλέησόν με Κύριε, Κύριε.

Στάσις Γ'. Ἦχος γ'.

Καὶ ἐλέησόν με Ἀλληλούϊα.

Εἰβλεψόν ἐπ' ἐμέ καὶ ἐλέησόν με, κατὰ τὸ κρίμα τῶν ἀγαπώντων τὸ ὄνομά σου. Ἀλληλούϊα.

Νεώτερος ἐγώ εἰμι καὶ ἐξουδενωμένος τὰ δικαιώματά σου οὐκ ἐπελαθόμην. Ἀλληλούϊα.

Τῆς φωνῆς μου ἀκουσον, Κύριε, κατὰ τὸ ἔλεός σου, κατὰ τὸ κρίμα σου ζήσόν με. Ἀλληλούϊα.

Ἀρχοντες κατεδίωξαν με δωρὰν, καὶ ἀπὸ τὸν λόγον σου ἐδειλίασεν ἡ καρδία μου. Ἀλληλούϊα.

Ζήσεται ἡ ψυχὴ μου καὶ αἰνέσει σε, καὶ τὰ κρίματά σου βοηθήσει μοι.

Ἐπλανήθην ὡς πρόβατον ἀπολωλὸς ζήτησον τὸν δούλόν σου, ὅτι τὰς ἐντολάς σου οὐκ ἐπελαθόμην.

Ὁ Διάκονος

Ελέησον ἡμᾶς ὁ Θεὸς κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου θεόμεθά σου ἐπάκουσον καὶ ἐλέησον.

Ἔτι θεόμεθα ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ κεκοιμημένου δούλου τοῦ Θεοῦ (τοῦδε) κτλ.

Ὁ Ἱερεὺς

Ο Θεὸς τῶν πνευμάτων καὶ πάσης σαρκὸς ὁ τὸν θάνατον καταπατήσας κ.τ.λ.

Ὅτι οὐ εἶ ἡ ἀνάστασις, ἡ ζωὴ καὶ ἡ ἀνάπαυσις κτλ.

Καὶ μετὰ τὴν ἐκφώνησιν φάλλομεν τὰ παρόντα τροπάρια. Ἦχος πλ. α'.

Ανάπαυσον Σωτὴρ ἡμῶν μετὰ δικάων τὸν δούλόν σου καὶ τοῦτον κατασκήνωσον ἐν ταῖς αὐλαῖς σου, καθὼς γέγραπται, παρρηῶν ὡς ἀγαθὸς τὰ πλημμελήματα αὐτοῦ, τὰ ἐκούσια καὶ τὰ ἀκούσια, καὶ πάντα τὰ ἐν ἀγνοίᾳ

καὶ γνώσει, Φιλάνθρωπε.

Δόξα.

Καὶ πάντα τὰ ἐν ἀγνοίᾳ καὶ γνώσει Φιλάνθρωπε.

Καὶ νῦν Θεοτοκίον

Ο ἐκ Παρθένου ἀνατείλας τῷ κόσμῳ Χριστέ ὁ Θεός, υἱοὺς φωτὸς δι' αὐτῆς ἀναδείξας, ἐλέησον ἡμᾶς.

Εἶτα τὸν Ν'. (50) ψαλμὸν.

Μετὰ τοῦτο ἀρχόμεθα τῶν εἰρμῶν.

Ἦχος πλ. β'.

Οὐκ ἔστιν ἅγιος ὡς σύ, Κύριε ὁ Θεός μου, ὁ ὑψώσας τὸ κέρας τῶν πιστῶν σου Ἀγαθὲ καὶ στερεώσας ἡμᾶς ἐν τῇ πέτρᾳ τῆς ὁμολογίας σου.

Ὁ Διάκονος

Εἴτι καὶ ἔτι ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν κτλ.

Καὶ μετὰ τὴν ἐκφώνησιν

Κάθισμα, Ἦχος πλ. β'.

Αληθῶς ματαιότης τὰ σύμπαντα, ὁ δὲ βίος σκιά καὶ ἐνύπνιον καὶ γὰρ μάτην ταράττεται πᾶς γηγενής, ὡς εἶπεν ἡ Γραφή· ὅτε τὸν κόσμον κερδήσωμεν, τότε τῷ τάφῳ οἰκήσωμεν, ὅπου ὁμοῦ βασιλεῖς καὶ πτωχοί· διὸ Χριστέ ὁ Θεός, τὸν μεταστάντα ἀνάπαυσον, ὡς φιλάνθρωπος.

Δόξα καὶ νῦν. Θεοτοκίον

Παναγία Θεοτόκε, τὸν χρόνον τῆς ζωῆς μου μὴ ἐγκαταλείπῃς με· ἀνθρωπίνῃ προστασίᾳ μὴ καταπιστεύσῃς με· ἀλλ' αὐτὴ ἀντιλαβοῦ καὶ ἐλέησόν με.

ᾠδὴ στ'. Ὁ Εἰρμός.

Τοῦ βίου τὴν θάλασσαν, ὑψουμένην καθορῶν, τῶν πειρασμῶν τῷ κλείδωνι, τῷ εὐδίῳ λιμένι σου προσδραμὼν βοῶ σοι· Ἀνάγαγε ἐκ φθορᾶς τὴν ζωὴν μου πολυέλεε.

Ὁ Διάκονος

Εἴτι καὶ ἔτι ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν κτλ.

Και μετὰ τὴν ἐκφώνησιν
Κοντάκιον ἤχος πλ. δ'.

Μετὰ τῶν Ἀγίων ἀνάπαυσον, Χριστέ, τὴν ψυχὴν τοῦ δούλου σου, ἔνθα οὐκ ἔστι πόνος, οὐ λύπη, οὐ στεναγμός, ἀλλὰ ζωὴ ἀτελεύτητος.

Ὁ Οἶκος

Αὐτὸς μόνος ὑπάρχεις ἀθάνατος, ὁ ποιήσας καὶ πλάσας τὸν ἄνθρωπον· οἱ βροτοὶ οὖν ἐκ γῆς διεπλάσθημεν καὶ εἰς γῆν τὴν αὐτὴν πορευόμεθα, καθὼς ἐκέλευσας ὁ πλάσας με καὶ αἰπὼν μοι· ὅτι γῇ εἰ καὶ εἰς γῆν ἀπελεύσῃ· ὅπου πάντες βροτοὶ πορευόμεθα, ἐπιτάφιον θρῆνον ποιοῦντες φθὴν τό, ἀλληλούϊα.

Καὶ πάλιν τὸ Κοντάκιον

Μετὰ τῶν Ἀγίων ἀνάπαυσον κτλ.

ᾠδὴ Θ'. ὁ Εἰρμός.

Θεὸν ἀνθρώποις ἰδεῖν ἀδύνατον, ὃν οὐ τολμᾷ Ἀγγέλων ἀτενίσαι τὰ τάγματα· διὰ σοῦ δὲ Πάναγνε ὠράθη βροτοῖς, λόγος σεσαρκωμένος, ὃν μεγαλύνοντες, οὖν ταῖς οὐρανίαις Στρατικαῖς σὲ μακαρίζομεν.

Καὶ εὐθὺς τὰ εὐλογητάρια

Εὐλογητὸς εἰ, Κύριε, διδάξόν με τὰ δικαιώματά σου.

Τῶν Ἀγίων ὁ χορὸς εὗρε πηγὴν τῆς ζωῆς καὶ θύραν Παραδείσου· εὗρω καὶ γώ, τὴν ὁδὸν διὰ τῆς μετανοίας· τὸ ἀπολωλὸς πρόσβατον ἐγὼ εἰμι· ἀνακάλυψαί με Σωτὴρ καὶ σωσὸν με.

Εὐλογητὸς εἰ, Κύριε.

Ο πάλαι μὲν ἐκ μὴ ὄντων πλάσας με καὶ εἰκόνι σου θεῖα τιμήσας παραβάσει ἐντολῆς δὲ πάλιν με ἐπιστρέψας εἰς γῆν ἐξ ἧς ἐλήφθη, εἰς τὸ καθ' ὁμοίωσιν ἐπανάγαγε, τὸ ἀρχαῖον κάλλος ἀναμορφώσασθαι.

Εὐλογητὸς εἰ Κύριε

Εἰκὼν εἰμι, τῆς ἀρρήτου δόξης σου, εἰ καὶ στίγματα φέρω πταισμάτων· οἰκτεῖρησον τὸ σὸν πλάσμα Δέσποτα καὶ καθάρισον σὴ εὐσπλαγχνίᾳ. καὶ τὴν ποθεινὴν πατρίδα παράσχου μοι, παραδείσου πάλιν ποιῶν πολίτην με.

Εὐλογητὸς εἰ Κύριε.

Ανάπαυσον ὁ Θεὸς τὸν δοῦλόν σου καὶ κατὰταξον αὐτὸν ἐν Παραδείσῳ, ὅπου χοροὶ τῶν Ἀγίων Κύριε, καὶ οἱ δίκαιοι ἐκλάμψουσιν ὡς φωστῆρες· τὸν κεκοιμημένον δοῦλόν σου ἀνάπαυσον, παρορῶν αὐτοῦ πάντα τὰ ἐγκλήματα.

Δόξα.

Τὸ τρικαμπές, τῆς μιᾶς Θεότητος, εὐσεβῶς ὑμνήσωμεν βοῶντες· Ἀγίος εἰ ὁ Πατὴρ ὁ ἀναρχος, ὁ συνάναρχος Υἱός, καὶ Θεῖον πνεῦμα· φώτισον ἡμᾶς, πίστει σοι λατρεύοντας, καὶ τοῦ αἰωνίου πυρὸς ἐξάρπασον.

Καὶ νῦν.

Χαῖρε σεμνή, ἡ Θεὸν σαρκὶ τεκοῦσα εἰς πάντων σωτηρίαν, δι' ἧς γένους τῶν ἀνθρώπων εὗρατο τὴν σωτηρίαν· διὰ σοῦ εὗρομεν παράδεισον, Θεοτόκε ἀγνή εὐλογημένη.

Αλληλούϊα, Ἀλληλούϊα, Ἀλληλούϊα, Δόξα σοι ὁ Θεός. (τρίς) Καὶ ἀνάπαυσον τὸν δοῦλον σου.

Καὶ εὐθὺς τὸν Ἀπόστολον καὶ τὸ Εὐαγγέλιον τὸ νεκρώσιμον. Μετὰ τὸ τέλος, τὸ Τρισάγιον, Παναγία τριάς· Πάτερ ἡμῶν· ὅτι σοῦ ἔστιν ἡ βασιλεία. κλπ.

Καὶ τὰ τροπάρια ταῦτα.

Ἦχος δ'.

Μετὰ πνευμάτων δικαίων τετελειωμένων, τὴν ψυχὴν τοῦ δούλου σου Σῶτερ ἀνάπαυσον· φυλάττων αὐτὴν εἰς τὴν μακαρίαν ζωὴν, τὴν παρὰ σοῦ φιλόανθρωπε.

Εἰς τὴν κατάπαυσίν σου Κύριε, ὅπου πάντες οἱ Ἅγιοί σου ἀναπαύονται, ἀνάπαυσον καὶ τὴν ψυχὴν τοῦ δούλου σου, ὅτι μόνος ὑπάρχεις ἄθνατος.

Δέξαι.

Σὺ εἰ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ καταβάς εἰς ἄβυσσον, καὶ τὰς θύνας λύσας τῶν πεπεδημένων αὐτὸς καὶ τὴν ψυχὴν τοῦ δούλου σου Σῶτερ ἀνάπαυσον.

Καὶ νῦν.

Η μόνη ἄγνη καὶ ἄχραντος Παρθένος, ἡ Θεὸν ἀσπύτως κυήσασα, πρέσβευε τοῦ σωθῆναι τὴν ψυχὴν τοῦ δούλου σου.

Ὁ Ἱερεύς.

Ελέησον ἡμᾶς, ὁ Θεός, κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου, δεόμεθά σου ἐπάκουσον, καὶ ἐλέησον.

Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ κεκοιμημένου δούλου τοῦ Θεοῦ (τοῦδε) καὶ ὑπὲρ τοῦ συγχωρηθῆναι αὐτῷ πᾶν πλημμέλημα ἐκούσιόν τε καὶ ἀκούσιον. Ὅπως Κύριος ὁ Θεὸς τάξῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, ἔνθα οἱ δίκαιοι ἀναπαύονται. Τὰ ἐλέη τοῦ Θεοῦ, τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, καὶ ἄφεςιν τῶν αὐτοῦ ἁμαρτιῶν παρὰ Χριστῷ τῷ ἁθανάτῳ Βασιλεῖ καὶ Θεῷ ἡμῶν αἰτησώμεθα.

Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ο Θεὸς τῶν πνευμάτων καὶ πάσης σαρκός, ὁ τὸν θάνατον καταπατήσας, τὸν δὲ διάβολον καταργήσας, καὶ ζῶν τῷ κόσμῳ σου δωρησάμενος· αὐτὸς Κύριε, ἀνάπαυσον καὶ τὴν ψυχὴν τοῦ κεκοιμημένου δούλου σου (τοῦδε) ἐν τόπῳ φωτεινῷ, ἐν τόπῳ χλοερῷ, ἐν τόπῳ ἀναψύξεως, ἔνθα ἀπέδρα θύνη, λύπη καὶ στεναγμός· πᾶν ἁμάρτημα τὸ παρ' αὐτοῦ πραχθὲν ἐν λόγῳ, ἢ ἔργῳ, ἢ διανοίᾳ, ὡς ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρω-

πος Θεός, συγχώρησον· ὅτι οὐκ ἔστιν ἄνθρωπος, ὃς ζήσεται καὶ οὐχ ἁμαρτήσῃ· σὺ γὰρ μόνος Κύριε, ἐκτὸς ἁμαρτίας ὑπάρχεις, ἡ δικαιοσύνη σου, δικαιοσύνη εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ ὁ λόγος σου ἀλήθεια.

Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν

Οτι σὺ εἰ ἡ ἀνάστασις ἡ ζωὴ καὶ ἡ ἀνάπαυσις τοῦ κεκοιμημένου δούλου σου (τοῦδε) Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ σὺ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν σὺν τῷ ἀνάρχῳ σου Πατρὶ καὶ τῷ Παναγίῳ καὶ ἀγαθῷ καὶ ζωοποιῷ σου Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Καὶ ἡ Ἀπόλυσις

Δόξα σοι, Χριστὲ ὁ Θεός, ἡ ἐλπίς ἡμῶν Κύριε, δόξα σοι. Ὁ καὶ νεκρῶν καὶ ζώντων τὴν ἐξουσίαν ἔχων καὶ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν, ταῖς πρεσβείαις τῆς παναχράντου καὶ παναμόμου αὐτοῦ Μητρός, τῶν ἁγίων ἐνδόξων καὶ πανευφύμων Ἀποστόλων, τῶν δόσιων καὶ Θεοφόρων Πατέρων ἡμῶν καὶ πάντων τῶν Ἁγίων καὶ τὴν ψυχὴν τοῦ ἐξ ἡμῶν μεταστάντος δούλου αὐτοῦ ἐν σκηναῖς δικαίων τάξαι, ἐν κόλποις Ἀβραάμ ἀναπαῦσαι καὶ μετὰ δικαίων συναριθμησαί, ἡμᾶς δὲ ἐλεῆσαι ὡς ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος.

Αἰωνία ἡ μνήμη (ἐκ τρίτου).

ΜΝΗΜΟΝΕΥΣΙΣ ΚΑΤΑ ΤΑ ΨΥΧΟΣΑΒΒΑΤΑ

Ελέησον ἡμᾶς ὁ Θεός, κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου, δεόμεθά σου, ἐπάκουσον καὶ ἐλέησον.

Ετι δεόμεθα ὑπὲρ μακαρίας μνήμης καὶ αἰωνίου ἀναπαύσεως τῶν ψυχῶν τῶν κοιμηθέντων δούλων σου,

πάντων τῶν εὐσεβῶν καὶ ὀρθοδόξων
 χριστιανῶν, Βασιλέων, Πατριαρχῶν,
 Ἀρχιερέων, Ἱερέων, Ἱερομονάχων,
 Ἱεροδιακόνων, Μοναχῶν, Μοναζουσῶν
 καὶ πάντων τῶν προπατόρων πάππων,
 πρὸ πάππων, γονέων, πρὸ γονέων, ἀ-
 δελφῶν καὶ συγγενῶν, τῶν ἀπὸ περά-
 των ἕως περάτων τῆς οἰκουμένης, τῶν
 ἐν γῇ, τῶν ἐν θαλάσῃ, τῶν ἐν ἐρήμοις
 καὶ ὄρεσι καὶ σπηλαίοις καὶ ἐν παντὶ
 τόπῳ τελειωθέντων, τῶν ἀπ' ἀρχῆς
 καὶ μέχρι τῶν ἐσχάτων (καὶ μνημο-
 νεύει ὧν θέλει τεθνεώτων) ὧν σὺ Κύ-
 ριε, γινώσκεις τὰ ὀνόματα αὐτῶν καὶ
 ὑπὲρ τοῦ συγχωρηθῆναι αὐτοῖς πᾶν
 πλημμέλημα ἐκούσιόν τε καὶ ἀκούσιον.
 Ὅπως Κύριος ὁ Θεός, τάξῃ τὰς
 ψυχὰς αὐτῶν, ἔνθα οἱ δίκαιοι ἀνα-
 παύονται, τὰ ἐλέη τοῦ Θεοῦ, τὴν
 βασιλείαν τῶν Οὐρανῶν καὶ ἄφεσιν τῶν
 ἐαυτῶν ἁμαρτιῶν παρὰ Χριστῷ τῷ ἀ-
 θανάτῳ Βασιλεῖ καὶ Θεῷ ἡμῶν αἰτη-
 σώμεθα.

Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν

Ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων καὶ πάσης
 σαρκός, ὁ τὸν θάνατον καταπα-
 τήσας, τὸν δὲ Διάβολον καταργήσας καὶ
 ζωὴν τῷ κόσμῳ σου δωρησάμενος. Αὐ-
 τὸς Κύριε ἀνάπαυσον καὶ τὰς ψυχὰς
 τῶν προκοιμηθέντων δούλων σου, πάν-
 των τῶν εὐσεβῶν καὶ ὀρθοδόξων χρι-
 στιανῶν, Βασιλέων, Πατριαρχῶν, Ἀρ-
 χιερέων, Ἱερέων, Ἱερομονάχων, Ἱε-
 ροδιακόνων, Μοναχῶν, Μοναζουσῶν
 καὶ πάντων τῶν προπατόρων, πάππων,
 πρὸ πάππων, γονέων πρὸ γονέων, ἀ-
 δελφῶν καὶ συγγενῶν, τῶν ἀπὸ περά-
 των ἕως περάτων τῆς οἰκουμένης, τῶν
 ἐν γῇ, τῶν ἐν θαλάσῃ, τῶν ἐν ἐρήμοις
 καὶ ὄρεσι καὶ σπηλαίοις καὶ ἐν παντὶ
 τόπῳ τελειωθέντων, τῶν ἀπ' ἀρχῆς
 καὶ μέχρι τῶν ἐσχάτων (καὶ μνημο-

νεύει ὧν θέλει τεθνεώτων), ὧν σὺ Κύ-
 ριε, γινώσκεις τὰ ὀνόματα αὐτῶν, καὶ
 τάξον αὐτὰς ἐν τόπῳ φωτεινῷ, ἐν τό-
 πῳ χλοερῷ, ἐν τόπῳ ἀναψύξεως, ἔνθα
 ἀπέδρα πᾶσα ὀδύνη, λύπη καὶ στε-
 ναγμός. Πᾶν ἁμάρτημα τὸ παρ' αὐτῶν
 πραχθὲν ἐν λόγῳ, ἢ ἔργῳ, ἢ διανοίᾳ,
 ὡς ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος Θεός, συγ-
 χώρησον, ὅτι οὐκ ἔστιν ἄνθρωπος, ὃς
 ζήσεται ἐπὶ τῆς γῆς καὶ οὐχ ἁμαρτή-
 σει. Σὺ γὰρ μόνος Κύριε, ἐκτὸς ἁμαρ-
 τίας ὑπάρχεις, ἡ δικαιοσύνη σου δι-
 καιοσύνη εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ ὁ λόγος
 σου ἀλήθεια.

Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν

Ὅτι σὺ εἰ ἡ ἀνάστασις, ἡ ζωὴ καὶ
 ἡ ἀνάπαυσις τῶν ἀπ' αἰῶνος
 κοιμηθέντων δούλων σου, Χριστὲ ὁ
 Θεὸς ἡμῶν, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀνα-
 πέμπομεν, σὺν τῷ ἀνάρχῳ σου Πατρὶ
 καὶ τῷ παναγίῳ καὶ ἀγαθῷ καὶ ζωο-
 ποιῷ σου Πνεύματι νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς
 τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Ἀπόλυσις

Δόξα σοι Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡ ἐλπίς ἡ-
 μῶν δόξα σοι.

καὶ νεκρῶν καὶ ζώντων τὴν ἐ-
 ξουσίαν ἔχων, ὡς ἀθάνατος βα-
 σιλεὺς καὶ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν, Χρι-
 στὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν, ταῖς πρε-
 σβείαις τῆς παναχράντου καὶ παναμώ-
 μου ἁγίας αὐτοῦ Μητρός, τῶν ἁγίων
 ἐνδόξων καὶ Πανευφύμων Ἀποστό-
 λων, τῶν Ὁσίων καὶ Θεοφόρων Πατέ-
 ρων ἡμῶν, τῶν ἁγίων ἐνδόξων προπα-
 τόρων Ἀβραάμ, Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ·
 τοῦ ἁγίου καὶ δικαίου τετραήμερου
 φίλου τοῦ Χριστοῦ Λαζάρου καὶ πάν-
 των τῶν ἁγίων· καὶ τὰς ψυχὰς τῶν ἐξ
 ἡμῶν μεταστάντων δούλων αὐτοῦ, ἐν
 σκηναῖς δικαίων τάξαι, ἐν κόλποις Ἀ-
 βραὰμ ἀναπαῦσαι καὶ μετὰ ἁγίων καὶ

δικαίων συναριθμῆσαι καὶ ἡμᾶς ἐλεῆσαι, ὡς ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος καὶ ἐλεήμων Θεός.

Αἰώνια ἡ μνήμη ὑμῶν ἀξιωμακάριστοι καὶ ἀείμνηστοι ἀδελφοὶ ἡμῶν. (ἐκ γ'),

Δι' εὐχῶν τῶν ἁγίων Πατέρων ἡμῶν κλπ.

(Εἰς τὸ ἐπόμενον, περὶ τῆς τάξεως τῆς θείας καὶ ἱερᾶς προσευχῆς με κομποσχοίνι.)

ΠΡΟΣΕΥΧΗ

Εἰς τὴν Κυρίαν Θεοτόκον

(Ποίησις Ἀρχιμανδρίτου Παναρέτου Πολυκάρπου Ἀγιορείτου, (†1942) Ἡγουμένου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ζωοδόχου Πηγῆς ἡ Ἀγίας, Μπάτσι — Ἀνδρου.)

Σκέπη τοῦ κόσμου καὶ ἐλπίς,

Μαρία Σὺ ὑπάρχεις.

Λιμὴν χειμαζομένοις δέ,

καὶ σωτηρία πᾶσι.

Δι' ὃ καὶ ὡς προστρέχω Σοι,

ἵνα με διασώσης.

Ἐκ τρικυμίας τῶν παθῶν,

τὸν νοῦν μου δὲ ὑψώσης.

Ἐκ τῶν χαμαὶ εἰς οὐρανόν,

Σοῦ δέομαι Κυρία.

Νά προσκυνῶ ἐν Πνεύματι,

Τριάδα Παναγίαν.

ΠΡΟΣΕΥΧΗ

Εἰς τὴν Ἁγίαν Τριάδα

(Τοῦ αὐτοῦ)

Ἀναρχε Πάτερ Ποιητά,

τοῦ Οὐρανοῦ καὶ γῆς τε,

Βάθος βουλῶν Σοῦ ὦ Θεέ,

θνητῶν ποτὲ τίς εἶδεν,

Γνώρισον εἰς τὸν παῖδα Σοῦ,

Σὴν πάρεδρον σοφίαν,

Δέομι καὶ ἀντιβολῶ,

Σὴν θείαν εὐσπλαχνίαν.

Ἐλέησόν με ὡς ποθῶ,

Σὼν ἀποβρῆτων λόγους

Ἦς τὰς πηγὰς ἐπιποθεῖ,

ὁ νοῦς μου νὰ ἀρδεύῃ

Θεωρημάτων νοερῶν,

ὅπως Σὲ ἐπαινέσῃ.

Ἵνα κηρύξῃ ἅπασι,

Θεὲ Σὰ μεγαλεῖα

Καὶ ἔργα τὰ θαυμάσια,

τῆς θεῆς Σοῦ σοφίας.

Λόγων Σὼν θείων μυστικῶν,

ἐπιποθῶ νὰ μάθω

Μόνο γιὰ Σὲ τὸν Πλάστην μου,

νὰ Σὲ ἐγκωμιάσω.

Νοῦν λογικὸν μοὶ δέδωκας,

μεθ' ὅσῃ ἐπιστήμῃ,

Ἐνέζομαι ὦ Πλάστα μου,

δι' ὅσῃ ἀγνωμοσύνην

Ὅπου δεικνύω διαρκῶς,

τ' ἀχάριστόν γε κτίσμα,

Ἦρδς τὸν Θεὸν καὶ Πλάστην μου,

μὲ ὅσας τε εὐθύνas.

Ρεῖθρον ἐλέους ὦ Θεέ,

ὑπάρχεις τοῖς ἀνθρώποις,

Σώζεις τοὺς πάντας δωρεάν,

δι' ἀγαθωσύνης ὁσῆς,

Τριῶς ὦ Ὑπερούσιε,

Πάτερ, Υἱὲ καὶ Πνεῦμα,

Ἵμνῶ Σὸν κράτος εὐλαβῶς,

νύκταν τε καὶ ἡμέραν.

Φῶς νοερὸν καὶ ἄχροον,

Σὺ εἰ Θεὲ τῶν ὄλων,

Χαρᾶς ἀφάτου πλήρωσον,

φώτισον κόσμον ὅλον.

Ψυχὰς ἅς περ' ἡγάπησας,

τῶν λογικῶν ἀνθρώπων,

ᾧ. Τρισυπόστατε Θεέ,

εὐλόγησον καὶ σῶσον.

ΤΟ ΝΕΟΝ ΕΤΟΣ 1945 ΕΙΡΗΝΙΚΟΝ ΚΑΙ ΕΥΤΥΧΕΣ

(Τοῦ αὐτοῦ)

*Αφραστε Θεὲ τῶν χρόνων,
καὶ αἰώνων ρυθμιστά,
βουλὰς θείας Σου τίς ἔγνω,
ὁ τῶν ὄντων Ποιητά ;
Γόνυ κλίνω ἔμπροσθέν Σου,
ὁ Σὸς Παῖδας ταπεινῶς,
Δέομαι νὰ εἰρηνεύσης,
γένος πάντων τῶν θνητῶν.
Ἐν τῷ νέῳ ἔται τοῦτο,
καὶ πρὸς Σὲ πάντες ἔλθοῦν,
Ζωῆς ὕδωρ δὲ νὰ πλύνω,
ἵνα ζωοποιηθοῦν.
Ἥλιον Σὺ ὁ κρεμάσας,
εἰς τὸ ὕψος τ' οὐρανοῦ,
Θεὲ νὰ φωτίξῃ πάντας,
Μὴ παρόψεις νῦν καμοῦ.
Ἰκετεύω τὰς δεήσεις,
ἀλλ' ἐπάκουσον ἡμῶν,
Καὶ ἐλέησον εὐσπλάγχυνος,
γένος ὅλον τῶν θνητῶν.
Λόγον ὁ ποιήσας πάντα,
νοεῖα καὶ αἰσθητά,
Μόνον δι' ἀγαθωσύνην,
μὴ παρίδῃς ποιητά.
Νεωτεριστῶν τὰς φρένας,
ἀνακαίνισον Σὺ οὖν,
Ξενοθέοντας τῆς Σῆς δόξης,
ποίησον νῦν σοὺς υἱούς.
Οὐχὶ φύσει ἀλλὰ θέσει,
καὶ ἐν χάριτι φαμέν,
Πάντας καὶ συγκληρονόμους,
τῆς Σῆς δόξης Ἀγαθέ.
Ῥῥσαι δὲ Σὴν Ἐκκλησίαν,
τὴν Ὁρθόδοξον·φημί,
Συμφορῶν τῶν ἐκ σχισμάτων,
κ' ἡνωμένη Σὲ ὑμνεῖ.
Τῶν ἀθειστῶν τῆς πλάνης,
ἐλευθέρωσον τὴν γῆν,

*Υψιστε Παμβασίλεῦ,
ἵνα Σὲ δοξολογῇ.
Φώτισον πάντα τὰ ἔθνη,
τὰ ὑπὸ τὸν Οὐρανόν,
Χριστὲ ἵνα προσκυνοῦσι,
Σὲ τὸν μόνον Ἀγαθόν.
Ψυχὰς λογικὰς ἀπάσας,
ῤῥσαι σκότους νοητοῦ,
ὦ ! Θεάνθρωπε Σωτῆρα,
ἵνα Σὲ τὸ Φῶς ἰδοῦν.

Γένοιτο, Ἀμήν.

Ὁ ἐν Χριστῷ εὐχέτης
Ἀρχιμ. ΠΑΝΑΡ. ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΥ
Ἀγιορείτης (†1942)

ΣΤΗΛΗ ΕΛΕΥΘΕΡΑΣ ΓΝΩΜΗΣ

Εἰς τὸ ἐρώτημα :

Ποῖα τὰ αἷτια τῆς σημερινῆς θρησκευτικῆς παρακμῆς καθ' ὅλον τὸν χριστιανικὸν κόσμον, μηδὲ τοῦ Ἀγίου Ὁρους ἐξαιρουμένου, ἀπήντησαν οἱ κάτωθι.

ΑΡΧΗ ΥΠΕΡΦΑΝΕΙΑΣ ἈΜΑΡΤΙΑ
(Σοφ. Σειρ. Ι. 13)

Εἰς τὴν σημερινὴν ἐσχάτην γενικὴν ἐξαθλίωσιν, τὰ αἷτια τῆς θρησκευτικῆς παρακμῆς εἶναι μόνον ἡ ὑπερηφανία. Αὕτη δὲν εἶναι γέννημα ἀλλ' εἶναι γεννήτρα πάσης ἁμαρτίας. Ἡ ὑπερηφανία κατέρριψε τὸν ἑωσφόρον ἐκ τῶν οὐρανῶν ὅστις ἐγεννήθη ἄμωμος ἕως οὗ εὐρέθη τὰ ἀδικήματα ἐν αὐτῷ (Ἰεζ. ΚΗ. 15) διότι ἠδίκησε τὰ τρίτον τῶν Ἀγγέλων παρὰ τοὺς αὐτοὺς μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν ἀπώλειαν (Ἀπ. ΙΒ. 4) ἐπειδὴ ἀπεφάσισε νὰ στήσῃ τὸν θρόνον τοῦ ἐπάνω τῶν ἀστέρων τοῦ οὐρανοῦ δηλαδὴ τῶν Ἀγγελικῶν ταγμάτων καὶ νὰ γίνῃ ὁμοιος τῷ Ὑψίστῳ (Ἠσ. ΙΑ. 13, 14.) Ἡ ὑπερη-

φανία εξέβαλε τοὺς πρωτοπλάστους ἀπὸ τὸν Παράδεισον, διότι ἡ Εὐα ἀκούσασα τοῦ ὄφεως ἔσσεθε ὡς θεοί, ἔσπευσε νὰ φάγῃ τὸ γρηγορώτερον καὶ ἐπειδὴ δὲν τὴν ἐνήργησεν ἔδωκε καὶ τοῦ ἀνδρός της καὶ ἔφαγον, διότι ὁ ἁμαρτωλὸς διὰ νὰ καταπραΰνῃ τὴν τύψιν τῆς συνειδήσεως ζητεῖ συνενόχους. Ἡ ὑπερηφανία ἐπέφερε τὸν κατακλυσμὸν (Σοφ. Σολ. ΙΔ.' 6) διότι ἡ-πείθησαν ἔνεκα τῆς ὑπερηφανίας εἰς τὴν μακροθυμίαν τοῦ Θεοῦ καὶ ἐχρειάσθη νὰ καταβῇ ὁ Χριστός, ἰδιαιτέρως εἰς αὐτοὺς εἰς τὴν φυλακὴν τῶν πνευμάτων ὅπου εὗρίσκοντο διὰ νὰ τοὺς κηρύξῃ (Α.' Πέτρο, Γ.' 19) κατὰ τὴν κατάβασιν αὐτοῦ εἰς τὸν Ἄδην, ὅθεν συνάγεται ὅτι οἱ ὑπερήφανοι φυλάσσονται εἰς ἰδιαίτερον τόπον μετὰ θάνατον διὰ νὰ μὴ μολύνουν καὶ τοὺς ἄλλους. Ἡ ὑπερηφανία εἶναι ἡ αἰτία, διὰ τὴν ὁποίαν ἔπεσε πῦρ καὶ θεῖον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ κατέκαυσε τὰ Σόδομα, τὸ λέγει ὁ Προφήτης Ἰεζεκὴλ (ς' 19.) Τὸ ἁμάρτημα Σοδόμων ὑπερηφανία τοῦ ὁποίου λέγει καὶ γεννήματα τὴν γαστριμαργίαν καὶ τὴν ἀσπλαγχίαν. Ἡ ὑπερηφανία ἔφερε τὴν σύγχυσιν τῶν γλωσσῶν εἰς τὸν πύργον τῆς Βαβέλ διότι ἤθελον ἵνα ποιήσωσιν ἑαυτοῖς ὄνομα. (Γεν. ΙΑ.' 4) Ἀπὸ ὑπερηφανίαν κυριευμένοι Ἰωσήφ καὶ Ἀζαρίας ἀρχιστράτηγοι τῶν Ἑβραίων, ἵνα ποιήσωσι καὶ αὐτοὶ ἑαυτοῖς ὄνομα, ἐξῆλθον ἀπρόκλητοὶ ἵνα πολεμήσωσι πρὸς τοὺς ἐθνικοὺς καὶ ἔπεσον ἐκ τοῦ λαοῦ δύο χιλιάδες ἄνδρες. Ἀπὸ ὑπερηφανίαν ἔπεσον τὴν αὐτὴν ἡμέραν σὺν αὐτοῖς ἐξεληθόντες εἰς τὸν πόλεμον καὶ ἱερεῖς βουλόμενοι καὶ αὐτοὶ ἀνδραγαθῆσαι (Α.' Μακ Ε.' 57, 60, 67.) Ὑπερηφανία κατέλαβε τὸν Ἰούδαν κυρίως καὶ ὅγι τόσον ἡ φιλαργυρία διότι κατὰ τὸν ὕμνωδον (οὐκ ἀκριβολογεῖται πρὸς τὴν τιμὴν) ἀλλὰ κυριευμένος ἀπὸ τὸ

μῖσος καὶ γὰρ (μισῶν ἐφίλει) δὲν ἐταπείνωθη νὰ τρέξῃ εἰς τὸν Χριστὸν νὰ τοῦ ζητήσῃ συγχώρησιν ἀλλὰ τράβηξε γιὰ τὴν κρεμάλαν καὶ συμμαρτυρεῖ εἰς τοῦτο ὁ Ἀχιτόφελ, ὅστις μὴ ἰδὼν ἐκεῖνο ποῦ ἐσυμβούλευσε τὸν Ἀβεσσαλὼμ, ἔτρεξε καὶ αὐτὸς εἰς τὴν ἀγχόνην (Β.' Βασ. ΙΖ.' 23) Ὑπερηφανία εἶναι τὸ ἁμάρτημα τῶν αἰρετικῶν ὅλων τῶν αἰώνων. Ὑπερηφανία εἶναι τὸ πάθος τῶν βασανιστῶν τῶν μαρτύρων τοῦ Χριστοῦ καὶ τὸ ὁμολογεῖ ὁ αἰμοβύρος βασιλεὺς Ἀντίοχος ὅτε ἀπέθνησκε. «Δίκαιον ὑποτάσσεσθαι Θεῷ καὶ μὴ θνητὸν ὄντα ἰσόθεα φρονεῖν ὑπερηφάνως» (Β.' Μακ. Θ.' 12) Αὕτη γεννᾷ καὶ σήμερον τὰς καινοτομίας τῶν θρησκευτικῶν, τὰς καταπατήσεις τῶν Νηστειῶν, τὸ μῖσος ἐναντίον τῆς Μοναχικῆς πολιτείας. Ὅστις ἔχει τέτοιον πάθος δύναται νὰ καταλογίζεται ὡς ἄνθρωπος ; Δύναται νὰ ὀνομάζεται Χριστιανός ; Αὐτὸ γεννᾷ τὸν θανατηφόρον θυμὸν ἐκ τοῦ ὁποίου κυριευθεὶς ὁ Ἡρώδης ὡς ὑπὸ τῶν μάγων ἐμπαιχθεὶς, ἐφόνευσε 14.000 βρέφη. Αὕτη γεννᾷ μῖσος θανάσιμον καὶ μαρτυρῇ ἡ Ἡρωδιάς αἰτοῦσα ἐπὶ πίνακι τὴν κεφαλὴν τοῦ Προδρόμου. Αὕτη φέρει τὰς πτώσεις τῆς παρὰ φύσιν ἀνηθικότητος. (Ρωμ. Α.' 24, 26, 27) καὶ μαρτυρεῖ το ὁ Ἅγιος Ἰωάννης εἰς τὴν κλίμακα «ὅπου πτώμα κατέλαβεν ἐκεῖ ὑπερηφανία προσεσκήνωσεν» Αὕτη τὸν Ναβουχοδονόσορα ἐξέβαλεν εἰς τὰ δάση ἐπὶ εἰκοσιένα μῆνα καὶ συζοῦσε μὲ τὰ ζῶα καὶ χόρτον ἔτρωγε. (Δαν. Δ.' 30) Αὕτη καὶ τὸν μέλλοντα ἔρχεσθαι Ἀντίχριστον μαζὺ μὲ τὴν ἀπιστίαν θὰ τὸν ὀρίξῃ καὶ εἰς τὰ πάθη τῆς ἀτιμίας. (Δαν. ΙΑ.' 37) Αὕτη ὀπλίζει τὰς χεῖρας τῶν μνησικακῶν εἰς ἐκδίκησιν. Αὕτη κινεῖ τὰ χεῖλη τῶν κολάκων εἰς ἑπαινον εἰρωνικῶς. Αὕτη πηλαεῖ τοὺς πόδας τῶν χορευτῶν εἰς ἐπί-

δειξιν. Αὕτη κροταλίζει τὰς χεῖρας τῶν ὑποκριτῶν πρὸς συμφεροντολογίαν. Αὕτη πάλλει τὰς καρδίας τῶν ἐπαινουμένων. Αὕτη κινεῖ εἰς ὑψιφωνίαν τὰ χεῖλη τῶν ἱεροψαλτῶν. Αὕτη φέρει τὸ ἐρύθημα εἰς τὰς παρειάς τῶν ἐπιδεικνυομένων. Αὕτη σκοτίζει εἰς παραλογισμόν τὸν νοῦν τῶν κατ' ἐπίδειξιν κηρύττοντων. Καὶ μάρτυς ἐγὼ· πρὸ δεκαπενταετίας ἤκουσα ἐπ' ἄμβωνος κήρυκα τοῦ θεοῦ λόγου εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν μετὰ τὸ ἔσπερινόν κήρυγμά του περὶ ἀγάπης εἶπε (θέλετε νὰ σᾶς τὰ ψάλλω;) καὶ χωρὶς νὰ λάβῃ ἀπάντησιν ἤρχισε νὰ ἀπαγγέλλῃ ὁλόκληρον τὸ δέκατον τρίτον κεφάλαιον τῆς β. πρὸς Κορινθίους ἐπιστολῆς ὅπως λέμε τὸν ἀπόστολον εἰρμολογικῶς. Αὕτη γλυκαίνει τὰ χεῖλη τῶν καταλάλων. Αὕτη ἡ σφραγίδα τῆς ἀπιστίας. Αὕτη καὶ σήμερον ἡ μόνη αἰτία τῆς γενικῆς θρησκευτικῆς παρακμῆς τὴν ὁποίαν ἂν δὲν μισήσωμεν ἀπὸ ψυχῆς καὶ καταπολεμήσωμεν εἰς ἐξάλειψιν, ἃς μὴ περιμένωμεν ἡθικὴν ἀνόρθωσιν, ἃς μὴ ἐλπίσωμεν ψυχικὴν σωτηρίαν.

Ἔνας συνδρομητῆς

Ἄλλος ἀπαντᾷ.

Ἐκεῖνο ὅπερ ἀπασχόλησεν, ἀπασχολεῖ καὶ θὰ ἀπασχολῇ κάθε νουνεχῇ ὄχι μόνον φιλόδορσκον Ἑλληνα, ἀδιακρίτως ἀξιώματος καὶ καταστάσεως, ἀλλὰ καὶ κάθε ἄλλον ἔχοντα σώας τὰς φρένας καὶ ἀνήκοντα εἰς τὸ ἀνθρώπινον ἐπίπεδον καὶ ὅπερ δὲν τὸν ἀφήνει νὰ ἡσυχάσῃ καὶ αὐτὴν ἀκόμη τὴν ὥραν τοῦ ὕπνου, εἶναι ἡ ἀθλία κατὰ πάντα καὶ πρωταφανὴς σημερινὴ κατάσταση, διὰ τὴν ὁποίαν διερωτᾶται ὁ καθείς πόθεν προέκυψε, ποῖα τὰ αἷτια, ποῖα ἡ ἀφορμὴ καὶ ποῖοι εὐθύνονται δι' αὐτήν. Δὲν εἶναι Ἕλληνες αὐτοὶ ποὺ κάνουν αὐτά; δὲν εἶναι χριστιανοί; δὲν φοβοῦνται τὸν Θεόν; δὲν ἐβαπτίσθησαν;

δὲν εἶναι τέκνα τῆς μιᾶς ἀγίας καθολικῆς καὶ ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας;

Τὴν ἀπάντησιν εἰς ὅλα τὰ ἀνωτέρω δίκαια ἐρωτήματα καὶ τὰς δικαίας ἀπορίας τὴν δίδει οὐχὶ ἄνθρωπος, ἀλλὰ αὐτὸς ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς εἰς τὸ 13 κεφ. τοῦ Ματθαίου, ὁπότεν τὸν ἠρώτησαν οἱ μαθηταὶ πόθεν τὸ κακὸν σπέρμα, πόθεν τὰ ζιζάνια, εἶπεν εἰς αὐτούς, ἀλλὰ καὶ μετ' αὐτῶν εἰς ὅλους τοὺς ἐρωτῶντας, ὅτι αἰτία ὅλων τούτων εἶναι οἱ γεωργοί, δηλαδὴ ὅλοι οἱ κληρικοί, διότι οὕτως ἐρρεβαίωσεν ὁ Κύριος ἡμῶν, ἐν τῷ καθεύδειν τοὺς ἀνθρώπους ἦλθεν ὁ ἐχθρὸς καὶ ἔσπειρε τὸ κακὸν σπέρμα. Ἡ πρώτη λοιπὸν καὶ κυρίως αἰτία τῆς σημερινῆς αὐτῆς ἀθλίας καταστάσεως τῆς ἀναρμοδίας εἰς χριστιανικὴν ὁρθόδοξον κοινωνίαν εἶναι ὁ κληρὸς καὶ ὅλοι οἱ θρησκευόντες διανοούμενοι, ὅσοι ἐκοιμήθησαν καὶ ἄφησαν τὸν ἐχθρὸν καὶ ἔκανε ὅσα σήμερον ἐξελίσσονται πρωτάκουστα. Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος προγνώρισας ταῦτα ἐκάλεσε τοὺς πρεσβυτέρους τῆς Ἐφέσου καὶ τοὺς συνεβούλευσε νὰ προσέξουν καὶ τὸν ἑαυτὸν τῶν καὶ τὸ ἐμπιστευθὲν εἰς αὐτοὺς ποίμνιον ἀπὸ τοὺς βαρεῖς λύκους. Ἐκτὸς ὅμως τῶν συστάσεων ἐκείνων τὸ Ἅγιον Πνεῦμα διὰ τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων κατήρτισεν ὁλόκληρον ἐκκλησιαστικὸν σύστημα, μὲ τὸ ὁποῖον νὰ συνδέωνται ὅλοι ἐκεῖνοι ὅπου θὰ ἀνήκουν εἰς τὸν χριστιανισμόν.

Εἰς ὅλον αὐτὸ τὸ οἰκοδόμημα, τὸ ὁποῖον λέγεται χριστιανισμός, ἔδωκε τὴν ἰδίαν πίστιν, τὴν ἰδίαν διδασκαλίαν, τὰ ἴδια καθήκοντα, τοὺς ἰδίους νόμους, τὰ ἴδια ἥθη καὶ ἔθιμα ἐξ Ἰσου εἰς μεγάλους καὶ μικρούς, ἀλλὰ καὶ ἐμοίρασε καὶ τὸν κόσμον εἰς τμήματα μικρὰ καὶ ἔβαλε καὶ εἰς κάθε τμήμα καὶ τὸν ὁδηγὸν διὰ νὰ ὁδηγῇ τὰ τμήματα εἰς τὸν δρόμον τὸν εὐ-

θύν, νὰ τὰ διδάσκη καὶ τὰ παρακολουθῇ καὶ τὰ προσέχη ἀπὸ κάθε κακὸν ὁδηγὸν καὶ ἀπὸ κάθε κακὴν συμβουλὴν.

Εἰς τὸ θεῖον αὐτὸ οἰκοδόμημα, τὸ ὁποῖον λέγεται χριστιανισμός, ὅσοι ὑπετάχθησαν, ὑπετάχθησαν ἐπίστευσαν καὶ ἐνεγράφησαν θεληματικῶς, χωρὶς καμμίαν βίαν, ἀλλ' ἐκτὸς τούτου καὶ μετὰ τὴν ἐγγραφὴν τῶν ὅσοι θέλουν νὰ φύγουν, δὲν δεσμεύονται, εἶναι ἐλεύθεροι νὰ φύγουν. Μόνον, ἐφόσον θὰ θέλουν νὰ μείνουν εἰς τοὺς κόλπους τοῦ χριστιανισμοῦ εἶναι ὑποχρεωμένοι νὰ συμμορφοῦνται σύμφωνα μὲ ὅσα ὁ χριστιανισμός παραδέχεται καὶ διδάσκει, καὶ νὰ ὑπακούη εἰς αὐτά. Οἱ ἀρχιερεῖς καὶ ἱερεῖς καὶ λοιποὶ κληρικοὶ εἰς κάθε τμήμα ἐπικεφαλῆς ἀγρυπνοῦν καὶ προσέχουν τὰ τμήματα αὐτά, τὰ λογικὰ πρόβατα καὶ τὰ παρακολουθοῦν μήπως παραπλανηθῇ κανὲν ἐξ αὐτῶν καὶ χαθῇ. Δυστυχῶς ὅμως ἡμεῖς οἱ ποιμένες ὅχι μόνον δὲν ἐπροσέξαμεν, ὅχι μόνον δὲν ἠγρυπνήσαμεν, ὅχι μόνον δὲν ἐφροντίσαμεν, ἀλλὰ τελείως ἠδιαφορήσαμεν, εἰς ἓν μόνον ἐπροσέξαμεν, εἰς τὸ γάλα καὶ τὸ ξέριον, τὰ δὲ λογικὰ πρόβατα τὰ ἀφήσαμεν ἀπροστάτευτα τελείως καὶ εὐρόντες ταῦτα εἰς τοιαύτην ἐγκατάλειπιν οἱ λύκοι, τὰ ἔφαγον μὲ τὰς ἀντεκκλησιαστικὰς διδασκαλίας καὶ τὰ ἀπεξένωσαν ἀπὸ τὴν θείαν μάνδραν. Ὑπῆρξε δυστυχῶς τοιαύτη ἡ ἀδιαφορία ἡμῶν τῶν κληρικῶν ὥστε ἂν καὶ κανεῖς δὲν ἐκκλησιάζετο οὐδόλως μᾶς ἐνδιέφερεν, ἂν κανεῖς δὲν ἐνήστευεν ἢ καὶ δὲν νηστεύει οὐδόλως μᾶς ἐνδιαφέρει, ἂν καὶ καθ' ἐκάστην κατακρίνουν ὅλον τὸ καθιετὸς τῆς Ἐκκλησίας οὐδόλως μᾶς λυπεῖ, ἂν καὶ καθ' ἐκάστην ἐμάχοντο τὰ πρόβατά μας, ἔαν ἀλληλοεκαταγγέλοντο, ἔαν ἀλληλοεσκοτώνοντο, ἡμεῖς εἴμεθα ἀπαθεῖς θεαταί, ὡς νὰ ἐβλέπομεν κανὲν ξένον φαι

νόμενον. Ἐὰν καθ' ἐκάστην ἀκούωμεν νομικούς, ἱατροὺς, διδασκάλους καὶ πολλοὺς ἐπιστήμονας νὰ λέγουν δὲν ὑπάρχει Θεός, τὰ ἐκκλησιαστικά μας εἶναι ἐπιβλαβῇ διὰ τὴν σημερινὴν κοινωνίαν, ἀσχέτως ἂν εἶναι καὶ εἰς τὴν ἐνορίαν μας οἱ τοιοῦτοι. ἡμεῖς οὐδένα ἔλεγχον, οὐδεμίαν ἐκκλησιαστικὴν ἀλήθειαν προβάλλομεν, ἀλλὰ ὅλους τοὺς ἔχομεν ἐξ ἴσου.

Ἀκούομεν καὶ γνωρίζομεν τόσον οἱ ἱερεῖς ὅσον καὶ οἱ ἀρχιερεῖς, ἀνθρώπους τῶν ἐνοριῶν μας νὰ μᾶς λέγουν : Ἐγὼ εἶμαι ὀρθολογιστής, ἀλλὰ καλὸς χριστιανός, ἐγὼ εἶμαι ὕλιστής, ἀλλὰ καλὸς χριστιανός. Ὁ ἄλλος, ἐγὼ εἶμαι πνευματιστής, ἀλλὰ καλὸς χριστιανός, ὁ ἄλλος ἐγὼ εἶμαι κομμουνιστής, ἀλλὰ τέλειος χριστιανός, ὅτι ἡμεῖς θὰ ἐφαρμόσωμεν τὸ Ἐὐαγγέλιον κατὰ γράμμα, καὶ ἄλλος ἄλλα. Ὅλα αὐτὰ ἀπὸ ἕτη πολλὰ τὰ εἴχαμεν ὅλοι οἱ πνευματικοὶ ποιμένες εἰς τὰ ποιμένα μας, ἀλλ' ἠκούσθη ποτὲ ἀπὸ κανένα ἱερέα, ἢ ἀπὸ κανένα ἀρχιερέα, ἢ ἀπὸ τὴν ἱερὰν Σύνοδον κανεῖς ἔλεγχος, καμμία τιμωρία, καμμία ἐκκαθάρσις ; Ὅχι, Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τί περισσότερον ἔχει ὁ χριστιανισμός, ἐφόσον καὶ ὁ ὀρθολογιστής, καὶ ὁ ὕλιστής, καὶ ὁ πνευματιστής, καὶ ὁ ἄθεος, καὶ ὁ κομμουνιστής ἀπολαμβάνουν παρὰ τῆς ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἐξ ἴσου τὰς εὐεργεσίας καὶ ὑπηρετοῦνται ὑπὸ τῶν κληρικῶν ἐξ ἴσου ; Διὰ τί, ἐφόσον δὲν ὑπάρχει διάκρισις μεταξὺ θρησκειῶν, καθήρεσεν ἡ πρώτη Οἰκουμενικὴ Σύνοδος τὸν Ἄρειον καὶ αἱ λοιπαὶ τοὺς ἄλλους αἰρεσιάρχας ; Ἡμεῖς ὅμως μὲ τὴν ἐπιείκειάν μας εἰς ὅλους, τὰς ἀποδεικνύομεν ὡς ἐσφαλμένας.

Ἐάν, ἀδελφοί μου, ἐφυλάχθῃ καὶ διετηρήθῃ ὁ χριστιανισμός καὶ ἐπροόδευσε καὶ ἐπεξετάθη, ἐπροόδευσε μὲ τὴν συμφωνίαν, ὅπου εἶχεν εἰς ὅλα τὰ ἐκκλησια-

στικά ἰδεώδη, διότι οἱ καλοὶ ποιμένες τότε ἡγούρουν καὶ συνεμορφοῦντο πρῶτον οὗτοι κατὰ πάντα εἰς τὸ δόγμα καὶ τὰς παραδόσεις, καὶ ἦθη καὶ ἔθιμα τοῦ χριστιανισμοῦ καὶ ὥς ἐκ τούτου εἶχον τὴν δύναμιν καὶ ἡγούρουν καὶ διὰ τὰ λογικά ποιμνία των, ὁδηγοῦντες ταῦτα εἰς τὸν δρόμον τῆς ἀληθείας, καὶ πάντα μὴ συμμορφούμενον μετὰ τὴν γνώμην τῆς Ἐκκλησίας μετὰ μίαν καὶ δευτέραν νοθεσίαν, ὅταν τὸν ἔβλεπον νὰ ἀντιτίθεται πρὸς τὴν ἀληθινὴν γνώμην τῆς Ἐκκλησίας, τὸν ἀπέκοπτον ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν. Ἡ γνώμη τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἡ πράξις εἶναι μία δι' ὅλους, μεγάλους καὶ μικροὺς, ἐγγραμμάτους καὶ ἀγραμμάτους, καὶ πᾶς ὅστις ἀντιλέγει ἐν γνώσει του καὶ ἐπιμένει, πρέπει νὰ ἀποκόπτεται ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν. Ἐὰν ἔζων οἱ Τρεῖς Ἱεράρχαι, τὸ μέσον πρὸς ἐπίλυσιν τῆς σημερινῆς ἀθλιότητος καὶ τὸ αἷτιον δι' αὐτὴν αὐθημερὸν θὰ τὸ ὑπεδείκνυνον

Ὁ χριστιανισμὸς ἔχει ἀποστολὴν νὰ εἰρηνεύσῃ τὰ πάντα καὶ νὰ βασιλεύσῃ ὁ Χριστός, ὁ εἰρηνοποιὸς τοῦ κόσμου, ἀλλὰ πῶς θὰ τὸ κατορθώσῃ τοῦτο, ἐφόσον αὐτὸς δὲν δύναται νὰ εἰρηνεύσῃ καὶ ἔχει ἀνάγκην ἀπὸ τοὺς αἵρετικοὺς καὶ σχισματικούς λαοὺς νὰ τὸν εἰρηνεύσουν ; Ἀλλὰ καὶ πῶς θὰ τὸν πιστεύσουν αὐτὸν ὡς τοιοῦτον ; Αὐτὸ εἶναι τὸ αἷτιον τῆς σημερινῆς θλιβερᾶς κατὰ πάντα ἀντιχριστιανικῆς καταστάσεως καὶ αὐτὸ εἶναι τὸ μέσον τῆς ἀπαλλαγῆς, δηλαδὴ ἡ χριστιανικὴ ἐκκαθάρισις. Οἱ νόμοι οἱ φυσικοὶ διατηροῦν τὸ σύμπαν, τὸ ὕλικόν· οἱ νόμοι οἱ ἐκκλησιαστικοὶ θὰ συγκρατήσουν καὶ θὰ διατηρήσουν τὴν ἀνθρωπότητα.

Ἐὰν θέλωμεν τὴν σωτηρίαν μας, τὴν σωτηρίαν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ ἑλληνορθόδοξου ἔθνους μας, πρέπει ἡ Ἐκκλησία νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν πραγματικὴν ἀπο-

στολὴν τῆς, νὰ ἐπανορθώσῃ πρῶτον ὅσα αὕτη παρέβλεψε, νὰ ἐφαρμόσῃ τοὺς κανόνας τῆς Ἐκκλησίας ἐξ Ἰσου εἰς πάντας, μεγάλους τε καὶ μικροὺς καὶ νὰ ἀποκόψῃ ὅλους ἐκείνους, ὅσοι παρὰ τὴν γνώμην τῆς Ἐκκλησίας, ἐδημιούργησαν τὴν σημερινὴν ἀθλιότητα καὶ ἐξακολουθοῦν νὰ συνεχίζουν καὶ ἐπιμένουν νὰ αἵματοκυλίσουν τὴν χριστιανικὴν Ἑλλάδα. Εἶναι χρῆμα, εἶναι ἁμαρτία μεγάλη τοιοῦτοι φονεῖς, τοιοῦτοι ἀνατροπῆς τῶν πάντων νὰ εἶναι μέλη τοῦ χριστιανισμοῦ, ἀλλὰ καὶ νὰ ἐκμεταλλεύονται τὴν ἀξίαν καὶ τὴν δόξαν τοῦ χριστιανισμοῦ, ἐνεργοῦντες δι' αὐτῆς τῆς ἀξίας καὶ παρασύροντες καὶ καταστρέφοντες πολλὰς ἀθώας ψυχάς.

Ὅσάκις εἰς τοὺς κόλπους τοῦ χριστιανισμοῦ ἐνεφανίσθησαν παρόμοιαι φαινόμενα, οἱ Ἅγιοι Πατέρες διέβλεπον ἀμέσως πῶς προέρχονται ταῦτα ἐκ τῶν ἀποστατῶν τοῦ χριστιανισμοῦ καὶ ἀμέσως ἀπέκοπτον αὐτοὺς ἐκ τοῦ ὕγιους σώματος τοῦ χριστιανισμοῦ διὰ νὰ σώσουν αὐτό.

Καὶ σήμερον ἡ ἀποστασία αὕτη ἔχει ὡς αἰτίαν ὁμοίους ἀρχηγούς, αἰρεσιάρχας καὶ ἀθέους, ἀποστάτας τοῦ χριστιανισμοῦ, οἵτινες ἐν τῷ καθεύδειν τοὺς ἐκκλησιαστικούς ποιμένας, ἐδούλωσαν διὰ τῆς ψευδοδιδασκαλίας πολλὰς ἀθώας ὑπάρχεις καὶ μάλιστα κατὰ τὸν καιρὸν τῆς ξένης κατοχῆς, ὅποτε τὰς εἶχον ἐγκαταλείπει οἱ κληρικοὶ εἰς τὴν διάθεσιν τῶν ἐπιτηδείων ἀθέων καὶ τὰς παρέσουν εἰς τὴν ἀποστασίαν· καὶ τώρα ἀκόμη οἱ δῆθεν ἀρχηγοὶ οὗτοι, ἐφόσον εἶναι ἐξ Ἰσου χριστιανοὶ μετ' ὅλους, ἀκόμη ὑποκρίνονται καὶ ἐξαπατοῦν τοὺς ἀθώους, λέγοντες εἰς αὐτοὺς πῶς εἶναι οἱ καλύτεροι χριστιανοὶ καὶ διὰ τὴν ἐγκαταστήσουν τὸν πραγματικὸν χριστιανισμὸν ἀγωνίζονται, καὶ δι' αὐτὸ σφάζουν πολλοὺς ἀπὸ ἐκεῖ-

ΚΑΝΩΝ ΠΑΡΑΚΛΗΤΙΚΟΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΥΠΕΡΑΓΙΑΝ ΘΕΟΤΟΚΟΝ ΙΩΑΝΝΟΥ ΜΟΝΑΧΟΥ

Οὗ ἡ ἀκροστιχίς : «Παναγία πρόσδεξι τὸν Ἰωάννου θρήνον».

Ῥδὴ α'. Ἦχος πλ. β'.
Βοηθὸς καὶ σκεπαστὴς

Πῶς προσέλθω σοι Ἀγνή κατεγνω-
σμένος ἐγὼ ὁ τάλας, ὅλως ἐμπα-
θῆς, ἐναγῆς γεγονώς· ἀλλ' οἴκτειρον
σῶσον τὴν ἀθλίαν μου ψυχὴν, Θεο-
κυῆτορ πάναγνε.

Α'ναστάσα ταπεινὴ ψυχὴ τοῦ θά-
θους τῆς ἀτιμίας, βόησον θερμῶς,
πρὸς τὴν μόνην Ἀγνήν, ἐλέησον κόρη
παναμώμητε Ἀγνή, καὶ τῶν παθῶν
με λύτρωσαι.

Ναυαγίῳ πειρασμοῖς κατεποντίσθην
τῆς ἁμαρτίας, ἔκτεινόν μοι νῦν,
βοηθείας Ἀγνή, τὴν χεῖρα καὶ ῥῶσαι
ἀτιμίας τῶν παθῶν, ὅπως ἀεὶ δοξά-
ζω σε.

Α'μαρτίας τοῦ δεινοῦ κλοιοῦ με ῥῶσαι
Θεοκυῆτορ, ὅλως ἐναγῆς ἐξ αὐ-
τῆς γεγονώς· διό σοι προστρέχω κα-
τελάφρυνόν μου νῦν, τὸ θάρρος τῶν πται-
σμάτων μου.

Ῥδὴ γ'. Στερέωσον Κύριε.

Γηράσαντα πάθεσιν, ἀτιμίας τῆς ἁ-
μαρτίας, νεοποίησον πανάμωμε,
τῶν δεσμῶν με, τῶν παραπτωμάτων
μου κουφίζευσά.

νοὺς ποὺ ἐναντιώνονται εἰς τὸν καλὸν
σκοπὸν τῶν.

Μόνον ἡ Ἐκκλησία ἐὰν θελήσῃ, τότε
τὸ πλήρωμα θὰ ἀκολουθήσῃ τὸν ἀληθῆ του
προορισμὸν καὶ θὰ γνωρισθοῦν τὰ ὄργα-
νά τοῦ διαβόλου.

ΝΙΚ. ΘΑΝΟΣ

Ἱεροῦς

Ι'λὺος με κάθαρων, καὶ τοῦ βορβόρου
τῆς ἁμαρτίας, καὶ ναόν με θεῖον ποιη-
σον, τὸν εἰλικρινῶς σοι προστρέχοντα.

Α'νάνηφον τάλαινα, ψυχὴ τοῦ ὁ-
πνου τῆς ῥαθυμίας, ὀφθαλμούς
τε ἀναπέτασόν, πρὸς τὴν μόνην, σῶζου-
σάν σε Κόρην Θεόνυμφον.

Προσέρχομαι Δέσποινα, ἀπεγνω-
σμένος συντετριμμένος, τῇ πρε-
σβεῖά σου θερμότατα, καταφεύγων, σῶ-
σόν με Ἀγνή τὸν οἰκέτην σου.

Ῥδὴ δ'. Ἀκήκοεν ὁ Προφήτης.

Ρημάτων τε καὶ πραγμάτων, εὐθύ-
νας μέλλων κριθῆναι Θεοκυῆτορ,
πρὸς τοῦ σοῦ Υἱοῦ πανόμωμε, εὐροίμῃ
σε τότε καταφύγιον, ἀντίληψιν κρα-
ταισιότατην κολαστηρίων, πάντων ῥυο-
μένην με.

Ο'βλος μου βορβορώδης, ἀκάθα-
ρος δὲ ἡ γνώμη ταῖς ἁμαρτίαις,
ὅλως ἐμπαθῆς Ἀγνή γεγένημαι, κά-
θαρων τοῦ ῥύπου τῶν πταισμάτων με,
καὶ λεύκανον ὥσπερ χιόνα σῇ μεσι-
τείᾳ, πρὸς τὸν Θεὸν τὸν εὐσπλαγχνον.

Σειραῖς τῶν ἐμῶν πταισμάτων, συ-
σφίγγομαι πανταχόθεν πρὸς με-
τανοίας, τὰς ἐδοὺς ἐκκλίνειν μὴ δυνά-
μενος· ὀριζόν μοι χεῖρα παναμώμητε,
κατεύθυνον δέ μου τὰς τρίβους πρὸς
σωτηρίας, δδὸν καθοδηγοῦσά με.

Δεινῶν με κολαστηρίων, καὶ σκό-
τους τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ τῆς γεέν-
νης, ταῖς σαῖς ἰκεσίαις ἐλευθέρωσον·
ἔχεις γὰρ τὸ θέλειν καὶ τὸ δύνασθαι,
τὸν Κύριον ἡ τετακυῖα Παρθενομήτορ,
τὸν μόνον υπεράγαθον.

᾿Ωδὴ ε΄. Ἐκ νυκτὸς ὁρρίζοντα.

Εἴν' ἡμέρᾳ Δέσποινα τῆς κρίσεως, πρόστηθι φάνηθι, τῶν βασάνων καὶ πυρός, ἐμὲ ἐλευθεροῦσα· ἵνα σωθεῖς ἀνυμνῶ, τὴν σὴν ἄμαχον χάριν.

Ξενωθέντα Δέσποινα τῆς σκέπης σου, ὃ ἐχθρὸς βλέπων με, κατεκρήμνισε βυθῷ, πταισμάτων τὴν ψυχὴν μου, καὶ καθορῶν με γελᾷ, ἀλλὰ βοήθησόν μοι.

Αἵνανῃσαι ποίησον τὴν τάλαιναν, ἄχραντε ἄμωμε καὶ ταλαίπωρον ἐμὴν, ψυχὴν ἐκδυσωπῶ σε· καὶ ῥῦσαι θάρους αὐτήν, πολλῶν ἁμαρτημάτων.

Ικεσίαν φέρω σοι Πανάμωμε, ῥυπαροῦ στόματος, βορβορώδους τῶν ἐμῶν, χειλέων ἀκαθάρτων· ἀλλ' οἴκτειρόν με τῇ σῇ, πρεσβεῖα δυσωπῶ σε.

᾿Ωδὴ στ΄. Ἐβόησα ἐν ὄλῃ καρδίᾳ μου.

Τὸν ἄσωτον ἐμὲ καὶ πανάθλιον, πρόσδεξαι Δέσποτα Χριστέ, καὶ βασάνων ῥῦσαι· λιταῖς τῆς σὲ τεκούσης, καὶ τῆς εὐωνύμων μερίδος λύτρωσαι με.

Οσκοτεινὸς τοῦ Ἄδου συνέχει με, φόβος Πανάχραντε Ἀγνή, καὶ ἡ τῶν ἐρίφων μερίς με συνταράττει· ἥς με λύτρωσαι, Θεοτόκε ἐκδυσωπῶ σε.

Νεκρώσασα Θεοτόκε Δέσποινα, τὸ τῆς σαρκὸς μου ἐμπαθές, ζωοποίησόν μου ψυχὴν τὴν παναθλίαν· καὶ ὁδῶ Ἀγνή, εὐθεῖα ὁδηγήσόν με.

Ικέσιον προσφέρω σοι δέησιν, ὃ ἀσυνείδητος ἐγώ, καὶ τῇ σῇ προστρέχω εὐσπλάγχυν συμπαθείᾳ· μὴ με ἀπορρίψῃς Ἀγνή κατησχυμένον.

Κάθισμα. Ἐλπίς τοῦ κόσμου ἀγαθή.

Απὸ καρδίας στεναγμούς, καὶ ἐκ σπλάγχνων σοι φέρω, τὴν σὴν Πανάμωμε αὐτῶν εὐμενῇ προστασίαν, ἐλέησον τὴν παναθλίαν μου ψυχὴν, ἰλέωσον τὸν πολυέλεον Θεόν, ῥυσθῆναι

με τῆς κρίσεως, καὶ λίμνης τοῦ πυρός, μόνη εὐλογημένη.

᾿Ωδὴ ζ΄. Ἡμάρτομεν, ἠνομήσαμεν.

Ως συμπαθῇ, ὡς φιλεύσπλαγχνον, ὡς φιλόψυχον Παρθενομήτορ, δόλῃ καθαρὰν σε γινώσκων, καταφεύγω σοι ἐγώ ὁ πανάθλιος, ἀλλὰ μὴ ἀποστρέψῃς με Πανάμωμε, κατησχυμένον ἐκ σοῦ.

Αἵνανῃσον ὦ ταλαίπωρε, καὶ ἀνάστηθι ψυχὴ ἀθλία, τύφον ἐκ θάβους σου τὸ στήθος, καὶ κατάγαγε δακρύων πηγάς· ἵνα σε ἐλεήσῃ τὴν τάλαιναν, ἡ εὐσπλαγχνος Μήτηρ Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν.

Ναὸς Θεοῦ, ὁ γενόμενος, ἐκ βαπτίσματος θεοῦ πάλαι, ὅλως κατεμολύνθην ὁ τάλας, καὶ κατάκειμαι ἐξαίσιον πτώμα δεινῶς· ἀλλὰ σύ με ἀνάστησον Πανάμωμε, ἀπεγνωσμένον ἐλπίς.

Νέφος δεινῶν κατεκάλυψε, τὴν πανάθλιον ἐμὴν καρδίαν, σκότος καὶ γνόφος ἐπῆλθε, τὴν παντάλαιναν ψυχὴν μου Θεόθυμε, μετανοίας ἀκτινὰ μοι καταύγασον, ἵνα δοξάζω σε.

᾿Ωδὴ η΄. Ὁν Στρατιαί.

Οὔ ποταμὸς τοῦ πυρός ταράττει με, ὁ γνόφος ὃ ἀφεγγής ὅλον με δονεῖ, σκώληξ με καταπλήττει, ὃ τοῦ βρυγμοῦ Παρθένη· Εὐροίμει σε τότε, ἀντίληψιν κραταιοτάτην.

Υἄλῃ πυρὸς μὴ γένωμαι Κύριε, μηδὲ ἀκούσω φωνῆς σοῦ τῆς ἀπευκτῆς, ἔχων σε λιπαροῦσαν τὴν σὴν ἁγνὴν Μητέρα· ἥς περ ἱκεσίας, ἐλέησόν με ἐκδοῶ σοι.

Θείας φωνῆς ἀκούσσομαι ποίησον, καὶ στάσεως ἐκλεκτῶν, δεῖξόν με Χριστέ, μέτοχον μὴ κλαυθμῶνος, ὁ τόπος με προσλάβει· ἔχων δυσωποῦσαν, εἰς τοῦτό σε τὴν Θεοτόκον.

Ρεῖθρα μοι νῦν δακρύων κατάπεψον, καὶ στεναγμοὺς ἐκ ψυχῆς ποιήσων ἀγνή, πέμπειν σοι καθ' ἐκάστην· προσπίπτειν σου τὴν σκέπην, ὥπως εὕρω λύειν, ἀμαρτιῶν μου σὴ πρεσβεῖα.

Ῥδὴ θ'. Ἀσπόρου συλλήψεως

Ημέρα τῆς κρίσεως, ἡ φοβερά ταράττει με, θ. υγμὸς δδόντων, τήκει τὴν καρδίαν μου ἢ στάσις τῶν ἐρίφων, ἐκπλήττει με Παρθένε· ἀλλὰ βοήθειαν ἐν δεινοῖς, εὐροιμί σε Θεοτόκε, ὅταν μέλλω κατακρίνεσθαι.

Νῦν τρόμος συνέχει με, καὶ φόβος συνταράττει με ὁ τῆς γεέννης, καὶ τί διαπράξασθαι οὐκ οἶδα ὁ ἄθλιος καὶ κατακεκριμένος· διὸ προσέρχομαι σοι θερμῇ, καταλύξει ἐκβοῶν σοι, μὴ παρίδῃς με Πανάχαρante.

Ορῶ τὸ κριτήριον, καὶ ἐννοῶ τὸ βῆμά σου Χριστέ μου τότε, ἐν ᾧ μέλλω κρίνεσθαι, εὐθύνας τῶν πρακτέων ὁ κατακεκριμένος· ἀλλ' ἔχω πρέσβυν πρὸς εἰκτιμοὺς, τοὺς πολλοὺς σου θυσωποδντας, τὴν Θεόνυμφον Μητέρα σου.

Νοερῶς ἐφάπτεται τῶν σὼν ἰχνῶν Πανάμωμε ἐκδυσωπῶν σε, πρόσδεξε τὸν θρῆνόν μου, τῶν ὕμνων ἐνώτισαι καὶ τῶν πταισμάτων λύσιν, παρασχεθῆναι μοι ἐλθοῶ, ἱκεσίαις σου Παρθένε, ἵνα πόθῳ μεγαλύνω σε.

ΤΟ ΔΙΗΓΗΜΑ ΜΑΣ

Η ΡΟΖΑ ΤΟΥ ΤΑΝΝΑΝΒΟΥΡΓΟΥ ΚΕΦΑΛΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ ΤΡΙΤΟΝ Η ΡΟΖΑ ΑΚΡΟΑΖΟΜΕΝΗ ΤΑΣ ΠΑΡΑΙΝΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΤΗΣ

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 65 τοῦ Ζ.' ἔτους)

—Ὁχι, ἀνέκραγεν ἡ Ῥόζα με ὕψος συγ-

κεκινημένον, ποτέ. Οὐδέποτε ἤθελον οὔτε ἡδυνήθην νὰ προσφερθῶ οὕτω ἡθελον μάλιστα διαμοιράσει προθύμως μετ' αὐτῶν ὅλην μου τὴν περιουσίαν.»

—«Ἀμφιβάλλω περὶ τοῦτου, ἐπανέλβεν ὁ πατήρ της, οὐ ἀρνησάμενη πρὸς αὐτοὺς ἐν φιλικὸν βλέμμα σου, καὶ ἕνα εὐμενῆ λόγον, πῶς ἤθελες δυνηθῇ ποτε νὰ θυσιάσῃς τι ὑπὲρ αὐτῶν; Ἀποφεύγουσα νὰ τοὺς βλέπῃς πῶς ἤθελες εὖρει τὸ μέσον ἵνα τοῖς φανῇς ὠφέλιμος; μετὰβυλε λοιπὸν ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης, μετὰβυλε, Ῥόζα, τὰ πρὸς αὐτοὺς αἰσθημάτά σου· πλησίαζε τοὺς με ἐγκάρδιον ἀγάπην. Δι' αὐτῶν τῶν προτερημάτων τέτε μόνον, ἐὰν ἤθελε τοῖς παρουσιασθῇ περίστασις, θέλεις δυνηθῇ νὰ προσφερθῇς γενναίωτερον πρὸς αὐτοὺς. Τὰς συμβουλὰς ταύτας, ἃς πρὸς σέ, Ῥόζα, δίδω, δὲν μοι τὸς ὑπαγορεύει ἀνθρωπίνη φρόνησις· δὲν σοὶ τὰς λέγω ἵνα δείξω ὅτι θέλω νὰ κεδίσω τοὺς ἰσχυροὺς ἐχθροὺς, ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῶν ὁποίων τυγχάνομεν ἡμεῖς, ὅπως τοὺς ὑποχρεώσω νὰ μοὶ ἀποδώσωσι τὰ ἀγαθὰ, ὅσα μᾶς ἀφῆρσαν· ἐὰν τοιοῦτος ἦτο ὁ σκοπὸς τῆς πρὸς αὐτοὺς διαγωγῆς μας, οὐδεμίαν ἀξίαν ἤθελιν ἔχει ἡ εὐμένειά μας μάλιστα ἡθέλεν εἶσθαι αἰσχροὶ ὑπόκρισις, δι' ἣν θέλομεν ἐρυθριᾶ. Ὁχι, προσφιλῆς μοι θύγατερ, ὅχι· ὁ ἀληθὴς διὰ τοὺς ἀνθρώπους ἔρω, τὸ ὡς ἄλλο οὐράνιον τοῦτο ἄνθος, δὲν δύναται νὰ αὐξηθῇ διὰ τῆς ἀκαθάρτου ὀρίξης τῆς ἰδιοτελείας· τοῦτο τὸ δῶρον δύναται νὰ γεννηθῇ μόνον εἰς καθαρὰν καὶ φιλόστοργον καρδίαν· τοῦτο εἶναι ἡ ἀντιανάκλασις τῆς ἀποθρόοις τοῦ θείου τοῦτου ἔρωτος, ἡ ἀρχὴ τῆς ἀγίας ἡμῶν θρησκείας, τῆς πληρούσης πάσας τὰς ἀληθῶς εὐσεβεῖς καρδίας· αὐτὸς οὗτος ὁ Θεὸς ἀγάπη ἐστίν, ἀγαπῶν πάντας τοὺς ἀνθρώπους ὡς ἴδια αὐτοῦ τέκνα· ἐπιλάμπει τὸν ἡ-

λιον αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τοὺς φαύλους παρέχων αὐτοῖς τὴν βροχὴν καὶ τὴν δρόσον· θέλει πάντες νὰ διορθωθῶσιν, ὅπως μίαν ἡμέραν ἐνωθῶσι πάντες πλησίον του εἰς τὸν οὐρανόν· ἵνα δὲ τοὺς τοιοῦτους λυτρώσῃ τῆς ἁμαρτίας ἀπέστειλεν ἐπὶ τῆς γῆς τὸν υἱὸν Αὐτοῦ Ἰησοῦν Χριστόν, τὸν παθόντα, τὸν χύσαντα τὸ ἅγιον αἷμά Του, καὶ ταφέντα ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τοῦ ἀνθρώπου· ὥς λοιπὸν ἡ ἐκεῖνου καρδιά, οὔτω καὶ αἱ ἰδικαὶ μας πρέπει νὰ εἶναι πλήρεις καθαρωτάτης ἀγάπης. Ὁφείλομεν νὰ ἀγαπῶμεν πάντας τοὺς ἀνθρώπους ὡς ἀδελφούς μας· ὀφείλομεν νὰ τοῖς κάμωμεν τὸ καλόν, οὐδεμίαν ἔχοντες ἐξουσίαν ἔν' ἀρνηθῶμεν τὴν ἀγάπην μας εἰς τοὺς μισοῦντας καὶ ἐχθρευομένους ἡμᾶς· ὀφείλομεν ἵνα ἐτοιμῶς ὑπὲρ τῶν τοιούτων θυσιάσωμεν καὶ αὐτὴν τὴν ζωὴν μας· ὀφείλομεν νὰ τοὺς ἀγαπῶμεν ὡς ἑαυτούς· ὑψουμένη ὑπεράνω τῆς γῆς ἡ ἀγάπη ἡμῶν πρέπει νὰ ἀναπτεροῦται πρὸς τὸν οὐρανόν· ὅχι μόνον ὀφείλομεν ὑπὲρ πάντα νὰ ἀγαπῶμεν τὸν πανάγαθον Θεόν, ἀλλ' ὀφείλομεν μάλιστα νὰ προσπαθῶμεν εἰς τὸ νὰ ἐξισώσωμεν τὴν ἀγάπην ἡμῶν πρὸς τὴν ἐκεῖνου. Ὁ ἱερὸς οὗτος πρὸς τὸν Θεὸν ἔρω, καὶ ἡ ἀληθὴς πρὸς τοὺς ἀνθρώπους, καὶ ἡ πρὸς αὐτοὺς ἔτι τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν ἀγάπη, δύναται μόνη νὰ μᾶς καταστήσῃ ἀξίους τῆς οὐρανοῦ βασιλείας. Ψυχὴ δὲ ἐστερημένη ἀγάπης θέλει εἶσθαι δυστυχὴς καὶ εἰς τὴν οὐράνιον ἐκείνην κατοικίαν. Ὁ τρέφων εἰσέτι τὸ μίσός του πρὸς τὸν ἄνθρωπον, δὲν εἶναι ἀξίος νὰ εἰσέλθῃ εἰς αὐτήν. Ἡ ἀγάπη εἶναι ἡ πηγὴ τῆς εὐτυχίας, τῆς ἀναμενούσης ἡμᾶς ἐκεῖ ἐπάνω εἰς τὸν οὐρανόν, τὴν ἀληθὴ καὶ αἰώνιον κατοικίαν τοῦ θεοσεβούς ἀνθρώπου· τὸ χαλεπώτερον ἔργον ὅπερ ὀφείλομεν νὰ ἐκπληρώσωμεν ἐπὶ τῆς γῆς εἶναι τὸ νὰ κάμωμεν νὰ γεννηθῇ

εἰς τὸ βάθος τῆς καρδίας μας ὁ οὐράνιος οὗτος ἔρω, τὸν ὁποῖον πρέπει νὰ καλλιεργῶμεν μετὰ συντόνου φροντίδος, ὡς τὸ σπανιώτατον φυτὸν, καὶ ἀναπτύσσωμεν ἐν ἡμῖν καθ' ὅλην αὐτοῦ τὴν τελειότητα. Ὅταν ὁ ἔρω τῶν ματαίων πραγμάτων, τῆς ματαίας δόξης καὶ τῶν ἡδονῶν τοῦ βίου καὶ τῶν προσκαίρων ἀγαθῶν, κυριεύσῃ τὴν ψυχὴν τοῦ ἀνθρώπου δὲν ἀφίνει θέσιν διὰ τὸν οὐράνιον ἔρωτα, καὶ ὡς αἱ βλαβεραὶ ἄκανθαι ἀποπνίγει τὸ εὐγενὲς τοῦτο αἶσθημα ἅμα τῇ γεννήσῃ αὐτοῦ· ὁ σκοπὸς τοῦ Θεοῦ πέμποντος εἰς ἡμᾶς ἄνωθεν τὰς θλίψεις, ἀποβλέπει εἰς τὸ νὰ καθαρῶσιν τὴν ψυχὴν ἡμῶν, ν' ἀποσπᾷ ἔξ αὐτῆς τὴν ὑπερηφάνειαν, τὸν ἐγωϊσμόν καὶ τὴν εἰς ἐγκοσμίους ἡδονὰς ῥοπὴν. Διὰ τοῦτο ἀναμφιβόλως ἀφῆρσε καὶ ἀπὸ ἡμᾶς τὸν ἱποτικὸν βαθμόν μας, τὰ ἀγαθὰ μας, καὶ τὰς τῆς δόξης ἀπολαύσεις ἃς ὁ πλοῦτος χορηγεῖ. Ἔσο βεβαιωτάτη περὶ τοῦτου φιλιότη μου θυγάτερ, ὅτι καθ' ὅσον καιρὸν τυγχάνομεν ἐν θλίψεσι, δηλοῖ ὅτι μένει ἐν ἡμῖν εἰσέτι ἀκάθαρτόν τι, ὃπερ ἡ ταλαιπωρία μας ὀφείλει νὰ ἐκκριθῇ. Ἄς ἀναγνωρίσωμεν λοιπὸν, εὐγνωμόνως, προσφιλὴς μοι Ῥόζα τοὺς πατρικοὺς τοῦ Ὑψίστου Θεοῦ σκοποὺς, τοὺς πλήρεις ἀγάπης. Ἄς μὴ ματαιώσωμεν αὐτοὺς δι' ἁδίκου πρὸς τοὺς παροργισαντάς μας μίσους, ἃς μὴ στεγῶμεν ἑαυτοὺς τῶν εὐλογιῶν, ἃς ὁ φιλόανθρωπος Θεὸς μᾶς προετοιμάζει διὰ τῶν περιπετειῶν.»

Ἡ Ῥόζα ἀκροαζομένη προσεκτικῶς τὸν πατέρα τῆς Ἐδελβέρτην· «Ἐχετε δίκαιον, ὦ ἄριστε τῶν πατέρων, εἶπε, καὶ προσηλόνουσα ἐπ' αὐτοῦ βλέμμα πλήρες στοργῆς, ἡδυνάτει ἵνα κρατήσῃ τὰ δάκρυα, ἅτινα ἐπλήρουν τοὺς ὀφθαλμούς της. ὦ! πόσα ὀφείλω εἰσέτι νὰ πράξω ὅπως κατασταθῶ ἀξία, ἵνα μίαν ἡμέραν

γίνω δεκτή εἰς τὸν οὐρανόν. Καὶ ὁμως θέλω προσπαθῆσαι ἵνα διορθωθῶ, σοὶ τὸ ὑπόσχομαι καὶ ἐλπίζω ὅτι ὁ Θεὸς θέλει μὲ βοηθήσει εἰς τοῦτο· θὰ πασχίσω ἵνα τὸν μὲν Θεὸν ἀγαπῶ ὑπὲρ πάντα τὰ ὄντα, πάντας δὲ τοὺς ἀνθρώπους ὡς ἐμαυτὴν, μὴ ἐξαιροῦσα τὸν Κιουνερίκον, τὴν σύζυγον αὐτοῦ καὶ τὰ τέκνα του. Ἐὰν δὲ ἡ δυστυχία ἤθελε μὲ καταστήσει καλλιτέραν καὶ ἀγαπητοτέραν, θέλω ὑποτάσσεσθαι εἰς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ ἐπὶ τοσοῦτον καιρόν, καθ' ὅσον αὐτὸς τὸ κρίνει ἀναγκαῖον· διότι πόσον τὰ ἐπίγεια δυστυχήματα εἶνα βραχέα συμπαραβαλλόμενα μὲ τὴν οἰώνιον μακαριότητα ἣτις μᾶς περιμένει.»

Ἡ Ῥόζα ἀληθῶς ἐφύλαξε πιστῶς τὸν λόγον της. Τὰ παιδιά τοῦ ἱππότου ἀναδύσαντα ἐκ τῆς ἀσθενείας, ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν κατέβαινον εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ φρουρίου, ἵνα παίξωσιν, ἐπιτηρούμενα ὑπὸ τῆς τροφῆς των. Ἐν τῇ τοιαύτῃ ᾧ ὁρᾷ τῆς διασκεδάσεως τῶν παιδίων, ἡ Ῥόζα ὅχι μόνον δὲν ἐξήτει νὰ τὰ ἀποφεύγῃ, ὡς τοῦτο ἐπρατίεν ἕως τότε, ἀποστρέφουσα τὰ βλέμματά της ἀπ' αὐτῶν, ἀλλὰ μάλιστα τὰ ἐχαιρέτα δι' ἡδέος μειδιάματος· ἐξήτει μέσον νὰ ἔλθῃ εἰς συνομιλίαν μετ' αὐτῶν, καὶ προσεφέρετο πάντοτε εἰς αὐτὰ μὲ τὸν εὐγενέστερον τρόπον· παρεκάλει τὴν φίλην της Ἀγνήν, ἵνα τῇ φέρῃ τὴν δορκάδα καὶ τὰ τρυγόνια της, καὶ ἔδωκεν ἐκείνην μὲν εἰς τὸ μικρὸν παιδίον, ταῦτα δὲ εἰς τὰ δύο μικρὰ κοράσια. Καὶ τὰ τρία ταῦτα παιδιά ἦσαν ἀξιέραστα, ἡ Ῥόζα ἠλεγχεν ἑαυτήν, διότι ὑπῆρξεν ἕως τότε τόσον σοβαρὰ πρὸς αὐτά. «Ἐστερήθην μὲν πολλῶν ἡδονῶν, ἵπεν αὐτῇ, ἐτιμωρήθην ὁμως διὰ τὴν ἔλλειψίν μου αὐτῇ. ὦ! πόσον ὁ πατήρ μου ἔχει δίκαιον. Ἀεῖζει περισσότερον νὰ ἡναί τις εὐμενὴς καὶ ἀμνησίκκος, ἢ

νὰ τρέφῃ ἐν τῇ καρδίᾳ του αἰσθήματα μίσους.»

Ὀλίγον δὲ μετὰ ταῦτα ἡ Ῥόζα εὗρε τὴν περίστασιν, ἵνα ἐκπληρώσῃ καθ' ὅλην τὴν ἑκτασιν τὰς συμβουλὰς τοῦ πατρὸς της. (Ἀκολουθεῖ)

ΣΤΗΛΗ ΔΩΡΕΩΝ

Οἱ κάτωθι κ.κ. Συνδρομηταὶ ἀπέστειλαν ἡμῖν ὡς ἐνίσχυσιν τῆς ἐκδόσεως τὰ κάτωθι ποσὰ ἐπὶ πλεόν τῆς τακτικῆς συνδρομῆς των.

1. Γαβριὴλ Σταματελάτιος Ἀρχμ. Ἀθήναι. δραχμὰς 30.000, καὶ 6 συνδρομητάς.

2. Ἰ. Μ. Ζωοδ. Πηγῆς, Μπάτσι Ἀνδρου Δραχ. 5.000

3. Ἀρχ. Πολύκαρπος Κεραμᾶς. Ἡγούμενος Ἰ. Μ. ἁγίου Νικολάου, Ἀνδρος. Δραχ. 4.000

4. Μελέτιος Βυρογούρης Ἱερομ. Πλάκα Μεγαμβέλλου Κρήτης. Ἐτέρους 12 συνδρομητάς.

ΔΗΛΩΣΕΙΣ

Ἀπὸ τοῦ ἰα' ἔτους 1946 πρόκειται νὰ πυκνωθῇ κατὰ τι ἡ ἐκδοσις. Ἡ πυκνωσις θὰ προχωρῇ βαθμιαίως. Κατὰ τὸ ἰα' ἔτος θὰ ἐκδοθοῦν 2 τεύχη ἐξαμηνια ἀντὶ ἐτήσια ὡς μέχρι τοῦδε ἐξεδίδοντο. Ἡ συνδρομὴ, μολονότι ἔπρεπε νὰ εἶναι διπλασία, θὰ παραμείνῃ ἡ ἰδίᾳ, ἥτοι δρχ. 3000, καὶ διὰ τὰς Ἱερὰς Μονὰς 5000.

Ὅθεν διὰ νὰ φθάσωμεν τὸ 1946 εἰς τὸ ἰα' ἔτος, θὰ ἐκδώσωμεν τὸ ἰ' ἔτος τετράμηνον, ἀπὸ τοῦ Σεπτεμβρίου μέχρι τοῦ Δεκεμβρίου 1945 μὲ τὴν αὐτὴν ὕλην καὶ τὴν αὐτὴν συνδρομὴν, καθόσον ἀπὸ τοῦ ἰα' ἔτους καὶ ἐνταῦθεν θὰ ἔχωμεν ὡς ἀρχὴν τὸν Ἰανουάριον καὶ ὅχι τὸν Σεπτέμβριον.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

Ἑσωτερικοῦ δραχ.	3.000
Διὰ τὰς Μονὰς τοῦ ἁγ. Ὁρους καὶ λοιπὰς, δραχ.	5.000
Ἑσωτερικοῦ σελίνια χαρτ.	10
Ἀμερικῆς δολλ.	2
Ὁφειλόμεναι συνδρομαὶ προη- γουμένων ἐτῶν δραχ.	3.000

Ἐπιστολαί, συνδρομαὶ καὶ δω-
ρεαί, ἀποστέλλονται πρὸς τὸν κ. Σωτ.
Σχοινᾶν - Κοραῖ 47, Βόλον.

Χειρόγραφα, δημοσιευόμενα ἢ μὴ. δὲν ἐ-
πιστρέφονται.

Ὡς βλέπουν οἱ ἀδελφοὶ κ. κ. συν-
δρομηταί, ἐντὸς τοῦ παρελθόντος σχε-
δὸν ἔτους, ἐξεδώκαμεν ὅλα τὰ καθυ-
στερήσαντα ἔτη τοῦ πολέμου καὶ τοῦτο,
ἐπαναλαμβάνομεν, κατ' ἀπαίτησιν τοῦ
ὅλου σχεδὸν τῶν συνδρομητῶν, ὥστε
νὰ θεωρηθῇ μὴ ὑστερήσασα καὶ κατὰ
τὰ δεινὰ ταῦτα ἔτη ἡ «Ἀγιορειτικὴ
Βιβλιοθήκη». Αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος
τῆς ἡλαττωμένης ὕλης τῆς καὶ ἡ μι-
κρὰ συνδρομὴ τῆς.

Παρ' ὅλον τοῦτο οἱ ἀγαπητοὶ κ. κ.
συνδρομηταὶ θὰ στενοχωρηθοῦν ὀλίγον
διὰ τὴν ἀλλεπάλληλον πληρωμὴν τῶν
συνδρομῶν, ἀλλὰ ἂν μὴ στενοχωροῦν-
ται. Οἱ μὲν ἔχοντες καὶ δυνάμενοι νὰ
πληρώσουν, δύνανται νὰ καταβάλλουν
ἐμπροθέσμως τὰς συνδρομάς των, οἱ
δὲ μὴ δυνάμενοι, θὰ στέλλουν ἀνὰ
μίαν τὰς συνδρομάς των, ὅταν εὐκολύ-
νωνται, ἄλλως τε ἀκόμη ἐν τεύχος με-
μονωμένον θὰ ἐκδοθῇ καὶ κατόπιν θὰ
πληρῶνουν ἅπαξ τοῦ ἔτους.

Σκοπὸς τοῦ περιοδικοῦ εἶναι νὰ κα-
τακτήσῃ περισσοτέρας καρδίας πιστῶν
καὶ ἀπίστων, νὰ ἐντρυφήσουν εἰς τὴν
σοβαρὰν καὶ πλουσίαν ὕλην, τὴν πα-
ρατιθεμένην ἐν αὐτῷ. Μεγάλην λοι-

πὴν ὑπηρεσίαν προσφέρουν, ὀλιγώτε-
ρον εἰς τὸ περιοδικὸν καὶ περισσότερον
εἰς τοὺς ἀδελφοὺς χριστιανούς, ἐκαῖνοι,
οἵτινες ἐργάζονται διὰ τὴν ἐξάπλωσιν
αὐτοῦ.

Ἡ Διεύθυνσις

ΠΑΡΑΚΛΗΣΙΣ

Παρακαλοῦνται οἱ κ. κ. συνδρομη-
ταί, οἱ δυνάμενοι νὰ ἐνισχύσουν τὸ πε-
ριοδικὸν διὰ καταλλήλου θρησκευτι-
κῆς καὶ ἐποικοδομητικῆς ὕλης πρὸς ὠ-
φέλειαν τῶν ἀδελφῶν χριστιανῶν, δύ-
νανται νὰ τὴν ἀποστελοῦν εἰς τὴν δι-
εύθυνσιν τοῦ περιοδικοῦ εἰς Βόλον.

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

—Ἐξεδέθη ὑπὸ τοῦ κ. Λάμπρου Κα-
ταφυγιώτου δικηγόρου βιβλίον ὑπὸ
τὸν τίτλον «Οἱ Ἀντάρται». Περιλαμ-
βάνει γνῶμας ἐπισήμων ἀνδρῶν καὶ
πολλῶν ἱστορικῶν περὶ ἀνταρτῶν τῶν
παραλθόντων χρόνων. Περιγράφει τὴν
δράσιν τῶν συγχρόνων ἀνταρτῶν μετὰ
μνείας προσώπων σφαγιασθέντων καὶ
χωρῶν πυρποληθέντων ἐξ αἰτίας τῶν
ἀνταρτῶν. Διατυπώνει γνῶμας περὶ ἡ-
θικῆς τῆς νεολαίας καὶ σκέψεις περὶ
κομμουνισμοῦ.

Σελίδες περὶ τὰς 120. Τιμὴ μὲ τὰ
ταχυδρομικὰ δρχχμάς 3.300

—Τὸ γλαφυρότατον καὶ ὠφελιμώ-
τατον διήγημα ὁ Χριστὸς Νικᾷ
ἢ ὁ Στρατὴς εἰς νέαν ἐκδοσιν 1946.
Ἀποστέλλεται ταχέως εἰς τοὺς ἐμ-
βάζοντας Δρ. 1600 ἐλεύθερον ταχ.
τελῶν.

Διὰ ζητούμενας πληροφορίας, δέ-
ον νὰ ἐσωκλειῇται γραμματόσημον.

ΒΙΒΛΙΑ ΠΡΟΣ ΠΩΛΗΣΙΝ

Ἡ Κλίμαξ τοῦ Ἰωάννου	Δραχ.	15 0,30
Τὸ Πολιτικὸν Θέατρον Ν. Μανσοκορδάτου.	»	15 0,00
Ἐγκόλπιον Χριστιανοῦ (Ἑρμ. Ἐσπερ. Ὁρθρου, Λειτουργίας »	»	3 0,00
Ἡ ζωὴ τῆς ψυχῆς	»	2,500
Σωτηρία Ὁρθοδόξου χριστιανοῦ ἄδεται 2.000 δεμένον	»	3,000
Ὁ Χριστὸς νικᾷ ἢ ὁ Στράτης (θηρησκευτικὸν διήγημα)	»	1,600
Οἱ δύο παρακλητικοὶ Κανόνες τῆς Θεοτόκου	»	500
Ὁ Μέγας Κανὼν Ἀνδρέου Κορήτης	»	500
Ἀκολουθία τοῦ μεγάλου ἁγιασμοῦ τῶν Θεοφανείων	»	500
Οἱ Ἀντάρται (ἐπιστημονικὴ μελέτη περὶ ἀνταρτῶν)	»	3,300
Σύνταγμα ἱερῶν Κανόνων Ράλλη καὶ Ποτλῆ, 6 τόμοι δεσμευτ. »	»	120,000
Θεοφιλάκτου Βουλγαρίας ἐρμηνεῖα 4 Εὐαγγελίων δεσμ. παλαιῶν »	»	50,000
Οἱ ποῶτοι 5 τόμοι τῆς «Ἀγ. Βιβλιοθήκης» πανόδ. ἔκδοσις »	»	20,000
Τὸ Ε'. ἔτος ἄδεται δραχ. 8 000 Τὸ ΣΤ'. (μόνον οἱ 10 μῆνες)		
Ζ'. καὶ Η'. ἀνά δραχ. ἕκαστος		3,000
Κυριακοδρομίον μετὰ ἑορτοδρομίον Θ. Ζωγράφου εἰς 3 τόμ. ἄδεται		50,000
Ἐρμηνεῖα ἐπιστολῶν Παύλου μετὰ τῶν 7 Καθολικῶν Θ. Ζωγράφου		
τόμοι 11	δραχ.	40,000
Ἐρμηνεῖα ψαλτηρίου Μεγ. Ἀθανασίου	»	15,000
Ἐγχειρίδιον συμβουλευτικὸν Νικοδήμου	»	15,000
Ἡ εὐτυχία ἐν τῇ ἀρετῇ, Στεφ. Παπαδημητρίου	»	4 000
Λόγοι ἐκκλησιαστικοὶ Βασιλείου Σμύρνης τόμ. β'	»	3,000
» » Εὐθυμίου Καββαθᾶ τόμ. α' καὶ γ' ἀνά »	»	4,000
» » Εὐθυμίου Κυνθίων τόμ. 4ος »	»	5,000
» » Κ. Οἰκονόμου τοῦ ἐξ Οἰκονόμων ἔκδ. Βερολίνου »	»	10,000
Τετραευάγγελον εἰς μέγα σχῆμα, Βενετίας, πανόδετον	»	25,000
Φιλοσοφία τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας Μοσχάκη χαρτόδετον »	»	10,000
Ἡ Ζωή, Τιμοθέου Ἀναστασίου, χαρτόδετον	»	7,000
Ὑπεράσπισις ἢ ἀνασκευὴ τῆς τοῦ Βολτέρου βίβλου ὑπὸ		
Νικηφ. Θεοτόκη, ἔκδ. Βιέννης αψ' ἡδ' »	»	40,000
Ἀποφθέγματα ἁγίων Πατέρων καὶ φιλοσόφων, παλαιὰ ἔκδ.	»	10,000
Φιλοθέου πάρεργα, α' ἔκδοσις ἐν Βιέννῃ	»	3,000
Βίοι παρὰλληλοι Α. Ν. Γούδα, α' κλήρος, δεσματοδετον	»	10,000
Ἐπιστολαὶ Φιλοθέου καὶ Εὐγενίου, Π. Βράϊλα ἀρμένη	»	5,000
Κριτικαὶ ἐπιστάσεις, Εὐγενίου τοῦ Βουλγάρεως ἔκδοσις Βιέννης		
δεμένον	»	15,000
Εἰσαγωγή εἰς τὴν φιλοσοφίαν, Εὐγενίου τοῦ Βουλγάρεως ἔκδ.	»	
Μόσχας, δεσματοδετον	»	15 000
Ἀδολεσχία Φιλόθεος, Εὐγενίου τοῦ Βουλγάρεως, τόμ. β' χαρτόδ. »	»	15,000
Σύνοψις Κατηχητικῆ Ἱ. Ἱστορίας Π. καὶ Ν. Διαθήκης καὶ		
Ἐπιτομὴ Ἱ. Ἱστορίας Μισ. Ἀποστολίδου καὶ τὰ δύο ὁμοῦ παν. »	»	10,000
Ρητορικὴ Βάμβα. πανόδετον	»	10,000
Διάγραμμα τῆς φιλοσ. τῆς Θρησκείας, Πύργου, λινόδετον	»	6,000
Ὁ ἐν τῇ Μεγ. Ἐκκλησίᾳ δεσποτικὸς θρόνος Γ. Χρυσόβεργη, λιν. »	»	4,000
Ἀληθοφωνήσεις μητρικαί, Ν. Λογάδου, ἔκδ. Βενετίας χαρτόδ, »	»	4,000

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ "ΑΓΙΟΡΕΙΤΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ,, ΤΟΥ Θ'. ΕΤΟΥΣ 1944 - 1945

1) Πλησιάσατε πρὸς τὸν Χριστὸν	σελ.	5
2) Πῶς ἀποκρούει ὁ Ἀπ. Παῦλος τὸν Κομμουνισμὸν	»	7
3) Βασιλείου Μακεδόνος, πραιάνεσις πρὸς υἱὸν του, ὑπὸ Βασιλείου Καρακαλλινού (ἀκολουθεῖ)	»	14
4) Τοῦ δαΐου Συμεὼν Μητρ. Εὐχαΐτων, ἐπιστολὴ πρὸς Ἰωάννην μοναχ.	»	17
5) Ἀκολουθία τῶν ἐν Κύπρῳ Ἁγίων	»	21
6) Διάφορα, Παντελεήμονος Λαυριώτου	»	31
7) Ἐκ τῶν συγγραμμάτων Ἰωσήφ πρῶην τυργάβου (τέλος)	»	32
8) Περὶ θλίψεων καὶ πειρασμῶν (ἐκ τοῦ Λατινικοῦ)	»	36
9) Ἑρμηνεία εἰς τὴν πρὸς Γαλάτας ἐπιστολὴν Κεφ. ε'. 22, 23 καὶ 24 ὑπὸ Σάββα μοναχοῦ Φιλοθεΐτου (τέλος)	»	37
10) Ἀναμνήσεις ἐκ τῆς ζωῆς καὶ τῆς τέχνης τοῦ Ἁγίου Ὁρίου, ὑπὸ Ἰωάννου Σπαθάρη (ἀκολουθεῖ)	»	43
11) Ἐπίσημα ἔγγραφα τῆς Ἱ. Μ. Μεγίστης Λαύρας	»	45
12) Διάλογος ἁμαρτωλοῦ καὶ Θεοτόκου, κατ' ἀλφάβητον	»	43
13) Ἀνάλεκτα	»	49
14) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου ἐπιστολὴ πρὸς ἡγούμενον κλπ. (τέλος)	»	50
15) Χριστιανικαὶ δεήσεις μετὰ ἁματιῶν	»	53
16) Ὁμιλία πρὸς φυλακισμένους, Κων. Γωγοβίτη ἱερέως	»	54
17) Ἀκολουθία τοῦ μνημοσύνου, Ἀρχ. Γεωργίου Σταυρολάτου	»	56
18) Μνημόνευσις κατὰ τὰ ψυχρὰ βιβλία	»	59
19) Προσευχὴ εἰς τὴν Κυρίαν Θεοτόκον, Ἀρχ. Παν. Πολυκάρπου († 1942)	»	61
20) » εἰς τὴν ἁγίαν Τριάδα » » »	»	61
21) Εὐχετήριον 1945 » » »	»	62
22) Στήλη ἐλευθέρας γνώμης	»	62
23) Παρακλητικὸς Κανὼν εἰς τὴν Θεοτόκον, Ἰωάννου Εὐχαΐτων	»	67
24) Ἡ Ῥόξα τοῦ Ταννανβούργου (ἀκολουθεῖ)	»	69
25) Στήλη δωρεῶν	»	71
26) Διάφοροι δηλώσεις	»	71
27) Νέαι ἐκδόσεις	»	72
28) Κατάλογος βιβλίων	»	73